

འབྲེག་སྐད་- རྫོང་ཁ་- ཡིང་ལི་ཤ་སྐད་གསུམ་ཤུམ་ཤུར་མིང་མཛོད་དང་
ཚོགས་ཚིག་དཔེ་དེབ།

Drokey- Dzongkha- English Lexicon & Phrase
Book

རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས། ༢༠༢༡

Dzongkha Development Commission 2021

པས་དབང་། ©༢༠༢༡ རྫོང་ཁག་གི་པ་སྐྱེད་ལྟན་ཚུགས། པས་དབང་གི་པ་སྐྱེད་ལྟན་ཚུགས་ལྟ་ཡོད། ཡིག་
ཐོག་གི་གནད་པ་ མེད་པས་བསྐྱར་སྒྱུ་དྲན་པ་བཞུས་ཚུ་འབད་མི་ཚུ།

ཚུ་མ་སྒྲིག་མཉམ་འབྲེལ་པ། རྩོམ་བཅུ་ཉ་འཛིན། བསོད་ནམས་དེ་ཉ་ཚེ། རྩོད་པ་ཉ་སྒྲིག། ཡེ་ཤེས་ཉ་མོ། སངས་རྒྱས་དབང་ཡུག།

ཁྱུ་དྲན་པ། ཁྱུ་དྲན་ཚུགས་ཚུ། རྫོང་ཁག་གི་པ་སྐྱེད་ལྟན་ཚུགས།

འཕྲིན་ལས་དབང་ཡུག། རྒྱ་གཉེས་བྱེད་འབྲེལ་གྲོས་ལྟན་པ།

མཁས་དབང་ཀླུ་དྲན་ལགས། ལགས་སྐྱུང་བ། སེ་མོ་མཐོ་དམ་སྒྲོབ་གྲ།

པག་ག་ཤིས་ཁུངས་གཙུགས། འཕྲིན་ལས་དབང་ཡུག། མཁན་པོ་ཆོ་དེ་དབང་ཡུག།

དཔེ་སྒྲིག། རྫོང་ཁག་གི་པ་སྐྱེད་ལྟན་ཚུགས།

འབྲེལ་ལས་ཡུལ། ༡༢༣

བརྒྱུད་འཕྲིན་ཡུལ། ༣༣༣༤༤༣

པས་འཕྲིན་ཡུལ། ༣༣༣༤༤༣

ཡོངས་འབྲེལ་འཆར་སྒྲིག། www.dzongkha.gov.bt

ཆེ་བརྟེན།

၃။ အေး၊ ဧည့်သည်တော်များအားလုံး၏ ကျန်းမာရေးနှင့် စိတ်ချမ်းသာမှုကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းပေးရန်
 ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မြောက်ဗမာပြည်နယ်ရှိ ပုံမှန်ကျင်းပနေသော အစည်းအဝေးများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်
 တောင်းဆိုပါသည်။

[illegible]

၂၄ ရာပီအတွက် အထွေထွေအားဖြင့် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း နှုတ်ခွင့်ရှိသည်။
 ၂၅ ရာပီအတွက် အထွေထွေအားဖြင့် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း နှုတ်ခွင့်ရှိသည်။
 ၂၆ ရာပီအတွက် အထွေထွေအားဖြင့် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း နှုတ်ခွင့်ရှိသည်။
 ၂၇ ရာပီအတွက် အထွေထွေအားဖြင့် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း နှုတ်ခွင့်ရှိသည်။
 ၂၈ ရာပီအတွက် အထွေထွေအားဖြင့် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း နှုတ်ခွင့်ရှိသည်။
 ၂၉ ရာပီအတွက် အထွေထွေအားဖြင့် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း နှုတ်ခွင့်ရှိသည်။
 ၃၀ ရာပီအတွက် အထွေထွေအားဖြင့် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း နှုတ်ခွင့်ရှိသည်။

 ཆེ་དཔལ་ཆེ་རྒྱ།
 རྩུ་ཆེ།

1. གྲངས་ཁག་ ཡང་གྲངས་ཀྱི་མིང་མཛོད། Lexicons of Number

ཨང་།	འབོག་སྐད།	སྒྲ་ཕབ།	ཇོང་ཁ།	སྒྲ་ཕབ།	མིང་ལྷིག།
1.	གང།	g°ang	གང།	g°ang	One
2.	དོ།	d°o	དོ།	d°o	Two
3.	གཅིག།	Cik	གཅིག།	Ci	One
4.	གཉིས།	'nyi	གཉིས།	'nyi	Two
5.	གསུམ།	Sum	གསུམ།	Sum	Three
6.	བཞི།	Zhi	བཞི།	Zhi	Four
7.	ལྔ།	'nga	ལྔ།	'nga	Five
8.	དྲུག།	dr°u	དྲུག།	dr°u	Six
9.	བདུན།	Dün	བདུན།	Dün	Seven
10.	བརྒྱད།	Gä	བརྒྱད།	Gä	Eight
11.	དགུ།	Gu	དགུ།	Gu	Nine
12.	བརྩ་ཐམ།/བརྩ་ཐམ་པ།	cu tham pa	བརྩ་ཐམ།	cu tham	Ten
13.	བརྩ་གཅིག།	cuk ci	བརྩ་གཅིག།	cu ci	Eleven
14.	བརྩ་གཉིས།	cuk 'nyi	བརྩ་གཉིས།	cu 'nyi	Twelve
15.	བརྩ་གསུམ།	cuk sum	བརྩ་གསུམ།	cu sum	Thirteen
16.	བརྩ་བཞི།	cu zhi	བརྩ་བཞི།	cu zhi	Fourteen
17.	བརྩ་ལྔ།	cô 'nga	བརྩ་ལྔ།	co 'nga	Fifteen
18.	བརྩ་དྲུག།	cu dr°u	བརྩ་དྲུག།	cu dr°u	Sixteen
19.	བརྩ་བདུན།	cup dün	བརྩ་བདུན།	cup dü	Seventeen
20.	ཅབ་བརྒྱད།/བརྩ་བརྒྱད།	cop Gä	བརྩ་བརྒྱད།	cop Gä	Eighteen
21.	བརྩ་དགུ།	cü gu	བརྩ་དགུ།	cü gu	Nineteen
22.	ཉི་ཤུ།	nyi shu	ཉི་ཤུ།	nyi shu	Twenty
23.	ཁལ་གཅིག།	khä ci	ཁལ་གཅིག།	khä ci	Twenty
24.	ཁལ་གཅིག་དང་གཅིག།	khä cik d°ang cik	ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག།	nyi shu tsa ci	twenty one
25.	ཁལ་གཅིག་དང་གཉིས།	khä cik d°ang	ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས།	nyi shu tsa 'nyi	twenty two

		'nyi			
26.	ཁལ་གཅིག་དང་གསུམ།	khä cik d°ang sum	ཉི་ཤུ་ཙ་གསུམ།	nyi shu tsa sum	twenty three
27.	ཁལ་གཅིག་དང་བཞི།	khä cik d°ang zhi	ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི།	nyi shu tsa zhi	twenty four
28.	ཁལ་གཅིག་དང་ལྔ།	khä cik d°ang 'nga	ཉི་ཤུ་ཙ་ལྔ།	nyi shu tsa 'nga	twenty five
29.	ཁལ་གཅིག་དང་དྲུག།	khä cik d°ang dr°u	ཉི་ཤུ་ཙ་དྲུག།	nyi shu tsa dr°u	twenty six
30.	ཁལ་གཅིག་དང་བདུན།	khä cik d°ang dün	ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན།	nyi shu tsa dün	twenty seven
31.	ཁལ་གཅིག་དང་བརྒྱད།	khä cik d°ang gä	ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད།	nyi shu tsa Gä	twenty eight
32.	ཁལ་གཅིག་དང་དགུ།	khä cik d°ang gu	ཉི་ཤུ་ཙ་དགུ།	nyi shu tsa gu	twenty nine
33.	ཁལ་གཅིག་དང་བཅུ་ཐམ་པ།	khä cik d°ang cu tham pa	སུམ་ཅུ།	sum cu	Thirty
34.	ཁལ་གཅིག་དང་བཅུ་གཅིག།	khä cik d°ang cuk ci	སུམ་ཅུ་མོ་གཅིག།	sum cu so ci	thirty one
35.	ཁལ་གཅིག་དང་བཅུ་གཉིས།	khä cik d°ang cu 'nyi	སུམ་ཅུ་མོ་གཉིས།	sum cu so 'nyi	thirty two
36.	ཁལ་གཅིག་དང་བཅུ་གསུམ།	khä cik d°ang cu sum	སུམ་ཅུ་མོ་གསུམ།	sum cu so sum	thirty three
37.	ཁལ་གཅིག་དང་བཅུ་བཞི།	khä cik d°ang cu zhi	སུམ་ཅུ་མོ་བཞི།	sum cu so zhi	thirty four
38.	ཁལ་གཅིག་དང་བཅུ་ལྔ།	khä cik d°ang cô 'nga	སུམ་ཅུ་མོ་ལྔ།	sum cu so 'nga	thirty five
39.	ཁལ་གཅིག་དང་བཅུ་དྲུག།	khä cik d°ang cu dr°u	སུམ་ཅུ་མོ་དྲུག།	sum cu so dr°u, so dr°u	thirty six
40.	ཁལ་གཅིག་དང་བཅུ་བདུན།	khä cik d°ang cup dün	སུམ་ཅུ་མོ་བདུན།	sum cu so dün	thirty seven
41.	ཁལ་གཅིག་དང་བཅུ་བརྒྱད།	khä cik d°ang cop Gä	སུམ་ཅུ་མོ་བརྒྱད།	sum cu so Gä	thirty eight
42.	ཁལ་གཅིག་དང་བཅུ་དགུ།	khä cik d°ang cü gu	སུམ་ཅུ་མོ་དགུ།	sum cu so gu	thirty nine
43.	ཁལ་གཉིས།	khä 'nyi	བཞི་བཅུ།	zhip cu	Forty

44.	ཁལ་གཉིས་དང་གཅིག།	khä 'nyi d°ang cik	བཞི་བརྒྱེ་གཅིག།	zhip cuzh°e ci	forty one
45.	ཁལ་གཉིས་དང་གཉིས།	khä 'nyi d°ang 'nyi	བཞི་བརྒྱེ་གཉིས།	zhip cuzh°e'nyi	forty two
46.	ཁལ་གཉིས་དང་གསུམ།	khä 'nyi d°ang sum	བཞི་བརྒྱེ་གསུམ།	zhip cuzh°esum	forty three
47.	ཁལ་གཉིས་དང་བཞི།	khä 'nyi d°ang zhi	བཞི་བརྒྱེ་བཞི།	zhip cuzh°ezhi	forty four
48.	ཁལ་གཉིས་དང་ལྔ།	khä 'nyi d°ang 'nga	བཞི་བརྒྱེ་ལྔ།	zhip cuzh°e'nga	forty five
49.	ཁལ་གཉིས་དང་རྩ་ག།	khä 'nyi d°ang dr°u	བཞི་བརྒྱེ་རྩ་ག།	zhip cu zh°e dr°u	forty six
50.	ཁལ་གཉིས་དང་བདུན།	khä 'nyi d°ang dün	བཞི་བརྒྱེ་བདུན།	zhip cuzh°e dün	forty seven
51.	ཁལ་གཉིས་དང་བརྒྱད།	khä 'nyi d°ang gä	བཞི་བརྒྱེ་བརྒྱད།	zhip cuzh°e gä	forty eight
52.	ཁལ་གཉིས་དང་དགུ།	khä 'nyi d°ang gu	བཞི་བརྒྱེ་དགུ།	zhip cuzh°egu	forty nine
53.	ཁལ་གཉིས་དང་བརྒྱ་ཐམ་པ།	khä 'nyi d°ang cu tham pa	ལྔ་བརྒྱ།	'ngap cu	Fifty
54.	ཁལ་གཉིས་དང་བརྒྱ་གཅིག།	khä 'nyi d°ang cuk ci	ལྔ་བརྒྱ་དང་གཅིག།	'ngap cu nga ci	fifty one
55.	ཁལ་གཉིས་དང་བརྒྱ་གཉིས།	khä 'nyi d°ang cu 'nyi	ལྔ་བརྒྱ་དང་གཉིས།	'ngap cu nga 'nyi	fifty two
56.	ཁལ་གཉིས་དང་བརྒྱ་གསུམ།	khä 'nyi d°ang cuk sum	ལྔ་བརྒྱ་དང་གསུམ།	'ngap cu nga sum	fifty three
57.	ཁལ་གཉིས་དང་བརྒྱ་བཞི།	khä 'nyi d°ang cu zhi	ལྔ་བརྒྱ་དང་བཞི།	'ngap cu nga zhi	fifty four
58.	ཁལ་གཉིས་དང་བརྒྱ་ལྔ།	khä 'nyi d°ang cô nga	ལྔ་བརྒྱ་དང་ལྔ།	'ngap cu nga 'nga	fifty five
59.	ཁལ་གཉིས་དང་བརྒྱ་རྩ་ག།	khä 'nyi d°ang cu dr°u	ལྔ་བརྒྱ་དང་རྩ་ག།	'ngap cu nga dr°u	fifty six
60.	ཁལ་གཉིས་དང་བརྒྱ་བདུན།	khä 'nyi d°ang cup dün	ལྔ་བརྒྱ་དང་བདུན།	'ngap cu nga dün	fifty seven
61.	ཁལ་གཉིས་དང་བརྒྱ་བརྒྱད།	khä 'nyi d°ang cop g°ä	ལྔ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད།	'ngap cu nga gä	fifty eight

62.	ཁལ་གཉིས་དང་བཅུ་དགུ།	khä 'nyi d°ang cü gu	ལྔ་བཅུ་དགུ།	'ngap cu nga gu	fifty nine
63.	ཁལ་གསུམ།	khä sum	དྲུག་ཅུ།	dr°uk cu	sixty
64.	ཁལ་གསུམ་དང་གཅིག།	khä sumd°ang cik	དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག།	dr°uk cu re ci	sixty one
65.	ཁལ་གསུམ་དང་གཉིས།	khä sum d°ang 'nyi	དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས།	dr°uk cu re 'nyi	sixty two
66.	ཁལ་གསུམ་དང་གསུམ།	khä sum d°ang sum	དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ།	dr°uk cu re sum	sixty three
67.	ཁལ་གསུམ་དང་བཞི།	khä sum d°ang zhi	དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི།	dr°uk cu re zhi	sixty four
68.	ཁལ་གསུམ་དང་ལྔ།	khä sum d°ang 'nga	དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ།	dr°uk cu re 'nga	sixty five
69.	ཁལ་གསུམ་དང་དྲུག།	khä sum d°ang dr°u	དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག།	dr°uk cu re dr°u	sixty six
70.	ཁལ་གསུམ་དང་བདུན།	khä sum d°ang dün	དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན།	dr°uk cu re dün	sixty seven
71.	ཁལ་གསུམ་དང་བརྒྱད།	khä sum d°ang gä	དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད།	dr°uk cu re Gä	sixty eight
72.	ཁལ་གསུམ་དང་དགུ།	khä sum d°ang gu	དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ།	dr°uk cu re gu	sixty nine
73.	ཁལ་ཕྱེད་དང་བཞི།	khäpche d°a zhi	བདུན་ཅུ།	dün cu	Seventy
74.	ཁལ་གསུམ་དང་བཅུ་ཐམ་ པ།	khäsum d°ang cu tham pa	བདུན་ཅུ།	dün cu	Seventy
75.	ཁལ་གསུམ་དང་བཅུ་ གཅིག།	khä sum d°ang cuk ci	བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག།	dün cu d°ön ci	seventy one
76.	ཁལ་གསུམ་དང་བཅུ་ གཉིས།	khä sum d°ang cu 'nyi	བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས།	dün cu d°ön 'nyi	seventy two
77.	ཁལ་གསུམ་དང་བཅུ་ གསུམ།	khä sum d°ang cuk sum	བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ།	dün cu d°ön sum	seventy three
78.	ཁལ་གསུམ་དང་བཅུ་བཞི།	khä sum d°ang cu zhi	བདུན་ཅུ་དོན་བཞི།	dün cu d°ön zhi	seventy four
79.	ཁལ་གསུམ་དང་བཅུ་ལྔ།	khä sum d°ang cô 'nga	བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ།	dün cu d°ön 'nga	seventy five
80.	ཁལ་གསུམ་དང་བཅུ་དྲུག།	khä sum d°ang cu dr°u	བདུན་ཅུ་དོན་དྲུག།	dün cu d°ön dr°u	seventy six

81.	ཁལ་གསུམ་དང་བཅུ་ བདུན།	khä sum d°ang cup dün	བདུན་ཅུ་དོན་བདུན།	dün cu d°ön dün	seventy seven
82.	ཁལ་གསུམ་དང་བཅོ་ བརྒྱད།	khä sum d°ang cop Gä	བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད།	dün cu d°ön Gä	seventy eight
83.	ཁལ་གསུམ་དང་བཅུ་དགུ།	khä sum d°ang cū gu	བདུན་ཅུ་དོན་དགུ།	dün cu d°ön gu	seventy nine
84.	ཁལ་བཞི།	khä zhi	བརྒྱད་ཅུ།	gäp cu	Eighty
85.	ཁལ་གསུམ་དང་ཉི་ཤུ།	khä sum d°ang nyi shu	བརྒྱད་ཅུ།	gäp cu	Eighty
86.	ཁལ་བཞི་དང་གཅིག།	khä zhi d°ang cik	བརྒྱད་ཅུ་གཅིག།	gäp cu j°a ci	eighty one
87.	ཁལ་བཞི་དང་གཉིས།	khä zhi d°ang 'nyi	བརྒྱད་ཅུ་གཉིས།	gäp cu j°a 'nyi	eighty two
88.	ཁལ་བཞི་དང་གསུམ།	khä zhi d°ang sum	བརྒྱད་ཅུ་གསུམ།	gäp cu j°a sum	eighty three
89.	ཁལ་བཞི་དང་བཞི།	khä zhi d°ang zhi	བརྒྱད་ཅུ་གཞི།	gäp cu j°a zhi	eighty four
90.	ཁལ་བཞི་དང་ལྔ།	khä zhi d°ang 'nga	བརྒྱད་ཅུ་གལྔ།	gäp cu j°a 'nga	eighty five
91.	ཁལ་བཞི་དང་དྲུག།	khä zhi d°ang dr°u	བརྒྱད་ཅུ་གདྲུག།	gäp cu j°a dr°u	eighty six
92.	ཁལ་བཞི་དང་བདུན།	khä zhi d°ang dün	བརྒྱད་ཅུ་གབདུན།	gäp cu j°a dün	eighty seven
93.	ཁལ་བཞི་དང་བརྒྱད།	khä zhi d°ang gä	བརྒྱད་ཅུ་གབརྒྱད།	gäp cu j°a Gä	eighty eight
94.	ཁལ་བཞི་དང་དགུ།	khä zhi d°ang gu	བརྒྱད་ཅུ་གདགུ།	gäp cu j°a gu	eighty nine
95.	ཁལ་བཞི་དང་བཅུ་ཐམ་པ།	khä zhi d°ang cu tham pa	དགུ་བཅུ།	gup cu	Ninety
96.	ཁལ་བཞི་དང་བཅུ་གཅིག།	khä zhi d°ang cuk ci	དགུ་བཅུ་གོ་གཅིག།	gup cu g°o ci	ninety one
97.	ཁལ་བཞི་དང་བཅུ་གཉིས།	khä zhi d°ang cu 'nyi	དགུ་བཅུ་གོ་གཉིས།	gup cu g°o 'nyi	ninety two
98.	ཁལ་བཞི་དང་བཅུ་གསུམ།	khä zhi d°ang cuk sum	དགུ་བཅུ་གོ་གསུམ།	gup cu g°o sum	ninety three
99.	ཁལ་བཞི་དང་བཅུ་བཞི།	khä zhi d°ang cu zhi	དགུ་བཅུ་གོ་བཞི།	gup cu g°o zhi	ninety four
100.	ཁལ་བཞི་དང་བཅོ་ལྔ།	khä zhi d°ang co 'nga	དགུ་བཅུ་གོ་ལྔ།	gup cu g°o 'nga, g°o 'nga	ninety five

101.	ཁལ་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག།	khä zhi d°ang cu dr°u	དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག།	gup cu g°o dr°u	ninety six
102.	ཁལ་བཞི་དང་བཅུ་བདུན།	khä zhi d°ang cup dün	དགུ་བཅུ་གོ་བདུན།	gup cu g°o dün	ninety seven
103.	ཁལ་བཞི་དང་བཅུ་བརྒྱད།	khä zhi d°ang cop gä	དགུ་བཅུ་གོ་བརྒྱད།	gup cu g°o gä	ninety eight
104.	ཁལ་བཞི་དང་བཅུ་དགུ།	khä zhi d°ang cü gu	དགུ་བཅུ་གོ་དགུ།	gup cu g°o gu	ninety nine
105.	ཁལ་ལྔ།	khä 'nga	གཅིག་བརྒྱ། བརྒྱ་ གཅིག།	cik ja, ja ci	one hundred
106.	ཁལ་བཅུ་ཐམ་པ།	khäcu tham pa	ཉིས་བརྒྱ།	nyi ja	two hundred
107.	ཁལ་བཅུ་ལྔ།	Khä cô nga	སུམ་བརྒྱ།	sum ja	three hundred
108.	ཉི་ཤུ་གཅིག།	nyi shu cik	བཞི་བརྒྱ།	zhip ja	four hundred
109.	ཉི་ཤུ་གཅིག་དང་ཁལ་ལྔ།	nyi shu cik d°ang khä 'nga	ལྔ་བརྒྱ།	'ngap ja	five hundred
110.	ཉི་ཤུ་ཕྱེད་དང་གཉིས།	nyi shu pche d°ang 'nyi	དྲུག་བརྒྱ།	dr°uk ja	six hundred
111.	ཉི་ཤུ་གཅིག་དང་ཁལ་བཅུ་ ཐམ་པ།	nyi shu cik d°ang khä cu tham pa	དྲུག་བརྒྱ།	dr°uk ja	six hundred
112.	ཉི་ཤུ་གཅིག་དང་ཁལ་བཅུ་ ལྔ།	nyi shu cik d°ang khä cô 'nga	བདུན་བརྒྱ།	dün ja	seven hundred
113.	ཉི་ཤུ་གཉིས།	Nyi shu 'nyi	བརྒྱད་བརྒྱ།	gäp ja	eight hundred
114.	ཉི་ཤུ་གཉིས་དང་ཁལ་ལྔ།	Nyi shu 'nyi d°ang khä 'nga	དགུ་བརྒྱ།	gup ja	nine hundred
115.	སྟོང་ཕྲག་གཅིག།	tong thra cik	གཅིག་སྟོང་། སྟོང་ ཕྲག་གཅིག།	cik tong, tong thra ci	one thousand
116.	འབུམ་གཅིག།	bum cik	འབུམ་གཅིག།	bum ci	one hundred thousand

གྲངས་ཁ། ཡང་གྲངས་ཀྱི་ཚིགས་ཚིག། Phrases of Number

ཡང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐུག་	ཚིག་ཁ།	སྐད་ཐུག་	ཞིང་ལྷིག།
1.	ཆ་རོགས་ཅུ་ནས་ཉི་རུ་སྟོང་	cha ro tsa nä tiru tong thra	ཆ་རོགས་ལས་ཉི་རུ་སྟོང་	cha ro lä te ru tong thra ci ki	borrowed Nu. 1000 from my

	ཕྱག་གཅིག་བསྐྱིས་པེ་ཁི།	cik ki pi khi	ཕྱག་གཅིག་བསྐྱིས་ཡི།	yi	friend.
2.	ད་རིང་ལ་ཉིར་ལུ་བརྒྱ་ཅིག་ དགོས་ཀྱི།	d°a ring nga la tir 'ngap ja cik gö ki	ད་རིས་ལུ་ཉིར་ལུ་ བརྒྱ་དགོས་པས།	d°a ri nga lu ti ru 'ngap ja go pä	Today I need Ngultrum five hundard
3.	ལམ་ནས་ཉིར་བརྒྱ་ཐམ་མཐོང་ སོང།	lam nã tir cu tham thong song	ལམ་ཁ་ལས་ཉིར་བརྒྱ་ ཐམ་མཐོང་ཡི།	lam kha lä ti ru cu tham thõ yi	found Ngul- trum ten on the way.
4.	འབྲས་འབྲེ་གང་གནང།	brä bre g°ang 'nang	ཆུ་བྲེ་གང་ཞུ་གེ་ ལགས།	chum dre g°ã zhu ge la	Can I have a bowl of rice.
5.	ཀེ་ཀེ་ཇི་གཉིས་ཨ་ཤོག།	ki ke j°I 'nyi 'o sho	ཀེ་བ་ཀེ་ཇི་གཉིས་ འབག་ཤོག།	ke wa ke j°i 'nyi ba sho	Bring two ki- lo grams of potatoes.
6.	ཉིར་འབྲུམ་གཅིག་རྒྱུད་ཐོག་ སོང།	tiru bum cik gü pho song	ཉིར་འབྲུམ་གཅིག་རྒྱུད་ ཐོག་ཡི།	ti ru bum ci gü pho yi	Suffered a loss of hun- dred thousand Ngultrum.
7.	ད་རིང་རྒྱ་པ་ཉིར་ཉི་ཤུ་གཅིག་ གིས་ཅི་ཡང་མི་ཐོང་པ།	d°a ring nã pa ti ru nyi shu cik g°i ci yang me nyong pa	ད་རིས་ནངས་པར་ཉིར་ ཉི་ཤུ་གཅིག་གིས་ག་ནི་ ཡང་མི་འཐོབ་པས།	d°a re nã pa ti runyi shu ci g°i g°a ni yang me thop pä	These days nothing can be brought with four hundard Ngultrum.
8.	ཕུར་ཀོག་ཉི་གཅིག་ལ་ཉིར་ལུ་ བརྒྱ་ཨིན་པ།	pchur kok to cik la tir 'ngap cu 'im pa	དར་ཚེལ་གོང་ཅིག་ལུ་ ཉིར་ལུ་བརྒྱ་ཨིན་པས།	d°a tshi g°õ ci lu ti ru'ngap cu 'im pä	A ball of cheese cost Nu. fifty.
9.	ནོར་ཤ་སྐམ་སྲང་གང་ལ་ཉིར་ ཁལ་བརྒྱ་ཐམ་ཨིན་པ།	nor sha ka sang g°ang la tir khã cu tham 'im pa	ནོར་ཤ་སྐམ་ཀེ་ཇི་གང་ ལུ་ཉིར་ཉི་བརྒྱ་ཨིན་ པས།	no sha ke j°i g°ã lu ti ru nyi ja 'im pä	A kilo gram of dry beef cost Nu. Two hundard.
10.	ཉིར་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་ཐམ་གྱིས་ གཡག་གཅིག་པས་སྟོང་གི།	ti ru tong thra cu tham ba g°i 'ya cik pä nyong g°e	ཉིར་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་ཐམ་ གྱིས་གཡག་གཅིག་ རྒྱུངས་གཅིག་ཐོབ་པས།	ti ru tõe thra ci g°i 'yak ci cam ci tho pä	We get only one yak with ten thousand Ngultrum.

2. ཏི་རུ་ ཏི་རུ་འི་མིང་མཛོད། Lexicon of Currency

ཨང་།	འབོག་སྐད།	སྐད་ཐག་	མིང་ཐག་	སྐད་ཐག་	མིང་ཐག་
1.	ཏིག་རྒྱུད།	tik cang	ཏིག་རྒྱུད།	tik cang	Silver coin used as currency.
2.	ཐ་ལ།	tha la	ཐ་ལ།	tha la	A fifty chetrum coin.
3.	ཤི་གི།	shi g°i	ཤི་གི།	shi ki	A unit of currency equal to 25 chetrum.
4.	ཨ་ན།	'a na	ཨ་ན།	'a na	A type of coin.
5.	བོ་བྲངས།	b°e dr°ang	བོ་བྲངས།	b°ö tram	A kind of coin.
6.	རྒྱུད་ལོར།	Cang lor	གཅིག་ལོར།	ci lor	One Ngultrum currency note.
7.	ཏིར་གཉིས།	tir 'nyi	གཉིས་ལོར།	'nyi lor	Two Ngultrum currency note.
8.	ཏིར་ལྔ།	tir 'nga	ལྔ་ལོར།	'nga lor	Five Ngultrum currency note.
9.	ཏིར་བརྩ་ཐམ་པ།	tir cu tham pa	བརྩ་ལོར།	cu lor	Ten Ngultrum currency note.
10.	ཏིར་ལལ་གཅིག།	tir khä cik	ལལ་ལོར།	khä lor	Twenty Ngultrum currency note.
11.	ཏིར་ལྔ་བརྩ།	tir 'ngap cu	ལྔ་བརྩ་ལོར།	'ngap cu lor	Fifty Ngultrum currency note.
12.	ཏིར་ལལ་ལྔ།	tir khä 'nga	བརྩ་ལོར།	ja lor	Hundred Ngultrum currency note.
13.	ཏིར་ལྔ་བརྩ།	tir 'ngap ja	ལྔ་བརྩ་ལོར།	'ngap ja lor	Five hundred Ngultrum currency note
14.	ཏིར་སྟོང་ཐམ་གཅིག།	tir tong thra cik	སྟོང་ལོར།	tong lor	One thousand Ngultrum currency note.

ཏི་རུ་འི་ཚིག་མཛོད། Phrases of Currency

ཨང་།	འབོག་སྐད།	སྐད་ཐག་	མིང་ཐག་	སྐད་ཐག་	མིང་ཐག་
1.	ང་ལ་ཏིག་རྒྱུད་གཅིག་ཡང་མེད།	nga la tik cang cik yang me	ང་ལ་ཏིག་རྒྱུད་གཅིག་ཡང་མེད།	nga lu tik cang ci yang mê	I don't have a single coin.
2.	བོ་མ་ལ་ཤི་གི་གཅིག་སྟེར།	b°o ma la shi g°i cik ter	བུ་མ་ལ་ཤི་གི་གཅིག་སྟེར།	b°um lu shi ki ci j°in	Give twenty five chetrum to daughter.
3.	ང་ལ་ཏིར་ཨ་ན་གཅིག་རྒྱུད་	tir 'a na cik ra	ང་ལ་ཏི་རུ་ཨ་ན་གཅིག་	Nga lu ti ru 'a	I don't have a

	མེད།	me	རང་མེད།	na ci rã me	penny.
4.	དངཔ་ཕུག་པི་ཙ་ལ་བད་ བྲང་རྒྱགས་ཅད་ཡོངས།	d°äp chuk pi tsa la b°ä dr°ang jak tsä yong	དངཔ་ཕུག་པོ་ཙུ་ལུ་བོད་ ཤམ་རྒྱགས་ཆད་འོང།	d°ã phu pchup tshu lu b°ö tram le sha ong	In olden days rich people would have many silver coins.
5.	ངལ་རྒྱང་ལོར་གཅིག་ གནང་ནིག།	ngal cang lor cik 'nangsh	ངལ་རྒྱང་ལོར་ཅིག་ གནང་ནིག།	nga lu cang lor ci 'näsh	Give me a one Ngultrum cur- rency note.
6.	གཉིས་ལོར་མེད།	'nyi lor me	གཉིས་ལོར་མེད།	'nyi lor me	No two Ngul- trum currency note.
7.	ཏིར་ལྔ་ལོར་སྐྱར་དུ།	tir 'nga lor cur d°u	ལྔ་ལོར་འབྱང་ད་རུག།	'nga lor bjã d°a nu	Lost five Ngul- trum currency note.
8.	ཁྱོད་ལ་ཏིར་བཙུ་ཐམ་མེད་ ད།	chö la tir cu tham me d°a	ཁྱོད་ལུ་བཙུ་ལོར་མེད་ག།	chö lu cu lor me g°a	Do you have ten Ngultrum cur- rency note.
9.	ཁོ་རྩལ་ལས་བྱེད་ལས་ཏིར་ ལྔ་བཙུ་སྟེར་གྱི།	kho tsal lä j°e lä tir 'ngap cu ter g°i	ཁོ་འབད་སར་ལུ་འབད་ དེ་ཏི་རུ་ལྔ་བཙུ་བྱིན་དེས།	kho bä sa la bä d°e te ru 'ngap cu j°in d°e	I was rewarded with fifty Ngul- trum currency note by working for him.
10.	སྟན་དར་ཁལ་ལྔ་ཕུལ་པི་ གྱི།	'nyän d°ar khä 'nga phü pi g°i	སྟན་དར་བརྒྱ་ལོར་ཕུལ་ ཡི།	'nyän d°a ja lor phü yi	Offered hundred ngultrum cur- rency note as 'nyen d°ar
11.	ཏིར་ལྔ་བརྒྱ་ལོར་གསུམ་ འདུག།	tir 'ngap ja lor sum du	ཏི་རུ་ལྔ་བརྒྱ་ལོར་གསུམ་ འདུག།	Te ru 'ngap ja lor sum du	There are three five Ngultrum currency note.
12.	ཏིར་སྟོང་ལོར་གཅིག་ ཨིན་པ།	tir tong lor cik 'im pa	ཏི་རུ་སྟོང་ལོར་གཅིག་ ཨིན་པས།	Te ru tong lor ci 'im pä	A thousand Ngultrum cur- rency note .

3. གནས་པོ་བརྟེན་ལ་འགྲོ་སངས་སྐྱོར་ནས། གནས་པ་བརྟེན་བར་འགྱུ་ཞི་འོ་སྐྱོར་གྱི་ཚོགས་ཚིག། Phrases of Looking for accommodation

ཨང།	འགྲོག་སྒྲིག།	སྒྲིག་པ།	ཚིག་ལ།	སྒྲིག་པ།	ཡིང་ལི།
1.	ཁྱིམ་ནང་ལ་ར་བཞུགས་ལས་ཡོད་ད།	khim nang la ra zhu lä yö d°a	ཁྱིམ་ནང་ར་བཞུགས་ཡོད་ག།	chim nã ra zhu yö g°a	Are you at home only?
2.	ད་རིང་ཁྱེད་གལ་འགྲོ་དགོ་སྟེ།	d°a ring chö gal dro go bi	ད་རིང་ཁྱེད་གཏེ་འགྱུ་སྟེ།	d°a ri chö g° te jou 'mo	Where are you going today?
3.	ཁྱེད་གལ་ཡང་སྐྱེ་ཕྱིན་སྟེ་ཡ།	chö g°a la yang 'ma chin bi ya	ཁྱེད་གཏེ་ཡང་མ་འགྱུ་ག།	chö g°a te yang ma jo g°a	Didn't you go anywhere?
4.	ཅི་བྱེད་དགོ་སྟེ།	ci j°i go bi	ག་ཅི་འབད་ཅེ་སྟེ།	g°a ci bau 'mo	What are you doing?
5.	གནས་པོ་ཅིག་བརྟེན་ལ་ཡོང་དེ་གི།	'näp ci 'nya la yong pi g°i	གནས་པོ་ཅིག་བརྟེན་ལ་འོང་ཡི།	'näp ci 'nya wa ong yi	Came to look for an accommodation.
6.	གནས་པོ་ཅིག་མི་ཤོང་སྟེ་ག།	'nyäp ci 'mi shong ba g°a	གནས་པོ་ཅིག་མི་ཤོང་པས་ག།	'näp ci mi shö pä g°a	can you adjust me with an accommodation?
7.	གནས་པོ་ཤོང་དབའི། ཤོག་ཤོག།	'nyäp shong 'wai, sho sho	གནས་པོ་ཤོང་དབའི། ཤོག་ཤོག།	'näp shong wai sho sho	yes, you are well come.
8.	ངག་ངག། གནས་པོ་བརྟེན་བཟུགས་ལས་སེམས་དགའ་སོང།	dr°a dr°a 'nyäp 'nya cuk lä sem ga song	བཀའ་ངེ་ཆེ། གནས་པོ་བརྟེན་བཟུགས་སེམས་དགའ་ཡི།	ka dr°in che 'näp 'nya cu di sem ga yi	Thank you. I am happy that you let me to accommodate at your palce.
9.	ངའི་ཕུལ་གནས་པོ་མི་ཤོང།	ngai tsal 'näp 'mä shong	ང་འབད་ས་གནས་པོ་མི་ཤོང།	nga bä sa 'näp mi shong	I can't provide you accommodation.
10.	ངའི་ཕུལ་མི་རྒྱ་གས་ཅན་ཡོད་གནས་པོ་མི་ཤོང་པ།	ngai tsal 'mi jak tsä yö 'näp 'mä shong pa	ང་འབད་སར་མི་ལེ་ཤ་ཡོད་གནས་པོ་མི་ཤོང་པས།	nga bä sa 'mi le sha yö 'näp mi shong pä	There are many people with me. So, I cannot adjust accommodation.
11.	གལ་ཡང་འགྲོ་སའི་ལམ་མི་མཐོང་པ།འདི་ལ་ར་སྟོད་བཅ།	g°al yang dro sai lam mi thong pa di la ra dö b°en	གཏེ་འགྱུ་ཞི་ཡིན་ན་ཡང་མི་ཤེས་པས་ རྒྱ་ར་སྟོད་ག།	g°a te jo ni 'i na yã mi she bä na ra dö g°e	I don't know where to go, let me stay here only.

12.	ཁྱིམ་ནང་ལ་མ་ཤོང་ན་ གཡལ་ལ་སྒྲོད་བེན།	khim nang la 'ma sho na 'yap la dö b'en	ཁྱིམ་ནང་ན་མ་ཤོང་ན་ གཡལ་ནང་སྒྲོད་གོ།	chim nã na ma shon 'yap nã dö g'e	If you can' ac- commodated in- side the house, I will stay in the balcony.
13.	གནས་པོ་དེ་འདི་ལ་ར་བརྟ་ དགོ་པ་ ཉི་རུ་ཡིན་རུང་སྟེར་ ཟེན།	'näp d'a di la ra 'nya g'o pa ti ru 'in rung ter rän	གནས་པོ་འདི་ན་ར་བརྟ་ དགོ་པས་ ཉི་རུ་ཡིན་ རུང་ཕྱིན་གོ།	'näp di na ra 'nya go bä te ru 'i rung bj'in g'e	I have to seek shelter here only. I will even pay for it.
14.	ད་རིང་ཞག་གཅིག་ད་སྒྲོད་ བེན།	d'a ring zh'a cik d'a dö b'en	ད་རིང་ཞག་གཅིག་འདི་ སྒྲོད་གོ།	d'a ri zha ci di dö g'e	Let me stay for a night.
15.	ནངས་པ་ཐོ་རོ་གནས་ ལོངས་པ་ཅིག་འགྱུ་བེན།	Nang pa tho ro nam löp cik dro b'en	ནངས་པ་ཐོ་པ་གནས་ ནངས་ཅིག་འགྱུ་གོ།	nã pa dr'o pa 'nam nam ci jo g'e	Tomorrow morning I will go as soon as day breaks.

4. བྱ་ཁྱེད་ཀྱི་མིང་མཛོད། བྱ་ཁྱེད་ཀྱི་མིང་མཛོད། Lexicons of Household Articles

ཨང་།	འབྲེག་སྐད།	སྐད་ཐག་།	མིང་མཛོད།	སྐད་ཐག་།	མིང་མཛོད།
1.	ཕྱག་སྐྱེ།	cha gam	ཕྱག་སྐྱེ།	cha gam	Showcase
2.	མེ་ལོང་།	me long	མེ་ལོང་།	me long	Mirror
3.	ལུགས་སྒྲོམ།	ca drom	ལུགས་སྒྲོམ།	ca drom	Trunk
4.	གདང་།	Dang	གདང་།	Dã	hanger
5.	གཟར་ཤིང་།	zar shing	གཟར་ཤིང་།	zâ shi	Hanger
6.	མལ་ཆ།	mă cha	མལ་ཆ།	mă cha	Blanket
7.	བེར་པ།	b'er pa	བྱེམ་ཏ།	bj'em ta	Quilt
8.	སྒོ་རས།	Go rä	སྒོ་རས།	go rä	Curtain
9.	སྒོ་གཡལ།	go 'yap	སྒོ་རས།	go rä	Curtain
10.	སྒྲན། གདན།	Tân/dăn	གདན།	Dăn	Mattress/ matt
11.	སྒྲུ་སྒྲ།	' ngä	ཏང་།	hã	Pillow
12.	ཁེབས།	Khep	ཁེབས།	Khep	Covering
13.	གདེང་ཁེབས། གདན་ ཁེབས	deng khep, dăn khep	གདན་ཁེབས།	den khep	Bedsheet/ bed cover.
14.	སྒྲོམ།	Drom	སྒྲོམ།	Drom	Box.
15.	པ་རས།	pha ram	སི་པ།	si pa	bamboo container usually used to store butter.
16.	མར་པ་རས།	mar pha ram	སི་པ།	si pa	A bamboo container usu- ally used to store butter.
17.	སྒོ་ག་ཕོར།	Gok phor	ཨེ་ཇཱ་སི་པ། སིབ་ཅུང་།	'e dzä si pa, sip cu	A bamboo container used to make chilli salad.
18.	ཀུ་ཏི་ལི། བྱ་ཆང་།	ku ti li j'a tshang	ཀུ་ཏོ།	ku to	A small bamboo basket.
19.	ཀུར་མ།	Kur ma	ཀུ་ཏོ།	ku to	A small bamboo basket usually used to store cheese.
20.	ཐབ།	thap	ཐབ།	Thap	Oven
21.	སྒྲིད་པ་པ།	gith pa	ཇིབ།	Dzip	hearth

22.	མེ་སྒྲོམ།	me drom	མེ་གྲོག།	me tre	Match box
23.	ཇམ་ཕི།	j°am phi	ཇམ་བྱི།	j°am bji	Kettle
24.	ཏེམ་ཕ།	tem pha	ཨེན་ཅི།	'en tsi	chopping board
25.	ཇ་ཕར། ཇ་ཕོར།	j°a phar, j°a phor	ཇ་ཕོར། ཕོར་ཕ།	j°a phor, phop	Teacup
26.	དཀར་རི།	ka ri	དཀར་ཡོལ།	ka yö	Clay ware, cup
27.	ཚོད་མའི་ཇ་ཕར།	tshö mi j°a phar	ཚོད་ཕོར།	tshö phor	curry bowl
28.	ཏང་ལུ།	tang lu	བང་ཅུང།	b°ang cu	round bamboo container used for storing and eating rice.
29.	སྒྲོ་ག་ཐོག་མ།	dro zom	སྒྲོ་ག་ཐུག་མ།	dro zum	Dagger
30.	དཔའ་དང། དཔའ་ ཏྲ།	pa d°ang, pa tang	དཔའ་ཏྲག་མ།	pa tâ	Sword
31.	གྲིམ་ཇ།	g°im dz°a	གྲིམ་ཅི།	g°im tsi	Scissors
32.	ཀ་གི་ལ།	ka tri la	ཀ་ཏ་ལ།	ka ta la	pocket knife
33.	ཀེམ་བ།	kem ba	འཛིན་མ།	Dzim	Tongs
34.	འཕྱལ་མི་ལྷོ།	thrü mi to	འཕྱལ་མེ་ལྷོ།	thri me to	Battery
35.	འཕྱལ་མེ།	thrü me	འཕྱལ་མེ།	thri me	Torch
36.	ཕ།	Wa	ཕ།	Wa	Tub/ trough
37.	ཀོན།	Kön	མེ་ཕྱེ།	mep pche	Chips of pine wood containing resin to produce light.
38.	སྒྲག་ཅི།	'nak tsi	སྒྲག་ཅི།	'nâ tsi	Ink
39.	ཏ།ཐོ།	da tho	ཏ།ཐོ།	da tho	Calendar
40.	ཏ།ཀ།	ta kha	ཏྲེག་མ།	Tê	Shelf
41.	ཏ།ཀ།	'la nga	ཏྲེག་མ།	Tê	Shelf
42.	པཀ་ཀེ།	pak khe	སྒྲག་ཀོང།	'nak kong	ink jar
43.	ཅིམ་ཕང།	tsim phang	ཅུང་དུམ།	Tsang d°um	twig
44.	ཐིག་ཤིང།	thik shing	ཐིག་ཤིང།	thi shi	Scale/ ruler
45.	ཐི་གུ།	d°i g°i	ཐི་གུ།	di ku	ink-pad, stamp pad

46.	གེ་མིག། ལྡེ་མིག།	g°e mik, de mik	ལྡེ་མིག	de mi	Lock
47.	གེ་མིག་བྲ།	g°e mik b°u	ལྡེ་མིག་བྲ།	de mi b°u	Key
48.	ཁབ།	Khap	ཁབ།	Khap	sewing needle
49.	ཁབ་ཀྱ།	khap ku	བཏབ་ཁབ།	tap khap	safety pin
50.	རྟ་ཁབ།	ta khap	རྟ་ཁབ།	ta khap	Sewing needle which is bigger in size.
51.	པར།	Par	པར།	Pâ	Photograph
52.	པར་ཤིང་།	par shing	པར་ཤིང་།	pâ shi	woodblock, frame.
53.	ཐག་པ།	thak pa	ཐག་པ།	Thâp	rope
54.	གཏུ་ལི།	g°au li	དངུལ་ཁྱུ།	' ngü khu	wallet, purse
55.	གླིང་ཁ།	'ling kha	གླིང་ཁ།	' lim	Flute
56.	ཟུར་གླིང་།	z°ur 'ling	ཟུར་གླིང་ཁ།	zü ' lim	flute, larger in size with the blow hole on the side.
57.	ཀོང་ཐང་།	kong thang	ཀོང་ཐག།	kõ tha	traditional mouth organ made of bamboo or copper.
58.	ལྷགས།	Câ	ལྷགས།	Câ	Steel/ iron/ matel
59.	གུར།	g°ur	གུར།	g°û	Tent
60.	ནང་ལེབ།	'nang lep	སྒང་ལེབ།	' lâ lep	Soap
61.	ཆུ་ཤོག།	chu shok	ཆུ་ཤོག།	chu sho	Plastic
62.	རྟོག་མ།	to ma	རྟོག་མ།	tô ma	Walking stick
63.	རྟ་ཐག།	tä tha	༡ རྟ་ཐག། ༢ རྟ་ཐུག།	1 tä tha 2 tä ca	1 lash, stick 2 lash, whip
64.	ཀོམ་གདན།	kom dân	ཀོམ་སྒན།	kom tä	skin rug
65.	ཕུགས་ཀོ་གདན།	pa ko dân	ཀོམ་སྒན།	kom tä	skin rug
66.	ལྷགས་སྒྱད།	câ kü	ལྷགས་སྒྱད།	câ kü	iron wire
67.	བངས་སྒྱད་མི།	z°ang kü mi	བངས་སྒྱད།	zã kü	copper wire
68.	གམ་ཅི་གདན།	dr°am tsi dân	གམ་ཅི་གདན།	dram tsi dân	intricate patterned rug/carpet
69.	སྒྱ་ཐུག།	pu thru	སྒྱ་ཐུག།	pu tru	Velvet
70.	བཙུགས་ཐུག།	tsuk thru	བཙུགས་ཐུག།	tsu tru	thick wollen blanket.

71.	གཡང་ཁ།	'ya kha	སྒ།	Ga	Saddle
72.	བྱེ་ཁྱིམ།	j°e khim	བྱེ་སྒམ།	bj°i dam/j°i dam	rat trap
73.	ཟླ་པ།	da pa	ཟླ་པ།	da pa	wooden bowl
74.	ཅུམ་སྒེར།	tsam der	སྒེརམ།	Dem	A large wooden bowl usually used to store wheat flour.
75.	ཇ་མ།	dza ma	ས་ཇམ།	sa dzam	mud pot
76.	ཚེམ་གཟུང།	tshem zung	ཚེམ་ཤིང།	tshem shi	A device used to tie the cloth while stitching.
77.	ཇེ་ཀོར།	dze kor	ཇེ་ཀོ།	dze ko	pot-mat
78.	ཅུར་ཏི།	zh°ur ti	ཆང་བཤོ།	chang sho	<i>bangchang</i> stainer
79.	ཅུ་ངེ།	zh°u j°ang	ཆང་ཀུ།	chang ku	A scoop used to pour <i>bangchang</i> .
80.	ཕུགས་གོང།	ca g°ong	ཕུགས་ཡོ།	ca yo	Griddle
81.	ལྷ་ང།	'la nga	ལྷ་ང།	lha nga	Pan
82.	ཀེམ་སྒ།	kem ba	ཨམ་ཕུ།	'am pu	Wooden or bamboo clamp.
83.	སིབ་སང།	sip sang	བཟ་སྒ།	z°än ca	Spatula
84.	གཟར་ར།	za ra	གཟར་རུ།	za ru	Ladle
85.	རང་ཁ།	rang kha	རང།	ra nga	Tablespoon
86.	ཁྲི་ཤིང།	hri shing	སྒྲིལ་ཤིང།	dri shing	rolling pin
87.	ཕིན་ཁྲི་མ།	pin thri ma	པང་ལེབ།	pang lep	Board
88.	ཅེ་མ།	tse ma	གསིག་མ།	si ma	Stainer
89.	ཇ་ཅག།	j°a tsa	ཇ་ཅག།	j°a tsa	Sieve
90.	ཇ་ཤབ།	dza shap	ཇ་ཤབ།	dza shap	kitchen pad, oven glove
91.	ཏོ་གོར།	to g°or	གཙོག་ཀུ།	tsi ku	Mortar
92.	དི་སིང།	ngi sing	༡ དོ་ཏི། ༢ ལག་ལྷི།	1 do ti 2 la lhi	Pestle
93.	ཚོམ།	tshom	ལྷི་ལྷ། མ་ལྷི།	lhi, ma lhi	large mortar.
94.	དུང་ཁ།	d°ung kha	པ་ལང།	pa lang	<i>dungkha</i> —A bamboo container used for storing

					liquids such as <i>ara</i> .
95.	ཐང་ཁུ།	Thanggu	ཐང་ཁུ།	thang khu	A small leather sack.
96.	ཏོ་ར།	to rä	ཏོ་ར།	to ra	A piece of cloth used for packing food.
97.	ཇ་ཁུ།	j°a hru	ཇ་ཁུ།	j°a thru	twirling stick
98.	ཇ་སུ།	j°a d°u	ཇ་སུ།	j°a sum	Churn
99.	དྲོགས་དོང་།	tro d°ong	ཨ་ཐོམ།	'o z°om	A milk Churn made from bamboo.
100.	ཐོམ་སྤ།	z°om ba	ཨ་ཐོམ།	'o z°om	A milk Churn made from wood.
101.	དྲོགས་དོང་ཁབ་དྲོ།	tro d°ong khap tô	ཨ་ཐོམ་གྱི་ཁབ་དྲོ།	'o z°om g°i khap to	lid of churn
102.	ཁུ་མ།	hru ma	ཨ་སུམ།	'o sum	milk churn
103.	ཨ་ར་ཟངས།	'a ra z°ang	ཨ་ར་ཟངས།	'ar z°ã	<i>arazang</i> —A large cylindrical pot made of copper used for brewing <i>ara</i> .
104.	ཁ་ཟངས།	kha z°ang	ཁ་ཇ།	kha dza	<i>khadza</i> —A round pot with two short handles placed on top of the <i>arazang</i> to help the bewing process of the <i>ara</i> .
105.	བར་ཟངས།	b°ar z°ang	བར་ཇ།	b°ar dza	<i>barphit</i> —A small pot placed inside <i>arazang</i> to collect <i>ara</i> during the brewing process.
106.	ཀང་གསུམ་པ།	kang sum pa	ཀང་གསུམ།	kang sum	<i>kangsum</i> —A tripod placed inside the ' <i>arazang</i> .
107.	དུགས་ཐག།	du tha	ར་དུགས།	ra du	<i>dutha</i> —A long strip of cloth fastened around the joint of <i>khadza</i> and <i>arazang</i> to help the brewing process of the ' <i>ara</i> .
108.	ཟངས་གཞོ།	z°ang zho	ཟངས་གཞོང་།	z°ang zho	Bowl

ཁྱིམ་ནང་ནས་ཀྱི་ཅ་ལ་སྟོར། ཁྱིམ་ནང་གི་མཁོ་ཆས་ཀྱི་ཚིག་སྟོན། Phrases of Household Articles

ཨང་།	འབྲི་གསལ།	སྐད་ཐག་།	ཐོད་ལ།	སྐད་ཐག་།	ཡིང་ལིག།
1.	ཁྱིམ་ལ་སྟོན།	thri kha la dö	ཁྱི་གུ་སྟོན།	thri g°u dö	Sit on the throne.
2.	གཟར་ཤིང་ཁ་ལ་ དཔུང།	zar shing kha la pcang	གཟར་ཤིང་གུ་དཔུང།	zar shi g°u pchā	Hang it on the hanger.
3.	མེ་ལོང་ལྟ་ལས་བཟོ་ བཅོས།	me long tä lä zo cö	མེ་ལོང་བཟོ་སྟེ་བཟོ་ བཅོ།	me long ta te zo zo	Look in the mir- ror and make-up.
4.	རྩམ་ཉམ་སྟེ་ཡ།	dzam nyö bi ya	རྩམ་ཉམ་ཡི་ག།	dzam nyo yi g°a	Have you bought earthen-pot?
5.	གྲང་སུམ་གེམ་གཡོག་ དགོས།	drang sum g°em 'yok gö	གྲང་མ་ད་ཕུ་རུ་བཀའ་ དགོ།	j°ām d°a phca ru kap go	When it is cold, put on woolen quilt.
6.	དུང་ཁའི་ནང་ལ་ཆང་ སྒྲུགས།	d°ung khai nang la chang 'lu	པ་ལང་ནང་ཆང་ འདེགས།	pa lang na chā de	Fill the <i>dungkha</i> with alcohol.
7.	དྲོགས་དོང་ནང་ལ་ འོམ་འདུག།	tro d°ong nang la om du	ཨོ་ཟོམ་ནང་ཨོམ་ འདུག།	'o z°om nang 'om du	There is milk in the churn.
8.	ཁྱིའི་ཁལ་འཛོག།	thri khal dz°ak	ཁྱི་གུ་འཛོག།	thri g°u dze	Climb on the throne.
9.	སྒྲན་ཁལ་ཉལ།	tän khal nyä	གདན་གུ་ཉལ།	dän g°u nyä	Sleep on the mat- tress.
10.	གདན་ཁལ་སྟོན།	dän khal dö	གདན་གུ་སྟོན།	dän g°u dö	Sit on the mat- tress.
11.	དཔེ་ཆ་ཅོག་ཅེ་ཁ་ལ་ ཞོག།	pe cha cok tse kha la zh°o	དཔེ་དཔེ་ཅོག་ཅེ་གུ་ བཞག།	pe d°ep cok tse g°u zha	Keep the book on the table.
12.	སིབ་སང་མིན་འདུག།	sip sang min du	ཟན་སྒྲུ་མིན་འདུག།	z°än ca mi dû	There is no ladle.
13.	རྩ་ཤལ་གཡ་བཞག་སྟེ།	dza shap g°al zha bi	རྩ་ཤལ་གཏེ་བཞག་ཡི།	dz°a shap ga te zha yi	Where did you keep the kitchen pad?
14.	ཨ་ཤམ་བཟོ་བེན་ བྱས་ན་སྒྲུ་ང་མིན་འདུག།	'a sham 'ngo b°en j°än 'la nga min du	གེ་ཟ་བཟོ་དགོ་སྟེ་ ཟེར་ན་སྒྲུ་ང་མིན་འདུག།	g°e z°a 'ngo go be zen lha nga me nu	I thought of roast- ing corn but there is no pan.
15.	ཚོམ་ནང་བང་གཡ་ བརྩུང་དགོ་པ།	tshom nang b°ang g°al d°ung go pa	མ་ལྷི་ནང་ཨེ་མ་བརྩུང་ དགོ་པས།	ma lhi na 'e ma dung go bä	I want to grind chilli in mortar.

16.	ཆང་བཀལ་བེན་བྱསན་ ཨ་ར་ཟངས་ཙོ་མ་ མཐོང་།	chang kä b°en j°än 'ara z°ang co ma thong	ཆང་བཀལ་དགོ་སྤེ་ ཟེརན་ཨ་ར་ཟངས་ འཕྲོལ་མ་འཐོབ།	chang kä go be zen 'ar z°ang tshö ma thop	I wanted to brew alcohol but I could not find the <i>arzang</i> .
17.	ཞུར་ཏི་ག་ལ་བཞག་པི།	zhur ti g°a la zh°a pi	ཆང་བཞོ་ག་ཏི་བཞག་ ཅི།།	chang sho g°a te zha ci	Where did you keep the <i>bangchang</i> stain- er?
18.	ཡི་གུ་འབྲི་སངས་ལྷག་ཅི་ ཡོད་ད།	yi gu dri sang 'nak tsi yö d°a	ཡིག་གུ་འབྲི་ནིའི་སྤྲུག་ ཅི་ཡོད་ག།	yi g°u dri ni 'nak tsi yö g°a	Do you have ink for writing?
19.	ཁ་ནང་ཆུ་སྤང་དགོ་པ།	wai nang chu bang go pa	ཁ་ནང་ཆུ་སྤང་དགོ་ པས།	wa nang chu bang go pä	I want to soak in bathtub.
20.	གདན་ཁེབས་སོར་དགོ་ པ།	den khep sor go pa	གདན་ཁེབས་སོར་དགོ་ པས།	dän khep sô go pä	Need to change the bed sheet?cover.
21.	རྩུང་གལ་བཞག་པི།	j°a d°ung g°al zha pi	རྩུམ་ག་ཏི་བཞག་ཅི།	j°a sum g°a te zha ci	Where did you keep the churn?
22.	ཁྱོད་ཀྱི་གྲིམ་ཇ་ངལ་ བརྟ་བེན།	chö g°i g°im dz°a ngal 'nya b°en	ཁྱོད་ཀྱི་གྲིམ་ཙོ་ངལ་ བརྟ་གོ།	chö gi g°im tsi nga lu 'nya g°ê	Can I borrow your scissors?
23.	ཀ་ཀྲེལ་ཚོ་མིན་འདུག།	ka tril 'no min du	ཀ་ཀྲེལ་ཚོ་མིན་ འདུག།	ka tra la 'nô min dû.	The knife is not so sharp.
24.	ཁྱོད་ཀྱི་ཇ་ཕོར་ཡག་མི་ ཡག་འདུག།	chö ki j°a phor ya mi ya du	ཁྱོད་ཀྱི་ཇ་ཕོར་འཇའ་ཆི་ ཆི་འདུག།	chö gi j°a phor ja chi chi du	Your tea cup is very nice.

5. བཟའ་སང་འཕུང་སངསྐྱོར་ནས། བཟའ་འཕུང་གི་མིང་མཛོད། Lexicon of Food and Drinks

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	ཇོང་ཁ།	སྐད་ཕབ།	ཨིང་ལི་ག།
1.	ལྷོ།	To	ལྷོ།	To	cooked rice
2.	གཡུས་ཁུམ།	' ü chum	གཡུས་ཁུམ།	' ü chum	local rice
3.	རྒྱ་ཁུམ།	ja chum	རྒྱ་ཁུམ།	ja chum	imported rice
4.	ཐོ་རོ་གི་ལྷོ།	tho ro g°i to	དྲོ་མཛར། མཛར་ཕ།	dr°om dza, dzau	Breakfast
5.	ཉི་མའི་མཛར་ཤེ།	nyi mi dzar she	ཉི་མའི་ལྷོ།	nyi mi to	Lunch
6.	མཛར་ཤེ།	dzar she	ཉི་མའི་ལྷོ།	nyi mi to	Lunch
7.	ལྷོ་བ་ཆས།	top chä	བཞེས་སྐྱོ།	zhe go	Meal
8.	དགོང་མའི་ལྷོ་བ་ ཞས།	g°ong mai top zhä	ཕྱི་རུའི་ལྷོ།	pchi rui to	Dinner
9.	འབྲས།	br°ä	ཁུམ།	Chum	rice
10.	ཁ་རང།	kha rang	ཁ་རང།	kha rang	grits, crushed corn
11.	ཚེད་མ།	Tshöm	ཚེད་མ།	Tshöm	Curry
12.	ཚེད་མ།	tshö ma	ཚེད་མ།	Tshöm	Curry
13.	རྒྱགས་ཅི།	ja ci	རྒྱགས་སྐལ།	ja kä	Ration
14.	ཤ།	Sha	ཤ།	Sha	Meat
15.	སྒོ་ང།	go nga	སྒོ་ངོ་ག།	gö do	Egg
16.	ནོར་ཤ།	nor sha	ནོར་ཤ།	no sha	Beef
17.	ཕག་ཤ།	phak sha	ཕག་ཤ།	pha sha	Pork
18.	བྱེ་དོ་ཤ།	bj°e d°o sha	བྱ་ཤ།	bj°a sha	Chicken
19.	སྒེ་སྒེ་ཤ།	'le 'le sha	ར་ཤ།	ra sha	Mutton
20.	ལུག་ཤ།	luk sha	ལུག་ཤ།	lu sha	mutton
21.	གཡལ་ཤ།	' yak sha	གཡལ་ཤ།	' yâ sha	Yak
22.	ཉ།	Nya	ཉ།	Nya	Fish
23.	ཉ་སྐྱེ་པ།	nya kom pa	ཉ་སྐྱེ་པ།	nya kam	dry fish

24.	ཉྱམས་པ།	nya kam pa	ཉྱམས།	nya kam	dry fish
25.	བསིལ་སྒྲུ།	si kam	བསིལ་སྒྲུ།	si kam	dry pork
26.	ཤ་སྒྲུ་སྒྲ།	sha kom ba	ཤ་སྒྲུ།	sha kam	dry beef
27.	ཤ་སྒྲུ་སྒྲ།	sha kam ba	ཤ་སྒྲུ།	sha kam	dry beef
28.	ཀོམ་བསྐྱུས།	kou gê	ཀོམ།	Kou	The skin of some animals that is cooked and eaten.
29.	ཀར་ཅུང།	kang j°ung	ཀར་ཅུང།	kã cu	The knuckles of some animals, especially pig or cattle, that is cooked and eaten.
30.	སྒྲོ་མ།	' lo wa	སྒྲོ་མ།	' lou	lungs
31.	མཆིན་པ།	chim pa	མཆིན་པ།	Chim	liver
32.	བྱོད་པ།	dr°ö pa	བྱོད་པ།	g°öp	The tripe of some animals that is cooked and eaten
33.	ཁྱུ་མ།	jo ma	ཁྱུ་མ།	ju ma	Sausage
34.	སྙིང་མ།	'nying kha	དོན་ཉིང།	d°ü hi	heart
35.	ཕག་པའི་མགོ་རྟོ།	phak pi go to	ཕག་མགོ།	phang gu	The meat from the head part of a pig that is cooked and eaten.
36.	ཅི་སྒྲོ།	tsi dro	ཅིབ་མ། ཅིབ་སྒྲོ།	tsim, tsi dro	ribs
37.	རུས་གྲ།	rü g°u	རུ་རྟོ།	ru to	bone
38.	ཆི་ལ།	tshi la	ཆི་ལ།	tshi lu	fats
39.	སྒྲུག་པ།	'nak pha	ལྷ་པ།	lha pa	boneless meat
40.	བྱ་ཁྱ།	j°a ju	བྱ་ཁྱ།	j°a ju	mild vegetable curry often served with rice.
41.	ཉོ་སྒྲུས།	ho ge	ཉོ་སྒྲུས།	ho ge	Salad
42.	ལོ་མི་བྱ་ཁྱ།	lo mi j°a ju	ལོ་མི་བྱ་ཁྱ།	lo mi j°a ju	A watery dried-spinach curry.
43.	སྒྲོ་པ།	co dz°a	ཐུག་པ།	Thup	Porridge.
44.	སྒྲུར་ཐུག།	cur thu	བོད་ཐུག།	b°a thup	Porridge made from dough.
45.	སྒྲོ་མེན།	co men	སྒྲོ་མ།	co ma	flour mush, sauce
46.	ཆ་མི།	cha mi	ཨེ་མ་དར་ཆི།	' e ma d°â tsi	popular bhutanese curry with thick gravy made of chilli and cheese which can be either extra hot, hot, or mild.
47.	བང་ག་ལི་ཆ་མི།	b°ang g°a	ཨེ་མ་དར་ཆི།	' e ma d°â tsi	popular bhutanese curry with thick gravy made of chilli

		li cha mi			and cheese which can be either extra hot, hot, or mild.
48.	ཨེ་ཇཱ།	'e dzä	ཨེ་ཇཱ།	'e dzä	a spicy chili pickle
49.	ཕུ་ཏ།	pu d°a	ཕུ་ཏ།	pu ta	home-made buckwheat noodle.
50.	བཞེས་ཆ་གངམ།	zhe cha g°ām	བཞེས་ཆ་གངམ།	zhe cha g°ām	side dish.
51.	གོང་ཁུ་ར།	go nga khu ra	གོང་ཁྱེ་ག་ བཞེས་པ། གོང་ཁྱེ་ག་པ།	gõ do se sep, gõ lep.	Omelette
52.	སྤགས།	Pâ	སྤགས།	Pâ	Meat slice (either pork, beef, pork, fish)
53.	མར།	Mâr	བ་མར།	b°a ma	butter
54.	པོ།	Pö	ཚོ་ཏ།	tsho to	cooking oil
55.	ཅུ།	Chu	ཅུ།	Chu	Water
56.	ཅུ་ཚན།	chu tshän	ཅུ་ཚན།	chu tshe	hot water
57.	ཅུ་གྲང་མ།	chu drang ma	ཅུ་ཁོད་མ།	chu khöm	cold water
58.	བཟའ་ཅུ།	za chu	བཟའ་ཅུ།	za chu	drinking water
59.	ཇ་ཐང་།	j°a thang	ཇ་ཐང་།	j°a tha	black tea with salt.
60.	ཇ་ཅུམ།	j°a tsam	ཇ་ཅུམ།	j°a tsam	Snacks with tea.
61.	ཇ་རིལ།	j°a ri	ཇ་རིལ།	j°a ri	tea leaf
62.	ཕི་ཀ།	phi kha	ཕི་ཀ།	phi ka	Black tea
63.	མངར་ཇ།	' nga j°a	མངར་ཇ།	' ngâ j°a	Sugar tea
64.	སྤུ་ཇ།	su j°a	སྤུ་ཇ།	su j°a	churned butter tea.
65.	ཨོ་ཇ།	'o j°a	ཨོ་ཇ།	'o j°a	Milk tea
66.	ཆང།	Chang	ཆང།	Chã	Alcohol
67.	ཉྱེབ་ཆང།	hop chang	ཉྱེབ་ཆ།	hup chu	drink taken with meals.
68.	སྤང་ཆང།	b°ang chang	སྤང་ཆང།	bang chang	fermented grain drink taken by heating or adding hot water and strained through a sieve.

69.	སིང་ཆང།	sing chang	སིང་ཆང།	sing chang	kind of draught beer.
70.	བསྐྱེལ་མ།	kö ma	ཆང་བསྐྱེལ།	cã kö	porridge-like drink brewed from fermented grains usually served during baby shower in bhutanese culture.
71.	ཞོ།	zh°o	ཞོ།	zh°o	Curd
72.	འོ་མ།	o ma	ཨོ་མ།	'om	Milk
73.	ད་ར།	d°a ra	དར་མ།	d°au	skimmed milk
74.	ཕུར།	Pchur	དར་མུ།	d°â chu	Whey
75.	ཕབས།	Phap	ཕབས།	Pho	Yeast
76.	ཤི།	Pri	ཤིས།	Pci	Colostrums
77.	ཤེ།	Wä	ཤུང།	Jã	Honey
78.	ཐོས་དོས་མ།	z°ö d°öm	ཐོས་དོས།	z°ö tö	preserved cheese
79.	ཇ་ར།	dz°a ra	འཇར་མ།	Dzau	roasted rice
80.	ཇར།	dz°ar	འཇར་མ།	Dzau	roasted rice
81.	ཨ་ཤམ་ཕུན།	'a sham chen	གེ་བ་སྤྱིབ།	g°e z°a sip	flattened roasted corn
82.	ཨི་སྤི་ཕུན།	'i bi chen	བྱུ་སྤྱིབ།	bj°a sip	flattened roasted rice.
83.	བོ་ཡོ།	bo yo	བོ་ཡོས།	bo yo	puffed roasted rice.
84.	བ་དམ།	b°a d°am	བ་དམ།	b°a d°am	ground nut, peanut
85.	བུལ་དོ།	b°ü d°o	བུལ་དོག།	bü do	Soda
86.	རྒེབ་རྒེབ།	trep trep	རྒུམ་རྒུ།	trum tru	cartilage
87.	གཡེར་མ།	'yer ma	ཐིང་དེ།	thi nge	sichuan pepper
88.	ཡིག་གཡེར་མ།	yik 'yer ma	གཞུང་ཐིང།	zhung thi	Sichuan pepper, slightly bigger in size with stronger taste.
89.	ནམ་ཐ་མ།	'nam thra wa	མན་ཐུ་ཐིང་དེ།	män cu thi nge	sichuan pepper, smaller in size with mild taste
90.	ཁུ་ར། ཁུ་ར།	khu ra, khur	ཁུ་ལི།	khu li	Buckwheat bread
91.	ཀེབ་ཏང།	kep tang	ཀེབ་ཏ།	kep ta	Unleavened bread
92.	མོ་མོ།	mo mo	མོ་མོ།	mo mo	Dumpling
93.	ཤ་མོ་མོ།	sha mo mo	ཤ་མོ་མོ།	sha mo mo	non-veg dumpling

94.	བྱང་སྤྱི་ལི།	j°ang bi li	བྱང་སྤྱི་ལི།	bj°ang ba li	noodle similar to pasta.
95.	གཟན་གོང་།	zeng g°ong	དྲོན་གོང་།	dr°ön g°o	cooked flour food.
96.	མངོག་པ།	'ngok pa	ཨ་ཁམ། དཀར་ ཟས།	'a kha, ka z°ä	kneaded flour food.
97.	ཏོབ་ཏོབ།	top top	ཏོ་པ།	to pa	A type of noodle soup.
98.	ཏིང་ལེབ་བཅོས་ ལས།	teng lep 'ngö lä	ཇུར་གོ་མར་བཅོ།	chu g°o ma 'ngo	fried yak cheese
99.	ཞོ་མར།	zh°o mar	ཕུད་ལུས།	phü lü	milk cheese
100.	ཕུར།	Pchur	༡ གཡག་གི་དར་ ཆོ། ༢ ཕུར་གོ།	1 'yak g°i d°a tshi 2 chu g°o	Dried yak cheese usually square in shape.
101.	ཕྱ།	Pche	ཕྱ།	pche	Flour
102.	ལོ་ཐོག།	lo thô	ལོ་ཐོག།	lo thô	Crop
103.	ཨ་ཤམ།	'a sham	གེ་ཟ།	g°e za	Maize, corn
104.	ནས།	Nä	ནག།	Nâ	Barley
105.	ཨི་པ། ཨིབ	'ai pa 'aip	༡. རྒྱ། ༢. རེད།	1. bj°a 2. rê	Paddy
106.	འབྲོ།	Dro	ཀར།	Kâ	Wheat
107.	བྲ་ཤ།	Bra wa	བྲོ་ཤ།	bj°ôu/j°ôu	Bitter Buckwheat
108.	ཇུའོ་རེད།	jowo rä	ཇུས་རེད།	gä rê	Sweet Buckwheat
109.	ཡུངས་ཀར།	yung kar	པད་ཀར།	pä kê	Mustard
110.	ཀོང་པ།	kong pa	མོན་བྲ།	möm j°a	Millet
111.	སོན།	Sön	སོན།	Sön	Seed
112.	ཨ་ཤོམ་ཕྱ།	'a shom che	གེ་ཟ་ཕྱ།	g°e z°a pchi/g°e z°a chi	Maize flour
113.	བྲ་བའི་ཕྱ།	Bra wai che	བྲོ་ཤ་ཕྱ།	bj°o pchi	Bitter Buckwheat flour
114.	ཀོང་པིའི་ཕྱ།	Kong pi che	མོན་བྲ་ཕྱ།	möm bj°a pchi/ möm j°a chi	Millet flour
115.	འབྲོ་ཤ་ཀར་ཕྱ།	drowa kar	ཀར་ཕྱ།	kâp chi	Roasted wheat flour

		che			
116.	ཕྲང་ག་ལི་ཕྱེ།	Bang g°a li che	ཨེ་ཕྱེ།	'ep chi	Chili powder
117.	ཡོང་གླ།	yong ga	ཡོང་གླ།	yong ga	Turmeric powder
118.	ནམ།	'nâm	ཞིམ་ཕྱི་ཟེམ་ཕྱི།	zh°im tsi, z°im tsi	Perilla seed

བཟང་སང་འཕུང་སངས་སྒོར་ནས། བཟང་འཕུང་གི་ཚིག་སྒྲིག། Phrases of Food and Drinks

ཨང་།	འབོག་སྒྲིག་།	སྒྲིག་པ།	ཚིག་ལ།	སྒྲིག་པ།	ཡིང་ཡིག་།
1.	ཐོ་རེ་འི་ལྷོ་བ་བཞེས་ ཟུལ་ཤོག།	tho roi top zhê z°al sho	མཇར་མ་བ་བར་ཤོག།	dzau z°a wa sho	Come and have breakfast.
2.	ང་ལྷོ་སྤང་།	nga to song	ང་ལྷོ་བཀྲེས་ཅི།	nga to ke ci	I am hungry.
3.	ཐོ་རེ་འི་ལྷོ་བ་བཞེས་།	tho roi to z°a b°en	ངྷོ་མཇར་བ་གོ།	dr°omdza z°a g°e	Let's have break- fast.
4.	འབྲས་དམར་པོ་འི་ལྷོ་ འདི་རང་དགའ་བཤ།	brä 'mar poi to di rang ga g°i	ཚུམ་དམར་པོ་གི་ལྷོ་ འདི་རང་དགའ་བས།	chum 'map g°i to di ra ga wä	I just love red rice.
5.	འབྲས་དཀར་པོ་འི་ལྷོ་ རྩམས་ཀྱི།	brä kar poi to 'ngam g°i	ཚུམ་དཀར་པོ་གི་ལྷོ་ ཞིམ་པས།	chum kap g°i to zh°im mä	The white rice is delicious.
6.	ཉི་མའི་མཇར་བཞེས་བ།	nyi mai dz°ar zhê z°a	ཉིན་མའི་ལྷོ་བ།	nyi mai to z°a	Have lunch.
7.	ཉི་མའི་མཇར་བཞེས་མ་ སྤྱང་པི་ཡ།	nyi mai dz°ar zhê ma nyong pi ya	ཉིན་མའི་ལྷོ་མ་སྤྱད་ག།	nyi mai to ma tshü g°a	Isn't the lunch ready?
8.	ཉི་མའི་མཇར་བཞེས་་ སྤྱང་སྤང་།	nyi mai dz°ar zhê nyong song	ཉིན་མའི་ལྷོ་སྤྱད་སྤྱི་ཡི།	nyi mai to tshü si	The lunch is ready.
9.	དགོང་མའི་ལྷོ་བ་བཞེས་།	g°u mai to z°a b°en	ཕྱི་རུ་འི་ལྷོ་བ་གོ།	pchi rui to z°a g°e	Let's have dinner.
10.	ལྷོ་དཀར་པོ་མི་དགའ་ པ།	to kar pa mi ga ba	ལྷོ་དཀར་པོ་མི་དགའ་ བས།	to kap mi ga wä	I don't like white rice.
11.	ཉི་མའི་མཇར་བཞེས་ཁ་ རང་བཅོས་དོང་།	nyi mai dza°r zhê kha rang cö d°ong	ཉིན་མའི་ལྷོ་ཁ་རང་ བཅོད།	nyi mai to kha rang zo d°a	Prepare grits for lunch.
12.	ཁ་རང་བཅོས་དགོ་མི་མཐོ་ པ།	kha rang z°a go 'mä 'no pa	ཁ་རང་བཅོས་དགོ་མི་མཐོ་།	kha rang z°a go ma 'no	I don't feel like eating grits.
13.	འབྲས་དམར་པོ་འི་དྲི་མ་ རྩམས་གི།	brä 'mar pi dr°i ma 'ngam g°i	ཚུམ་དམར་པོ་འི་དྲི་ ཞིམ་པས།	chum 'map dr°im zh°im pä	The smell red rice is sweet.
14.	ལྷོ་བཅོས་ཤེས་ག།	to cö she g°a	ལྷོ་འབད་ཤེས་ག།	to bä she g°a	Do you know

					how to cook?
15.	ངགིས་ལྟོ་བཅས་བཅ།	nga g°i to cö b°en	ངགིས་ལྟོ་གཡོ་ག།	nga g°i to 'yo g°e	I will cook rice.
16.	ལྟོ་གཡུ་བཅས་སངཡོ།	to g°uz cö sang yo	ལྟོ་ག་དེ་སྟེ་འབད་ནི་སྟོ།	to g°a d°e be bä ni 'mo	How to cook food?
17.	སྒྲ་ལ་འབྲས་འབྲས་ ལས་ ཀ་ལ་ནང་ སྒྲགས། འནས་ཐུ་ སྒྲགས་ལས་བཅས་ དགོས།	'na la brä thru lä ka la nang 'lu a nä chu 'lu lä tsö gö	དང་པ་ཐུས་འབྲུ་སྟེ་ཀ་ ལའི་ནང་སྒྲགས། དེ་ ལས་ཐུ་སྒྲགས་སྟེ་བཅོ་ དགོ།	d°ang pa chum chu be ka la na 'lu d°e lä chu 'lu be tso go	Firstly, rinse the rice and put it in the pot, add water, and then boil it to cook.
18.	ངགིས་ཚྡོང་མ་བཅས་ བཅ།	nga g°e tshöm cö b°en	ངགིས་ཚྡོང་མ་བཅོ་ག།	nga g°i tshöm tso g°e	I will prepare cur- ry.
19.	ཚྡོང་མ་ཁུ་ཁྱོ་ཁྱོ་ ཞིན་མ་པ།	tshöm khau hor hor 'im pa	ཚྡོང་མ་ཐུ་ཁོག་ཁོ་མས།	tshöm chu kho kho mä	The curry is more of soup.
20.	ཚྡོང་མ་མར་ཁོ་ཆོབ་ཆོ་ ཞིན་མ་པ།	tshöm ma kho chop chop 'im pa	ཚྡོང་མ་མར་ཁུ་ཆོབ་ཆོ་ ཞིན་པས།	tshöm ma khu chop cho 'in pä	The curry is oily.
21.	བང་གལ་ཆམི་འདི་ལ་ ཆ་ག།	b°ang gal cha mi di kha tsha g°i	ཞེ་མ་དར་ཆོ་འདི་ལ་ ཆམ་མས།	'e ma d°a tshi di kha tshau mä	The chilli and cheese curry is too hot.
22.	ངགིས་སྒྲིག་པ་བཅས་ བཅ།	nga g°e gok pa cö b°en	ངགིས་ཞེ་ཇས་སྒྲིར་ནི།	nga g°i 'e zä jo ni	I will prepare a spicy chilli pick- le.
23.	སྒྲིག་པ་གཡུ་བྱེད་ལས་ བཅས་སངཡོ།	Gok pa g°uz j°e lä cö sang yo	ཞེ་ཇས་ག་དེ་སྟེ་སྒྲིར་པ་ སྟོ།	'e zä g°a d°e be jou 'mo	How do you pre- pare spicy chilli pickle?
24.	བང་གལ་སྒྲིག་པ་ སྒྲམ་བན་ད་ འོད་སུ་ གུམ་བུ་བདུབ་ལས་ ཆ་ གཡེར་མ་ ཕུར་ གུམ་བུ་སྒྲགས་ལས་ བཅས་དགོས།	b°ang g°a la gok pa 'lam b°än d°a ö su g°um b°u tup lä tsha 'yer ma pchur g°um b°u 'lu lä cö gö	ཞེ་མ་ སྒྲིག་པ་ སྒྲམ་ བན་ད་ འོད་སི་ཐུ་ གཡུབས་སྟེ་ ཆ་ ཐིང་ དེ་ དར་ཆོ་ཐུ་སྒྲགས་ སྟེ་སྒྲིར་དགོ།	'e ma gop 'lam b°än d°a ö si tshu tup be tsha thing nge d°a tshi tshu 'lu be jo go	Cut the chillis, onion, tomato and coriander, then add salt, sichuan pepper, cheese, and mix it well.
25.	བང་གལ་ལའི་ཕྱེད་སྒྲིག་	b°ang g°a li	ཞེ་ཕྱེད་ཞེ་ཇས།	'ep pchei 'e zä	pickle made out

	པ།	chei gok pa			of chilli powder
26.	བླ་མའི་ཕྱེ་ཁུར་བ།	bra wi che khur z°a	བླ་ཕྱེ་འི་ཁུ་ལི་བ།	bj°o che khu li z°a	Have bitter buckwheat bread.
27.	ཁྱེའུ་རས་ཁུ་ར།	j°o rä khu ra	ཁྱ་རེད་ཀྱི་ཁུ་ལི།	gä re g°i khu li	sweet buckwheat bread
28.	ཀེབ་ཏང་ངམས་ཀྱི།	kep tang 'ngam g°i	ཀེབ་ཏ་ཞིས་པས།	kep ta zh°im mä	Unleavened bread is delicious.
29.	ཀེབ་ཏང་འཛིགས་འདུག།	kep tang tshi d°u	ཀེབ་ཏ་འཛིགས་སོ་རུག།	kep ta tshi so nu	Unleavened bread is burnt.
30.	བླ་མའི་ཕྱེ་ཀེབ་ཏང་བ་དགོ་མཉོ་སོང་།	bra wi che kep tang z°a go 'no song	བླ་ཕྱེ་གི་ཀེབ་ཏ་བ་དགོ་མཉོ་ཡི།	bj°o che g°i kep ta z°a go 'noi	I feel like eating bitter buckwheat unleavened bread.
31.	མོ་མོ་བ་སང་།	mo mo z°a sang	མོ་མོ་བ་ནི།	mo mo z°a ni	I want to have dumpling.
32.	མོ་མོ་གུར་བྱེད་ལས་བཅས་སང་ཡོ།	mo mo g°uz j°e lä cö sang yo	མོ་མོ་ག་དེ་སྤེ་བཅོ་ནི་སྟོ།	mo mo g°a d°e be zo ni 'mo	How to prepare dumpling?
33.	མོ་མོ་ནང་ཅིར་སྒྲགས་སང་ཡོ།	mo mo nang ci ra 'luk sang yo	མོ་མོ་འི་ནང་ག་ཅིར་སྒྲགས་སྟོ།	mo mo na g°a ci ra 'lup 'mo	What ingredients to be added in dumpling?
34.	ཀོ་པི་ཚུ་སྟོག་པ་མར་ཁུ་བང་ག་ལ་ཤ་གུམ་བུ་སྒྲགས་དགོས།	ko pi tsha gok pa ma kho b°ang g°a la sha g°um b°u 'lu gö	ཀོ་པི་ཚུ་སྟོག་པ་མར་ཁུ་ཨེ་མ་ཤ་ཚུ་སྒྲག་དགོ།	ko pi tsha gop ma khu 'e ma sha tshu 'lu go	We have to add cabbage, salt, onion, oil and meat.
35.	ཚུ་བཏུང་།	chu tung	ཚུ་འཐུངས།	chu thung	Drink water.
36.	སྤུ་ཇ་བཅོས།	suj°a cö	སྤུ་ཇ་བསྟོལ།	suj°a kö	Prepare churned butter tea.
37.	སྤུ་ཇ་འདི་ཇ་ཐང་ནང་ལ་མར་དང་ཚུ་སྒྲགས་ལས་བསྐྱས་ལས་བཅས་དགོས།	suj°a di j°a thang nang la mar d°ang tsha 'lu lä sü lä cö gö	སྤུ་ཇ་འདི་ཇ་ཐང་ནང་མར་དང་ཚུ་སྒྲགས་ཞིན་མ་ལས་བསྐྱས་བཅོ་དགོ།	su j°a di j°a thang na mâ d°ã tsha 'lu zh°im lä su be zo go	Add butter and salt in aboiled tea-leaf water and churn well.
38.	ཚུ་ཨོ་ཤོག།	chu 'o sho	ཚུ་འབག་ཤོག།	chu ba sho	Bring water.

39.	སྐྱ་མེན་བཅ་བེན།	co men z°a b°en	སྐྱ་མ་བཅ་གོ།	co ma z°a g°e	Let's eat flour mush.
-----	-----------------	--------------------	--------------	---------------	--------------------------

6. དགའ་མཐུན་གྱི་སྒྲུབ་ལ། དགའ་མཐུན་གྱི་སྒྲོ་གི་ཚེགས་ཚིག་། Phrases of romantic talk

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྒྲ་ཕབ།	རྫོང་ཁ།	སྒྲ་ཕབ།	ཡིང་ཡིག།
1.	ཁྱོད་མིང་ཅི་ཡོ།	khö ming ci yo	ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ག་ཅི་སྟོ།	chö gi ming g'a ci 'mo	What is your name?
2.	ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ཅི་ཡོ།	khö g'i ming ci yo	ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ག་ཅི་སྟོ།	chö gi ming g'a ci 'mo	What is your name?
3.	ཁྱོད་འཇའ་རིས་མོ་འདུག།	khö ja rim dû	ཁྱོད་འཇའ་རིས་མོ་འདུག།	chö ja rim dû	You are beautiful.
4.	འོགས་ཇིན་འཇའ་རིས་མོ་འདུག།	rô j'in ja rim dû	མོ་འཇའ་རིས་མོ་འདུག།	chö ja rim dû	She is beautiful.
5.	ང་སེམས་ཤོར་སོང་།	nga sem shor song	ང་སེམས་ཤོར་སོང་ཡི།	nga sem shô so yi	I fell in love.
6.	ང་ཁྱོད་རྩ་ལ་ཡོང་དགོ་པ།	nga khö tsa la yong go pa	ང་ཁྱོད་འབད་སར་འོང་དགོ་པས།	nga chö bä sa ong go bä	I want to come to your place.
7.	ང་ཁྱོད་རྩ་ལ་ཡོང་དགོ་སྟེ།	nga khö tsal yong go ba	ང་ཁྱོད་འབད་སར་འོང་དགོ་པས།	nga chö bä sa ong go bä	I want to come to your place.
8.	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་དགོས་ག།	khö ge nga gö g'a	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་དགོས་ག།	chö gi nga go g'a	Do you need me?
9.	ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོང་བརྩུག་ག།	khö ge nga' yong cu g'a	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་འོང་བརྩུག་འོང་ག།	chö gi nga ong cu ong g'a	Will you allow me to come?
10.	ཁྱོད་ཀྱིས་དགོས་ན་དགོང་མ་ཡོང་བེན།	Khö ge gö na g'ong ma yong b'en	ཁྱོད་ཀྱིས་དགོས་པ་ཅིན་ཕྱི་རུ་འཐོན་འོང་།	chö gi go ba cin pchi ru thön ong	If you need me, I will come tonight.
11.	སྒྲོ་ཡག་ཤིང་མ་གཏོང་པར་ཞོག།	Go yak shing ma tong par zh'ok	སྒྲོ་ནྟེ་ལྷགས་མ་རྒྱབ་པར་བཞག།	Go 'näl câ ma cap pa zhâ	Don't latch the door.
12.	སྐད་མ་ཇི་ རོགས་ཚོ་གསལ་ཤེས་ཡོང་།	kä ma j'i ro tsho g'e shê yong	སྐད་མ་རྒྱབ་ རོགས་ཀྱིས་ཤེས་འོང་།	kä ma cap ro gi shê ong	Please keep quiet, others will notice.
13.	དོམ་པ་ར་ཡིན་ན།	d'om pa ra 'in na	དོན་ལས་ར་ཡིན་ན།	d'ön lä ra 'in na	Are you sure?
14.	དོམ་པ་ར་དགའ་ག།	d'om pa ra ga g'a	ཐེ་རི་སྤ་རི་ར་དགའ་ག།	the ri ba ri ra ga g'a	Do you really love me?
15.	གཏན་གཏན་ར་ཡིན་ན།	ten ten rang 'in na	གཏན་གཏན་ར་ཡིན་ན།	ten ten ra 'in na	Are you sure?

16.	མ་ཤི་ཚེ་གང་གི་མག་པ་ བྱིས་སང་ཡིན་ན།	'ma shi tshe g°ang g°i mak pa j°i sang 'in na	མ་ཤི་ཚེ་གང་མག་པ་ འབད་ནི་ཡིན་ན།	ma shi tshe g°ang 'mâp bâ ni 'in na	Will you be my husband life- time?
17.	ནངས་པར་ནས་ཤར་ར་ ཤོག་ཡ།	nang par nâ sha ra ra sho ya	ནངས་པ་ལས་ཤར་ར་ ཤོག་ག།	Nâ ba lâ sha ra ra shô g°a	Shall I come daily from to- morrow?
18.	ཁྱོད་ནངས་པར་ནས་མ་ ཡོངས་ན་ བྱིར་དོ་ཆགས་ ན་གུང་བྱིས་ང།	khö nang par nâ ma yong na j°ir d°o chak na g°uj j°i sang	ཁྱོད་ནངས་པ་ལས་མ་ འོངས་པ་ཅིན་ ཨ་ལུ་ ཆགས་པ་ཅིན་ག་དེ་སྟེ་ འབད་ནི།	chö nâ ba lâ ma ong ba cin 'a lu châ ba cin g°a d°e bâ ni	If you don't come from to- morrow, what shall I do if I get pregnant?
19.	ང་གིས་དོན་པ་ར་ཨལ་བྱི་ བེན།	nga g°e d°om pa ra 'ap j°e b°en	ང་གིས་དོན་ལས་ར་ཨ་ པ་འབད་འོང།	nga g°i dön lâ ra 'a pa bâ ong	I will surely be the father.
20.	ཁྱོད་སེམས་སྤྱག་མི་ དགོས།	khö sem dû mi gö	ཁྱོད་སེམས་སྤྱག་མི་དགོ།	chö sem dû mi go	You don't have to worry.
21.	མི་གཞན་དང་མ་སྟོད་ ང་ རང་གིས་རང་བཟླ་བེན།	mi zhen d°ang ma dö nga rang g°i rang ta b°en	མི་གཞན་དང་མ་སྟོད་ ང་རང་གིས་ར་བཟླ་འོང།	'mi zhen d°ang ma dö nga ra gi ra ta ong	Do not stay with others, I will look after you.
22.	ཨལ་དང་ཨ་མའི་གདོང་ ལ་འཐོན་ལས་ ནངས་ པར་ཐོ་རོ་ནམ་ལོང་སྤུམ་ སོང།	'ap d°ang 'a mi dong la thön lâ nang par tho ro nam long sum song	ཨ་པ་དང་ཨ་མའི་གི་གདོང་ ལར་འཐོན་སྟེ་ ནངས་ པ་རྩོ་པ་གཞན་ནངས་ད་ སོང།	'a pa d°ang 'ai g°i dong kha thön bê nâ ba dr°o ba ' nam lâm d°a song	You can go in the morning after meeting with my par- ents.
23.	ཁྱོད་ཀྱི་འགྲུལ་འཕྱིན་ཨང་ གངས་ང་ལ་གནང།	khö gi drül thrin 'ang dr°ang nga la 'nang	ཁྱོད་ཀྱི་འགྲུལ་འཕྱིན་ཀྱི་ ཨང་ང་ལུ་གནང།	chö gi drül thrin g°i ' ang nga lu 'nang	can I have your mobile number?
24.	ང་གིས་ཁྱོད་ལ་འགྲུལ་ འཕྱིན་གཏང་ན་ཁྱད་མེད་ ད།	Nga g°e khö la drül thrin tang na khä mê d°a	ང་གིས་ཁྱོད་ལུ་ འགྲུལ་ འཕྱིན་བཏང་པ་ཅིན་ཁྱད་ མེད་ག།	Nga g°i chö lu drü thrin tang pa cin khä mê g°a	Is it okay, if I call you?
25.	ང་གིས་ཁྱོད་ལ་འགྲུལ་ འཕྱིན་གཏང་ན་ཁྱོད་ ཙོག་པ་མི་ཟ་ག།	Nga g°e khö la drül thrin tang na khö tsîp mi z°a g°a	ང་གིས་ཁྱོད་ལུ་ འགྲུལ་ འཕྱིན་བཏང་པ་ཅིན་ཁྱོད་ ཙོག་པ་མི་ཟ་ག།	nga g°i chö lu drü thrin tang ba cin chö tsîp mi z°a g°a	Would you mind if I call you?

26.	ངུའུ་ལ་འགྲུལ་འཕྱིན་ ཡང་གངས་གནང་བྱིས་ མཁན་འའདི་ཕྱོད་ལ་ དགའ་སྤྱི་འད་གོ་ཡིན།	nga khö la drül thrin 'ang dr°ang 'nang j°i khän a di khö la ga bi ath g°e 'in	ངུའུ་ལུ་འགྲུལ་ འཕྱིན་ཡང་གངས་གནང་ ཟེར་སྤྱབ་མི་དེ་ཕྱོད་ལུ་ དགའ་ནི་འདི་གིས་ཡིན།	nga chö lu drül thrin 'ang dr°ang 'nang z°er lap mi di chö lu ga ni di g°i 'in	The reason for asking your mobile number is because I love you.
27.	ད་རིང་ངེ་རང་གཉིས་ལྟོབ་ བཞེས་ཅིག་མཉམ་བུ་ལ་ འགྲོ་བེན།	d°a ring nge rang 'nyi top zhä cik 'nyum z°a la dro b°en	ད་རིས་ང་བཅས་གཉིས་ ལྟོ་ཅིག་གཅིག་ཁར་བ་ བར་འགྱུ་གོ།	d°a ri nga cä 'nyi to ci ci kha z°a wa jo g°e	Let's go and have a meal to- gether today.
28.	ད་རིང་ང་གཉིས་ལྟོབ་ བཞེས་ཅིག་མཉམ་པ་བ་ ལ་འགྲོ་བེན།	d°a ring nga 'nyi top zhä cik 'nyom pa z°a la dro b°en	ད་རིས་ང་བཅས་གཉིས་ ལྟོ་ཅིག་གཅིག་ཁར་བ་ བར་འགྱུ་གོ།	d°a ri nga cä 'nyi to ci ci kha z°a wa jo g°e	Let us go and have a meal to- gether today.
29.	ཁྱོད་ཡག་ཤིན་ཕྱེད་ལས་ སྤྲོད།	khö yak shin j°e lä dö	ཁྱོད་ལེགས་ཤོམ་སྤྲོད་ སྟེ།	chö le zhim bê dö 'mä	Take care of yourself. You stay safe.
30.	ཁྱོད་གཞན་དང་མ་འདྲ་སྤྱི་ གི་ར་འཇའ་རིས་མོ་ཅིག་ འདུག།	khö zhen d°ang ma dra bi g°i ra ja rim cik dü	ཁྱོད་གཞན་དང་མ་ འདྲ་སྤྱི་ཅིག་སྤྲོད་ར་འཇའ་ རིས་མོ་འདུག།	chö zhän d°ang ma drau ci bê ra ja rim dü	You are excep- tionally beauti- ful/handsome.
31.	ཁྱོད་ཀྱི་མིག་གུ་རྩུ་ཅིག་ ཡག་གི།	khö gi 'mik g°u dz°u cik yak g°i	ཁྱོད་ཀྱི་མིག་ཏྱི་ག་དེས་ ཅིག་ལེགས་པས།	chö gi 'mi to g°a d°em ci lä bä	Your eyes are so beautiful.
32.	ཁྱོད་ཡག་མི་ཡག་འདུག།	khö yâ mi yâ dü	ཁྱོད་འཇའ་ཆེ་ཆེ་འདུག།	chö jâ chi chi dü	You are so beautiful.
33.	ང་གས་ཁྱོད་ལ་དགའ།	nga g°e khö la ga	ང་གིས་ཁྱོད་ལུ་དགའ།	nga g°i chö lu ga	I love you, I adore you.
34.	ང་གས་ཁྱོད་ལ་དགའ།	nga g°e khöl ga	ང་གིས་ཁྱོད་ལུ་དགའ།	nga g°i chö lu ga	I love you, I adore you.
35.	ང་གས་ཁྱོད་ལ་གནམ་ མེད་ས་མེད་དགའ་གི།	nga g°e khö la 'na mê sa mê ga g°i	ང་གིས་ཁྱོད་ལུ་གནམ་ མེད་ས་མེད་དགའ་བས།	nga g°i chö lu 'na mê sa mê ga wä	I love you so much, I adore you so much
36.	ངུའུ་ལ་སེམས་ཤོར་ སོང།	nga khö la sem shor song	ངུའུ་ལུ་སེམས་ཤོར་སོ་ ཡི།	nga chö lu sem sho so yi	I fell in love with you.
37.	ངུའུ་ལ་སེམས་ཤོར་ སོང།	nga khöl sem shor song	ངུའུ་ལུ་སེམས་ཤོར་སོ་ ཡི།	nga chö lu sem sho so yi	I fell in love with you.

38.	ངུའུ་ལ་སེམས་ཆགས་ སོང།	nga khö la sem chak song	ངུའུ་ལ་སེམས་ཆགས་ ཆེ་ཡི།	nga chö lu sem châ chi yi	I fell in love with you.
39.	ངུའུ་ལ་སེམས་ཆགས་ སོང།	nga khöl sem chak song	ངུའུ་ལ་སེམས་ཆགས་ ཆེ་ཡི།	nga chö lu sem châ chi yi	I am in love with you.
40.	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་དགའ་ག།	khö g°e nga la ga g°â	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་དགའ་ བས་ག།	Chö gi nga lu ga wä g°â	Do you love me?
41.	ཁྱོད་དང་འཛི་ཡོད་ན་མེད་ན་ ཡིན།	khö d°a ngai yö na mê na 'in	ཁྱོད་འདི་དེ་གི་ཡོད་ན་ མེད་ན་ཡིན།	chö di nge g°i yö na mê na 'in	You are my ideal person.
42.	ཁྱོད་དང་ང་མི་ཆེ་གཅིག་ མཉམ་པ་སྤྱད་བེད།	khö d°ang nga mi tshe ci 'nyom pa dö b°en	ཁྱོད་དང་ང་མི་ཆེ་གཅིག་ གཅིག་ཁར་སྤྱད་ག།	chö d°ang nga 'mi tshe ci ci kha dö g°e	Let us be a life- long partner.
43.	ང་གིས་ཁྱོད་དཔངས་ར་ ཕངས།	nga g°e khö d°a phang ra phang	ང་གིས་ཁྱོད་འདི་ཕངས་ ར་ཕངས།	nga g°i chö di phā ra phā	I truly care for you.
44.	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་མི་ཕངས་ དགོཔ་ཡ།	khö g°e nga mi phang gop ya	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་མི་ཕངས་ པས་གཡལ།	chö gi nga mi phā pä 'ya	Don't you care for me?
45.	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་དོམ་པ་ར་ ཕངས་ག།	khö g°e nga dom pa ra phang g°a	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་དོམ་ལས་ར་ ཕངས་གཡལ།	chö gi nga d°ön-lä ra phā 'ya	Do you genu- inely care for me?
46.	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་སེམས་ན་ བརྩག་གི།	khö g°e nga sem na cuk g°i	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་དོན་ཉིང་ན་ བརྩག་པ་མས་སྒྲེ།	chö gi nga d°ü hi na cup mā 'me	You are break- ing my heart.
47.	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་སེམས་སྒྲེ་ བརྩག་གི།	khö g°e nga sem co cu g°i	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་སེམས་ འཇུལ་བརྩག་པ་མས་སྒྲེ།	chö gi nga sem thrü cup mā 'me	You are making me sad.
48.	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་སེམས་དགའ་ བརྩག་གི།	khö g°e nga sem ga cu g°i	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་སེམས་ དགའ་བརྩག་པ་མས།	chö gi nga sem ga cup mā	You make me feel happy.
49.	ཁྱོད་དང་ང་མཉམ་པ་ བསྐྱེམ་བེད་མེད་ན།	khö d°ang nga 'nyom pa dom b°en me na	ཁྱོད་དང་ང་གཅིག་ཁར་ བསྐྱེམ་གེ་མེད་ན།	chö d°ang nga ci kha dom g°e me na	Shall we join together?
50.	ངེད་རང་གཉིས་གཉེན་ གཏོང་བེད།	Nge rang 'nyi 'nyen tong b°en	ང་བཅས་གཉིས་གཉེན་ རྒྱུབ་ག།	nga cā 'nyi 'nyen cap g°e	Let us get mar- ried.

51.	ཁྱོད་དང་བཟའ་ཚང་ གཅིག་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་ མེན་ན།	khö d°ang nga za tshang cik la dom b°en men na	ཁྱོད་དང་བཟའ་ཚང་ གཅིག་ལ་བསྐྱེད་གེ་ མེན་ན།	chö d°ang nga za tshang ci kha dom g°e me na	Shall we join together as a family?
52.	ཁོ་ངའི་སྤྱིང་གི་ཆ་རྒྱལ་ས་ ཡིན།	kho ngai 'ny- ing g°i cha ro 'in	ཁོ་ངའི་སྤྱིང་གྲོགས་ ཡིན།	kho nge g°i 'nying dr°o 'in	He is my soul- mate.
53.	བོམ་འདི་སྤྱིང་ཆ་ལག་ལ་ ཅིག་འདུག།	bôm di 'ning tsha khak kha ci dû	བུམ་འདི་ཉིང་ཆ་ལག་ལ་ ཅིག་འདུག།	b°um di hing tsha khak kha ci dû	She is captivat- ing. She is so charming.
54.	ཁྱོད་དང་འཇི་མི་ཆེ་གཅིག་ གི་གཉེན་གྲོགས་ཡིན།	khö d°a ngai mi tshe cik g°i 'nyen dr°o 'in	ཁྱོད་དེ་གི་མི་ཆེ་གཅིག་ གི་གཉེན་གྲོགས་ཡིན།	chö nge g°i 'mi tshe ci g°i 'nyen dr°o 'in	You are the love of my life.
55.	ང་ཁྱོད་བློན་གི།	nga khö dr°en g°i	ང་ཁྱོད་བློན་ཆེ་ཡི།	nga chö dr°än chi yi	I miss you.
56.	ང་ཁྱོད་འཕྲད་དགོ་མཛོ་ སོང།	nga khö phrä go 'no song	ང་ཁྱོད་ཕྱད་དགོ་མཛོ་ཡི།	nga chö chä go 'no yi	I'm longing to see/meet you.
57.	ཁྱོད་ངའི་ཨ་རྒྱལ་དགའ་ རྒྱལ་བྱིས་སངས་ཡ།	khö ngai 'a ro ga ro j°i sang ya	ཁྱོད་དེ་གི་ཨ་རྒྱལ་ དགའ་རྒྱལ་འབད་ན་ ན།	chö nge g°i 'a ro ga ro bän na	Would you like to be my lover?
58.	ངའི་སེམས་ལ་ཁྱོད་རང་ བློན་གི།	ngai sem la khö rang dr°än g°i	ངའི་སེམས་ལ་ཁྱོད་རང་ བློན་མས།	Nge g°i sem kha chö ra dr°än mä	My heart calls out for you on- ly. You are always in my mind.
59.	ངའི་སེམས་ལ་ཁྱོད་རང་ མཛོ་བསམ་གཏོང་གི།	ngai sem la khö rang 'no sam tong g°i	ངའི་སེམས་ལ་ཁྱོད་རང་ མཛོ་བསམ་གཏོང་མས།	nge g°i sem kha chö ra 'no sam tâm mä	I always think of you in my mind.
60.	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་ལ་ཅིག་ རུམ་ལས་གཞང།	khö g°e nga la kha cik num lä 'nang	ཁྱོད་ང་ལུ་ལུ་ཅིག་བཀལ་ གཞང།	chö nga lu u ci kă 'nang	Give me a kiss.
61.	ཁྱོད་དང་ངའི་སྤྱིང་ལ་ཡིན།	khö d°a nga g°i 'nying kha 'in	ཁྱོད་དེ་གི་དྲོན་ཉིང་ཡིན།	chö nge g°i d°û hi 'in.	You are my heart.
62.	ང་ཁྱོད་མེད་ན་རྩ་ནས་མི་ ཆགས་པ།	nga khö me na tsa nä mi chak pa	ང་ཁྱོད་མེད་པར་རྩ་ལས་ མི་ཆགས་པས།	nga chö me ba tsa lä mi châ pä	I can't live without you.

63.	ང་ཁྱོད་མེད་ན་ཆགས་རང་ མི་ཆགས་པ།	nga khö me na châ rang 'mä chak pa	ང་ཁྱོད་མེད་པར་ཆགས་ ར་མི་ཆགས།	nga chö me ba châ ra mi châ	I can't bear to be apart from you.
64.	ཁྱོད་དང་དང་རིང་བཤལ་ ལས་འགྲོ་བེན།	khö d°ang nga d°a ring shä lä dro b°en	ཁྱོད་དང་དང་རིས་ བཤལ་ཏེ་འགྲོ་གོ།	chö d°ang nga d°a ri shä te jo g°e	Let's go for a walk together.
65.	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་གཅིག་པས་ བསྐྱར་ལས་མ་ཞོག།	khö g°e nga cik pä cur lä ma zh°ô	ཁྱོད་ཀྱིས་ང་རྒྱུང་མ་ གཅིག་བཀོ་བཞག་མ་ད།	chö gi nga câm ci ko zhâ ma d°a	Please don't leave me all alone.
66.	ང་གིས་ཁྱོད་བསྐྱར་ལས་ མི་ཞོག།	nga g°e chö cur lä mi zh°ô	ང་གིས་ཁྱོད་བཀོ་མི་ བཞག།	nga gi chö ko mi zhâ	I won't leave you behind.
67.	ང་ཁྱོད་ལ་སེམས་གདིང་ ནས་དགའ་གི།	nga khö la sem d°ing nä ga g°i	ང་ཁྱོད་ལུ་སེམས་ཀྱི་ གདིང་ལས་ར་དགའ་ཤ་ ཡིན།	nga chö lu sem gi ding lä ra gau 'in.	I love you from the depth of my heart.
68.	ང་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན། ཁྱོད་ངའི་ གི་ཡིན།	nga khö ge 'in, khö ngai g°i 'in	ང་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན། ཁྱོད་ངའི་ གི་ཡིན།	nga chö gi 'in chö nge g°i 'in.	I am yours. You are mine.
69.	ང་གིས་ཁྱོད་ལ་དགའ་ བའི་སེམས་ཡོད།	nga g°e khö la ga wai sem yö	ང་གིས་ཁྱོད་ལུ་དགའ་ བའི་སེམས་ཡོད།	nga g°i chö lu ga wai sem yö	I have feelings for you.
70.	ང་ཁྱོད་ལ་སེམས་ཆགས་ རང་ཆགས་སང་ཚོགས་ འདུག།	nga khö la sem cha rang cha sang tsok sa dû	ང་ཁྱོད་ལུ་སེམས་ཆགས་ ཆགས་ར་འདུག་ཅིག་ འདུག།	nga chö lu sem châ châ ra drau ci dû	I think I am in love with you.
71.	ངའི་སེམས་སྤར་གང་འ་ འདི་ཁྱོད་ལ་སྟེར་སང་ཡིན།	ngai sem par gang a di khö la ter sang yin	ངའི་སེམས་སྤར་རི་ གང་མ་འདི་ཁྱོད་ལུ་ བྱིན་མ་ཡིན།	Nge g°i sem pa ri g°âm di chö lu j°im 'in	I am offering my tiny fistful heart to you.
72.	ང་ལོ་མ་ལ་གནམ་མེད་ས་ མེད་དགའ་གི།	nga b°o ma la 'na mê sa mê ga g°i	ང་ལོ་ལུ་གནམ་མེད་ས་ མེད་དགའ་མས།	nga mo lu 'na mê sa mê gau mä	I am madly in love with her. I really love her.
73.	སྐྱེས་པའི་ཁ་ཚིག། ཟ་ མའི་དམ་ཚིག།	Kê pai kha tshik, z°a mai d°am tshik	སྐྱེས་པའི་ཁ་ཚིག་ ཟ་ མའི་དམ་ཚིག།	Kê b°i kha tshî, z°a mai d°am tshî	Male's promis- es and female's loyalty.
74.	ང་གིས་བྱེད་མཁན་འདི་ངའི་ རང་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དོན་	nga g°e j°e khän di nge rang 'nyi g°i	ང་གིས་འབད་མི་འདི་ང་ བཅས་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་	nga g°i bă mi di nga cä'nyi gi tha d°ön lu	Whatever I do is for our own sake.

	ལ་ཨིན།	tha d'ön la 'in	དོན་ལུ་ཨིན།	' in.	
--	--------	-----------------	-------------	-------	--

7. བུདེན་པ་ལྟ་སྒྲིག་པའི་མཛེན་པ། Lexicon of Birds

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	ཐོད་ཀྱི་ཐུག་པ།	སྐད་ཕབ།	མིང་ལོག།
1.	བྱ་རྩ་ཐོད་པ།	j°arz gôt pa	བྱ་ཐོད།	cha gö	eagle
2.	ཐུང་ཐུང་།	thrung thrung	ཐུང་ཐུང་དྲུག་པོ།	thrung thrung kâm	crane
3.	ཕུང་ཁེ།	cung khe	ཕུང་ཀ།	cung ka	red-billed chough
4.	འདམ་བྲ།	dam j°a	འདམ་བྲ།	dam j°a	duck
5.	ཕ་དེན་མ།	pha d°en ma	ཕོ་ཕ་མ་ཀ།	phou ma ke	bat
6.	ཕུ་ཀུམ།	phu trum	ཕུ་རྒེ།	phu tre	pigeon
7.	ཀ་ལོ།	ka lo	ཨོ་ལ།	' o la	Crow
8.	བྱ་རྩ་ཐོད་ཀྱི་ཐུག་པ།	j°ang co tok to la	རྩ་ཐོད་ཀྱི་ཐུག་པོ།	tok to gäm	wood pecker
9.	མི་བྲ།	' mâ j°a	མི་བྲ།	' mâ j°a	Peacock
10.	ཀུ་ཀུང་།	ku hung	ལུག་པ།	Uk pa	Owl
11.	བྱ་ཐོད་/ བྱ་ཐོ།	bj°a ba bj°ab	བྱ་ཐོད།	bj°a pö/ j°a pö	rooster
12.	བྱ་ཐོད་/ བྱ་ཐོ།	j°e d°o, bj°am	བྱ་ཐོ།	bj°am/ j°am	Hen
13.	ཅི་ཅི་ཅི།	cin ciu	ཅི་ཅི་ཅི།	bj°i cu/j°i cu	Chick
14.	ཐལ།	Thra	བྱ་ཐལ།	bj°a thra/j°a thra	hawk, knite
15.	མདངས་ཁེན་ཐར།	d°ang khen thar	བྱ་མདངས་ཐོ།	bj°a dang pho	male himalayan pheasant
16.	མདངས་ཁེན་མུམ།	d°ang khen mâm	བྱ་མདངས་ཐོ།	bj°a dang mo	female himalayan pheasant
17.	མེད་ཁེན་ཁེན།	weng khrek khrek	སྐྱ་ག། བྱ་ཨོ་ལ་ཐོ་དྲུག་པོ།	ca g°a, bj°a 'o la bo kar	Magpie
18.	བོད་མཁན་ཀ་ལོ།	b°ö khän ka lo	སྐྱ་ག། བྱ་ཨོ་ལ་ཐོ་དྲུག་པོ།	ca g°a, bj°a 'o la bo kar	magpie
19.	ཐུང་ཐུང་ཀུཔ་ཤི་ལ།	tä ngän kup shi la	འདྲེ་རྩ་ཐོ་ཟེམ།	dre to z°em	Hoopee
20.	སམ་ཅི་ལ།	sam ci la	ནལ་གཟུགས་མ།	na zäm	Sparrow

21.	ཀུམུ	ka phu	བྱ་ཨ་ཁུ	j°a 'a khu/bj°a 'a khu	Cuckoo
22.	བར་ཙ་སྐྱུག་པི་ཁྲམ་ ཁྲམ།	b°ar co cak pi khrap khrap	སྐྱུག་ཆེན་པེ་ཏེ་ཁྲམ་ ཁྲམ།	gom chen ce ta kho kho	a type of bird
23.	ཏུས་ཏུས།	d°ü d°ü	ཐི་ལི་རྒྱལ་མོ།	thi li gäm	Dove
24.	ཨོ་རོ།	'o ro	བྱ་ཨོ་རོག	bj°a 'o ro	Raven
25.	ལེ་ཀོ།	le ko	ལེ་ཀོ།	le ko	kalij pheasant
26.	ཟར་མུ་མོ།	z°ar mu pho	ཟེར་མོ།	z°em	blood pheasant, (<i>itha-ginis cruentus</i>)
27.	ཟར་མུ་མོ།	z°ar mu mo	ཟེར་མོ།	z°em	blood pheasant, (<i>itha-ginis cruentus</i>)

བྱའི་སྐོར་ནས། བྱའི་ཆོག་ས་ཆོག Phrases of Birds

ཨང་།	འབྲེག་སྐད།	སྐད་པག་།	ཐོང་ལ།	སྐད་པག་།	ཨིང་ལི་ག།
1.	བྱ་རེ་ཆོད་པ་ཐིག་པལ་ འདུག།	j°arz gât pa j°ik pal dû	བྱ་ཆོད་སྐྱོམ་འདུག།	cha gö bôm dô	The eagle is big.
2.	ཁྲུང་ཁྲུང་ཕྱོད་འདུག།	thrung thrung lho du	ཁྲུང་ཁྲུང་ཕྱོད་རུག།	throng thrun hō nu	black necked cranes arrived.
3.	ཕུང་ཁེ་རྒྱག་ས་ཆོད་ འདུག།	cung khe j°ak tshe dû	ཕུང་ཀ་ལེ་ཤ་འདུག།	cung ka le sha dû	There are lots of red- billed chough.
4.	ཕུ་ཏུམ་གྱིས་ཤ་བྲ་ཡ།	phu trum g°i sha z°a ya	ཕུ་ཏེ་གིས་ཤ་བྲ་འོང་ ག།	phu tre g°I sha z°a ong g°a	Do piegon's eat meat?
5.	ཡུལ་ནང་ལ་ཀ་ལོ་ རྒྱག་ས་ཆོད་འདུག།	yü nang la ka lo j°ak tshe dû	གཡུས་ཁར་ཨོ་ལ་ལེ་ ཤ་འདུག།	'ü kha 'o la le sha dû	There are lots of crows in the village.
6.	མ་བྱ་ཅི་ལས་ཡག་གི།	'ma j°a ci lä ya g°i	མ་བྱ་གནས་མེད་ས་ མེད་འཇའ་བས།	'ma bj°a 'na me sa me ja wä	The peacock is so beautiful.
7.	ཉིན་མ་མ་ཀུ་རྩུང་མཐོང་ ན་ལྷས་ངན་ཨིན།	nyi ma ku hung thong na tä ngän 'in	ཉིན་མ་མ་འུག་པ་ མཐོང་པ་ཅིན་ལྷས་ ངན་ཨིན།	nyi ma ûp thong ba cin tä ngän 'in	If you see owl during day time, its bad omen.

8.	ཐོ་རོ་སྒར་ནས་བྱུང་ བསྐྱུགས་ཀྱི།	tho ro 'ngar nä j°ap dra g°i	ཐོ་པ་ཏ་སག་བྱ་པོད་ འབོ་དེས།	dr°o ba ha sa bj°a pö bö d°e	The cock is crowing early in the morning.
9.	བྱེ་དོ་གིས་སྒོང་སྒྲེས་ འདུག།	j°e d°o g°i go nga ke dü	བྱམོ་གིས་སྒོང་དོག་ བྱུང་ཅུག།	bj°am g°i gong do bü nu	hen layed egg.
10.	ཅིའུ་ཅིའུ་ལུམ་ཐེ་ནང་ལ་ འཛུལ་འདུག།	ciu ciu dum phre nang la dzü du	ཅི་ཅུང་ལུམ་རས་ནང་ འཛུལ་ཅུག།	bj°i cu dum rä nang dzü nu	chick entered the garden.
11.	ཁ་གིས་བྱེ་དུ་ལས་ཀླར་ སོང།	thra g°i j°e dru lä kâr song	བྱ་ཁ་གིས་བྱེ་ཙོ་འཐུ་ འབག་ཡི།	bj°a thra g°i bj°i tsi thu ba yi	hawk took away the rat.
12.	མདངས་ཁེན་ཤ་སྒྲན་ ཡིན་མ་པ།	d°ang khen sha 'man 'im pa	བྱ་མདངས་ཀྱི་ཤ་ སྒྲན་ཡིན།	bj°a dang gi sha 'man 'in	pheasant's meat is medicine.
13.	ཐེང་ཁྲེག་ཁྲེག་གིས་ གཞོན་པ་བཀལ་གི།	weng khrek khrek g°i 'nöp käl g°i	སྐྱུ་ག་གིས་གཞོན་པ་ བཀལ་མ་མས།	ca ga g°i "nöp käu mä	magpie is harming.
14.	ལྷས་ངན་ཀུབ་ཤི་ལ་གྲང་ སུམ་བོད་ལ་འགྲོ།	tä ngän kup shi la drang sum b°ö la dro	འདྲེ་རྟོག་ཟེམ་གྲང་མ་ ད་བོད་ལུ་འགྲོ་འོང།	dre to z°em jam d°a b°ö lu jo ong	The hoopee goes to Tibet when it is cold.
15.	ཀ་ཕུ་བུའི་དཔོན་པོ་ཡིན། ཀ་ཕུ་ལྷ་ས་སྐོར་ནས་ ཡོང།	ka phu j°ai pön po 'in ka phu lha sa kor nä yong	བྱ་ཨ་ཁུ་བྱ་གི་དཔོན་ ཡིན། བྱ་ཨ་ཁུ་ལྷ་ས་ སྐོར་ཏེ་འོང།	bj°a 'a khu bj°a g°i pön 'in bj°a 'a khu lha sa kor te ong	Cuckoo is the king of birds, it comes all the way from Lhasa.
16.	ད་རིང་གཅེས་གཅེས་མ་ ཤིང་སྒོན་པའི་ཁ་ལ་བྱང་ ཏོ་ སྒོན་ལས་མཐོང་ སོང་ བསམ་པའི་དོན་ དག་གྲུབ།	d°a ring ce ce ma shing 'lön pai kha la brang to tön lä thong song sam pai d°ön tha drup	ད་རིས་བྱི་ཅུ་སྒོ་ དཀར་ཤིང་སྒོན་མ་གྱ་ བྱང་ཏོ་ སྒོན་ཏེ་ མཐོང་ཡི་ བསམ་ དོན་གྲུབ།	d°a ri bji cu bo kâr shing 'löm g°u bj°ang to tön te thong yi sam d°ön drup	Today I saw.....showing its chest sitting on a tree. It's the sign of wish fulfillment.
17.	ད་རིང་གཅེས་གཅེས་མ་ ཤིང་སྒོམ་པའི་ཁ་ལ་ བྱང་ཏོ་སྒོན་ལས་མཐོང་ སོང་ ན་སང་ཚ་སང་ ཡོང།	d°a ring ce ce ma shing kom bi kha la brang to tön lä thong song nasang tsha sang yong	ད་རིས་བྱི་ཅུ་སྒོ་ དཀར་ཤིང་སྒོམ་གྱ་ བྱང་ཏོ་སྒོན་ཏེ་མཐོང་ ཡི་ ན་ནི་ཚ་ནི་འོང།	d°a ri j°i cu bo ka shing kam g°u bj°ang to tön te thong yi na ni tsha ni ong	Today I saw <i>Bjicu Bokar</i> showing its chest sitting on a dried tree so we will fall sick.

18.	ཟར་མུ་ག་ཟས་ན་རླང་ལ་ ཕན།	z°ar mu sha z°ä na 'lung nä la phän	ཟེར་མོ་གི་ག་ཟ་བ་ ཅིན་རླང་ནད་ལུ་ཕན།	z°em g°i sha z°a wa cin 'lung lu phän	Consumption of pheasant's meat helps in curing ma- nia.
19.	དུས་དུས་གྱི་ག་ཕོ་བའི་ ནད་ལ་ཕན།	d°ü d°ü gi sha pho wi nä la phän	ཐི་ལི་རྒྱལ་མོ་གི་ག་ ཕོ་མ་གི་ནད་ལུ་ཕན།	thi li gäm g°i sha phou nä lu phän	Dove's meat helps in curing stomach dis- esses.
20.	ལྷ་ཡོངས་སང་གྱི་སུ་མ་ སམ་ཅིལ་ཇག་ཚོ་འཐོན་ གྱི།	khâ yong sang j°i su ma sam cil j°ak tshi thön g°i	ཁམ་རྒྱབ་ནི་འབད་མ་ ད་ནལ་ག་ཟན་མ་ལེ་ ག་འཐོན་འོང།	khau cap ni bäu d°a nä zäm le sha thön ong	When it is about to snow, lots of spar- rows turn up.
21.	ནོར་བུང་ལ་འགྲོ་སུ་མ་ ཨོ་རོག་ཅིག་མཐོང་སོང།	nor br°ang la dro su ma 'o ro cik thong song	ནོར་གྱི་བུང་ས་ འགྲོ་མ་ད་བྱ་ཨོ་རོག་ ཅིག་མཐོང་ཡི།	nô g°i bj°ang sa jou d°a bj°a 'o ro ci thong yi	saw a raven while going to cattle camp.
22.	བྱང་ཅོ་རྟོར་རྟོར་ལ་གས་ ཤིང་ཆིག་པ་བརྟོན་གྱི།	j°ang co tor tot la g°e shing 'mik pa tön g°i	རྟོག་རྟོ་རྒྱལ་མོ་གིས་ ཤིང་གྱུ་དོང་སྟེང་དེ།	tô to gäm g°i shing g°u d°ong pe d°e	The woodpecker is making hole on the tree.

8. ཀོ་གདོང་ནའི་སེམས་ཅན། སྒོ་ཞོར་སེམས་ཅན་གྱི་མིང་མཛོད། Lexicon of Domestic Animals

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག	མཛོད་ཐག	སྐད་ཐག	མིང་མིག།
1.	ཞོར་སེམས་ཅན།	no sem cen	ཞོར་སེམས་ཅན།	no sem cä	Cattle
2.	བ།/ཞོར།	Bâ/ Nor	བ།	b°a	Cow
3.	བིན་རྩ།	b°in j°u	བོ་འུ་རྩ་དྲ།	b°o cu	Calf
4.	སྐྱང་གྲ།	lung g°u	སྐྱང་།	'lā	bull, ox
5.	སྐྱང་རྩ་དྲ།	lung cung	སྐྱང་རྩ་དྲ།	'lā cu	young bull
6.	བྱུམ་པང་ཤོ།	br°um pang sho	བ་ཐམ།	b°a tham	heifer
7.	བ་མེན།	b°a men	བ་མེན།	b°a men	Mithun
8.	རྒྱ་ཚམ།	ja tsham	རྒྱ་ཚམ།	ja tsham	hybrid cow of mithun
9.	རྒྱ་ཚ།	ja dz°a	རྒྱ་ཚ།	ja tsha	hybrid bull of mithun
10.	སྒོ་སྒོ།	'le 'le	ར།	Râ	Goat
11.	ར།	Ta	ར།	Tâ	Horse
12.	བོང་གྲ།	b°ong g°u	བོང་གྲ།	b°ong ku	Donkey
13.	དྲེལ།	d°re	དྲེལ།	d°re	Mule
14.	གསེབ།	Sep	གསེབ།	Sep	Stallion
15.	མོད་ན་མ།	g°on ma	མོད་མ།	Göm	Mare
16.	རྩུ་ རྩ་མ།	tau, ta wa	རྩུ་རྩ་དྲ་/རྩུ་	tiu cu, tiu	Foal
17.	ལུག།	Lu	ལུག།	Lu	Sheep
18.	ཕག་པ།	phak pa	ཕག་པ།	Phap	Pig
19.	ཕག་ཤོ།	phak pho	ཤོ་ཕག། ཕ་ཕག།	pho pha, pha pha	Boar
20.	ཕག་མོ།	phak mo	མོ་ཕག།	mo pha	Sow
21.	གཡུས་ཕག།	'ü phak	གཡུས་ཕག།	'ü pha	local pig
22.	ཕག་རྩ་དྲ།	phak cung	ཕག་རྩ་དྲ།	pha cu	Piglet
23.	ཀི།	Ki	རོ་ཁྱི ཁྱི།	ro chi, chi	Dog
24.	ཀི་མ།	ki ma	མོ་ཁྱི།	mo chi	bitch, female dog
25.	ཀི་མ།	Kim	མོ་ཁྱི།	mo chi	bitch, female dog

26.	ཀི་ཅུང།	ki cung	རོ་ཅི་ཅུ་གུ་ཅི་ཅུག	ro chi chu gu, khi tru	Puppy
27.	ཕྲང་ཀི།	prang ki	ཕྲང་ཅི།	pcā chi/cā chi	stray dog
28.	ཞིམ་ན།	zh'im nya	བྱི་ལི།	bj'i li/j'i li	Cat
29.	ཞིམ་ཉ་ཕུ་གུ།	zh'im nya pru g'u	བྱི་ལི་ཅུ་གུ།	bj'i li chu gu /j'i li chu gu	Kitten
30.	ཞིམ་ཉ་མོ།	zh'im nya mo	བྱི་ལི་མོ།	bj'i li mo/j'i li mo	queen cat
31.	ཞིམ་ཉ་ཕོ།	zh'im nya pho	བྱི་ལི་ཕོ།	bj'i li pho/j'i li pho	Tomcat
32.	གཡལ་མ། ཟུ་ལ།	'ya g'en zh'u la	༡ གཡལ་། ༢ ཞོ་ལ།	1 'yâ 2 zh'öli	yak
33.	འབྱི།	Bri	འབྱི་མོ།	Bjim	female yak
34.	བྱེ།	j'e	བྱི་ཅི།	bj'i tsi/j'i tsi	Rat
35.	མཛོ་པ།	Dzo pa	མཛོ།	Dzo	Cross breed of yak and cow.(male)
36.	མཛོ་མོ།	Dzo mo	མཛོ་མོ།	Dzo mo	Cross breed of yak and cow.(female)

ཀོ་གདོང་ནས་སེམས་ཅན། སྒོ་ཁྱོར་སེམས་ཅན་གྱི་ཚིག་སྒྲུབ། Phrases of Domestic Animals

ཨང།	འབྲིག་སྒྲུབ།	སྒྲུབ་པ།	ཚིག་པ།	སྒྲུབ་པ།	ཡིང་ལི།
1.	ཡུལ་ནང་ལ་ཁོར་སེམས་ཅན་ཆུགས་ཚད་འདུག།	yü nang la nor sem cen j'ak tshe du	གཡལ་ཁར་ཁོར་སེམས་ཅན་ལེ་ག་འདུག།	'yü kha no sem cän le sha du	There is lots of cattle in the village.
2.	བ་གེས་བིན་ཏུ་སྐྱེས་འདུག།	b'a g'e b'in j'u ke du	བ་གེས་བོ་ཏུ་ཅུ་འཆར་ཅུག།	b'a g'i bou cu tsha nu	The cow gave birth.
3.	བིན་ཏུ་ཡ་རྟོག་རྟོ་ཅིག་འདུག།	b'in j'u ya tok to cik du	བོ་ཏུ་ཅུ་འཇའ་ཆེ་ཅིག་འདུག།	bou cu jâ chi chi ci du	There is a beautiful calf.
4.	གནའ་ལ་སྐྱང་གུ་གིས་	'na la 'lang g'u g'i	རྟེ་མ་སྐྱང་གིས་ཞིང་ཚོན་	he ma 'lang g'i sa zh'ing 'mou	In the olden days ox ploughs field.

	ཞིང་ཚོད་དགོས་ཡིན།	zh'ing tshö gop 'in	ཡིན།	'ing	
5.	སྤང་གུ་བོའ་རོགས་ཀྱི་ ཞིང་ནང་ལ་འཛུལ་ འདུག།	lang g'u b'oz ro gi zh'ing nang zü dü	སྤང་རྩེ་རོགས་ཀྱི་ཞིང་ ཁར་འཛུལ་སོང་ཅུག།	'lang cu ro g'i zh'ing kha zü song nu	The bullock got into other's field.
6.	བོམ་འདི་ལ་བ་རྒྱགས་ ཚད་འདུག།	B'om di la b'a j'ak tshe dü	མོ་ལུ་བ་ཐམ་ལེ་ཤ་ འདུག།	mo lu b'a tham le sha dü	She has many heifers.
7.	ངེའི་ཡུལ་ལ་བ་མེན་ གཅིག་སྟེན་མེད།	ngei g'i yül la b'a men cik mân me	ངེའི་གཡུས་ཁར་བ་མེན་ གཅིག་ལས་མེད།	ngei 'yü kha b'a men ci lä me	There is only a mithun in my vil- lage.
8.	ཁོ་རྒྱ་ཚམ་བདས་ལས་ འབྱོ་གི།	kho ja tsham dä lä dro g'i	ཁོ་རྒྱ་ཚམ་བདའ་ལྟེ་ འབྱོ་དེས།	kho ja tsham dâ te jo d'e	He was chasing hy- brid cow.
9.	རྒྱ་ཇ་གང་ལ་བཙོངས་སྤི།	ja za g'ang la tsong bi	རྒྱ་ཇ་གཡུ་བཙོངས་ཡི།	ja tsha g'a lu tsong yi	To whom did you sell the hybrid bull.
10.	སྤེ་སྤེ་འོམ་ད་སྟེན་ཡིན།	'le le om d'a 'mân 'in	ར་གི་ཡོམ་སྟེན་ཡིན།	ra g'i 'om 'mân 'in	The goat's milk is medicine.
11.	རྟའི་ཁལ་ཁུར་ཅ་བཀལ་ སྤི་ཡ།	tai khal khur tsa kä bi ya	རྟའི་གུ་ཁུར་ཅ་བཀལ་ཡི་ ག།	tai g'u khur cha kä yi g'a	have you loaded the horse.
12.	ད་རིང་ནངས་པར་བང་ གུ་ཡང་མ་མཐོང་།	d'a ring nang par b'ang ku yang 'ma thong	ད་རིང་བོང་གུ་ཡང་ མཐོང་ས་མིན་འདུག།	d'a re b'ong ku yang thong sa min du	These days it's hard to find donkeys.
13.	རྟ་བྷེལ་འདི་ཁོ་གོ་ཡོད་ སྤི་གི་ཡིན།	ta dr'e di khe ko yö bi g'i 'in	རྟ་བྷེལ་འདི་ཁོ་གོ་ཅན་ ཅིག་ཡིན།	ta dre di khe ko cän ci 'in	The mule is an ener- getic horse.
14.	རྟ་གསེབ་ཅིག་དགོས་པ།	ta sep cik gö pa	རྟ་གསེབ་ཅིག་དགོས་པས།	ta sep ci go bä	I need a stallion.
15.	མོ་གི་རྟ་དཀོན་མ་ ཅིག་ཡིན་པ།	Mo g'e ta göm ma cik 'im pa	མོ་གི་རྟ་དཀོན་མ་ཡིན་ པས།	mo g'i ta göm 'im bä	Her horse is mare.
16.	ཁོ་རྟ་ལུ་བཟླ་མཁན་ཡིན་ པ།	kho tau ta khan 'im pa	ཁོ་རྟ་ལུ་བཟླ་མི་ཡིན་ པས།	kho teu cu ta mi 'im bä	He is the one looks after foal.
17.	ལུག་གི་བལ་གྱི་སྤྱུ་ རགས་དཀྱིན་ནི་སྤོད་པ་	lu g'i bäl g'i ca ra ki na ni kep mi na	ལུག་གི་བལ་གྱི་སྤྱུ་ རགས་བཙེང་པ་ཅིན་	lu g'i bä g'i ke ra cing ba cin kep mi na	If we tie woolen waistband it doesn't hurt.

	མི་ན།		སྒྲིབ་མི་ན།		
18.	མདང་དགོང་མ་ཞིང་ནང་ ཕག་པ་རྒྱགས་ཚད་ འཇུལ་འདུག།	d°ang g°ôm zh°ing nang phak pa j°ak tshe zü dū	ཁ་ཅ་ཕྱི་རུ་ཀེ་བ་ཞིང་ ནང་ཕག་པ་ལེ་ཤ་འཇུལ་ ཅུག།	kha tsa pchi ru ke wa zh°ing na phap le sha zü nu	last night many boars entered field.
19.	མོ་ལ་ཕག་པ་ཕོ་ལྷ་ འདུག།	mo la phak pa pho 'nga dū	མོ་ལུ་ཕོ་ཕག་ལྷ་འདུག།	mo lu pho pha 'nga dū	She has five hogs.
20.	ངལ་ཕག་པ་མོ་གཅིག་ ཡང་མེད།	ngal phak pa mo cik yang me	ང་ལུ་མོ་ཕག་ཅིག་ཡང་ མེད།	nga lu mo pha ci yang me	I don't have any sow.
21.	གཡུས་ཕག་གི་ཤ་ རྩམས་གི།	'yü phak g°i sha 'ngam g°i	གཡུས་ཕག་གི་ཤ་ཞིམ་ པས།	'yü pha g°i sha zh°im bä	The local pork is delicious.
22.	ཕག་རྩུང་གུམ་བུ་སྤང་ལ་ ཉལ་ལས་འདུག།	phak cung g°um bu pang la nyä lä dū	ཕག་རྩུང་ཚུ་སྤང་ནང་ ཉལ་སྤོད་ཅུག།	pha cu tshu pang na nyä dö nu	Piglets are sleeping on the ground.
23.	ངའི་ཀི་བརྒྱུར་སོང།	ngai ki cur song	ངའི་རོ་ཁྱི་འབྱང་དེ་ཡི།	ngei ro chi jang d°a yi	I lost my dog.
24.	མོ་ལ་ཀི་མོ་ཁྱི་གསུམ་ འདུག།	Mo la ki mo khi sum dū	མོ་ལུ་མོ་ཁྱི་གསུམ་ འདུག།	mo lu mo chi sum dū	She has three female dogs.
25.	ཁོ་གེས་ཀིར་གན་ཕོ་ གཅིག་ཕྱོངས་འདུག།	kho g°e kir gän pho cik pchong dū	ཁོ་གེས་ཕོ་ཁྱི་ཅིག་ འབག་འོང་ཅུག།	kho g°i pho chi ci ba nu	He brought a male dog.
26.	ཀི་རྩུང་རྒྱགས་ཚད་ འདུག།	ki cung j°ak tshe dū	རོ་ཁྱི་ཕུ་གུ་ལེ་ཤ་འདུག།	ro chi chu g°u le sha dū	There are many puppies.
27.	ཀི་རྩུང་གུམ་བུ་ལ་ལྷོ་ སྤོར།	ki cung g°um bu la to ter	རོ་ཁྱི་ཕུ་གུ་ལྷོ་ལྷོ་ ཁྱིན།	ro chi pchu g°u tshu lu to bj°in	feed the puppies.
28.	ཡུལ་ལ་སྤང་ཁྱི་རྒྱགས་ ཚད་འདུག།	yü la pcang khi j°ak tshe dū	གཡུས་ཁ་སྤང་ཁྱི་ལེ་ཤ་ འདུག།	'yü kha cang chi le sha dū	There are many stray dogs in the vil- lage.
29.	ཞིམ་དཀར་པ་ཅིག་ཡིན་ པ།	zh°im kar pa cik 'im pa	བྱི་ལི་དཀར་པོ་ཅིག་ ཡིན་པས།	bj°i li kâp ci 'im bä	It is a white cat.
30.	ཞིམ་ཕུ་གུ་བཅུ་ཐམ་ སྤོར་འདུག།	zh°im pru g°u cu tham ke dū	བྱི་ལི་ཕུ་གུ་བཅུ་ཐམ་ འཆར་ཅུག།	bj°i li chu g°u cu tham tshâ nu	There are ten kit- tens.

31.	ཞེམ་མོ་འདི་ཡག་མི་ ཡག་འདུག།	zh°im mo di ya mi ya du	བྱི་ལི་མོ་འདི་འཇའ་བས།	bj°i li di ja wä	The female cat is beautiful.
32.	ཞེམ་ཕོ་འདི་དག་འགོ།	zh°im pho di ga g°i	བྱི་ལི་ཕོ་འདི་དག་འ་བས།	bj°i li pho di ga wä	I like tomcat/male cat.
33.	གཡག་གི་མར་སྒྲན་ ཡིན།	'yak g°i mar 'män 'in	གཡག་གི་མར་སྒྲན་ ཡིན།	'ya g°i mâ 'män 'in	The yak's butter is medicine.
34.	འབྲི་རྒྱགས་ཚད་འདུག།	bri j°ak tse dû	འབྲིམ་ལེ་ཤ་འདུག།	bjim le sha dû	There are may fe- male yaks.
35.	བྱེ་གེས་གཞོད་པ་བྱས་ ལས་རྒྱུ་ར་སྒྲ་རྒྱགས།	j°e g°e 'nöp j°ä lä dr°e ra 'ma tshu	བྱེ་ཙི་གེས་གཞོད་པ་ བཀལ་རྟེ་འབད་ར་མ་ རྒྱགས།	bj°i tsi g°i 'nöp kä di bä ra ma tshu	Couldn't bear the harm caused by rats.

9. རི་དྭགས་སེམས་ཅན། རི་དྭགས་སེམས་ཅན་གྱི་མིང་མཛོད། Lexicon of Wild Animals

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག	མཛོད་ཐག	སྐད་ཐག	མིང་ལྷིག་།
1.	ཤ་ཤ།	sha wa	ཤ་ཤ།	Shau	Reindeer
2.	བྱ་ཤར།	j°a bar	བྱ་ཤར།	bj°a ra/j°a ra	mountain goat
3.	རི་ཕག།	ri phak	རི་ཕག།	ri pha	wild boar
4.	ཁ་ཤ།	kha sha	ཁ་ཤ།	ka sha	barking deer
5.	ས་ཤར།	Sa war	འཕར་ཤ། རྩ་དང་བྱ་མོ་ སོགས་བ་མི། །	phâu	Jackal
6.	སེམས་ཅན་འཕར།	sem cen phar	འཕར་ཤ་གི་རིགས་ཅིག་རྩ་དང་ བ་མི། །	phâu	Wolf
7.	ཕམ།	Wam	དོམ།	d°om	Bear
8.	གཡག་དོམ།	'yak d°om	ལ་དོམ།	la d°om	A species of small bear.
9.	ཀི་དོམ།	ki d°om	སྤང་དོམ།	pā d°om	A species of small bear.
10.	སྟག།	Tâ	སྟག།	Tâ	Tiger
11.	མེམ་ཕམ།	mem pham	སྟག།	Tâ	Tiger
12.	གཟེ།	Ze	གཟེག།	Zî	Leopard
13.	སྤ།	Pra	སྤ།	pca/ca	Monkey
14.	རག་ཞ།	rak zh°a	སྤྱད་ཀར།	pca ka/ca ka	langur
15.	སྤང་པ་ཆེ།	'lâp che	སྤང་མོ་ཆེ།	'lâm che	Elephant
16.	མ་ཉེ།	ma he	མ་ཉེ།	ma he	Buffalo
17.	ནོར་བུ་བསི་ལི།	nup si li	ནོར་བུ་བསི་ལི།	nub si li	Rhinoceros
18.	ཆུ་ཕག།	chu phak	ཆུ་ཕག།	chu pha	Hippopotamus
19.	ཏོར་ཏོར་ལ།	tor tor la	ཤིང་གོ་ཏ།	shing g°e ta	Squirrel
20.	བྱ་གཟེ།	j°a ze	བྱ་གཟེག།	bj°a zi/j°a zi	Wildcat
21.	སིང་གོ།	sing g°e	སིང་གོ།	sing g°e	Lion
22.	ལུ་སི་ལ།	'u si la	བྱི་ཐུར།	bj°i thur/ j°i thur,	Porcupine

23.	རེགོང།	re g°ong	རིབོང།	ri b°ong	Rabbit
24.	ཕོ་བུ་མོ།	po b°im zh°i	ཕུལ་མོ་ཆེ།	büm che	Python
25.	ཕོ།	Po	ཕུལ།	Bü	Snake
26.	ཨ་ཙོག་དོང་དཀར།	'a co dong kar	ཨ་ཙོག་དོང་དཀར།	'a co dong kâ	Red panda
27.	ཐེ་དོ།	we d°o	འཕོ་འདོམ།	am, a d°om	Fox
28.	གྲཱ།/ གྲཱ་ཅུམ།	'la	གྲཱ་ཅུམ།	'la cum	musk deer
29.	ཀེམ།	Kem	འབྲོང་གིམ་ཅི།	drö gim tsi	Takin
30.	ཞི་ནར།	zh°i nar	ཨ་ཕུ་ཉི་ཉི།	'a cu nye nye	yellow throated mar- ten
31.	བྲེམ་སྒོམ་ཆེན།	br°ew gom chen	ལ་ཁའི་བྱི་ཅིའི་རིགས་ཅིག།		A type of wild rat.
32.	ན།	'na	ནམ།	'nau	Blue sheep.

ནགས་ནང་ནས་སེམས་ཅན། རི་དྭགས་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་ཆོག། Phrases of Wild Animals

ཨང།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག	ཐོད་ཐག	སྐད་ཐག	ཡིང་ཡིག།
1.	ཤ་བ་ལ་རྩེ་མ་བཅུ་ཐམ་ འདུག།	sha wa la rôu cu tham dû	ཤ་བ་ལུ་རུམ་བཅུ་ ཐམ་འདུག།	sha wa lu rau cu tham dû	deer has ten horns.
2.	བྱག་སྐར་ཉིམ་ཉེས་ལས་ སྤང་འདུག།	j°â bar nyim lhrö lä dä dû	བྱག་ར་ཉིམ་བསྐྱོ་ སྤྲོད་ཅུག།	bj°â ra nyim so dö nu	The mountain goat is basking sun.
3.	ཡུལ་ནང་ལ་རི་ཕག་ རྒྱགས་ཆད་ཐོན་འདུག།	yü nang la ri pha j°ak tshe thön dû	གཡུམ་ཁ་རི་ཕག་ལེ་ འཕོན་ཅུག།	'yü kha rip ha le sha thön nu	Many wild boars have appeared in the vil- lage.
4.	ཁ་ཤ་གལ་ཡོད་སྤྱི།	kha sha g°al yö bi	ཀ་ཤ་ག་ཏེ་འདུག།	ka sha g°a te dû	Where is the barking deer.
5.	ས་མར་གས་ལོ་རྒྱགས་ ཆད་བསད་འདུག།	Sa war g°e nor j°ak tshe sä du	འཕར་མ་གས་ལོ་རྒྱ་ ལེ་འཕས་ཅུག།	phau g°i nô le sha sä nu	Jackal killed many cows.
6.	དོམ་གྱི་ཤ་སྒྲན་ཡིན།	d°om g°i sha 'män 'in	དོམ་གྱི་ཤ་སྒྲན་ཡིན།	d°om g°i sha 'män 'ing	bear meat is medicine.
7.	ལ་དོམ་རྒྱུ་འཁྱིལ་	la d°om chung ngi	ལ་དོམ་རྒྱུ་ཀྱི་ཅིག་	la d°om chung ku ci 'im bä	The wild bear is a small one.

	ཡིན་པ།	cik 'im pa	ཡིན་པས།		
8.	ངགས་དགཡག་དོམ་ མཐོང་རང་མ་ཐོང།	nga g°e 'yak d°om thong ra ma nyong	ངགས་འདི་ལ་དོམ་ མཐོང་མ་ཐོང།	nga g°I di la d°om thong ma nyong	I have never seen bear.
9.	སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ར་ སྟག་ཡིན་པ།	sem cen g°i gäp rang tag 'im pa	སེམས་ཅན་གྱི་ རྒྱལ་པོ་ར་སྟག་ཡིན་ པས།	sem cän g°i gäp·ra tâ 'im bä	king of animals is tiger.
10.	གཟེག་གི་ཕུ་གུ་ཡག་གི།	zê g°i pru g°u ya g°i	གཟེག་གི་ཕུ་གུ་གུ་ ལེགས་པས།	zî g°i pchu g°u lä bä	Leopard cub is good looking.
11.	ལམ་ལ་སྐྱ་ཅིག་ཕྱད་ སོང།	lam la pra cik phre song	ལམ་ལ་སྐྱ་ཅིག་ ཕྱད་ཅི།	lam kha pca ci pchä ci	met a monkey on the way.
12.	མདང་སྐྱ་དཀར་པ་ཡག་ ཉོག་ཉོ་རྒྱས་ཚད་ མཐོང་སོང།	d°ang pra kar pa yâ tok to j°ak tshe thong song	ཁ་ཅ་སྐྱ་དཀར་ འཇར་ཆེ་ཆེ་ལེ་ག་ མཐོང་ཡི།	kha tsa pca kar ja chi chi lê sha thong yi	Yesturday saw many of beautiful langurs.
13.	དག་ལེགས་ཕུག་ལ་ སྐྱང་པ་ཆེ་རྒྱས་ཚད་ འདུག།	ge le phu la 'lām che j°ak tshe dū	དག་ལེགས་ཕུག་ལུ་ སྐྱང་མོ་ཆེ་ལེ་ག་ འདུག།	ge le phu lu 'lam che le sha dū	There are plenty of elephants in Gelephu.
14.	ངགས་མ་ཉེ་དགའ་གི།	nga g°e ma he ga g°i	ངགས་མ་ཉེ་དགའ་ བས།	nga g°i ma he ga wä	I like buffalos.
15.	ནོར་བུ་བསི་ལི་གི་རྩ་ ནོར་བུ་ཡིན།	nob si li g°i rôu nor b°u 'in	ནོར་བུ་བསི་ལི་ རྩ་ནོར་བུ་ཡིན།	nôb si li g°i rau nôb 'in	Rhinoceros's horn is jewel/precious gem.
16.	གཙང་རྒྱུ་ནང་ལ་ཚུ་ ཕག་རྒྱས་ཚད་འཇུ་ལ་ ལས་འདུག།	Tsang chui nang la chu phak j°ak tshe zü lä dū	ཚུ་ནང་ཚུ་ཕག་ལྟེ་ ལྟེ་འཇུ་ལ་སྟོན་ཅུག།	chu nang chu pha le sha zü dö nu	There are many hip- popotamus in the riv- er.
17.	ཤིང་ཁ་ལ་ཉོར་ཉོ་ལ་ ཅིག་འདུག།	shing kha la tor ro la cik dū	ཤིང་གུ་ཤིང་གེ་ཉ་ ཅིག་འདུག།	shing g°u shing g°e ta ci dū	There is a squirrel on the tree.
18.	བྱེ་དོ་བ་མཁན་བྱ་གཞེ་ རྒྱས་ཚད་ཐོན་འདུག།	j°e d°o z°a khan bj°a ze j°ak tshe dū	བྱམོ་བ་མི་བྱ་གཞིག་ ལེ་ག་ཐོན་ཅུག།	bj°am z°a mi bj°a zi le sha dū	There are lots of wild- cats that hunt hens.
19.	རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལ་སིང་གེ་	gä khap	རྒྱལ་ཁབ་ནང་སིང་	gä khap nang	There are not many lion in the country.

	ཏྲུགས་ཚད་མིན་འདུག།	nang la sing g°e j°ak tshe min dû	གེ་གངས་མིན་ འདུག།	seng g°e g°ãm min nu	
20.	མོ་གེས་ལྷ་སི་ལི་རུང་ ཏྲུགས་ཚད་ཕྱོངས་ འདུག།	mo g°e 'u si li tsang j°ak tshe chong dû	མོ་གེས་བྱི་ཐུར་གྱི་ རུང་ལེ་ཤ་འབག་ འོང་རུག།	mo g°i bj°i thur g°i tsang le sha ba ong nu.	She brought many spines of porcupine.
21.	ང་གེས་ ཁྱོད་གསར་ལ་ སྤྱོ་བེམ་ཞི་ཏྲུགས་ཚད་ མཐོང་སོང།	nga g°e trong sa la po b°im zh°i j°ak tshe thong song	ང་གེས་ཁྱོད་གསར་ ལུ་སྤྱལ་མོ་ཆེ་ལེ་ཤ་ མཐོང་ཅི།	nga g°i trong sa lu büm che le sha thong ci	I saw many pythons at Trongsa.
22.	ས་རྩོད་ས་ལ་སྤྱོ་ཡོང།	sa dr°ö sa la po yong	ས་རྩོད་སར་སྤྱལ་ འོང།	sa dr°ö sar büong	There will be snake's in hot lands.
23.	ཕ་སྤྱི་གདོང་དཀར་ཡག་ གི།	wa bi dong kar yak g°i	ཨ་ཙོ་གདོང་དཀར་ ལེགས་པས།	'a co dong ka lä bä	Pandas are beautiful.
24.	རི་གོང་གི་སྤུ་འཇམ་ཏྲུག་ ཏྲུ་འདུག།	ri gong g°i pu jam chuk chu dû	རི་བོང་གི་སྤུ་འཇམ་ ཏྲུག་ཏྲུ་འདུག།	ri b°ong g°i pu jam cuk cu dû	The rabbit's fur is ex- tremely soft.
25.	ཕེ་དོ་གེས་བྱེ་དོ་བསད་ འདུག།	we d°o g°e bj°e d°o sä du	འདོམ་གྱི་བྱུ་མོ་ བསད་རུག།	a d°om g°i bj°am sä nu	The fox killed the hen.
26.	སྤྱ་གལ་ཡོད་སྤྱི་ཨིན་ ནས།	'la gal yö bi 'in nam	སྤྱ་རུས་གཏེ་ཡོད་ག་ སྤོ།	'la cum g°a te yö g°â 'mo	Where do we find musk deer.
27.	ཀེམ་འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་ གྱི་སེམས་ཅན་ཨིན།	kem druk gäl yong gi sem j°en 'in	འབྲོང་གྱིམ་ཅི་ འབྲུག་གི་རྒྱལ་ ཡོངས་སེམས་ཅན་ ཨིན།	drong g°im tsi druk g°i gäl yong sem j°en 'in	Takin is Bhutan's na- tional animal.
28.	ཞི་ནར་འགྲོ་གི།	zh°i nar dro g°i	ཨ་ཕྱོ་ཉེ་ཉེ་འགྲོ་དེས།	'a co nye nye jo d°e	yellow throated martin is going

10. རྩེ་ནང་ནས་སེམས་ཅན། རྩེ་ནང་གི་སེམས་ཅན་གྱི་མིང་མཛོད། Lexicon of Aquatic animals

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	མིང་ལ།	སྐད་ཕབ།	མིང་ལིག།
1.	ཉ།	Nya	ཉ།	Nya	Fish
2.	གསེར་ཉ།	ser nya	གསེར་ཉ།	ser nya	Golden Fish
3.	སྤལ་སྤལ།	b°e b°e	སྤལ་པ།	Băp	Frog
4.	ཅུག་ཅུམ།	cuk cu ma	སྤལ་ཅུབ།	bă cu	Tadpole
5.	ཅུ་སྤིང།	chu sing	ཅུ་སྤིན།	chu sin	Crocodile
6.	དུང་ཀར་འབུ།	d°ung kar bu	དུང་ཀར་འབུཔ།	d°ung ka bup	Snail
7.	སྤམ།	Sam	སྤམ།	Sam	Otter

རྩེ་ནང་ནས་སེམས་ཅན། རྩེ་ནང་གི་སེམས་ཅན་གྱི་ཚིགས་ཚིག། Phrases of Aquatic animals

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	མིང་ལ།	སྐད་ཕབ།	མིང་ལིག།
1.	རྩེ་ནང་ལ་ཉ་མིན་འདུག།	chui nang la nya min dû	རྩེ་ནང་ཉ་མིན་འདུག།	chu na nya min dû	There is no fish in the water.
2.	ཁྱོད་ཀྱིས་གསེར་ཉ་མཐོང་སྤི་ཡ།	chö ge ser nya thong bi yâ	ཁྱོད་ཀྱིས་གསེར་ཉ་མཐོང་ཡི་ག།	Chö gi ser nya thō yi g°â	Have you seen golden fish?
3.	འདག་པ་ནང་ལ་སྤལ་སྤལ་རྒྱགས་ཚད་འདུག།	dak pa nang la bă bă j°ak tshe dû	འདམ་ནང་སྤལ་པ་ལེ་ཤ་འདུག།	dam nâ băp le sha dû	There are lots of frogs in the mud.
4.	ང་ཅུ་སྤིང་ལ་འཇིགས་ཀྱི།	nga chu sing la jik ki	ང་ཅུ་སྤིན་ལུ་འཇོགས་པས།	Nga chu sin lu dro bă	I am scared of crocodile.
5.	དུང་ཀར་འབུ་ཁན་གནག་པ་ཨིན་པ།	d°ung kar bu khân 'nak pa 'im ba	དུང་ཀར་འབུཔ་གནག་པོ་ཨིན་པས།	d°ug kar bup 'nap im bă	The snail is black.
6.	རྩེ་ནང་ལ་སྤམ་རྒྱགས་ཚད་འདུག།	chui nang la sam j°ak tshe du	རྩེ་ནང་སྤམ་ལེ་ཤ་འདུག།	chu na sam le sha du	There are lots of otters in the water.

11. ཕྱགས་འདྲི་ཟངས་ལའ་ཟངས། ཕྱགས་འདྲི་ནི་དང་སྒྲུབ་ནི་དེ་མིང་མཛོད། Lexicon of Asking and giving directions

ཨང།	འདྲི་ག་སྐད།	སྒྲུབ་པ།	མིང་ལ།	སྒྲུབ་པ།	མིང་ལིག།
1.	ཤར།	Shar	ཤར།	Sha	East
2.	ལྷོ།	Lho	ལྷོ།	lho	South
3.	རུབ།	Nub	རུབ།	nub	West
4.	བྱང།	bj°ang	བྱང།	bj°ang	North
5.	ཕྱགས་བཞི།	chok zhi	ཕྱགས་བཞི།	chok zhi	four directions.
6.	ཤར་ལྷོ།	shar lho	ཤར་ལྷོ།	sha lho	Southeast
7.	ལྷོ་རུབ།	lho nub	ལྷོ་རུབ།	lho nub	Southwest
8.	རུབ་བྱང།	nub bj°ang	རུབ་བྱང།	nub bj°ang	Northwest
9.	བྱང་ཤར།	bj°ang shar	བྱང་ཤར།	bj°ang sha	Northeast
10.	མཚམས་བཞི།	tsham zhi	མཚམས་བཞི།	tsham zhi	four cardinal directions.
11.	སྟེང་།	Teng	སྟེང་།	teng	above
12.	འོག།	Aog	འོག།	ao	Beneath
13.	ཕྱགས་བརྒྱ།	chok cu	ཕྱགས་བརྒྱ།	chok cu	ten direction.
14.	ལ་སྐྱག།	kha thu	ལ་སྐྱག།	khathu	Towards
15.	ཤར་ལ།	shar la	ཤར་ལ་སྐྱག/ ཤར་བཟླ་སྟེ།	shakhathu, sha tadi	eastward, towards the east, in the direction of east.
16.	ལྷོ་ལ།	lho la	ལྷོ་ལ་སྐྱག/ ལྷོ་བཟླ་སྟེ།	lho khathu, lho tadi	southward, towards the south, in the direction of south.
17.	རུབ་ལ།	nub la	རུབ་ལ་སྐྱག/ རུབ་བཟླ་སྟེ།	nubkha thu, nub tadi	Westward, towards the west, in the direction of west.
18.	བྱང་ལ།	bj°angla	བྱང་ལ་སྐྱག/ བྱང་བཟླ་སྟེ།	bj°angkhathu, bj°ang tadi	“northward,” “towards the north,” “in the direction of north”
19.	ཤར་ལྷོ་ལ།	shar lho la	ཤར་ལྷོ་ལ་སྐྱག།	sha lho khathû	southeastward, towards the southeast, in the direction of southeast

20.	ཉོད།	Tö	ཉོད།	tö	Upper part
21.	སྒད།	'mä	སྒད།	'mä	Lower part
22.	བར།	b°ar	བར།	b°â	Middle, Centre, Between
23.	ཡར་ལ།	yâ la	ཡར་ཁ་ཐུག ཡར་བཏུ་ཏི།	yâ kha thu, yâ tadi	Upward
24.	མར།	Ma	མར།	ma	Down
25.	མར་ལ།	ma la	མར་ཁ་ཐུག མར་བཏུ་ཏི།	ma kha thu, ma tadi	Downward
26.	ཕར།	Pha	ཕར།	pha	That side
27.	ཕར་ལ།	pha la	ཕར་ཁ་ཐུགཕར་བཏུ་ཏི།	phâ khathu, mâ tadi	that side, towards that side
28.	ཚུར།	tshur	ཚུར།	tshû	This side.
29.	ཚུར་ལ།	tshur la	ཚུར་ཁ་ཐུག ཚུར་བཏུ་ཏི།	tshû kha thu, tshû tadi	this side, towards this side
30.	འཕེ་ལ།	a phe la	ཨ་ཕར།	'a pha	over there
31.	འཕེ་ལ།	a me la	ཨ་མར།	'amâ	Down
32.	འཕེ།	a me	ཨ་མར།	'amâ	Down
33.	ཡེ་ལ།	ye la	ཨ་ཡར།	'ayâ	Up
34.	འདི་ལ།	di la	ནྟ། ཨ་ནྟ།	nâ	Here
35.	གཡས།	'yâ	གཡས།	'yâ	Right
36.	གཡས་ལ།	'yâ la	གཡས་ཁ་ཐུག གཡས་བཏུ་ཏི།	'yâ khathu,'yâ tadi	Rightward
37.	གཡསལ།	'yäl	གཡས་ཁ་ཐུག གཡས་བཏུ་ཏི།	'yâ khathu,'yâ tadi	Rightward
38.	གཡོན།	'yön	གཡོན།	'yön	Left
39.	གཡོན་ལ།	'yön la	གཡོན་ཁ་ཐུག གཡོན་བཏུ་ཏི།	'yönkhathu, yön tadi	Leftward
40.	རྒྱབ་ལ།	jâb la	རྒྱབ་ཁར།	jab khâ	behind, back, rear
41.	གདོང་ལ།	dong la	གདོང་ཁར།	Dongkhâ	In front of, forward.
42.	ཐོག་ཁར།	thog kha	ཐོག་ཁར།	tho khâ	on top

43.	འོག་ལ།	aog la	འོག་ལུ།	ao lu	be-low,under,beneath
44.	ཕྱི་ལ།	pchi la	ཕྱི་ཁར།	Pchi khâ	out, outside
45.	སྤྱག་ལ།	bû la	སྤྱག་ལུ།	bû lu	middle,center
46.	འདྲུང་།	au bj°ung	ཨ་ནཱ་ ནཱ།	'anâ, nâ	Here
47.	འདི་འདྲུང་།	di j°ung	ཨ་ནཱ་ ནཱ།	'anâ, nâ	Here
48.	རྒྱལ།	Jab	རྒྱལ།	Jab	behind,back,rear
49.	སྒྲོང་ལ།	Teng la	སྒྲོང་།	Teng	On top
50.	ཟུར་ལ།	z°ur la	ཟུར་ཁར།	z°û kha	At the side,beside
51.	ནང་ལ།	Nang la	ནང་ན།	Nang na	in,inside
52.	ཅེ་ཏོ། ཅེ་ལ།	Tse to, tse la	ཅི་ཏོ་ཁར།	Pci to khâ	Top, apex
53.	ར་ལ།	Ra la	རྩ་བར། སྒོ་འོག་ཁར།	Tsa wa, bo lo khâ	Base, near, root

ཕྱགས་འདྲི་བླང་དང་ལུང་ལྟོགས་ཕྱགས་འདྲི་ནི་དང་སྒྲུབ་ནི་དེ་ཆོག་མཆོག། Phrases of Asking and giving directions

ཨང 	འཕྲོག་སྒྲུབ།	སྒྲུབ་པ།	རྒྱུ་ལ།	སྒྲུབ་པ།	ཡིང་ཡིག།
1.	ཤར་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ བྱང་ལ་ཕྱགས་བཞི་བྱས་ ལས་ལུང་བླང་ཡིན།	shar lho nup d°ang bj°ang la chok zhi bj°ä lä lab z°ang 'in	ཤར་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ ཕྱགས་བཞི་བྱས་སྒྲུབ་ ཡིན།	shâ, lho, nup d°ang bj°ang lu chok zhi z°e 'lab 'in	east, west, north and south are known as four di- rections.
2.	ཤར་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ བྱང་དང་བྱང་ཤར་ལ་ མཚམས་བཞི་བྱས་ལས་ ལུང་ལྟོགས་ཡིན།	Shar-lho, lho- nup, nup- bj°ang d°ang bj°ang-shar la tsham zhi bj°ä lä lab zang 'in	ཤར་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ བྱང་དང་བྱང་ཤར་ལ་ མཚམས་བཞི་བྱས་སྒྲུབ་ ཡིན།	Shâ-lho, lho- nup, nup- bj°ang d°ang bj°ang-shâ lu tsham zh°i z°e 'lab 'in	southeast, south- west, northwest and northeast are known as four car- dinal points.
3.	གཏོར་མ་ཤར་ལ་ཐུག་ལ་ འཕངས་འདུག	tor ma shar kha thuk la phang dû	གཏོར་མ་ཤར་ལ་ཐུག་ལ་ འཕངས་འདུག	tôm shâ kha thu lu phang nu	ritual cake was thrown towards the east direction.
4.	ང་ཤར་ལ་བཤལ་ལས་ འགྲོ་སང་ཡིན།	nga shar la shâ lä dro sang 'in	ང་ཤར་ལ་བཤལ་ཏེ་འགྲོ་ ནི་ཡིན།	nga shâ lu shâ te jo ni ' in.	I want to go to the east.
5.	ཁྱེད་ཤར་ལ་ཐུག་ལ་ཕྱིན་ ན་ བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་ ཡག་ཞིན་ཡོང།	chö shar kha thug la pchin na bj°a wa lam dô yag zhin yong	ཁྱེད་ཤར་ལ་ཐུག་འགྲོ་བ་ ཅིན་ བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་ ལགས་ཤོམ་འོང།	chö shâ kha thu jo wa cin bj°a wa lam dro lä shom ong	if you go towards east, you will have a good-fortune.
6.	ད་འབདན་ ཤར་ལ་ བཤལ་ལས་མུན་འགྲོ་ ཡ།	d°a bän shar la tä la mân dro ya	ད་འབདན་ཤར་བཤལ་སྟེ་ མ་འགྲོ་སྟེ་རེ།	d°a bän shâ ta de ma jo 'ma re	now, don't go to- wards east.
7.	བོ་མོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ བསམ་ཅེ་ནས་ཡིན་པ།	Bo moi yü lho chok samtse nä 'im pa	བུ་མོ་གི་གཡུས་ལྷོ་ ཕྱགས་བསམ་ཅེ་ལས་ ཡིན་མས།	b°um g°i 'yü lho chô samtse lä 'in mä	the girl's village is from samtse in the South.
8.	སྐྱེད་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ ཞིག།	'lû lhoi kha thuk kä zhi	སྐྱེད་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ བསྐྱེད་ཞིག།	'lû di lho kha thu lu käsh	Take the effigy towards the south.
9.	ཉི་མ་རྒྱབ་ལ་འཇུག་	nyim nup la	ཉི་མ་འདྲི་རྒྱབ་ལ་	nyim di nuu	the sun sets in the

	དགོས་ཡིན།	dzü gop 'in	འདྲེལ་ཤ་ཡིན།	lu dzüw 'in.	west.
10.	ངའི་ཁྱིམ་གྱི་རྩལ་ཕྱོགས་ ལ་ཙན་དན་ཤིང་ཆོབ་པ་ ཅིག་ཡོད།	ngai khim gi nup chok la tsen den shing cho pa ci yö	ངའི་ཁྱིམ་གྱི་རྩལ་ལ་སྤྱག་ ལུ་ཙན་དན་ཤིང་སྤོམ་ ཅིག་ཡོད།	ngei chim g°i nup kha thu lu tsen den shing bôm ci yö	there is a big cy- press tree in the western side of my house.
11.	འབྲུག་གི་བྱང་ཁ་སྤྱག་ལ་ བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཡོད་པའི་ ཡིན།	drûk g°i bj°ang kha thuk la bö gäl khab yö pi khi ' in	འབྲུག་གི་བྱང་ཁ་སྤྱག་ལུ་ བོད་རྒྱལ་ཁབ་སྤོམ་ ཡོད་པ་ཡིན།	drûk g°i bj°ang kha thu lu b°ö gi gä kham yöp 'in	Tibet lies in the north of Bhutan.
12.	མ་བྱ་ད་རྒྱ་གར་གར་ལ་ མང་དོ་མཐོང་དགོས་ ཡིན།	'ma bj°a d°a ja ga°r shar la mang d°o thong gop ' in	མ་བྱ་འདི་རྒྱ་གར་གར་ ལུ་མང་མ་མཐོང་མ་ཡིན།	' ma bj°a di ja g°â shâ lu mām thôm 'in	Peacock is mostly seen in the eastern part of India.
13.	ཐིམ་ཕུག་ནས་ཁ་བྱང་ བལྟས་ལས་ཕྱིན་ན་ གནས་ཆེན་རྟ་མགོ་དང་ ལྷགས་རི་ལ་ལྷོ།	thim phu nä kha bj°ang tä lä pchin na 'nä chen tang go da°ng cä ri la lho	ཐིམ་ཕུག་ལས་ཁ་བྱང་ བལྟ་སྟེ་འགྲོ་བ་ཅིན་ གནས་ཆེན་རྟ་མགོ་དང་ ལྷགས་རི་ལུ་ལྷོ་དོང་།	thim phu lä kha bj°ang ta te jo wa cin nä chen tang go d°ang cä ri lu lhö ong	Following the di- rection towards north from Thim- phu will reach to the sacred places called Tango and Chari.
14.	ཡུས་ཀྱི་ཤར་ལྷོ་ཁ་སྤྱག་ ལ་མཆོད་རྟེན་ཅིག་ བཞེངས་དགོས་པ།	yü g°i shar lho kha thuk la chorten ci zheng go pa	གཡུས་ཀྱི་ཤར་ལྷོ་ཁ་ སྤྱག་ལུ་མཆོད་རྟེན་ཅིག་ བཞེངས་དགོས་པས།	'yü gi shâ lho kha thu lu chö ten ci zheng go pä	A stupa has to be built in the south- east of the the vil- lage.
15.	ལྷོ་རྩལ་མཆོམས་ལ་སྤོམ་ པོའི་ཡུལ་ཆགས་ལས་ འདུག	lhonub tsham la sin poai yul cha lä düg	ལྷོ་རྩལ་མཆོམས་ལུ་སྤོམ་ པོའི་ཡུལ་ཆགས་ཏེ་ཡོད།	lho nub tsham lu sin poi yül cha di yö	The land of de- mons is located in the south-west.
16.	གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ཞུན་ ཡུལ་གྱི་རྩལ་བྱང་ མཆོམས་ལ་སྤྱུ་འབྲུངས་ འདུག	gu ru rin po che 'u gän yül g°i nup j°ang tsham la ku thrung dü	གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ཞུན་ ཡུལ་གྱི་རྩལ་བྱང་ མཆོམས་ལུ་སྤྱུ་འབྲུངས་ རུག	gu ru rin po che 'u gän yul gi nup bj°ang tsham lu ku thrung nu	Guru Rinpoche was born in the northwest of Odi- yana.
17.	ངའི་ཡུས་འདི་ འདི་ ནས་བྱས་ན་བྱང་གར་ཁ་ སྤྱག་ལ་ཆགས་ལས་	ngai yü di di nä j°ä na ni bj°ang shar kha thu la	ངའི་གཡུས་འདི་ རྒྱ་ ལས་འབད་བ་ཅིན་ བྱང་གར་ཁ་སྤྱག་ལུ་	ngei 'yü di nâ lä bā wa cin bj°ang shâ kha thu lu	My village located in northeast from here.

	ཡོད།	chak lä yö	ཆགས་ཏེ་ཡོད།	châ di yö	
18.	ངའི་ཡུས་སྟོང་ལ་ གླམ་ ཅིག་བཞུགས་ལས་ཡོད།	Ngai yü tö la 'lam ci zhuk lä yö	ང་བཅས་ཀྱི་གཡུས་སྟོང་ ལུ་ གླམ་ཅིག་བཞུགས་ ཏེ་ཡོད།	nga că gi 'yü tö lu 'lam ci zhû di yö	There is a lama residing at the up- per part of our vil- lage.
19.	ཁོང་གི་ཡུས་སྟངས་ལ་ (སྟངས་) མཆོ་ཆོབ་པ་ ཅིག་འདུག།	Khong g°i yü 'mäd la/('mäl) tsho cho pa ci dû	ཁོང་གི་གཡུས་སྟངས་ལུ་ མཆོ་སྟོན་ཅིག་འདུག།	khong gi 'yü mä lu tsho bôm ci dû	There is a large lake at the lower part of their vil- lage.
20.	ཡུས་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ གཙང་རྩ་ལྷུང་ལྷུང་འབབ་ ལས་འགྲོ་གི།	yü 'nyi ki bar la tsang chu lhung lhung bap lä dro g°i	གཡུས་གཉིས་ཀྱི་བར་ ལས་ གཙང་རྩ་ལྷུང་ ལྷུང་སྟེ་འབབ་འགྲོ་སྟེ་ མས།	'yü nyi gi b°ar lä tsang chu lhung lhung bê bap jou mä	The river is flow- ing peacefully be- tween two the vil- lages.
21.	ངའི་ཡུས་ཀྱི་སྟེང་ལ་ དགོན་པ་རྩ་ཅན་ཅིག་ ཡོད།	ngai yü g°i teng la gön pa tsa cân ci yö	ང་བཅས་ཀྱི་གཡུས་ཀྱི་ སྟོང་ལུ་ དགོན་པ་རྩ་ ཅན་ཅིག་ཡོད།	nga că gi 'yü gi tö lu gön pa tsa cân ci yö	There is a sacred monastery above our village.
22.	གཙང་རྩ་ལྷུང་བུ་མར་ལ་ བབས་ལས་ མཐའ་ ལས་རྒྱ་མཆོའི་ནང་ འཛོམས་སང་ཨིན།	tsang chu g°um b°u mal bap lä tha yä jâm tshoi nang dzom sang 'in	གཙང་རྩ་ལྷུང་མར་འབབ་ སྟེ་ མཐའ་ལས་རྒྱ་མཆོ་ ནང་འཛོམས་ཨིན།	tsang chu tshu ma bap te tha yä jam tsho nang dzom 'in	The rivers flow down and meet in the mighty ocean.
23.	རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་ མཇལ་དོ་ སུན་ཆོགས་ སྤིང་ནས་ ཁ་མར་ལ་ བཞུགས་ལས་འགྲོ་དགོས།	ja g°ar dô je dän j°ä d°o phün tsho 'ling nä kha mar la tä lä dro gö	རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་ མཇལ་བར་ སུན་ ཆོགས་སྤིང་ལས་ ཁ་ མར་བཞུགས་སྟེ་འགྲོ་དགོས།	ja gâ dô je dän jä wa phün tsho 'ling lä kha ma ta te jo go	To visit Bodhgaya, downward direc- tion must be taken from Phuntsholing.
24.	འ་ཕེ་སྤང་བཟང་ནང་ལ་ མེན་ཐོ་སྣ་ཆོགས་ཤར་ འདུག།	a phê pang thang nang la mên tho 'na tshok shar dû	ཕར་གྱི་སྤང་བཟང་ནང་མེ་ ཏྲོག་སྣ་ཆོགས་ཤར་ཐུག།	phar gi pang thang nang me tô 'na tsho shâ nu	varieties of flowers have bloomed in that meadow.
25.	ཡུས་ཀྱི་ཕེ་ངོ་ལ་ ངི་གི་ ནོར་ཆར་ས་ཡོད།	yü gi phä ngo la ngi g°i nor tsher sa yö	གཡུས་ཀྱི་ཕར་ཁ་ཐུག་ ང་བཅས་ཀྱི་ནོར་བུང་ས་ ཡོད།	'yü gi phä kha thu nga că gi nô bj°ang sa yö	There is our cattle camp on the other side of the village.

26.	ཁོང་རང་ཕ་རྒྱུ་ལ་ཞོག་ བྱས་ལས་ལབ་གཏོང་།	khong ramp tshul sho bj°ä lä lab tong	ཁོང་ཕྱ་ག་ར་རྒྱུ་ལ་ཞོག་ ཟེར་སྒྲུབ་ད།	khong tshu g°a ra tshû shô z°e 'lab d°a	Tell all of them to come here/this side.
27.	དགོན་པའི་འདི་ལོག་ལ་ སྒྲ་མའི་གཟིམ་ཅུང་ཡོད།	gön pai di lok la 'la mai zim cung yö	དགོན་པ་གི་རྒྱུ་ལ་ཐུག་ ལུ་ སྒྲ་མའི་གཟིམ་ཅུང་ ཡོད།	gön pa g°i tshû kha thu lu 'la mai zim cu yö	There is Lama's residence on the hither side of the monastery.
28.	འ་ཕེ་ལ་མེན་ཐོ་ཡག་ ཤིན་ཤར་འདུག།	a phe la men tho yak shin shar dû	ཨ་ཕར་མེ་ཏོག་ལེགས་ ཤོམ་སྟེ་ཤར་བྱུག།	'a pha me tô lä shom bä sha nu	The flower have beautifully bloomed out there.
29.	འ་མས་གཙང་རྒྱུ་ནང་ཉ་ ལེ་ཤ་འདུག།	a mä tsang chu nang nya lä sha dû	མར་གྱི་གཙང་རྒྱུ་ནང་ཉ་ ལེ་ཤ་འདུག།	mâ g°i tsang chu nang nya lä sha dû	There are lots of fishes in the river down there.
30.	འ་ཡས་ཡུས་ཀྱི་མིང་ཅི་ ལབ་དགོས་ཡིན་ནམ།	a yä yü gi ming ci lab gop ' in nam	ཨ་ཡར་གྱི་གཡུས་ཀྱི་ མིང་ག་ཅི་སྒྲུབ་ཡིན་ན།	'a yar g°i ' yü gi ming g°a ci 'lab 'in na	what is the name of village up there?
31.	ཁྱེད་ག་ནས་ཡོང་དགོས་ ཡོ།	chö g°a nä yong gop yo	རྒྱ་ག་ཏེ་ལས་འོང་མ་སྟོ།	nâ g°a te lä om ' mo	Where are you coming from?
32.	འདི་ཁྱིམ་ནང་སྟོད་ མཁན་གང་ཡང་མེད།	Di khim nang dä khen g°ang yang mê	རྒྱ་ ཁྱིམ་ནང་སྟོད་མི་ག་ ཡང་མེད།	nâ chim nang dö mi g°a yang mê	No one is staying in this house.
33.	ཁྱེད་ཀྱི་ཅ་ལ་ འདི་རྩུང་ ལ་བཞག་པུ་ཡིན།	chö gi ca la di j°ung la zhak pi ' in.	ཁྱེད་ཀྱི་ཅ་ལ་འདི་ཨ་རྒྱ་ བཞག་ཅི།	chö gi ca la di 'a na zhâ yi	kept your stuff things over here.
34.	སངས་རྒྱུ་གཡས་ལ་ཤུ་ རིའི་བྱ་བཞགས་ལས་ ཡོད།	sang gä ki 'yâ la sha ri b°u zhu lä yö	སངས་རྒྱུ་གཡས་ ལུ་ཤུ་རིའི་བྱ་བཞགས་ཏེ་ ཡོད།	sang gä gi 'yâ lu sha ri b°u zhu di yö	Sharibu is at the right side of Lord Buddha.
35.	ཁོ་ འདི་ངོ་ལ་སྟོད་ འདུག།	kho di ngo la dö dû	ཁོ་ རྒྱུ་ལ་ཐུག་སྟོད་ བྱུག།	kho tshu kha thu dö nu	He sat at this side.
36.	གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་གི་གཡོན་ ལ་ མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་ མཆོ་རྒྱལ་བཞགས་ལས་ ཡོད།	g°u ru rin po che g°i 'yön la khan dro yê she tsho gäl zhû lä yö	གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་གི་གཡོན་ ལུ་ མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་ མཆོ་རྒྱལ་བཞགས་ཏེ་ ཡོད།	g°u ru rin po che g°i 'yön lu khan dro yê she tsho gä zhuk te yö	Khandro yeshe tshogyal is at the left side of Guru Rinpoche.
37.	ཁོའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་སྟེ་འདི་ ཡོ་བི་དི་ཅི་ 'ain	khö g°i jâb la yö bi di ci 'ain	ཁོ་གི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་མི་ ཡོ་བི་དི་ཅི་ 'a	kho g°i jab lu yö mi di g°a	What is that be- hind him?

	ཅིཨིན་ནམ།	nam	འདི་ག་ཅིཨིན་ན།	ci 'aĩ na	
38.	ཁོ་ངའི་རྒྱབ་ལ་བསྐད་ སོང།	kho ngai jab la dā song	ཁོ་ངའི་རྒྱབ་ཁར་སྔོན་ཅི།	kho ngeai jab kha dö ci	He sat behind me.
39.	མོ་ངའི་གདོང་ལ་ཡོད།	mo ngai dong la yö	མོ་ངའི་གདོང་ཁར་ཡོད།	mo ngeai dong kha yö	She is in front of me.
40.	མོ་གི་ཁྱིམ་ ངའི་ཁྱིམ་ སྤྱང་ལ་རང་ཨིན།	mo g°i khim ngai khim tēng la rang 'ain	མོ་གི་ཁྱིམ་ ངའི་ཁྱིམ་ གྱི་ལྷ་གཤམ་ལ་རང་ཨིན།	mo g°i chim ngē chim gi ta lu rang 'aĩ	Her house is just above my house.
41.	སྤྱང་ལ་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་ བཞུགས་ལས་ཡོད།	tēng la lha dang lha mön zhu lä yö	སྤྱང་ལ་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་ བཞུགས་ཏེ་ཡོད།	teng lu lha d°ang lha mo zhu di yö	There is Gods and goddesses above.
42.	ཁྱིམ་ཐོག་ཁར་ལ་དར་ ཅོག་བཀལ་གྱི།	khim tho khal dar cho kä gi	ཁྱིམ་ཐོག་ཁར་དར་ཤིང་ བཀལ་དེས།	chim tho kha d°a shing kä dä	Prayer flag is be- ing hoisted on the roof.
43.	འོག་ལ་སྐྱུ་ཡོད།	ok la 'lu yö	འོག་ལ་སྐྱུ་ཡོད།	ok lu 'lu yö	There is serpent below/underneath.
44.	འོྫ་ལ་སྐྱུ་ཡོད།	ôl 'lu yö	འོག་ལ་སྐྱུ་ཡོད།	ok lu 'lu yö	There is serpent below/underneath.
45.	གཟར་སིབ་སངས་གུམ་བུ་ ཐབ་ཀྱི་བྱར་ལ་ཞོག།	zar sib sang g°um b°u thab ki z°ur la zhok	གཟར་བུ་བཟ་སྐྱུ་ཐབ་ ཀྱི་བྱར་ཁར་བཞག།	za ru z°än ca tshu thab gi zur kha zhâ	Keep the scoop and stirring spoon besides the oven.
46.	ཨ་པ་དང་ཨ་མ་ཁྱིམ་ནང་ ལ་ (ནང་ལ) ཡོད།	'ap dang 'am chim nang la (nangl) yö	ཨ་པ་དང་ཨ་མའི་ཁྱིམ་གྱི་ ནང་ན་ཡོད།	'ap d°ang 'ai chim nang na yö	Father and mother are inside the house.
47.	རྟ་ཕྱི་ལ་(ཕྱི་ལ) ཐག་པ་ བཏགས་ལས་བཞག་ འདུག།	ta pchi la (pchi) thak pa tak lä zhak dü	རྟ་ཕྱི་ཁར་ཐག་པ་ བཏགས་ཏེ་བཞག་ཐུག།	ta pchi kha thâp tak te zhâ nu	The horse is teth- ered outside.
48.	དི་གི་ཡུས་སྐྱུག་ལ་ མཆོད་རྟེན་ཅིག་ཡོད།	Ngi g°i yü bü la chor ten cik yö	ང་བཅས་ཀྱི་གཡུས་སྐྱུག་ ལ་མཆོད་རྟེན་ཅིག་ཡོད།	nga că gi 'yü bü lu chö ten ci yö	There is a stupa right in the middle of our village.
49.	ཡུལ་ར་ལ་གནས་སམ་ པ་ཅིག་སྒོ་ཕྱེ་འདུག།	yü ra la 'nä sam pa ci ko pche dü	གཡུས་ཀྱི་སྒོ་ལོགས་ ཁར་གནས་གསར་པ་ ཅིག་སྒོ་ཕྱེ་ཐུག།	'yü gi bo lo kha 'nä sarp ci go pche nü	A new sacred place is opened near the village.
50.	དི་གཉིས་གདོང་སྒོར་ གཏང་ལས་བསྐད།	ngi 'nyi dong gor tang lä dä	ང་བཅས་གཉིས་གདོང་ སྒོར་རྒྱབ་སྔོན་ཅི།	nga că nyi dong go cab dö ci	Two of us sat face to face.

51.	ཁོ་གཞུ་འགྲོ་སང་བྱས་ ལས་ཡིན་ནམ།	kho g°al dro sang bj°ä lä 'ain nam	ཁོ་ག་རྟེ་ལུ་འགྲོ་ནི་སྟེ་ ཡིན་ན།	kho g°a tä lu jo ni bä 'ai na	where is he sup- posed to be going?
52.	ཁྱིམ་སྟེང་ལ།	chim têng la	ཁྱིམ་གྱི་ལྷག་ལ།	chim gi ta lu	above the house.
53.	འུ་བྱུང་ཡོད།	au j°ung yö	ཨ་ནུ་ཡོད།	'a na yö	here it is.
54.	རྒྱབ་ལ་ཁེད།	jab la khêd	རྒྱབ་བཤུད་རྒྱབ།	jab shü cab	Shift back
55.	རྒྱབ་བཤུད་ཁེད།	jab shüd khêd	རྒྱབ་བཤུད་རྒྱབ།	jab shü cab	Shift up
57.	གཡས་ལ་སོང་།	'yä la song	གཡས་ལ་ཐུག་སོང་།	'yä kha thu song	go towards right.
58.	ཡར་རྒྱུག	yar jûg	ཡར་བརྟ་རྟེ་རྒྱུག	ya ta te jû	run upward
59.	ག་ལ་འགྲོ་སང་།	g°a la dro sâng	ག་རྟེ་འགྲོ་ནི།	g°a te jo ni	where are you go- ing?
60.	གཞུ་འགྲོ་སང་།	g°al dro sâng	ག་རྟེ་འགྲོ་ནི།	g°a te jo ni	where are you go- ing?
61.	ང་ཤར་ལ་འགྲོ་སང་ཡིན།	nga shar la dro sang 'in	ང་ཤར་ལ་ཐུག་འགྲོ་ནི་ ཡིན།	nga shâ kha thu jo ni 'in.	I am going to- wards the east.
62.	ང་ཤར་ལ་ཐུག་ལ་འགྲོ་ སང་།	nga shar kha thuk la dro sang	ང་ཤར་ལ་ཐུག་འགྲོ་ནི།	nga shâ kha thu jo ni	I am going to- wards the east.
63.	ག་ནས་ཡོང་བེ།	g°a nâ yong pi	ག་ལས་འོངས་ཡི།	g°a lä yong yi	where did you come from?
64.	ཡས་མ་ལ་ཡོང་བེ།	yâ ma la yong pi	ཡར་ལས་འོངས་ཡི།	ya lä yong yi	I came from up.
65.	ཐིམ་ཕུག་ལ་གཞུ་ཕལ་ འགྲོ་སང་ཡོ།	thim phu la g°am phal dro sang yo	ཐིམ་ཕུག་ལུ་ག་རྟེ་ལས་ འགྲོ་ནི་སྟེ།	thim phu lu g°a te lä jo ni 'mo	Which is the way towards Thimphu?
66.	ཡོམ་ཕལ་ཡིན།	yâm phal 'ain	ཨ་ཡར་ལས་ཕར་ཡིན།	'a ya lä pha 'aĩ	it is from the upper side.
67.	གདོང་ནས་ཕར་བད་ཐང་ ནས་སོང་།	dông nâ phar thed thrang nâ song	གདོང་ལ་ལས་བད་ཐང་ སྟེ་སོང་།	dong kha lä thä thrang te song	go straight for- ward.
70.	འདི་ནས་ གཞུ་ད་ཅིག་ ཡོད་ཅི།	di nâ g°an d°a ci yö pi	རྒྒྱ་ལས་ག་དེ་ཅིག་ཡོད་ ག?	nâ lä g°a de ci yö g°a	how far is it from here?
71.	འདི་ནས་གཞུ་ད་ཅིག་ ཡོད་སྟེ།	di nâ g°ân da ci yö bi	རྒྒྱ་ལས་ག་དེ་ཅིག་ཡོད་ག	nâ lä g°a de ci yö g°a	how far is it from here?
72.	གཡས་ལ་ཐུག་སོང་།	'yä kha thu song	གཡས་ལ་ཐུག་སོང་།	'yä khathû song	go towards the right.

74.	གདོང་སྒོར།	dong gor	གདོང་སྒོར། གདོང་ གཏད།	dong ko, dong tä	face-to-face, facing each other.
77.	ཡར་ལ་བལྟས་ལས་རྒྱག།	yal tä lä jûg	ཡར་བལྟ་སྟེ་རྒྱག།	ya tadi jû	run upward.

12. ཏུས་ཚད་ལབ་ཟངས། ཏུས་ཚད་སྒྲུབ་ཐངས་ཀྱི་མིང་མཛོད། Lexicon of Telling time

ཨང་།	འབྲིག་སྐད།	སྒྲུབ་པ།	ཚོང་ལ།	སྒྲུབ་པ།	མིང་ལྷིག།
1.	ཏུས་རབས།	d°ü rap	ཏུས་རབས།	d°ü rap	Century
2.	རབ་བྱུང་།	Rab j°ung	རབ་བྱུང་།	Rap j°ung	Rabjung— a 60-year cycle
3.	གནམ་ལོ།	'nam lo	གནམ་ལོ།	'nam lo	Lunar Year
4.	ལོ།	Lo	ལོ།	Lo	Year
5.	ལོ་གསར།	Lo sar	ལོ་གསར།	Lo sar	New year
6.	ལོ་ནག	Lo nâ	ལོ་ནག	Lo nâ	Inauspecious year
7.	དང་པ།	d°ang pa	དང་པ།	d°ang phu	olden times,long ago
8.	དང་པ་དིང་པ།	d°ang pa d°ing pa	དང་པ་དིང་པ།	d°ang phu d°ing phu	olden times,long long ago
9.	ན་ནིང་།	Na ning	ན་ནིང་།	Na hĩ	last year
10.	ད་ཇི།	D°a j°i	ཏུས་ཅི།	Dü ci	this year
11.	སང་མོད།	Sang phö	སང་མོད།	Sang phö	next year
12.	བདུན་ཟླ།	Dün thrâ	བདུན་ཟླ།	Dün thrâ	week
13.	གཟུང་།	Zâ	རེ་ས་གཟུང་།	Rê za	day of the week
14.	མིག་དམར།	'mik ' mar	མིག་དམར།	'mik ' mar	Monday
15.	ལྷག་པ།	Lhakpa	ལྷག་པ་ལྷག་པ།	Lhakpa, lhâp	Tuesday
16.	ཕུར་པ། ཕུར་བྲ།	Phur pa, Phur b°u	ཕུར་བྲ།ཕུར་བྲ།	Phurb°u, phûb	Wednesday
17.	པ་སངས།	Pâ sang	པ་སངས།	Pâ sâ	Thursday
18.	ཤེན་པ།	Pem pa	ཤེན་པ། ཤེན་པ།	Pemb°a, Pêm	Friday
19.	ཉི་མ།	Nyi ma	ཉི་མ། ཉི་མ།	Nyima, Nyim	Saturday
20.	ཁྲི་བ།	da wa	ཁྲི་བ། ཁྲི་པ།	dawa, dâu	Sunday
21.	ཚུ་ཚོད།	Chu tshö	ཚུ་ཚོད།	Chu tshö	1. time 2. hour
22.	སྐར་མ།	Kar ma	སྐར་མ།	Kar ma	Minute
23.	ཐོ་རོ།	Tho ro	རྩོ་པ།	dr°o b°a	Morning
24.	ཉིན་མ།	Nyi ma	ཉིན་མ།	Nyi ma	1. afternoon 2. day

25.	གོ་ལུ་མ།	g°ou ma	ཕྱི་རུ།	Pchi ru	Evening
26.	དགོངས་མ།	g°ôm	ཕྱི་རུ།	Pchi ru	Evening
27.	རུབ་མོ།	Nûmo	རུབ་མོ།	Nûmo	Night
28.	རུབ་ཕྱེད།	Nub chê	རུབ་མོ་ཕྱེད།	Nûmpchê	Midnight
29.	དེན་དུར།	d°en d°ur	ད་ལྟོ།	d°ato	Now
30.	མདང།	Dang	ཁ་ཅ།	Khatsa	Yesterday
31.	ད་ཅི།	d°a j°i	ད་ཅི།	d°aci	a little before a while ago
32.	དེན་དུར་ལོང་ང་ཅིག	d°en d°ur long nga ci	ད་ལྟོ་ཁམས།	d°ato kham	a moment ago
33.	ཡབ་ཇི།	yâb j°i	ལྟ་མ།	Tâma	later, after awhile
34.	ད་རིང།	D°a ring	ད་རིས།	d°a rî	Today
35.	ད་རིང་ནངས་པར།	d°a reng nang par	ད་རིས།	d°a rê	Nowadays
36.	ནངས་པར།	Nang par	ནངས་པ།	Nâ b°a	Tomorrow
37.	གནངས།	'nang	གནངས་ཚེ།	'nang tshe	day after tomorrow
38.	གཞིས།	Zhê	གཞིས་ཚེ།	Zhe tshe	two days after tomor- row
39.	དགུ།	Gu	དགུ་ཚེ།	Gu tshe	three days after tomor- row
40.	བསྐྱུས།	Kü	བརྩུ་ཚེ།	Cu tshe	four days after tomor- row
41.	འ་འདི་ཐོས་ནས།	a di dr°ö nä	འདི་འཕྱོལ་ས།	Di thrö lä	right away, immediately
42.	བར་བར་ར།	B°ar b°ar ra	རེས་ཅིག་སྐབས།	Rê ci kap	Sometimes
43.	གཏན་དུར།	Tân d°u ra	ཨ་ཏག་ར།	'a ta ra	always, every time
44.	གནའ་ལ།	'na la	ཉེ་མ།	He ma	1 long ago 2 before
45.	མཇུག་ལ།	Jû la	ཤུལ་མ། ཤུལ་ལས།	Shü ma, Shu lä	1 after, next 2 later, future
46.	སོ་མ།	Sö kha	སོ་ལ།	So kha	Spring
47.	དབྱར་ལ།	'yar kha	བུར།	bj°â	Summer
48.	སྟོན་ལ།	Tön kha	སེར་ལ།	Sê kha	Autumn
49.	དགུན་ལ།	Gün kha	དགུན།	Gün	Winter
50.	དུས་བཞི།	Düüzhi	དུས་བཞི།	Dü zhi	Four seasons

51.	བྱི་བའི་ལོ།	j°i wai lo	བྱི་ལོ།	bj°i lo	Rat Year
52.	སྤང་ལོ།	'lang lo	སྤང་ལོ།	'lang lo	Ox Year
53.	སྟག་ལོ།	tâ lo	སྟག་ལོ།	tâ lo	Tiger Year
54.	ཡོས་ལོ།	yö lo	ཡོས་ལོ།	yö lo	Rabbit Year
55.	འབྲུག་ལོ།	druk lo	འབྲུག་ལོ།	druk lo	Dragon Year
56.	སྦྱུལ་ལོ།	drül lo	སྦྱུལ་ལོ།	drü lo	Snake Year
57.	རྟ་ལོ།	ta lo	རྟ་ལོ།	ta lo	Horse Year
58.	ལུག་ལོ།	luk lo	ལུག་ལོ།	luk lo	Sheep Year
59.	སྦྱེལ་ལོ།	trel lo	སྦྱེལ་ལོ།	trê lo	Monkey Year
60.	བྱ་ལོ།	j°a lo	བྱ་ལོ།	bj°a lo	Rooster Year
61.	ཁྱི་ལོ།	khi lo	ཁྱི་ལོ།	khi lo	Dog Year
62.	ཕག་ལོ།	phak lo	ཕག་ལོ།	phâ lo	Pig Year
63.	ཟླ།	d°a	ཟླ་མ།	daw	Month
64.	ཤར་སྟོང་སུམ།	Shar tong sum	ཤར་དཀར་མ་ད།	sha kâu d°a	Dawn
65.	ཉིམ་ཤར་གྱི།	Nyim'shar g°i	ཉིན་ཤར།	Nyin shâ	Sunrise
66.	ཉིམ་ཤར་ཟུམ།	Nyim shar zum	ཉིམ་ཤར་མ་ད།	Nyim shâu d°a	When sunrises
67.	ཉིན་མ།	Nyim	ཉིན་མ།	Nyim	day
68.	ཉིན་དགུང།	Nyin gung	ཉིན་དགུང། ཉིན་ཕྱེད།	Nyin gung, Nyin pche	noon,midday
69.	ཉིན་མ་ཕྱེད།	Nyim pche	ཉིན་མ་ཕྱེད།	Nyim pchê	half-day
70.	ཉིན་རུབ།	nyi nup	ཉིན་རུབ།	nyin nup	sunset,sundown
71.	ས་རུབ་མི་རུབ།	Sa rup mi rup	གནམ་སྟོང་ཁམས།	'nam so kham	Dusk
72.	ཞག།	zh°â	ཞག།	zh°â	Night, halt
73.	ཟླ་ནག།	da nâ	ཟླ་ནག།	da nâ	inauspicious month
74.	ཟླ་མ་དང་པ།	dau d°ang pa	ཟླ་མ་དང་པ།	dau d°angpa	First Lunar Month
75.	ཟླ་མ་གཉིས་པ།	dau 'nyi pa	ཟླ་མ་གཉིས་པ།	dau 'nyi pa	Second Lunar Month
76.	ཟླ་མ་གསུམ་པ།	dau sum pa	ཟླ་མ་གསུམ་པ།	dau sum pa	Third Lunar Month

77.	ལྷམ་བཞི་པ།	dau zhi pa	ལྷམ་བཞི་པ།	Dau zhi pa	Fourth Lunar Month
78.	ས་ག་ལྷམ།	Sa g°a dau	ས་ག་ལྷམ།	Sa g°a dau	Saga Dawa—Fourth Lunar Month
79.	ལྷམ་ལྔ་པ།	dau 'nga pa	ལྷམ་ལྔ་པ།	dau 'nga pa	Fifth Lunar Month
80.	སྤེལ་ལྷ།	tren da	སྤེལ་ལྷ།	trê da	Monkey Month—Fifth Lunar Month
81.	ལྷམ་དྲུག་པ།	dau dr°uk pa	ལྷམ་དྲུག་པ།	dau dr°uk pa	Sixth Lunar Month
82.	ལྷམ་བདུན་པ།	dau dün pa	ལྷམ་བདུན་པ།	dau dün pa	Seventh Lunar Month
83.	ལྷམ་བརྒྱད་པ།	dau gä pa	ལྷམ་བརྒྱད་པ།	dau gä pa	Eighth Lunar Month
84.	ལྷམ་དགུ་པ།	dau gu pa	ལྷམ་དགུ་པ།	dau gu pa	Ninth Lunar Month
85.	ལྷམ་བརྩ་པ།	dau cu pa	ལྷམ་བརྩ་པ།	dau cu pa	Tenth Lunar Month
86.	ལྷམ་བརྩ་གཅིག་པ།	dau cu ci pa	ལྷམ་བརྩ་གཅིག་པ།	dau cu ci pa	Eleventh Lunar Month
87.	ལྷམ་བརྩ་གཉིས་པ།	dau cung 'nyi pa	ལྷམ་བརྩ་གཉིས་པ།	dau cu 'nyi pa	Twelfth Lunar Month
88.	གཞིས་ནིང་།	Zhi ning	གཞིས་ཉིང་།	Zhê hing	before last year
89.	གཞིས་མོད།	Zhi phö	གཞིས་མོད།	Zhê phö	the year after next
90.	དགུ་མོད།	Gu phö	དགུ་མོད།	Gu phö	two years after next
91.	བརྩ་མོད།	Cu phö	བརྩ་མོད།	Cu phö	three years after next
92.	ལོ་འཁོར་བརྩ་གཉིས།	Lo khor cung 'nyi	ལོ་འཁོར་བརྩ་གཉིས།	Lo khô cu 'nyi	a 12-year cycle
93.	གཏན་བྱ།	Tän d°u	གཏན་རྒྱ་ལྷ། ཨ་རྒྱ་གཏན་བྱ།	Tän cã, 'a ta, ta b°u	always, usual, regular, daily
94.	གན་འལ།	'nal	སྔོན་མ།	'ngö ma	Earlier, in the past
95.	གན་འལ།	'na la	སྔོན་མ།	'ngö ma	Earlier, in the past
96.	ཁར་རུབ།	Khar nup	ཁ་ཉིན་མ།	Kha nyim	day before yesterday
97.	གཞིར་རུབ།	Zhir nup	གཞིས་ཉིན་མ།	Zhe nyim	two days before yesterday
98.	ཀུར་རུབ།	kur nup	དགུ་ཉིན་མ།	Gu nyim	three days before yesterday
99.	མདང་ཁར་རུབ།	Dang khar nub	ཁ་ཙ་ཁ་ཉིན་མ།	Khatsa kha nyim	last time
100.	མདང།	Dâng	མདང་ཞག	dang zh°a	few days back
101.	འ་བརྩམ་མ།	â zum ma	དེ་ཚོ།	d°e tshe	that time

102.	མདང་ཐོ་རོ།	Dang tho ro	ཁ་ཙ་རྩོ་པ།	Khatsa dr°ob°a	yesterday morning
103.	མདང་དགོངས།	Dang gong	མདང་མ་ཕྱི་རུ། ཁ་ཙ་ ཕྱི་རུ།	dâm pchiru, kha tsa pchi ru	last evening
104.	མདང་ཁར་རྩལ་ཨིན་ ནམ་ཅི།	Dang khar nub 'ain nam ci	ཁ་ཙ་ཁ་ཉིན་མ་ཅིག་ ཁར།	Khatsa kha nyim ci kha	a few days back.
105.	ཡབ་ཅི་པི་ཏི་ཅི་ནས།	yab ci pi ti ci nä	ཡུད་པ་ཅིག་ཁ་ལས།	Yüp ci kha lä	After a while
106.	དེན་དུར་ར།	D°en d°ur ra	ད་ལྟོ་ར།	d°a to ra	right away, immediately
107.	དེན་དུར་ཕུ་དོ་ཅིག་ ནས།	D°en d°ur pu d°o cik nä	ཨ་ཙི་ཅིག་ལས།	'atsi ci lä	shortly, in a while
108.	གནས་སྐབས་ཅིག་	'nä kap ci	གནས་སྐབས་ཅིག་	'nä kap ci	for the time being
109.	སྐབས་ཅིག་	kap ci	སྐབས་ཅིག་	Kap ci	nowadays, these days
110.	ད་རེས་སྐབས་ཅིག་	d°a re kap ci	ད་རེས་སྐབས་ཅིག་	d°a re kap ci	nowadays, these days
111.	བར་བར།	B°ar b°ar	སྐབས་སྐབས།	Kap kap	Sometimes
112.	བར་བར་ར།	B°ar b°ar ra	སྐབས་སྐབས་ར།	Kap kap ra	frequently, often
113.	ཙམ་ཙམ།	Tsam tsam	འཕྲལ་འཕྲལ།	Thrä thrä	Sometimes
114.	འཕྲལ་འཕྲལ་ར།	Thräl thräl ra	འཕྲལ་འཕྲལ་ར།	Thrä thrä ra	frequently, often
115.	རྟག་བྱ་གནའ་བྱ།	Ta b°u 'na b°u	རྟག་བྱ་གནའ་བྱ།	Ta b°u 'na b°u	always, regularly
116.	འཕྲལ་ལོང་ང་ཅིག་	Thräl long nga ci	འཕྲལ་ཁམས་ཅིག་ ཁར།	Thrä kham ci kha	recently, of late, lately

དུས་ཚད་ལབ་ཟངས། དུས་ཚད་སྒྲུབ་ཐངས་ཀྱི་ཚིག་མཆོག། Phrases of Telling time

ཡང་།	འབྲིག་སྒྲུབ།	སྒྲུབ་པ།	རྫོང་ལ།	སྒྲུབ་པ།	མིང་ལྟོགས།
1.	ཡར་པ་ཡོང་སྒྲི།	'ar pa yong bi	ནམ་འོངས་ཡི།	nam ong yi	When did you come?
2.	མདང་ཡོང་སྒྲི།	dang yong bi	ཁ་ཙ་འོངས་ཡི།	khatsa aon-gyi	came yesterday.
3.	ནམ་ལྟོ་སྒྲི།	nam lho bi	ནམ་ལྟོ་ཅི།	nam hōci	When did you arrive?
4.	མདང་ལྟོ་སོང་།	dang lho song	ཁ་ཙ་ལྟོ་ཅི།	khatsa hōci	I arrived yesterday.
5.	ཚུ་ཚོད་གཞན་དེ་ཅི་ག་ཕྱིན་སྒྲི།	chu tshö g°an d°a cik chin bi	ཚུ་ཚོད་གཞན་དེ་ཅི་ག་ཡར་སོང་ཡི།	chutshö g°ad°em ci ya si	What is the time?
6.	ཚུ་ཚོད་གཞན་དེ་ཅི་ག་ལ།	chutshö g°an da ci la	ཚུ་ཚོད་གཞན་དེ་ཅི་ག་ལར།	chutshö g°ad°emci kha	At what time?
7.	ཁྱོད་ཤོ་ག།	chö sho ga	ཁྱོད་དལ་ཁོ་ཡོད་ག།	chö d°ä khom yö g°a?	Are you free?
8.	ཁྱོད་ལོ་ཅི་ནང་སྐྱེས་པའི་ཡོ།	chö lo ci nang kë pi yo	ཁྱོད་ལོ་ག་ཅི་ནང་སྐྱེས་པའི་ཡོ།	chö lo g°a ci na ke yi	In which year were you born?
9.	ཉི་ནམ་གཞན་དེ་ཅི་ག་ཕྱིན་པའི།	nyîm g°an d°a cik pchin pi	ཉི་ནམ་གཞན་དེ་ཅི་ག་ཡར་སོང་ཡི།	nyim g°a d°em ci yâ si	How many days have passed?
10.	ཁྱོད་རང་འཆབ་འཆབ་བྱི་མི་དགོས།	cho rang tshab tshab bj°i mi gö	ཁྱོད་རང་འཆབ་འཆབ་འབད་མི་དགོ།	chöra tshaptshap bā migo	Don't be in haste/hurry.
11.	ཁྱོད་རང་དུས་ཚོད་གཞན་དེ་ཅི་ག་འགོ་ར་རུང་ཁྱོད་མེད།	chö rang d°ü tshö g°an d°a cik gor rung khä mê	ཁྱོད་རང་དུས་ཚོད་གཞན་དེ་ཅི་ག་འགོ་ར་རུང་ཁྱོད་མེད།	Chö ra dü tshö g°a d°em ci gô rü khä mê	Doesn't matter how long you may take.
12.	ཁྱོད་ཁྱིམ་ནང་ཡར་པ་ལོག་ལས་ལྟོ་སངས།	chö khim nang 'arp lok lä lho sang	ཁྱོད་ཁྱིམ་ནང་ནམ་ལོག་ལྟོ་འོང།	chö chim na nam lok hō ong	When will you be back home?
13.	འདི་ནས་ཚུ་ཚོད་གཞན་དེ་ཅི་ག་ལ་འགྲོ་སངས།	d°i nä chu tshö g°an d°a ci la dro sang	ན་ལས་ཚུ་ཚོད་གཞན་དེ་ཅི་ག་ལ་འགྲོ་ཞི།	nâ lä chu tshö g°a dem ci lu jo ni	At what time will you be moving from here? At what time are you leaving from here?

14.	ཁོ་དུས་ཚོད་ལ་གིག་སི་ ཕྱོད་སོང།	kho d°ü tshö la trik si lho song	ཁོ་དུས་ཚོད་ཁར་གིག་གི་ ཕྱོད་ཅི།	kho d°ü tshö kha trik tri hö ci	He arrived right on time.
15.	ལས་འགོ་བཙུགས་སང་ འཕྱིས་ར་འཕྱིས་སོང།	lä go tsuk sang pchi ra pchi song	ལཱ་འགོ་བཙུགས་ནི་འདི་ འཕྱིས་ར་འཕྱིས་སོ་ཡི།	lâ go tsu ni di pchi ra pchi so yi	It's too late to start the work.
16.	ང་དུས་ཚོད་གིས་ལང་མ་ ཚུགས།	nga dütshö g°i lang matshu	ང་དུས་ཚོད་གིས་ལང་མ་ ཚུགས།	nga dütshö g°i lang ma tshu	I ran out of time.
17.	ལས་མཚུག་བསྐྱ་བསྐྱ་ ལ་དུས་ཚོད་ལེ་ཤ་འགོར་ སང་ཨིན་པ།	lä juk du du la d°ü tshö lä sha gor sang 'in pa	ལཱ་མཚུག་བསྐྱ་ནི་ལཱ་ དུས་ཚོད་ལེ་ཤ་འགོར་ནི་ མས།	lâ jû du ni lu d°ü tshö lä sha go ni mä	It is going to take a longer time to com- plete the work.
18.	ན་ནིང་དུས་ཚོད་འན་ད་ ཅིག་ལ།	na ning d°ü tshö an d°a cig la	ན་ནིང་དུས་ཚོད་འན་མ་ ཅིག་ཁར།	na hĩ d°ü tshö a nem ci kha	around this time last year
19.	གཟའ་སྐར།	zä kar	གཟའ་སྐར།	Zâ kar	Horoscope
20.	ང་ལོ་སྤྱེལ་ལ་སྤྱེས་ འདུག།	nga lo trel la kê dû	ང་སྤྱེལ་ལོ་ནང་སྤྱེས་ཟུག།	nga tre lo na ke nû	I was born in the (Monkey Year).
21.	ཉིན་མ་ལྔ་རྩུས་ཅིག་རྒྱབ་ སོང།	nyim 'nga dzü ci cap song	ཉིན་མ་ལྔ་དེ་ཅིག་ཡར་ སོང་ཡི།	nyim 'nga d°e ci ya so yi	It has been around (five) days.
22.	སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༨ གི་ གནའ་ལ།	ci lo nyi tong gä ki 'na la	སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༨ གི་རྟེ་མ།	Pci lo nyi tong Gä gi he ma	before 2008.
23.	ནངས་པ་གནངས་ གཟའ་མིག་དམར་ལ་ འགྲོ་སང།	nang pa 'nang za 'mik 'mar la dro sang	ཤུལ་མའི་གཟའ་མིག་ དམར་ལུ་འགྲོ་ནི།	Shü mai zâ 'mik 'mar lu jo ni	I will be going by next (Monday).
24.	ཚྱོད་རང་དུས་ཚོད་འཕྲོ་ བརྒྱག་མ་གཏོང།	Chö ra dü tshö thro'la 'ma tang	ཚྱོད་རང་དུས་ཚོད་འཕྲོ་ བརྒྱག་མ་གཏོང།	Chö ra dü tshö thro'lâ ma tang	Don't waste your time.
25.	ཕྱོ་ཟ་སུམ་དུས་ཚོད་གྲུན་ ད་ཅིག་འགོར་དགོ་བམ།	To z°a sum d°ü tshö g°an d°a cik gor go b°am	ཕྱོ་བཟའམ་དུས་ཚོད་ ག་དེམ་ཅིག་འགོར་འོང།	to zhau d°a d°ü tshö g°a d°em ci go ong	How long will it take to have meal?
26.	ཞབས་བྱང་རག་དབང་ ནམ་རྒྱལ་མཆོག་	zh°ab drung nga 'wang 'nam gäl	ཞབས་བྱང་རག་དབང་ ནམ་རྒྱལ་མཆོག་	zh°ab drung nga 'wang 'nam gäl	Zhabdrung Nga- wang Namgyal came to Bhutan in 16 th century.

	འབྲུག་ལ་དུས་རབས་ བརྒྱུག་པའི་ནང་ཕྱོན་ འདུག།	chok druk la d°ü rap cu dr°uk pai nang j°ön dü	འབྲུག་ལ་དུས་རབས་ བརྒྱུག་པའི་ནང་ཕྱོན་ ཅུག།	chok druk lu d°ü rap cu dr°uk pai nang jön nu	
27.	ཁྱོད་ལོ་ཅིའི་ནང་སྐྱེས་པེ།	chö lo ci nang ke pi	ཁྱོད་ལོ་ག་ཅི་ནང་སྐྱེས་ ཡི།	chö lo g°a ci nang kê yi	In which year were you born?
28.	ངེ་རང་ལོ་གསར་ལ་སློ་ བ་སྟོན་དགོས།	nge rang lo sar la tro wa tön gö	ང་བཅས་ཀྱིས་ལོ་གསར་ ལུ་སློ་བ་སྟོན་དགོ།	nga chä gi lo sar lu tro wa tön go	We have to enjoy during the new year.
29.	ན་ནིང་ལོ་ནག་ཨིན།	na ning lo nâ 'in	ན་ནིང་ལོ་ནག་ཨིན།	na hĩ lo nâ 'in	Last year was a bad year.
30.	དང་ཕུ་དི་གི་ཕམ་གུམ་ བྱ་དཀའ་ཕམ་སྤྱད་འདུག	d°ang phu ngi g°i pham g°um b°u kau cä dü	དང་ཕུ་ང་བཅས་ཀྱི་ཕམ་ ཚུ་དཀའ་ཕམ་སྤྱད་ཅུ	d°ang phu nga cä gi pham tshu kau cä nü	In the olden days our parents faced difficulties. In olden days, our parents suffered.
31.	དང་ཕུ་དིང་ཕུ་ཨ་ཁྱེ་དང་ མེམ་ (མེ་མེ) ཅིག་ བསྐྱད་འདུག	d°ang phu d°ing phu 'ai dang mê mê (mêm) ci dä dü	དང་ཕུ་དིང་ཕུ་ཨ་ཁྱེས་ དང་ཨང་ཁྱེས་ཅིག་སྟོན་ ཅུག།	d°ang phu d°ing phu 'a gä d°ang 'ang gä ci dö nu	Long time ago there lived an old man and a woman.
32.	ན་ནིང་ཆར་རོ་འབོལ་ སོང།	na ning char ro böł song	ན་ནིང་ཆར་པ་འབོལ་ཡི།	na hing chap bö yi	Last year, there was abundant of rain- fall.
33.	ད་ཅི་ལོ་ཡག་གི།	d°a ci lo yak g°i	དུས་ཅི་ལོ་ཐོག་ལེགས་ པས།	dü ci lo tho lê bä	The harvest is good this year.
34.	སང་མོད་ལོ་ཡག་སང་ ཨིན་པ།	sang phö lo ya sang 'in a	སང་མོད་ལོ་ལེགས་ནི་ མས།	sang phö lo lä ni mă	Next year will be an auspicious.
35.	ངའི་བྱིར་དོ་འདི་བྱི་བའི་ ལོ་ལ་སྐྱེས་སོང།	ngai bj°ir d°o di bj°i wai lol ke song	ངའི་ཨ་ལུ་འདི་བྱི་ལོ་ལུ་ སྐྱེས་ཡི།	ngei 'a lu di bj°i lo lu ke yi	My child was born in the rat year.
36.	ཡུལ་ལ་ཕོ་རྒྱ་ལོ་སྤང་བྱི་ མཁན་གྲན་ད་ཅིག་ཡོད་ བས།	yü la pho j°a lo 'lang j°i khän g°an d°a ci yö b°am	གཡུམ་ཁ་ལུ་ཕོ་སྐྱེས་ལོ་ སྤང་འབད་མི་ག་དེ་ཅིག་ འདུག	'yü kha lu pho kê lo 'lang bä mi g°a d°e ci dü	How many men are there in the village who were born in the ox year.
37.	ང་སྤྱག་ལོ་ལ་སྐྱེས་	nga tâ lo la kê dü	ང་སྤྱག་ལོ་ལུ་སྐྱེས་ཅུག།	nga tâ lo lu kê nü	I was born in the tiger year.

	འདུག།				
38.	ངསྟག་ལོ་ལྷ་སྟེན་འདུག།	nga tâg lol kě dū	ངསྟག་ལོ་ལྷ་སྟེན་རུག།	nga tâ lo lu kă nu	I was born in the tiger year.
39.	ངའི་ཨམ་གྱི་ལོ་ཡོས་ཨིན།	ngai 'am g°i lo yö 'in	ངའི་ཨམ་སྟུ་གི་ལོ་ཡོས་ཨིན།	ngei 'am su g°i lo yö 'in	My wife's horoscope animal is hare.
40.	ངའི་ཨ་ཅེ་ལོ་འབྲུག་ཨིན།	ngai 'a ce lo druk 'in	ངའི་ཨ་ཞེ་ལོ་འབྲུག་ལོ་མ་ཨིན།	ngei 'a zhem druk lo ma 'in	My elder sister's horoscope animal is dragon.
41.	གནམ་ལོ་སྟུང་ལོ་ལ་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་སེར་རུམ་ ལྷགས་རང་ཡོང་འདུག།	'nam lo drül lo la gäl khap nang sir cum shuk rang yong dū	གནམ་ལོ་སྟུང་ལོ་ལ་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ས་གཡོས་ ལྷགས་སྟེ་རང་རྒྱབ་རུག།	'nam lo drü lo lu gä khap nang sa yom shu bā rang cap nu.	In the year of snake, a strong earthquake occurred in the country.
42.	གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ སྟེ་ལོ་ལ་ (ལོ་ལ) སྟུ་ འབྲུངས་འདུག།	g°u ru rin po che chok trê lo la (lol) ku thrung dū	གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ སྟེ་ལོ་ལ་སྟུ་འབྲུངས་ རུག།	g°u ru rin po che chok trê lo lu ku throug nu	Guru Rinpoche was born in the year of monkey.
43.	བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་གྱི་ནང་ རྟེན་ཅ་ཅན་ ཨམ་བྱ་ ཇིམ་གྱི་སྟུ་གཏུང་མཇལ་ ཁ་འདི་ལོ་བྱ་ལོ་ལ་ཐེམ་ པ་རེ་རེ་གནང་དགོས་ ཨིན།	bj°a rung kha shor g°i nang ten tsa cen 'am bj°a dzim g°i ku dung jäl kha di lo bj°ai lol them pa re re 'nang gop 'in	བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་གྱི་ནང་ རྟེན་ཅ་ཅན་ ཨམ་བྱ་ ཇིམ་གྱི་སྟུ་གཏུང་མཇལ་ ཁ་འདི་ བྱ་ལོ་ལ་ཆར་རེ་ གནང་མ་ཨིན།	bj°a rung kha shor g°i nang ten tsa cen 'am bj°a dzim g°i ku dung jä kha di bj°a lo lu tsha rê 'nām 'in	The sacred relic 'am bj°a zim's holy body in bj°a rung kha shor is allowed to view once in every rooster year.
44.	ནངས་པར་ནས་ལོ་ གསར་པ་པག་ལོ་ འཛོན་གི།	nang par nā lo sarm pa phak lo thön g°i	ནངས་པ་ལས་ལོ་ གསར་པ་པག་ལོ་ འཛོན་མ་ཨིན།	nā pa lä lo sâp phâ lo thöm 'in	The new year “pig year” will begin from tomorrow.
45.	ཁྱོད་གྱི་ཁྱིམ་བཏང་ལས་ ཟླ་གཞན་དེ་ཅིག་ཕྱིན་པ།	chö gi khim tang lä da g°an d°a ci pchin pi	ཁྱོད་གྱི་ཁྱིམ་རྒྱབ་སྟེ་ ཟླ་ག་དེ་ཅིག་སོང་ཡི།	chö gi chim cap te dau g°a d°e ci song yi	How long has it been after constructing your house.
46.	ཟླ་མ་དང་པ་འདི་ ཆོ་ འཕུལ་ཟླ་བ་བྱས་ནས་ དུས་བབ་ཁྱད་པར་ཅན་ བྱས་ལས་བཅི་དགོས་	dau d°ang pa di cho thrul da wa bj°ä nā d°ü zang khä par cen bj°ä lä tsi gop 'in	ཟླ་མ་དང་པ་འདི་ ཆོ་ འཕུལ་ཟླ་བ་ཟེར་དུས་ བབ་ཁྱད་པར་ཅན་ཅིག་ སྟེ་ཅིས་མ་ཨིན།	dau d°ang pa di cho thrül da wa z°ê d°ü zang khä par cen ci bā tsiu 'in	The first month of the lunar calander is considered as an auspicious month of <i>Cho thrul dawa</i> .

	ཨིན།				
47.	ལྷན་གཉིས་པའི་ནང་སློབ་ ཕྱག་ཚུ་སློབ་གྲྭ་ནང་ འཛོམས་དགོས།	dau 'nyi pi nang 'lob thru tshu 'lob dra nang dzom gö	ལྷན་གཉིས་པའི་ནང་ སློབ་ཕྱག་ཚུ་སློབ་གྲྭ་ནང་ འཛོམས་དགོ།	dau 'nyi pai nang 'lob thru tshu 'lob dra nang dzom go	The students must gather in the school in February.
48.	ལྷན་བཞི་པ་འདི་ས་ག་ ལྷན་བྱས་ལས་དུས་ བཟང་ཚོབ་ རྩོམ་པ་ བཅི་དགོས་ཨིན།	dau zhi pa di sa g°a dau bj°ä lä d°ü zang cho pa (chop) tsi gop 'in	ལྷན་བཞི་པ་འདི་ས་ག་ ལྷན་བཟུང་དུས་བཟང་ སློབ་པའི་ས་ཨིན།	dau zhi pa di sa g°a dau z°ê d°ü zang bom tsiu 'in	The fourth month of the lunar caland- er is considered as an auspicious month of <i>Saga dawa</i> .
49.	ལྷན་ལྔ་པ་ལ་སླེལ་ལྷ་ དང་སླེལ་གྱི་ལྷ་བྱས་ ལ་ལས་ཨིན།	dau 'nga pa la tren da d°ang trel gi da wa bj°ä la lap 'in	ལྷན་ལྔ་པ་ལ་སླེལ་ལྷ་ དང་སླེལ་གྱི་ལྷ་བཟུང་ སློབ་ཨིན།	dau 'nga pa lu tren da d°ang trel gi da wa z°ê 'lap 'in	The fifth month of the lunar calendar is considered as the month of monkey.
50.	རི་གིས་ལྷན་དུག་པའི་ ནང་ལ་ དམངས་ཀྱི་ལྷ་ ཁང་ནང་ལ་ ཚོགས་ འཁོར་ཅིག་བསྐོར་སང་ བྱས་ལས་ཨིན།	ngi g°i dau dr°uk pai nang la 'mang gi lha khang nang la tshok khor ci kor sang j°ä lä 'in	ང་བཅས་ཀྱིས་ལྷན་དུག་ པའི་ནང་ དམངས་ཀྱི་ ལྷ་ཁང་ནང་ཚོགས་ འཁོར་ཅིག་བསྐོར་ནི་སླེ་ ཨིན།	nga câ gi dau dr°uk pai nang 'mang gi lha khang nang tshô khor ci kor ni bê 'in	We are going to perform feast offer- ing ritual in the community lhakhang in the sixth month of lu- nar calander.
51.	ལྷན་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ ལ་ ཡུལ་ལ་ཚོས་སྤང་ གསོལ་སང་ཨིན།	Dau cung 'nyi pi nang la yül la chö sung söl sang 'in	ལྷན་བཅུ་གཉིས་པའི་ ནང་ གཡུལ་ཁང་ལོ་ ཚོག་གཏང་ནི་ཨིན།	dau cu 'nyi pai nang 'yü kha lo cho tang ni 'in	The annual rites will be performed in the village by the twelveth month of the lunar calander.
52.	གཟའ་མིག་དམར་ལ་ སློན་ཁང་ནང་དྲུང་འཚོ་ འཕྲད་ལ་འགོ་དགོས།	za 'mik 'mar la 'men kang nang dr°ung tsho phret la dro go pa	རེས་གཟའ་མིག་དམར་ ལུ་ སློན་ཁང་ནང་དྲུང་ འཚོ་འཕྲད་པར་འགྱོ་ དགོས་ས།	rê za 'mik 'mar lu 'men khang nang dr°ung tsho pchä pa jo go pä	I am going to see a doctor in the hospi- tal on Monday.
53.	གཟའ་ལྷག་པ་ལ་རྩེ་པ་ ལ་ ཐབ་ཤིང་འབྱུང་ དོ་འགོ་སང།	za lhak pa la (pal) thap shing drüd d°o dro sang	རེས་གཟའ་ལྷག་པ་ལུ་ ཐབ་ཤིང་འབྱུང་བར་འགྱོ་ ནི།	rê za lhâp lu thab shī thu wa jo ni	I am going to col- lect firewood on Tuesday.
54.	གཟའ་ཕུར་བུ་ལ་	za phur b°u la zû d°ang	རེས་གཟའ་ཕུར་བུ་ལུ་	rê za phûp lu zû d°ang g°o	I am going to wash my cloths and take

	གཟུགས་དང་སྒོག་པ་ འཁྱུ་སང་ཡིན།	'lok pa thru sang 'in	གཟུགས་དང་གོ་ལ་འཁྱུ་ ནི་ཡིན།	la chu ni 'in	bath on Wednes- day.
55.	གཟའ་པ་སངས་ལ་ མཆོད་རྟེན་བསྐྱར་དོ་ འགྲོ་སང།	za pâ sang la chor ten kor d°o dro sang	རེས་གཟའ་པ་སངས་ལུ་ མཆོད་རྟེན་བསྐྱར་བ་ འགྲོ་ནི།	rê za pâ sã lu chö ten kor wa jo ni	I am going to cir- cumambulate the stupa on Thursday.
56.	གཟའ་སྟེན་པ་ལ་ལྟ་ཁང་ ནང་ལ་དཀར་མེ་འཕུལ་ དོ་འགྲོ་སང།	za pem pa la lha gang nang la kar me phü d°o dro sang	རེས་གཟའ་སྟེན་པ་ལུ་ལྟ་ ཁང་ནང་དཀར་མེ་ འཕུལ་བར་འགྲོ་ནི།	rê za pêm lu lha khang nang kê me phü wa jo ni	I am going to offer butter lamp in the Temple on Friday.
57.	གཟའ་ཉི་མ་ལ་ ཆོད་ བསྐྱེ་ཁྲོམ་ལ་ཆོད་བསྐྱེ་ ཅིག་ཉོལ་འགྲོ་དགོས་པ།	za nyi ma la tshö se throm la tshö se ci nyol dro gö pa	རེས་གཟའ་ཉི་མ་ལུ་ཆོད་ བསྐྱེ་ཁྲོམ་ཁར་ཆོད་བསྐྱེ་ ཅིག་ཉོལ་འགྲོ་དགོས་ པས།	rê za nyim lu tshö se throm kha tshö se ci nyo wa jo go pä	I want to go to veg- etable market on Saturday to buy some vegetables.
58.	གཟའ་ལྷ་བ་གཞུང་གི་ ངལ་གསོ་ཡིན།	za da wa zhung g°i ngäl so 'in	རེས་གཟའ་ལྷ་བ་གཞུང་ གི་ངལ་གསོ་ཡིན།	rê za dau zhung g°i ngä so 'in	Sunday is a Gov- ernment holiday
59.	དེན་དུར་ཚུ་ཆོད་གཡན་ད་ ཅིག་ཕྱིན་པ།	d°en d°ur chu tshö gan d°a cik chin pi	དེ་ལྟོ་ཚུ་ཆོད་གཡན་དེ་ཅིག་ སོང་བྱུག།	d°a to chu tshö g°a d°e ci sô nu	What time is it right now.
60.	ཚུ་ཆོད་གཅིག་ལ་སྐར་མ་ དྲུག་བརྒྱུ་ཡོད།	chu tshö cik la kar ma dr°uk cu yong	ཚུ་ཆོད་གཅིག་ལུ་སྐར་མ་ དྲུག་བརྒྱུ་ཡོད།	chu tshö ci lu kar ma dr°uk cu ong	There are sixty minutes in one hour.
61.	ཐོ་རོ་ལས་ལ་འགྲོ་སང་ ཡ།	tho ro lä la dro sang yâ	དྲོ་པ་ལུ་སང་འགྲོ་ནི་ ཡིན་ན།	dr°o pa lâ sa jo ni ' in na.	Will you go to work in the morn- ing.
62.	ད་རིང་ཉིན་མ་ ཆོད་ བསྐྱེ་ལུ་རས་ནང་ལས་ བྱི་སང།	d°a ring nyin ma tshö se dum rä nang lä j°i sang	ད་རེས་ཉིན་མ་ཆོད་བསྐྱེ་ ལུ་རས་ནང་ལུ་འབད་ནི།	d°a re nyi ma tshö se dum ra nang la bä ni	Today during the day time, I am go- ing to work in the kitchen garden.
63.	འབ་ཅི་དགོ་ལུ་མ་ལྟ་མོ་ བཟུལ་འགྲོ་སང།	ap ci gou ma tä mo tâl dro sang	ལུ་མ་ཕྱི་རུ་ལྟ་མོ་བཟུ་ བར་འགྲོ་དགོས་པས།	ta ma pchi ru täm ta wa jo go pä	I want go to watch a show this even- ing.
64.	གནམ་དགོངས་མ་ཕྱི་ལ་ ཁྱེད་ཀྱི་འཕྲོ་སང་	'nam göm pchi la (pchil) thön	གནམ་རྒྱབ་མོ་ཕྱི་ཁར་ འཕྲོ་ནི་མི་འོང།	'nam nup mo pchi kha thön ni mi ong	We must not go outside at night.

	སི་ཡོང།	sang mi yong			
65.	ཡུས་ལ་ཞག་གསུམ་ བསྟན་སོང།	yü la zh°â sum dā song	གཡུས་ཁར་ཞག་གསུམ་ སྟོན་ཅི།	'yü kha zh°â sum dö ci	Stayed three nights in the village.
66.	དེན་དུར་ལྷོ་བཞི་ བསྐང་ཡིན་པ།	d°en d°ur to z°a bi gang 'in pa	དེ་ལྷོ་ལྷོ་བཞི་བསྐང་ ཡིན་མས།	d°a to to z°a wai gang 'imä	I am/ we are eating right now.
67.	མདང་ལས་ལ་(ལས་ལ) ཕྱིན་སོང།	dang lä la (läl) pchin song	ཁ་ཙ་ལ་སར་སོང་ཡི།	kha tsa la sa song yi	went to work yes- terday.
68.	གནམ་དབྱར་ཁ་ལ་ཞིང་ ལས་ལྷགས་བྱས་ལས་ ར་བྱི་དགོས།	'nam 'yar kha la zh°ing lä shuk j°ä lä ra j°i gö	གནམ་བྱར་ལུ་ཞིང་ལུ་ ལྷགས་སྟེ་རང་འབད་ དགོ།	'nam bj°â lu zh°ing la shû bê ra bā go	We must do farm work harder during summer.
69.	གནམ་སྟོན་ཁ་ལ་ཤིང་ འབྲས་གྲུ་བྱ་འཛེས་ དགོས་ཡིན།	'nam tön kha la shing drä g°um b°u tshö gop 'in	གནམ་སེར་ཁ་ལུ་ཤིང་ འབྲས་ཚུ་འཛེས་ཡིན།	'nam se kha lu shing drä tshu tshôp 'in	The fruits ripe in Autumn season.
70.	གནམ་དགུན་ཁ་ལུ་ ལྷགས་བྱས་ལས་ར་ཡོང་ འདུག།	'nam gün kha kha shû bj°ä lä ra yong dü	གནམ་དགུན་ལུ་ཁམ་ ལྷགས་སྟེ་ར་རྒྱབ་ཕྱག་ འདུག།	'nam gün lu khau shû bê ra cap nu	There was a heavy snow fall in winter.
71.	གནམ་སེར་ཁ་ལ་དབྱར་ ཙ་དགུན་འབྲས་འབྲུ་ འཛོ་དགོས་ཡིན།	'nam ser kha la 'yar tsa gün bup dru d°o dro gop 'in	གནམ་སེར་ཁ་ལུ་དབྱར་ ཙ་དགུན་འབྲས་འབྲུ་ བར་འཛོལ་ཡིན།	'nam ser kha lu 'yar tsa gün bup thu wa jou 'in	We go to collect cordyseps in spring season.
72.	ཨར་པ་ཡོང་སྟེ།	'ar pa yong bi	ནམ་འོངས་ཡི།	nam ong yi	When did you come?
73.	མདང་ཡོང་སོ།	dang yong so	ཁ་ཙ་འོངས་ཡི།	kha tsa ong yi	I came Yesterday.
74.	དགོ་ལུ་མའི་ཚུ་ཚོད་ བརྒྱུད་བརྒྱུངས་འདུག།	gou mai chu tshö gä dung dü	ཕྱི་ལུ་མའི་ཚུ་ཚོད་ བརྒྱུད་བརྒྱུངས་འདུག།	pchi rui chu tshö gä dung nu	It is 8 pm.
75.	ཚུ་ཚོད་གྲན་དེ་ཅིག་ལ་ ཡོ།	chu tshö g°an d°a cik la yo	ཚུ་ཚོད་ག་དེ་ཅིག་ལར།	chu tshö g°a d°em ci khâ	At what time?
76.	ཉི་མའི་ཚུ་ཚོད་གསུམ་ལ།	nyi mai chu tshö sum la	ཉི་མའི་ཚུ་ཚོད་གསུམ་ལུ།	nyi mai chu tshö sum lu	At 3pm.
77.	ཐོ་རོ་ཚུ་ཚོད་ཕྱེད་དགུ་	tho ro chu	རོ་པ་ཚུ་ཚོད་ཕྱེད་དང་	dr°o pa chu	Come at 9:30 am Come at 8:30 am.

	ལ་ཤོག།	tshö che d°ang gu la (gul) sho	དགུ་ལུ་ཤོག།	tshö pche d°ã gu lu sho	
78.	ལོ་གསར་འགོ་ལས་འགོ་ སང།	lo sar drolä dro sang	ལོ་གསར་གྱི་ཤུལ་ལས་ འགོ་ནི།	lo sa g°i shü lä jo ni	Will be going after Losar.
79.	ངཉི་ཚོང་གཏོང་སང་གི་ དུས་ཚོད་མིན་འདུག།	nga nyo tshong tong sang g°i dü tshö min dû	ངཉི་ཚོང་རྒྱབ་ནིའི་དུས་ ཚོད་མིན་འདུག།	nga nyo tshong cap ni dü tshö min du	I don't have time for shopping.

13. གནམ་གཞིའི་གནས་སྐབས་སྐོར་ནས། གནམ་གཞིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིང་མཛོད། Lexicon of Talking about weather conditions

ཨང།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	ཐོང་ཁ།	སྐད་ཕབ།	མིང་ལྷིག།
1.	ཆར་རོ། ཆར།	Cha ro	ཆར་པ།	châp	Rain
2.	ཉིམ།	Nyim	ཉིམ།	nyim	Sun
3.	ལྷ།	Kha	ལམ།	khau	Snow
4.	སྐྱག་པ།	'muk pa	ས་སྐྱག	sa' mû	Cloud
5.	རླུང་ཆར།	'lung char	རླུང་ཆར།	'lung char	Windstorm
6.	སེ་ར།	se ra	སེར་མ།	sêu	Hailstone
7.	ལྷ་ཡོང་གི།	kha yong g°i	ལ་འབབ།	kha bap	Snowfall
8.	སྐྱག་པ་ག།	'muk pa g°a	ས་སྐྱག་སྐྱབས།	sa 'mu pup	Cloudy
9.	བྱ་ཡུག	b°u yû	བྱ་ཡུག།	b°u yû	Hailstrom
10.	སློག་ཀེམ་གྱི།	'lok kem g°i	སློག་འབྲུག	'lok chu	Lightning
11.	མེ་འབར་གྱི།	me bar g°i	སློག་འབྲུག	'lok chu	Lightning
12.	གནམ་འུར་གྱི།	'nam aur g°i	རྩིན་སྒྲ།	trin dra	Thunder
13.	གནམ་མག་མོག	'nam mak mok	གནམ་བག་བོག	'nam b°ak b°ok	drowsy weather
14.	གནམ་སེར་སྐྱ་ འགགས་འདུག།	'nam ' ser ca g°ak dû	གནམ་སྐལ་སྐལ་ལོ།	'nam pa la pu lo	Foggy weather
15.	ལྷ་ཐར་ཐོར།	kha thar thor	ལམ་ཐར་ཐོར།	khau tha re tho re	Light snow fall.
16.	ལོག་ཆར།	log char	ཆར་པ་གཡུས་ངན།	châp ' yüngä	Monsoon rain.
17.	ལྷབ་རོམ།	'lab rom	ལྷུས་ཆར།	thrüchar	A late autumn rain
18.	ལྷབ་རོ་མ།	'lab ro ma	ལྷུས་ཆར།	thrüchar	A late autumn rain
19.	ཆར་རོ་བྲག་ཆར།	cha ro drak char	བྲག་ཆར།	dr°ak char	Downpour.
20.	ཀྲག་ཆར།	trak char	ཤོ་ཆར་མ།	sho châm	Pelt.
21.	གནམ་བསིལ་ཀྲག་ ཀྲ།	'nam sil trak tra	གནམ་བསིལ་ཀྲག་ཀྲ།	' nam si trak tra	cold weather
22.	རླུང་པ་ལ་བྲགས།	'lung pa kha	རླུང་མ་ཁོད་སི་སི།	'lû ma khö si si	Icy wind, Chill

		tsha d°râ			wind
23.	ཚ་དྲོ་ལྷན་རྟག་རྟོ།	tsha dr°ö dän tok to	ཚ་དྲོ་ལྷན་རྟག་རྟོ།	Tsha dr°ö dän tok to	Moderate climate.
24.	སྤྱག་པ་ཐུག་ཁམ།	'muk pa thuk khan	ས་སྤྱག་སྤྱག་པག་པ།	Sa ' mû tu pak pa	Dense cloud, thick cloud, heavy cloud
25.	གནམ་སྒོམ་པ།	'nam 'ngom pa	གནམ་རྟོ་ཐིང་ཐི།	' nam ho thing thi	Cloudless sky, blue sky
26.	གནམ་ཉིང་སང་ས།	'nam hing sang sa	གནམ་ཉིང་སང་ས།	' nam hing sang sa	Clear sky
27.	གནམ་སྤྱབས་སུ་ཅིག	' nam pup su ci	གནམ་སྤྱབས་སུ་ཅིག	' nam pup su ci	Quite cloudy sky
28.	ཇ་རོ་བམ་བེམ།	cha ro z°am z°im	ཇ་ར་པ་བམ་བེམ།	châp z°am z°im	Flurry, Light fine rain
29.	གནམ་ངན་ལོང་ང་ ཅིག	'nam ngän long nga ci	གནམ་ངན་སུ་ཅིག	' nam ngän su ci	Quite bitter weather
30.	གནམ་ངན་སེ་ཅིག	'nam ngän se ci	གནམ་ངན་སུ་ཅིག	' nam ngän su ci	Quite bitter weather
31.	གནམ་སྒོ་སི་སི།	' nam co si si	གནམ་སྒོ་སི་སི།	' nam co si si	dismal weather
32.	གནམ་དགའ་རྟག་རྟོ།	' nam ga tok to	གནམ་དགའ་རྟག་རྟོ།	' nam ga tok to	Fine weather

གནས་གཤིས་གནས་སྐྱེས་སྐྱོར་ནས། གནས་གཤིས་གནས་སྐྱེས་ཀྱི་ཚོགས་ཚིག། Phrases of Talking about weather conditions

ཨང 	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	ཇོང་ཁ།	སྐད་ཕབ།	ཨིང་ལི།
1.	ཉིམ་ཤར་གྱི།	Nyim shar g°i	ཉིམ་ཤར་དེས།	nyim shâd°ê	The sun is rising.
2.	ཉིམ་འབྱོན་གྱི།	Nyim thön g°i	ཉིམ་འབྱོན་དེས།	nyim thönd°ê	The sun is appearing.
3.	ཉིམ་ཤར་འདུག།	Nyim shar dû	ཉིམ་ཤར་རུག།	nyim shânû	It is sunny.
4.	ཉིམ་འཇུལ་སོང།	Nyim dzül song	ཉིམ་འཇུལ་སོ་ཡི།	nyim dzüsi	The sun has set.
5.	ཆར་རོ་བྱགས་བྱས་ ལས་ཡོང་གི།	Char ro shu bj°ä lä yong g°i	ཆར་པ་བྱགས་སྟེ་རྒྱབ་ དེས།	châp shû be câpd°ê	There is a torrential downpour.
6.	རྒྱུང་པ་གནས་མེད་ས་ མེད་ཡོང་གི།	'lung pa 'nam me sa me yong g°i	རྒྱུང་པ་གནས་མེད་ས་ མེད་འཕུ་དེས།	' lû ma ' na me sa me phu d°ê	The win is gusty.
7.	ད་རིང་ཉི་མས་འཚོག་ གི།	d°a ring nyi mä tsik g°i	ད་རིང་ཉིམ་གིས་ འཚོག་པ་མས།	d°a rî nyim g°i tshîp mă	the sun is scorching today.
8.	ད་རིང་གནས་ཅོད་གྱི།	d°a ring 'nam drö g°i	ད་རིང་གནས་ཅོ་བས།	d°a rî ' nam dr°o wä	It is warm today.
9.	ཁུ་བམ་བེམ་ཅིག་བྱད་ གྱི།	Kha z°am z°im cik b°ü g°i	ཁུ་བམ་བེམ་ཅིག་ བྱད་དེས།	khau z°am z°im ci b°ü d°ê	There is a light snowfall.
10.	སེ་ར་བྱགས་བྱས་ལ་ ཡོང་གི།	Se ra shuk bj°ä lä yong g°i	སེར་པ་བྱགས་སྟེ་རྒྱབ་ དེས།	sêu shû bê cap d°ê	There is a heavy hailstorm.
11.	ཆར་རོ་ཡོང་ཡོང་ས་ སྟོད་གྱི།	Char ro yong yong sa dö g°i	ཆར་པ་རྒྱབ་རྒྱབ་ས་ར་ སྟོད་པ་མས།	châp cap cap sa ra döp mă	It is always raining.
12.	རྒྱུང་ཆར་བྱགས་ར་ཡོང་ གི།	'lung char shuk ra yong g°i	རྒྱུང་ཆར་བྱགས་སྟེ་ རྒྱབ་དེས།	' lung char shû bê cap d°ê	There is a fierce wind and a heavy downpour.
13.	ད་རིང་སྒྲིག་པ་གནས་ བྱད་བྱུ་སྐྱབས་འདུག།	d°a ring 'muk pa 'nak d°ung d°u pup dû	ད་རིང་ས་སྒྲིག་གནས་ བྱད་བྱུ་སྐྱབས་རུག།	d°a ri sa ' mu ' nâ d°ung d°u pûp nu	It is grim and gloomy today.
14.	གནས་ཡག་ཞིན་	'nam yak zh°in dû	གནས་ལེགས་ཤོས་	' nam lê shom dû	The weather is pleasant.

	འདུག།		འདུག།		
15.	ད་རིང་གནམ་ཡག་ ཞིན་མིན་འདུག།	d°a ring 'nam yâk zh°in min dû	ད་རིས་གནམ་ལེགས་ ཤོས་མིན་འདུག།	d°a ri ' nam lê shom min dû	The weather is not pleasant today.
16.	གནམ་བབང་ར་བབང་ གི།	'nam zang ra zang g°i	གནམ་བབང་ར་བབང་ མས།	' nam zang ra zang mä	The weather is very pleasant.
17.	གནམ་ངན་ར་ངན་གྱི།	'nam ngän ra ngän g°i	གནམ་ངན་ར་ངན་མས།	'nam ngän ra ngä mä	The weather is very gloomy.
18.	ཅེར་ཅེར་ཁ་བའི་གནའ་ ལེན། ལུ་ལུམ་ཁ་གི་ རབ་ཆི། ལུ་ལུམ་ཁ་ བའི་རབ་ཆད།	Cer cer kha wai 'na len; 'u lum kha g°i rap chi ('u lum kha wai rap chä)	ཆར་ལམ་ངངསན་ སེརཕ་གིས་ངང། ཆར་མཇུག་བསྐྱུམསན་ སེརཕ་གིས་བསྐྱུམ།	Char lam dr°ân seu g°i dr°ang; Char jû kumn seu g°i kum.	The way to rain is paved by the hail- stone; the way to rain is ceased by the hailstone.

14. ཁྱིམ་གྱི་ཆ་ཤས་སྟོར། ཁྱིམ་གྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མིང་མཛོད། lexicon of a components of building.

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག་།	ཐོང་ཁ།	སྐད་ཐག་།	ཨིང་ལི་ག།
1.	ཐབ་ཆང་།	Thab tshang	ཐབ་ཆང་།	Thap tshâ	Kitchen
2.	མཚོད་བཤམ།	Chö sham	མཚོད་བཤམ།	Chö sham	shrine-room, altar
3.	གཉེར་ཆང་།	'nyer tshang	གཉེར་ཆང་།	'nyer tshâ	Store
4.	གསང་སྟོད།	Sang cö	ཆབ་གསང་།	Chap sã	toilet, restroom
5.	ཁོབ་སང་།	Khop sang	གཤམ་བར།	Sham b°â	Attic
6.	གཡལ།	'yap	གཡལ།	'yap	balcony
7.	ཤགས།	Shâ	ཏེང་སྟོ།	Teng g°o	Varenda
8.	སྟོ་བར།	go b°ar	སྟོ་བར་ནང་།	Go b°â na	corridor
9.	སྐམ་ཁ།	Kä kha	ཨེ་ཁུ།	'e khû	Ladder

ཁྱིམ་ནང་སྟོར་ནས། ཁྱིམ་ནང་གི་ཆོག་སྟོན་། In a building phrases

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག་།	ཐོང་ཁ།	སྐད་ཐག་།	ཨིང་ལི་ག།
1.	མཚོད་གཤམ་ནང་ལ་ (ནང་ལ) ཕྱག་འཆལ།	chö sham nang la (nāl) châ tshä	མཚོད་གཤམ་ནང་ལུ་ ཕྱག་འཆལ།	Chö sham nã lu châ tshä	Make prostrations in the shrine room.
2.	ཉལ་ཁང་འདི་གསང་ སྟོད་དང་སྐྱགས་ལས་ ཡོད་མཁན་ཨིན།	Nyã khang di sang cö d°ang drak lä yö khän ' in	ཉལ་ཁང་འདི་ཆབ་ གསང་དང་སྐྱགས་ཏེ་ ཡོད་མི་འདི་ཨིན།	Nyã khang di chap sã d°ang drak te yö mi di ' in.	This bedroom has attached toilet.
3.	ང་ཉལ་ས་གཡལ་ཡོ།	nga nyä sa g°al yo	ང་ཉལ་ས་གཉེ་སྟོ།	nga nyä sa g°a te ' mo	Where is my bed- room?
4.	གསང་སྟོད་གཡལ་ཡོ།	Sang chö g°a la yo	ཆབ་གསང་གཉེ་ཡོད་གཡལ་	Chap sã g°a te yö g°a	Where is the toilet.
5.	ཐབ་ཆང་གི་སང་ས་ བྱས་ལས་བཞོག་ དགོས།	thab tshang hing sang sa bj°ä lä zhok gö	ཐབ་ཆང་གི་སང་ས་སྟེ་ བཞག་དགོ།	thab tshang hing sang sa bê zhâ g°o	You have to keep the kitchen clean
6.	མཚོད་བཤམ་ནང་ལ་སྟུ་	chö sham	མཚོད་བཤམ་ནང་ལ་སྟུ་	chö sham	There are lots

	གསུང་ཐུགས་རྟེན་ལེ་ ཤ་བཞུགས་འདུག།	nang la ku sung thuk ten lä sha zhuk dü	གསུང་ཐུགས་རྟེན་ལེ་ཤ་ བཞུགས་ཐུག།	nang ku sung thuk ten lä sha zhû nu	of body, speech and mind reli- gious objects in the altar.
7.	ཟ་འཐུང་ཚུ་གཉེར་ཚང་ ནང་ལ་བཅུགས་ལས་ ཡོད།	z°a thung tshu 'nyer tshang nang la 'tsû lä yö	ཟ་འཐུང་ཚུ་གཉེར་ཚང་ ནང་བཞག་སྟེ་ཡོད།	z°a thung tshu nyer tshang nang zhak te yö	Grocery items are kept in the store room.
8.	ངེ་རང་གིས་གསང་སྟོན་ ཉིང་སངས་བཞོག་ དགོས།	Nge rang g°i sang cö hing sang sa zhok gö	ང་བཅས་ཀྱིས་ཆབ་ གསང་ཉིང་སངས་ བཞག་དགོ།	nga cä g°i chap sâ hing sang sa zhâ go	We must keep the toilet clean.
9.	ཁག་མ་ཆེ་བའི་ཅལ་ཚུ་ ཁོབ་སང་གནས་ལ་ བསྐྱལ་བཞོག།	khâ 'ma che wai ca la tshu khob sang 'nam la käl zhok	ཁག་མ་ཆེ་བའི་ཅལ་ཚུ་ གཤམ་བར་ནང་བསྐྱལ་ བཞག་ད།	khâ ma che wai ca la tshu sham b°â nang kä zhâ d°a	Keep the unnec- essary things in the attic.

15. ཚོ་གཞི་སྒྲོར་ནས། ཚོས་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་ཚིག་གི་མིང་མཛོད། Lexicon of Colour and related terms

ཨང།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག་	ཚིང་ལ།	སྐད་ཐག་	མིང་མིག་
1.	དཀར་པ།	kar pa	དཀར་པོ།	Kâp	White
2.	སོར་པ།	sor pa	སེར་པོ།	Sêp	Yellow
3.	དམར་པ།	'mar pa	དམར་པོ།	'mâp	Red
4.	ནག་པ།	nak pa	ནག་པོ།	'nâp	Black
5.	སྒྲོ་དཀར།	'ngo kar	སྒྲོ་དཀར།	'ngo kar	sky blue
6.	སྒྲོ་ནག།	'ngo nak	སྒྲོ་ནག།	'ngo nâ	dark blue
7.	ལི་ཤང།	li wang	ལི་ཤང།	Li wang	Orange
8.	ལྗང་ཁུ།	jang khu	ལྗང་ཁ།	Cang kha	Green
9.	དམར་པའི་ཁ་དཀར།	'mar pai kha kar	ཤ་ཁ།	Shâ kha	Pink
10.	ལྗང་ཁུ།	jang khu	ལྗང་ཁུ།	Jang khu	Green
11.	སྒྲོམ་པ།	'ngom pa	རྟོན་མོ།	Höm	Blue
12.	རྒྱ་མུག།	gya muk	རྒྱ་མུ།	'mûp	Purple
13.	དཀར་པ་དཀར་རྒྱུ།	kar pa kar cang	དཀར་པོ་དཀར་རྒྱུ།	Kâp kâ cang	pure white, plain white
14.	ལུང་དམར།	lung'mar	ལུང་དམར།	lung'mar	reddish orange

ཚོ་གཞི་འདྲི་སྒྲོར་ནས། ཚོས་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་ཚིག་གི་ཚིག་སྐད་ཚིག་། Phrases of Colour and related terms

ཨང།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག་	ཚིང་ལ།	སྐད་ཐག་	མིང་མིག་
1.	ཁྱེད་ཀྱི་ཚོས་གཞི་དག་འ་ ཤོས་ར་ཅི་ཡོ?	khö gi tshö zhi ga shö ra ci yo?	ཁྱེད་ཀྱིས་ཚོས་གཞི་ དག་འ་ཤོས་དེ་ར་ག་ཅི་སྒྲོ།	Chö gi tshö zhi ga shö d°e ra g°a ci ' mo	What is your most favorite color?
2.	ཤོག་ཤོ་དཀར་པའི་ཁ་ལ་ སྒྲོ་ཅི་ནག་པས་བྲིས་ འདུག།	shok sho kar pai kha la 'nak tsi nak pä dri dû	ཤོག་ཀྱང་དཀར་པོ་གྲུ་སྒྲོ་ ཅི་ནག་པོ་བྲིས་ཅུག།	Sho g°u kâp g°u 'nak tsi 'nâp g°i dr°i nu	It was writ- ten on white paper with black ink.

3.	ལག་རྒྱ་འདི་སྒྱ་སི་སི་ འདུག།	lak gän di ca si si dû	ལག་རྒྱ་འདི་སྒྱ་སི་སི་ འདུག།	Lâ gän di ca si si dû	The cuff is bright white.
4.	སླེ་མས་ན་བཟའ་སེར་པ་ ཅིག་བཞེས་འདུག།	'la mä nam za sör pa cik zhê dû	སླེ་གིས་ན་བཟའ་སེར་པ་ ཅིག་བཞེས་ཀྱག	'lam g°i nam zâ sêp ci zhê nu	The lama is wearing a yellow robe.
5.	ང་མིའི་སྐྱགས་ལ་ངོ་ཚ་ ལས་གདོང་རང་དམར་ པ་བྱེན་སོང་།	Nga'mi yi bu la ngo tsha lä dong rāp 'mar pa pchin song	ང་མིའི་སྐྱགས་ནང་ངོ་ཚ་ སྟེ་གདོང་དམར་ཆེག་ཆེ་ ཡར་སོང་ཡི།	nga 'mi yi bū nâ ngo tsha te dong 'mâ tshê tshe ya so yi.	I was so em- brassed and blushed in the crowd.
6.	སྒོ་མོ་གི་མགོ་ཏྲོ་མ་ནག་ པ་འདུག།	'le mo g°i go to hra nak pa dû	སྒོ་མོ་གི་སྒྱ་གནག་པོ་ འདུག།	'le mo g°i ca 'nâp dû	lemo has black hair.
7.	སྒོན་པོའི་བོ་དོ་ལི་ཤང་ ཡིན་པ།	'lön poi b°o d°o li wang 'in pa	སྒོན་པོའི་ན་བཟའ་ལི་ཤང་ ཡིན་པས།	'lön poi nam zâ li wang 'in pā	The minis- ter's scarf is orange.
8.	ཁེན་ཇ་ལྷང་ཁ་ཁྱོད་ལ་ གནས་མེད་ས་མེད་ཤོག་ གི།/ཡག་གི།	Khen j°a jang khu khö la 'na me sa me phô g°i/ ya g°i	ཁེན་ཇ་ལྷང་ཁ་ཁྱོད་ལ་ གནས་མེད་ས་མེད་ཤོག་ པས།	Khen j°a cang kha di chö lu 'na me sa me phô b°ä	The green shirt looks perfectly good on you.
9.	བྱིར་དོ་ཚུ་གས་སྒྲིག་པ་ ཚོས་གཞི་ཤ་ཁ་ར་དགའ་ གི།	j°ir d°o tshu g°i 'lok pa tshö zhi shâ kha ra ga g°i	ཨ་ལུ་ཚུ་གིས་གོ་ལ་ཚོས་ གཞི་ཤ་ཁ་ར་དགའ་ མས།	'alu tshu g°i g°o lai tshö zhi sha kha ra gau mä.	The children prefer pink dresses.
10.	མེན་ཐོ་སྒོས་པ་ལྷ་གས་མི་ བཞེས།	'men tho 'ngom pa lha g°e mi zhê	མེ་ཏྲོག་ཏྲོན་མོ་ལྷ་གིས་མི་ བཞེས།	Me tô höm lha g°i mi zhê	Gods do not accept the blue flowers.
11.	རྟ་ཕོ་དཀར་པ་འདི་སྐུ་ཁ་ ཡག་གི།	ta pho kar pa di pu kha yâ g°i	རྟ་ཕོ་དཀར་པོ་འདི་སྐུ་ཁ་ ལེགས་པས།	Ta pho kâp di pu kha lä b°ä	The hair col- our of the white horse is beautiful.
12.	དྲེལ་རྒྱ་སྐྱག་གོང་ཅི་ལས་ མཐོ་གི།	drel ja ' muk g°ong ci lä tho g°i	དྲེལ་རྒྱ་སྐྱག་གོང་ག་ནི་བ་ མཐོ་བས།	dr°ê ja ' muk gong ga ni wa tho wä	The brown mule is so expensive .
13.	ཨ་ཞང་གས་ལྷ་པ་ལྷང་ སེར་ཅིག་བྱེན་འདུག།	'a zh°ang g°e chu pa jang ser ci g°ön dû	ཨ་ཞང་གིས་བགོ་ལྷང་ སེར་ཅིག་བྱེན་ཀྱག	'a zh°â g°i gho jang ser	Uncle is wearing a yellowish

				ci g ^o ön nu	green gho.
14.	གནམ་མེམ་པ་རྩ་དིང་དི་ འདུག	'nam 'ngom pa huding di dû	གནམ་ཉོནམ་ཉོ་དིང་དི་ འདུག	'nam höm ho ding di du	Sky is clear and Blue.
15.	དྲག་ཤོས་སངས་རྒྱས་ལ་ བྱ་རས་དམར་པའི་བོ་དོ་ གནང་འདུག།	dr ^o a sho sang gä la b ^o u rä 'mar pai b ^o o d ^o o 'nang dû	དྲག་ཤོས་སངས་རྒྱས་ལུ་ བྱ་རས་དམར་པའི་བཀའ་ ནི་གནང་ཅུག།	dr ^o a sho sang gä lu b ^o u rä 'mâ bi kap nê 'nang nu	red scarf was conferred to Dasho San- gay.
16.	རིན་པོ་ཆེའི་ན་བཟའ་སོར་ པ་ཡིན་པ།	Rin po chei nam za sor pa 'in pa	རིན་པོ་ཆེའི་ན་བཟའ་ སོར་པ་ཡིན་མས།	Rin po chei namza sêp 'in mä	Rinpoche's robe is yel- low.
17.	ཨམ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ ཁྱིམ་རང་པ་དཀར་པ་ཡིན་ པ།	' am sô ^o 'nam gi khim rangp kar pa 'in pa	ཨམ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ ཁྱིམ་ག་ར་དཀར་པོ་ཡིན་ མས།	am sonam gi chim g ^o a ra kâp 'in mä	All the hous- es of ' am Sonam's are white.
18.	ཕྱ་པ་ལག་རྒྱན་ནག་པ་ ཕྱིན་འདུག།	Chu pa lâ gän nak pa pchin dû	བགོ་གི་ལག་རྒྱན་ གནག་པོ་འགྱུ་ཅུག།	gho g ^o i lâ gän 'nap jo nu	The cuff be- came dirty.

16. ཐིག་འཇལ་སང་། ཚད་འཇལ་བྲངས་ཀྱི་མིང་མཛོད། Lexicon of Measurements

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག་།	ཚུངས་།	སྐད་ཐག་།	མིང་ལྷོག་།
1.	ལྷུ།	Chu	ལྷུ།	Chu	<i>chu</i> —the distance between the elbow and the tip of the stretched middle finger.
2.	མཐོ།	Tho	མཐོ།	Tho	<i>tho</i> —the distance between the stretched thumb and the tip of the middle finger.
3.	སྐུ་མཐོ།	Pca tho	སྐུ་མཐོ།	Pca tho	<i>Pca tho</i> —the distance between the stretched thumb and the tip of the index finger.
4.	བྱ་གང་།	z°u g°ang	བྱི་གང་།	g°i g°ang	<i>g°i gang</i> —the distance between the stretched thumb and the tip of the bent index finger.
5.	སྤར་གང་།	par g°ang	སྤར་གང་།	Pa ri g°ang	Handful
6.	སྒྲིམ་བྲངས་།	Kim theng	གོམ་བྲངས་།	g°om thê	step, the distance covered by a single step
7.	ཨེ་ཀར་།	'e kar	ཨེ་ཀར་།	'e kar	Acre
8.	དེ་སྒྲིམ་།	Dr°is	དེ་སྒྲིམ་།	Dr°is	Decimal
9.	བོང་གང་།	b°ong g°ang	མི་གཟུགས་ གང་།	'mi zû g°ang	body-size
10.	མི་ཏར་།	Mi trar	མི་ཏར་།	Mi trar	Metre
11.	ཀི་ལོ་མི་ཏར་།	Kilo mi- trar	ཀི་ལོ་མི་ཏར་།	Kilo mi- trar	Kilometer
12.	ཕི་ཏི།	Phi ti	ཕི་ཏི།	Phit	Feet
13.	ཨིན་ཅི།	'in ci	ཨིན་ཅ།	'inch	Inch
14.	ལི་ཏར་།	Li trar	ལི་ཏར་།	Li trar	Litre
15.	ཀེ་ཇི།	Ke j°i	ཀེ་ཇི།	Ke j°i	Kilogram
16.	གཞམ་།	zhâm	འདོམ་།	dom	<i>dom</i> —the distance across the body from one hand to the other with stretched arms.
17.	ལག་ལེབ་ གང་།	lak lep g°ang	ལག་གང་།	Lak g°ang	Four-finger Width, the measurement of the width of four fingers together when placed flat.
18.	སྔོར་གཉིས་།	sor 'nyi	སྔོར་གཉིས་།	sor 'nyî	Two-finger Width, the measurement of the width of two fingers together when placed flat.
19.	སྔོར་གསུམ་།	Sor sum	སྔོར་གསུམ་།	sor sum	Three-finger Width, the measurement of the width of three fingers together when placed flat.

20.	མཐི་མང་གང་།	thi mang g°ang	མཐེབ་སོར་ གང་།	Thep sor g°ang	Thumb Width, the measurement of the width of the thumb
21.	བཅམ་གང་།	Cam g°ang	བཅམ་གང་།	Cam g°ang	Fist Height, the distance between the lower tip and the upper tip of clenched fist
22.	ཕུད་ཏ།	phü ta	ཕུད་ཏ།	Phü ta	<i>Phü ta</i> —a small traditional measuring container round in shape usually made of bamboo used for measuring grains, flour, etc.
23.	བྲེ།	Bre	བྲེ།	bj°e	<i>bj°e</i> —a medium traditional measuring container round in shape usually made of bamboo used for measuring grains.
24.	སྟང་།	Sang	སྟང་།	sang	<i>sang</i> —a type of beam balance, with a cross-arm and pans, especially used for measuring butter and meat.
25.	བོ་དོལ།	B°o d°ol	དམ་བྱུས།	d°am bji	bottle
26.	ཅང་།	Cang	ཀུཤ།	kû	gourd
27.	རྒྱུ་ཇ།	jar dz°a	རྒྱུ་ཇི།	Jâ dz°i	<i>Jâ dz°i</i> —a large round container, usually made of clay with straight sides and narrow neck used especially for storing ferment, the original mash of yeast used to brew liquor.
28.	དུང་ཁ།	d°ung kha	པ་ལང་།	Pa lang	<i>Pa lang</i> —a container usually made of bamboo, with flat ends and curved sides, used for measuring liquids; one <i>palâ</i> is the amount that fits in this container.

ཐིག་འཇལ་སང་། ཚད་འཇལ་བངས་ཀྱི་ཚིགས་ཚིག། Phrases of Measurements

ཨང་།	འགྲོག་སྒྲིག་།	སྒྲིག་པ་།	རྒྱུ་ལ།	སྒྲིག་པ་།	ཡིང་ཡིག།
1.	ཤིང་གཞམ་གང་ཨོ་ཤོག།	shing zham g°ang 'o sho	ཤིང་འདོམ་གང་འབག་ ཤོག།	shing dom g°ang bâ sho	Bring a wood measuring one <i>dom</i>
2.	གཞམ་གང་མེན་པ་ཚུ་ གང་ཨིན་པ།	zham g°ang men pa chu g°ang 'in pa	འདོམ་གང་མེན་པ་ཚུ་ གང་ཨིན་མས།	dom g°ang men pa chu g°ang 'in mä	It is not one <i>dom</i> but one <i>chu</i>
3.	ཐག་པ་མཐོ་ལལ་གཅིག་ ཨིན་པ།	thak pa tho khäl ci 'in pa	ཐག་པ་མཐོ་ལལ་གཅིག་ ཨིན་མས།	thâp tho khä ci 'in mä	The robe is twenty <i>tho</i>
4.	སྐྱད་མི་བྱ་གང་བཞག་ དགོ་པ།	kü mi z°u g°ang zhô go pa	སྐྱད་པ་གྱི་གང་བཞག་ དགོ་པས།	küp g°i g°ang zhâ go pä	Need to keep the the length of the thread as one <i>gi</i> .
5.	པམ་ཐག་སྐྱད་མི་སྤྱ་མཐོ་ གང་བཞག་དགོས་པ།	pang thâ kü mi ca tho g°ang zhô gö pa	པམ་ཐག་ནང་སྐྱད་པ་སྤྱ་ མཐོ་གང་བཞག་དགོ།	pang thâ nang küp pca tho g°ang zhâ go	Pangtha weav- ing thread has to be kept as one <i>pca tho</i> .
6.	མཐོ་གང་དང་ལག་ལེབ་ གང་བཅོས་དགོ་པ།	tho g°ang d°ang lak lep g°ang cö go pa	མཐོ་གང་དང་ལག་ལེབ་ གང་བཅོད་དགོ་པས།	tho g°ang d°ang lâ lep g°ang zo go pä	need to make as <i>tho g°ang</i> and <i>lâ lep g°ang</i> .
7.	ཅི་བྱས་རུང་སོར་གསུམ་ བྱས་པའི་དགོས་པ།	ci jä rung sör sum jä pai gö pa	ག་ཅི་འབད་རུང་སོར་ སུམ་འབད་མི་དགོ་པས།	ga ci bä ru sor sum bä mi go pä	What ever it is, we need meas- urement of <i>sor</i> <i>sum</i> .
8.	མཛར་སྤར་གང་སྟེར་གྱི།	dzar par g°ang ter g°i	མཛར་ཕ་སྤར་གང་བྱིན་ དེས།	dzâu par g°ang bjîn dê	Gaving me a handful of dzâu.
9.	ཨཔ་འདི་ཀིམ་མཐོགས་ མཐོགས་འགྲོ་གི།	ap di kim jo jo dro gi	ཨཔ་འདི་གོམ་ཐེངས་ མཐོགས་པར་མཐོགས་ པར་འགྲོ་དེས།	'ap di g°om the jo ba jo ba jo d°e	This man is walking very fast
10.	རྟོག་པ་གཟུགས་བོང་ དང་འབྲུག་འབྲུག་ དགོ་པ།	hok pa zuk b°ong d°ang dren dra ko go pa	རྟོ་ཀ་མི་གཟུགས་གང་ བཞོད་དགོ་པས།	ho ka 'mi zû g°ang ko go pä	The hole has to be dug as equal to human body size.
11.	བྲཱ་ཕུད་ཏ་གསུམ་	brä phü ta	ཚུམ་ཕུད་ཏ་གསུམ་	chum phü ta	Put three <i>phü ta</i>

	སྤྱགས་ལས་ལྟོ་བཅོས།	sum 'luk lä to cö	སྤྱགས་སྤེ་ལྟོ་འབད།	sum 'lu bä to bä	rice and cook.
12.	ཀར་བློ་ལྷ་དགོས་ཀྱི།	kar dro 'nga gö gi	ཀར་བློ་ལྷ་དགོ་པས།	kâ bj°e 'nga go pä	I need five <i>bje</i> wheat.
13.	མར་སྤང་བཞི་སྟོང་བེན།	mar sang zhi 'long ben	མར་སྤང་བཞི་ལྷང་གོ།	mâ sang zhi lhang ge	Plese give me one <i>sã</i> of butter
14.	ཆང་རྒྱ་རྩ་གང་སྤྱགས་ཏེ་ ལས་བཞུག་དགོ་པ།	chang j°ar dz°a g°ang 'lû lä zhô go pa	ཆང་རྒྱ་རྩ་གང་སྤྱགས་ཏེ་ བཞུག་དགོ་པས།	chã j°a dzi g°ang 'luk te zhâ go pä	Need to fill and keep a <i>ja dzi</i> full of alcohol.
15.	ཆང་དུང་ཁའི་ནང་ལས་ སྟེར་གྱི།	chang du°ng khai nang lä ter g°i	ཆང་པ་ལང་ནང་ལས་ བྱིན་དེས།	chang pa lang nang lä bj°in dê	Giving/ serving alcohol from the <i>pa la</i> .

17. བཛོད་ཕྱིབས་སྒྲིབ་ནས། བཛོད་ཕྱིབས་ཀྱི་མིང་མཛོད། Lexicon of Shapes

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	ཐོང་ལ།	སྐད་ཕབ།	མིང་ལྷིག།
1.	གྲུ་བཞི།	dr°up zhi	གྲུ་བཞི།	dru zhi	Square
2.	ཐི་གིར་གིར།	thi g°ir g°ir	ཐད་སྒྲོར་སྒྲོར།	the gor gor	Circular
3.	ཐི་གིར་ལ།	thi g°ir la	ཐད་སྒྲོར་སྒྲོར།	the gor gor	Circular
4.	སྒྲོར་སྒྲོར་མ།	gor gor ma	སྒྲོར་སྒྲོར་མ།	gor gom	Circular
5.	གྲུ་གསུམ་པ།	dr°u sum pa	གྲུ་གསུམ།	dr°u sum	Triangular
6.	བྱུར་བཞི།	z°ur zhi	བྱུར་བཞི་མ།	z°ur zhim	four cornered
7.	བྱུར་ལྔ་མ།	z°ur 'nga ma	བྱུར་ལྔ་མ།	z°ur 'ngam	five cornered, pentagonal
8.	བྱུར་དྲུག།	z°ur d°rû	བྱུར་དྲུག་མ།	z°ur dr°ûm	six cornered, hexagonal
9.	བྱུར་བརྒྱད་མ།	z°ur gä ma	བྱུར་བརྒྱད་མ།	z°ur g°ä ma	eight cornered, octagonal
10.	བྱུར་བརྒྱ་གཉིས།	z°ur cu 'nyi	བྱུར་བརྒྱ་གཉིས།	z°ur cu 'nyim	twelve cornered
11.	ལེབ་ཏང།	lep tang	ལེབ་ཏག་ཏ།	lep tak ta	Flat
12.	གོང་གོང།	g°ong g°ong	གོང་རྟོ་རིལ་རི།	g°ong to ri ri	ball shaped,
13.	ཀ་ཏ་ཀོ་ཏ།	ka tra ko tra	ཀ་ཏ་ཀོ་ཏ།	ka tra ko tra	crooked, twisted
14.	ཐང་ཏང་ཏ།	thrang tang ta	ཐང་ཏང་ཏ།	thrang tã ta	Straight
15.	ཡོན་ཙོ།	Yon co	གཡོ་གཡོལ།	'yo 'you	bent, tilted
16.	ལྷུམ་པ།	dum pa	ལྷུམ་པོ།	dum po	Spherical
17.	རིང་ཁེན།	ring khän	རིང་མ།	Rĩm	Long
18.	ཐུང་རི།	thung ngi	ཐུང་ཀྱ།	thũ ku	Short
19.	སྒྲོམ་རྟོག་རྟོ་མིན་ འདུག།	'nyom tok to min dû	མཉམ་རྟོག་རྟོ་ མེད་པ།	'nyam tok to mêp.	uneven, not uniform

བོ་དབྱིབས་སྒྲིབ་ནས། བོ་དབྱིབས་ཀྱི་ཚུགས་ཚིག། Phrases of Shapes

ཨང་།	འབྲི་སྒྲིབ་།	སྒྲིབ་པ།	ཚིག་ལ།	སྒྲིབ་པ།	ཡིང་ཡིག།
1.	ལྷོ་མའི་གདོང་ཐད་སྒྲིབ་ སྒྲིབ་འདུག།	'le moi dong thä gir gir dû	ལྷོ་མའི་གདོང་འདི་ཐད་ སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཡིན་མས།	'le moi dong di thä gor go 'in mä	Lemo's face is circular in shape
2.	སྒྲུབ་ཞི་ཏག་ཏ་འདུག།	dr°u zhi tak ta dû	སྒྲུབ་ཞི་ཏག་ཏ་འདུག	dr°u zhi tak ta dû	It is perfectly squared shaped.
3.	འདྲན་འདྲན་མེད་པའི་ སྒྲིབ་མས་ལ་ཡིན་པ།	dren dren me pi khi 'nyön mä la 'in pa	སྒྲིབ་མས་ཏྲོག་ཏྲོག་ འདུག	'nyom tok to min dû	Shape in not uniform and even
4.	ཞབས་བོ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་མ་ ཅིག་གཏོང་།	zh°ap dr°o gor gor ma cik tong	ཞབས་བོ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་མ་ ཅི་རྒྱུ།	zh°ap thra gor gom ci cap	Can you dance going in circle.
5.	དོ་སྒྲུབ་གསུམ་པ་ཅིག་ འདུག།	do dr°u sum pa cik dû	དོ་སྒྲུབ་གསུམ་པ་ཅིག་ འདུག	do dr°u sum pa ci dû	There is a tri- angular shaped stone.
6.	ལྷ་ཁང་གི་བྱང་བྱུང་ལྔ་ ཡིན་པ།	lha khang g°i bj°ang z°ur 'nga 'in pa	ལྷ་ཁང་གི་བྱང་བྱུང་ལྔ་ ཡིན་མས།	Lha khang g°i bj°ang z°û 'nga 'in mä	The monastery has five sides.
7.	ཤིང་ལེབ་ཏང་ཅིག་ དགོས་ཀྱི།	shing lep tang cik gö gi	ཤིང་ལེབ་ཏང་ཅིག་དགོ་ པས།	shing lep tang ci go pä	I need a flat wood.
8.	ཤིང་འདི་ཀ་ཀ་ཀོ་ཀ་ ཕྱིན་འདུག།	shing di ka tra ko tra chin dû	ཤིང་འདི་ཀ་ཀ་ཀོ་ཀ་ ཡར་སོ་རུག།	Shing ka tra ko tra ya so nu	Tree is tilted
9.	ཤིང་གཡོ་གྲོག་པ་ཅིག་ ཡིན་པ།	shing 'yo trok pa cik 'in pa	ཤིང་གཡོ་གཡོ་ཕྱ་ཅིག་ ཡིན་པས།	shing 'yo 'you ci 'in pä	The tree is a crooked one.
10.	དོ་ཐད་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱིས་ ཅིག་པ་གཏོང་མི་བདུབ་ པ།	do thä gor gor g°i tsik pa tong mi tup pa	དོ་གོང་ཏྲོ་རི་ལ་རི་གིས་ ཅིག་པ་རྒྱུབ་མི་བདུབ།	do g°ong to ri ri g°i tsip cap mi tup	Can't construct wall with round shaped stones.
11.	ཤིང་གཡོ་གྲོག་པ་ བཞོག་སང་ལྷ་ཁག་མི་ ཁག་ཡིན་པ།	shing 'yo trôp zhok sang lâ khak mi khak 'in pa	ཤིང་ཀ་ཀ་ཀོ་ཀ་བཞོག་ པར་ལྷ་ཁག་ཡིན་མས།	shing ka tra ko ta zhok pa lâ kha 'in mä	It is difficult to plain down crooked wood/ timber.

12.	འདི་མི་དག་ཟུགས་རིང་ ལེན་འདུག།	di 'mi d°a zû ring khän dü	མི་འདི་ག་ཟུགས་རིང་མ་ འདུག།	'mi di zû rĩm dü	This person is tall
13.	བོ་མ་འདི་ལག་པ་ཐུང་ དེ་ཅིག་ར་ཡིན་པ།	b°om di lak pa thung ngi ci ra 'in pa	བུ་མོ་འདི་ལག་པ་ཐུང་གུ་ ཅིག་ར་ཡིན་མས།	b°um di lâp thung ku ci ra ' in mǎ	This girl is short handed.

18. བྱིར་དོ་སྐྱེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ ཨ་ལུ་གསར་སྐྱེས་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་ཚིག། Phrases of Baby shower

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག	ཚིང་ཁ།	སྐད་ཐག	ཡིང་ཡིག།
1.	བྱིར་བྱིར་དོ་ཨར་པ་ སྐྱེས་སྐྱེ་ཡོ།	Khö bj°ir d°o ' arp kê bi yo	བྱིར་བྱི་ཨ་ལུ་འདི་ནམ་ སྐྱེས་སྐྱེས་པ་སྟོ།	Chö gi 'alu di nam ke keu 'mo	When did you give birth to this child?
2.	གཤམ་སྐྱེས་པའི་ཡོ།	g°al ke pi yo	ག་ཏེ་ལུ་སྐྱེས་སྐྱེས་པ་ སྟོ།	g°a te lu ke keu 'mo	Where is the birth place?
3.	བུ་ཇ་ཡིན་པའི་ཡོ། བོམ་ ཡིན་པའི་ཡོ།	b°u dz°a 'in pi ya? b°om 'in pi ya?	བུ་སྟོ། བུ་མོ་སྟོ།	b°u 'mo? b°um 'mo?	Is it a boy or a girl?
4.	བྱིར་དོ་སྐྱེ་རྟག་རྟག་སྐྱེས་ འདུག་པ།	j°ir d°o 'la tok to ke dû wâ	ཨ་ལུ་འཇམ་རྟོང་རྟོ་སྟེ་ སྐྱེས་རྟག་སྟོ།	' a lu jam tong to bê ke nu 'mo	It was an easy delivery, wasn't it?
5.	ལྟོ་བ་ཚུགས་ག།	to z°a tshu g°a	བཞེས་སྟོ་བ་ཚུགས་ པས་ག།	Zhê go z°a tshu bă g°a	Are you able to eat?
6.	བྱིར་དོ་སྐྱེས་ལས་འོམ་ འཐོན་ག།	bj°ir d°o ke lä om thön g°a	ཡོམ་འཐོན་མས་ག།	'om thöm mä g°a	Are you able to breastfeed well
7.	བྱིར་དོ་སྐྱོང་སྐྱོང་ཉལ་ག།	bj°ir do bong bo nyel g°a	ཨ་ལུ་སྐྱིད་རྟོང་རྟོ་སྟེ་ ཉལ་པ་མས་ག།	'alu kî tong to be nyäu mä g°a	is the baby sleep- ing peacefully.
8.	བསྐྱོལ་མ་འདི་སྐྱེས་ཀྱི། བྱིར་དོ་ན་སང་ཚ་སང་ མེད་ཡོང་སང་ཡིན་པ།	köl ma di 'ngam g°i, j°ir d°o na sang tsha sang me yong sang 'in pa	ཆང་བསྐྱོལ་ཞིས་པས། ཨ་ལུ་ན་ནི་ཚ་ནི་མི་འོང་ ནི་མས།	Chang kö zh°im mä, 'a lu na ni tsha ni mi ong ni mä	The <i>changkoe</i> is tasty; that means the baby will have good life.
9.	བྱིར་དོ་གཤམ་ཡོད་སྟེ།	j°ir d°o g°al yö bi	ཨ་ལུ་འདི་ག་ཏེ་ཡོད་གོ?	'alu di g°a te yö g°o	Where is the ba- by?
10.	བྱིར་དོ་ཀེ་ཇི་གན་ད་ ཅིག་འདུག་གོ།	j°ir d°o kä j°i g°an d°a ci dû g°o	ཨ་ལུ་ཀེ་ཇི་ག་དམ་ ཅིག་འདུག་གོ།	'a lu ke j°i g°a d°em ci dû g°o	How much did the baby weigh?
11.	སྟེ། བྱིར་དོ་ཇིག་པ་ལ་ ཅིག་འདུག།	pa, j°ir d°o j°ik pa la cik dû	སྟེ། ཨ་ལུ་འདི་སྐྱོམ་ འདུག་མས།	pâ 'alu di bôm du mä	Wow! The baby is big.
12.	བྱིར་དོ་རྒྱུང་ཇི་ཡེར་རྟོག་ རྟོ་ཅི་ཡིན་པ།	j°ir d°o chung ngi 'er tok to ci 'in pa	ཨ་ལུ་འདི་རྒྱུང་ཀྱུ་སྟེ་ རྟོང་ཚ་ཁག་ལ་ཅིག་	'a lu di chung ku bê hing tsha khak	The baby is a cute and loveable one.

			མིན་མས།	kha ci ' in mä	
13.	བྱིར་དོ་དོད་རིལ་རི་ བྱས་ལས་འཇའ་རིས་མ་ ཅིག་འདུག།	j°ir d°o d°a d°ö ril ri jä lä jä rîm cik dû	ཨ་ལུ་འདི་དོད་རིལ་རི་ སྟེ་འཇའ་རིས་མ་ཅིག་ འདུག།	'a lu di d°ö ri ri bê jä rîm ci dû	The baby is solid and handsome/ beautiful/ smart.
14.	བྱིར་དོ་མེད་པའི་ཅོག་ ས་སྦྱིད་རྟོང་རྟོ་མིན་པ།	j°ir d°o me pi tsok sa ki tong to 'in pa	ཨ་ལུ་མེད་པ་བཟུམ་སྟེ་ སྦྱིད་རྟོང་རྟོ་མིན་པས།	'a lu mep zum bê ki tong to ' in pä	Its so peaceful as if there is no ba- by.
15.	ཆོ་རིང་བཅུག།	tshe ring cu	ཆོ་རིང་བཅུག།	tshe ring cu	May have a long life.
16.	ནད་དཀོན་བཅུག།	nä kôn cu	ནད་ཉུང་བཅུག།	nä nyung cu	May the baby be free of sickness
17.	དར་ཞིང་རྒྱས་བཅུག།	D°ar zh°ing gä cu	དར་ཞིང་རྒྱས་བཅུག།	d°ar zhing gä cu	May the baby en- joy peace and prosperity
18.	ཕུག་པ་འགོ་བཅུག།	Chuk pa dro cu	ཕུག་པོ་ཐལ་བཅུག།	chûp thä cu	May the baby be- come rich/ wealthy.
19.	འགོ་དཔོན་བྱི་བཅུག།	go pön ji cu	འགོ་དཔོན་འབད་ བཅུག།	go pön bä cu	May the baby hold the post of officer.
20.	བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ ཡོད།	tra shi de lek yö	བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ ཡོད།	Tra shi de lek yö	Congratulations!
21.	སྐྱེན་བར་ཆད་འབྱུང་མ་ བཅུག་ཤིག།	Ken b°ar chä jung ma cuk shi	སྐྱེན་དང་བར་ཆད་ འབྱུང་མ་བཅུག།	ken d°â b°ar chä jung ma cu	May there be no misfortunes and obstacles.
22.	ཆོར་ལོ་བརྒྱ་ཐུབ་ བཅུག་ཅིག།	tshe lo ja thup cuk ci	ཆོ་ལོ་བརྒྱ་ཐུབ་བཅུག།	tshe lo jä thup cu	May the baby live for hundred years.
23.	བསམ་པ་བཟང་པོ་ཡོང་ བཅུག་ཅིག།	Sam pa zang po yong cuk ci	བསམ་པ་བཟང་པོ་འོང་ བཅུག་ཅིག།	Sam pa zang po ong cu ci	May the baby al- ways bear good thoughts.
24.	རིག་པ་གསལ་དྲགས་ ཅིག་ཡོང་བཅུག་ཅིག།	rik pa säl d°râ ci yong cuk ci	རིག་པ་གསལ་དྲགས་ འོང་བཅུག།	Rik pa säl dr°â ong cu	May the baby be very intelligent
25.	ཨ་པ་དང་ཨ་མ་ལ་བློན་ ལན་འབྱོར་བཅུག།	' ap d°ang ' ama la dr°in len jor cuk	ཨ་པ་དང་ཨ་མ་ལ་ལྟོན་ ལན་འབྱོར་བཅུག།	' a pa d°ang 'ai lu dr°in len jor cu	May the baby be able to repay kindness to the parents.

26.	བུ་ནོར་དར་ཞིང་རྒྱས་ བཅུག།	b°u nor d°ar zh°ing gä cu	བུ་ནོར་དར་ཞིང་རྒྱས་ བཅུག།	b°u nor d°ar zh°ing gä cu	May you be blessed with prosperity of wealth and chil- dren.
27.	ཟས་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་ སུན་སུམ་ཚོགས་ བཅུག།	z°ä nor long cö phün sum tshok cu	ཟས་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་ སུན་སུམ་ཚོགས་ བཅུག།	z°ä nor long cö phün sum tshok cu	May you be blessed with abundant food and wealth
28.	དགའ་བའི་བློ་འབྲལ་ སྒྱིད་པའི་གླུ་ལེན།	Ga wai dr°o thrap, ki pai ' lu len	དགའ་བའི་བློ་འབྲལ་ སྒྱིད་པའི་གླུ་ལེན།	Ga wai dr°o thrap, ki pai ' lu len	May you dance happily and sing peacefully.
29.	བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ སུན་སུམ་ཚོགས་པར་ ཤོག།	tra shi delek phün sum tshok par sho	བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ སུན་སུམ་ཚོགས་པར་ ཤོག།	tra shi delek phün sum tshok par sho	May you be blessed with good luck and prosperi- ty.
30.	རྟེན་འབྲེལ་ཚུལ་ཙམ་ ཅིག་ཡིན།	ten drel tshül tsam cik 'in	རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་ ཙམ་ཅིག་ཡིན།	ten dre g°i tshül tsam ci 'in	This gift is mere- ly a token of aus- piciousness
31.	མང་དོ་ཕྱོང་སང་མེད།	mang d°o chong sang mê	མངམ་འབག་ནི་མིན་ འདུག།	mâm bâ ni min nu	I could not bring much.
32.	སེམས་བསྐྱུ་ཚུགས་པ་ ཅིག་རང་ཡིན།	sem 'lu tshûp ci rang 'in	སེམས་ལྷུ་ཚུགས་པ་ ཅིག་རང་ཡིན།	sem lhu tshup ci ra 'in	It is merely to please you.
33.	ཁྱོད་འན་ད་ཕྱོང་ལས་ ཡོངས་མི་དགོས།	Khö an d°a chong lä yong mi gö	ཁྱོད་དེ་སྤྱོད་འབག་འོང་ མི་དགོ་དབའེ།	chö d°e bê bâ ong mi go 'wai	You don't need to come bringing so much.
34.	མེ་རྟོག་རྒྱུང་རུང་མཚོད་ པའི་རྩལ་ཅིག་ཡིན་པ།	me tô chung rung chö pi dzä ci 'in pa	མེ་རྟོག་རྒྱུང་རུང་མཚོད་ པའི་རྩལ་ཟེར་སྤྲུལ་དོ་ བཟུམ་ཅིག་རང་ཡིན།	me tô chung ru chö pai dzä z°er 'lap d°o zum ci ra ' in	It is just like, How small may be the flower, it is an offering sub- stance.
35.	ཁྱོད་ལ་རྒྱུད་བཀལ་གྱི།	Khö la gü käl g°i	ཁྱོད་ལ་རྒྱུད་བཀལ་དོ།	Chö lu gü kä d°o	It is going to be trouble for you.
36.	སྒླེམ་མ་བུར་།	kö ma tung	ཆང་བསྒླེལ་འཐུང་།	chang kö thung	Please have <i>chang kö</i> .
37.	ཇ་བུར་།	j°a tung	ཇ་འཐུང་།	j°a thung	Have tea.
38.	ངས་ལྟོ་བཅོས་བཟ།	ngä to cö b°en,	ངགིས་ལྟོ་འབད་གོ།	nga g°i to bâ	I will cook, have

	ལྷོ་བས་ལས་སོང་།	to zä le song	ལྷོ་བ་སྟེ་སོང་།	g ^o e, to za bä sô	meal and go.
39.	ལཱ་ཁག་བྱས་ལས་ཡོང་ ལས་ཡིན་པ་ འན་ད་ ཡོང་མི་དགོས།	lâ kha jä lä yong lä ' in pa, an d ^o a yong mi gö	ལཱ་ཁག་སྟེ་ཡིན་མས་ དེ་སྟེ་འོང་མི་དགོ་པ་སྟེ།	lâ kha bê ' in mä, d ^o e bê ong mi go ba te	You took so much trouble to come, no need to come like that.
40.	ཡོང་མ་དགོས་པ་དང་ ཚྱིག་ས། རྩེད་སང་ཅི་ ཡང་མེད། ར་བརྟུང་ ལས་ཕྱིན་སོང་།	yong ma gö pa d ^o ang tsok sa, chong sang ci yang mê, j ^o a tung lä chin song	འོང་མ་དགོས་པ་དང་འདྲ་ བས། འབག་ནི་ག་ནི་ ཡང་མེད་པར་འོངས་ཏེ་ ར་འཐུང་སྟེ་ཡར་སོང་ ཡི།	Ong ma gop d ^o ang dra wä, bâ ni g ^o a ni yang mê ba ong te j ^o a thung bê ya so yi	its better when there is no need of coming, had nothing to bring, had tea and gone.

19. སློབ་གྲུང་སློབ་ནམ། སློབ་གྲུང་གི་མིང་མཛོད། In a School lexicon

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཅེས།	མིང་ཨང་།	སྐད་ཅེས།	མིང་ཅིག།
1.	སློབ་གྲུང་།	'lop dra	སློབ་གྲུང་།	'lop dra	School
2.	གཞུང་།	Zhung	གཞུང་།	Zhung	Government
3.	སྤེར་།	Ger	སྤེར་།	Ger	Private
4.	སློབ་གྲུང་ཆོས་པ།	'lop dra chö pa	སློབ་གྲུང་ཆེ་བ།	'lop dra che wa	higher school
5.	སློབ་གྲུང་རྩོམ་སྒྲིག་།	'lop dra chung ngi	སློབ་གྲུང་བ།	'lop dra chung wa	primary school
6.	འགོ་བཙུགས།	go tsuk	གཞི་བཙུགས།	zhi tsû	Establish
7.	སློབ་དཔོན།	'lop pön	སློབ་དཔོན།	'lo pön	Teacher
8.	ཕྱིར་དོ།	j°ir d°o	ཨ་ལུ།	' a lu	Children
9.	སློབ་ཕྲུག་།	'lop thrû	སློབ་ཕྲུག་།	'lop thrû	Students
10.	མཐུན་ཆུང་།	thün ken	མཐུན་ཆུང་།	thün ken	Facilities
11.	མེན་ཐོ་ལུ་མ་ར།	' men tho dum ra	མེ་ཏོག་ལུ་མ་ར།	me tô dum ra	flower garden
12.	ལེའུ་བསྐྱར་སང་།	leu jur sang	ལེའུ་བསྐྱར་ནི།	leu jû ni	Dancing
13.	དབྱུང་མ།	' hrung ma	སྐད་།	Sung	Story
14.	པེམ།	Pesh	དཔེ་ཆ།	pe cha	Books
15.	ཏ་གོ་སོང་།	ha g°o song	ཏ་གོ་ཡི།	ha g°o	Understood
16.	ནིམ་ཙོ་ལྷན།	'nim co nyän	ནིམ་ཙོ་ལྷན།	'nam co nyän	Listen
17.	ཁིམ་ལྷ།	khim lâ	ཁིམ་ལྷ།	chim lâ	Homework
18.	འབྲི་སང་།	drî sang	འབྲི་ནི།	drî ni	To write
19.	སྐྱབ་སང་།	'lup sang	སྐྱབ་ནི།	lhab ni	Learn
20.	ཀང་ཁྲི།	kang thri	ཀང་ཁྲི།	kang thri	Chair
21.	ཙོག་ས།	cok sa	འབྲི་ཁྲི།	drî thri	Table
22.	བྱང་ཤིང་།	bj°ang shing	བྱང་ཤིང་།	bj°ang shing	Board
23.	རྒྱལ་དར།	gä d°ar	རྒྱལ་དར།	gä d°ar	national flag
24.	སློབ་གྲུང་སློབ་གོ།	'lop drai drî g°o	སློབ་གྲུང་སློབ་གོ།	'lop drai drî g°o	school dress gho

25.	སློབ་གྲུ་སྒྲིག་ ལྷ་མ།	'lop drai drik lham	སློབ་གྲུ་སྒྲིག་ལྷ་མ།	'lop drai drik lham	school shoe
26.	སློབ་གྲུ་ཐོ་ལ།	'lob drai jo la	སློབ་གྲུ་ཕད་ཅུང་།	'lob drai phä cu	school bag
27.	པི་སི།	pi sî	པི་སི།	pi sî	Pencil
28.	ཀི་བད་བ།	Ki tap	ཀི་དེ་བ།	Ki d°ep	book

སློབ་གྲུ་སྒྲིག་ནས། སློབ་གྲུ་ནང་གི་ཚགས་ཚིག། In a School phrases

ཡང་།	འབྲེག་སྐད།	སྒྲ་ཕབ།	ཐོང་ལ།	སྒྲ་ཕབ།	ཡིང་ལི།
1.	སློབ་གྲུ་འདི་འི་མིང་ ཅི་ཡོ།	'lop dr°a di yi ming ci yo	སློབ་གྲུ་འདི་གི་མིང་ག་ཅི སྒྲ་མོ།	'lop dr°a di g°i ming g°a ci 'lap 'mo	What is the name of this school?
2.	སློབ་གྲུ་འདི་ཡི་མིང་ དུར་སློབ་གྲུ་རྒྱུང་བ་ ཡིན།	'lop d°ra di yi ming d°ur 'lop dr°a chung wa 'in	སློབ་གྲུ་འདི་གི་མིང་དུར་ སློབ་གྲུ་རྒྱུང་བ་ཡིན།	'lop dr°a di g°i ming d°ur 'lop dr°a chung wa 'in	The name of this school is Dhur Primary School
3.	སློབ་གྲུ་འདི་ཨ་ར་པ་ འགོ་བཅུགས་པའི་ ཡོ།	'lob dr°a di 'ar pa go tsuk pai yo	སློབ་གྲུ་འདི་ནས་གཞི་ བཅུགས་འབད་འབདས་ སློ།	'lop dr°a di nam zhi tsu be beu moh	When was this school found- ed?
4.	སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ནང་ འགོ་བཅུགས་པའི་ ཡིན།	ci lo ༡༩༩༡ nang go tsuk pai 'in	སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལུ་གཞི་ བཅུགས་འབད་འབདས་ ཡིན།	ci lo cik tong gup ja gup cu g°o ci lu zhi tsu bä bäu 'in	It was founded in 1991.
5.	སློབ་གྲུ་ནང་ལ་སློབ་ དཔོན་ག་ཚད་ཡོད་ པའི་ལྷ།	'lop dr°a nang la 'lo pön g°â tshö yö pi zhu	སློབ་གྲུ་འདི་ནང་སློབ་ དཔོན་ག་དེ་ཅི་ཡོད་གོ།	'lop dr°a di nang 'lo pön g°a d°e ci yö g°o	How many teachers are there in this school?
6.	སློབ་དཔོན་ ༨ ཡོད།	'lo pön gä yö	སློབ་དཔོན་ ༨ ཡོད།	'lo bö ge yö	There are 8 teachers.
7.	བྱིར་དོ་བསྟོམས་ ནས་གྲུ་ན་དེ་ཅིག་ ཡོད་པའི་ལྷ།	j°ir d°o g°an d°a ci yö pi zhu	སློབ་ལྷ་ག་ཡོངས་སྟོམས་ ག་དེ་ཅི་ཡོད་པ་ཡིན་ན།	'lopthru yong- dôm g°ad°e ci yöp 'in na	How many students are there in total?

8.	བྱིར་དོ་བསྐྱེམས་ ནས་ཁལ་ལྔ་དང་ བདུན་ཡོད།	j°ir d°o dom nä khäl ' nga d°ang dün yö	སློབ་ཕྲུག་སྐྱེམས་ཀྱིས་ ༡༠༧ ཡོད།	'lop thru dom ki cik ja dün yö	In total there are 107 stu- dents.
9.	འདི་སློབ་གྲྭ་གཞུང་གི་ ཡིན་ན།	di 'lop dr°a zhung g°i 'in na	སློབ་གྲྭ་འདི་གཞུང་གི་ ཡིན་ན།	'lop dr°a di zhung g°i 'ina.	Is it a govern- ment school?
10.	འདི་གཞུང་གི་སློབ་ གྲྭ་ཡིན།	di zhung g°i 'lop dr°a 'in	གཞུང་གི་སློབ་གྲྭ་ཡིན།	zhung g°i 'lop dr°a 'in	It is a govern- ment School
11.	སློབ་གྲྭ་འདི་ནང་ མཐུན་རྐྱེན་ཅི་རེ་ཡོད་ པ།	'lop dr°a di nang thün ken ci ra yö pi	སློབ་གྲྭ་འདི་ནང་མཐུན་ རྐྱེན་ག་ཅི་རེ་ཡོད་ག།	'lop dr°a di nang thün ken g°a ci ra yö g°a	What are the facilities that are available in this school.
12.	འདི་སློབ་གྲྭ་ནང་ མཐུན་རྐྱེན་ཅི་འདྲ་ མིན་འདུག།	di 'lop dr°a nang thün ken ci ang min dû	སློབ་གྲྭ་འདི་ནང་མཐུན་ རྐྱེན་ག་ནི་ཡང་མིན་ འདུག།	'lop dr°a di nang thün ken g°a ni ya min dû	The school does not have any facilities
13.	སློབ་གྲྭ་ནང་མེན་ཐོ་ ལས་བྱི་སངས་ཡོད་པ་ ཡ།	'lop dr°a nang men tho lä j°i sang yö pi ya	སློབ་གྲྭ་ནང་མེན་ཐོ་ལྷུ་ རའི་ལཱ་འབད་ནི་ཡོད་ག།	'lop dr°a di nang me tô dum rai lâ bä ni yö g°a	Is there flower gardening work in this school?
14.	མེན་ཐོ་བཟབ་སངས་ ལས་བྱི་སངས་ཡོད།	men tho tap sang lä j°i sang yö	མེན་ཐོ་བཟུགས་ནི་གི་ ལཱ་འབད་ནི་ཡོད།	me to tsu ni g°i lä bä ni yö	We do have flower garden- ing work in the school.
15.	སོ་ནམ་གྱི་ལས་བྱི་ སངས་ཡོད་ག?	so nam g°i lä j°i sang yö g°a	སོ་ནམ་གྱི་ལཱ་ཚུ་འབད་ ནི་ཡོད་ག?	so nam gi lâ tshu bä ni yö g°a	Does the school engage in agricultural works?
16.	སོ་ནམ་གྱི་ལས་བྱི་ སངས་ཡོད་ལགས།	so nam lä j°ê sang yö la	སོ་ནམ་གྱི་ལཱ་འབད་ནི་ ཡོད་ལགས།	so nam g°i lâ bä ni yö la	Yes, the school engages stu- dents in agri- cultural works.
17.	སློབ་གྲྭ་ནང་ལས་ རིམ་གཞན་ཅི་རང་ འགོ་འདྲན་འཐབ་ སངས་ཡོད་པ།	'lop dr°a nang lä rim zhen ci rang go dren thap sang yö pi	སློབ་གྲྭ་ནང་ལཱ་ལས་ རིམ་གཞན་ག་ཅི་རང་ འགོ་འདྲན་འཐབ་ནི་ ཡོད་པ་སྟོ།	'lop dr°a nang lu lä rim zhen g°a ci ra go dren thap ni yöp ' mo	What are the extra-curricular activities in the school?

18.	ཞབས་ཐོ་འཐེན་ སང། ལེའུ་སྐྱར་ སང། ཅུང་མོ་འཐེན་ སང། ཀླུང་པའིག་ སང་ཚོ་ཡོད།	Zhap dr°o then sang, leu jur sang, tsang mo thö sang, krung shik sang tsho yö	ཞབས་ཐ་འཐེན་ནི། ལེའུ་བསྐྱར་ནི། ཅུང་མོ་ འཐེན་ནི། སྐྱུང་པ་ཏང་ནི་ ཚུ་ཡོད།	zhap thra then ni, leu jû ni, Tsang mo then ni, sung tang ni tshu yö	We have other activities likesinging, dancing and story telling.
19.	ང་ནང་ལ་ཡོང་ཆོག་ ག་ལགས།	nga nang la yong chô g°a la	ང་ནང་ན་འོང་ཆོག་ག་ ལགས།	nga nang na wong chô g°a la	May I come in Sir/ madam
20.	ནང་ལ་ཤོག།	nang la shô	ནང་ན་ཤོག།	nang na shô	Come in
21.	ད་མ་སྐབས་སང།	d°a wa pup sang	ད་མ་སྐབས་ནི།	d°a wa pup ni	Now I am go- ing to take at- tendance.
22.	ཡོད་ལགས།	Yö la	ཡོད་ལགས།	yö la	Yes sir
23.	ད་ཕྱིན་པེའ་འགོ་ བཙུགས་སང་ཡིན་ ནི།	d°a j°in pesh go tsuk sang 'in no	ད་སློབ་ཚན་འགོ་ བཙུགས་ནི་ཡིན།	d°a 'lop tshen gu tsu ni 'in	Now, I am go- ing to begin the session.
24.	ཁྱེད་ཀྱི་པེའ་ཤོག་ གངས་ ལལ་ཅིག་ ནང་སྟོན་ཞིག།	khê gi pesh shok dr°ang khä cik nang tönzh	ཁྱེད་ཀྱི་དཔེ་དེབ་ཤོག་ གངས་ ༡༠ ནང་སྟོན་ ཞིག།	chê gi pe dep shok dr°ang khä ci nang tönzh	Please turn to page number 20
25.	ཁྱེད་ཀྱིས་ཏ་གོ་སློ་ ཡ།	Khê gi ha g°o bi ya	ཁྱེད་ཀྱིས་ཏ་གོ་ཡི་ག།	Chê gi ha g°o yi g°a	Did you un- derstand?
26.	དོགས་པ་མེད་ད། ཡོད་ན་ལབ་ཤིག།	d°ok pa me d°a, yön labsh	དོགས་པ་མེད་ག། ཡོད་ པ་ཅིན་སྐབས་ཤིག།	D°ok pa mê g°a, yö ba cin 'labsh	Do you have any doubt? If so please ask me.
27.	ང་གིས་སྟོན་པའི་ པེའ་ཁྱེད་རང་པ་ གིས་ཏ་གོ་སོང་ག།	Nga g°ê tön pai pesh khê râp g°ê ha g°o song g°a	ང་གིས་སྟོན་པའི་དཔེ་ཆ་ ཁྱེད་ག་ར་གིས་ཏ་གོ་ཡི་ ག།	nga g°i tön mi pe cha chô g°a ra g°i ha g°o yi g°a	Did you all understand what I just taught?
28.	སེམས་དྲན་པ་བརྟོན་ ལས་ཡག་ཞིན་བྱས་ ལས་ནིམ་ཙོ་ཉན།	sem drem tön le yak shing je le 'nim co nyen	སེམས་དྲན་པ་བརྟོན་སྟེ་ ནམ་ཙོ་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ ཉན།	sem drem tön bā 'nam co le shom bā nyen	pay attention and listen care- fully.
29.	སློབ་དཔོན་ལགས།	'lo pön lâ,	སློབ་དཔོན་ལགས། ང་	'lopön lâ, nga	Sir, may I go to the toilet?

	ང་ཆབ་གསང་འགྲོ་ ཚྲོག་ག་ལགས།	nga chap sang dro chok g°a lâ.	ཆབ་གསང་འགྲོ་ཚྲོག་ག་ ལགས།	chap sa jo chô g°a lâ	
30.	དྲི་བ་རེ་མེད་ད།	dr°i wa rê mê d°a	དྲི་བ་རེ་མེད་ག།	dr°i wa rê mê g°a	Don't you have any questions?
31.	ད་རིང་གི་སློབ་ཚན་ འདིན་དེ་ཐུས་ ལས་བཞོག་སང།	d°a ring g°i 'lop tshen din d°a j°i jê lă zhok sang	ད་རིས་ཀྱི་སློབ་ཚན་འདི་ དེས་ཅིག་སྟེ་བཞག་ནི།	d°a ri gi 'lop tshen d° i d°em ci bê zhâ ni	I will stop to- day's lesson here.
32.	ནངས་པར་གྱི་དོན་ ལ་ཁྱིམ་ལུ་སྟེར་རེན།	nang par gi dön la khim la ci te ren.	ནངས་པ་གི་དོན་ལུ་ཁྱིམ་ ལུ་ཅིག་བྱིན་ག།	nâ ba g°i d°ön lu chim la ci bj°in g°e	Let me give you homework for tomorrow.
33.	ཁྱེད་རང་པ་གས་ ཁྱིམ་ལུ་ནངས་པར་ ཟིན་པ་བྱས་ལས་ འབྲི་དགོས།	nang par yi gu rangp dri zim tang le o sho lo	ཁྱེད་ག་ར་གིས་ཁྱིམ་ལུ་ ནངས་པར་ཚར་ཕྱ་སྟེ་ ཟིན་དགོས་ཟེད།	nâ ba ga ra gi yi gu tshau be dri te bâ sho	All of you Please finish the assignment by tomorrow.
34.	ནངས་པར་འཕྱད་ ཟེན།	nang par phrä b°en	ནངས་པར་འཕྱད་ག།	nâ ba pchä g°e	See you tomor- row.

20. གནས་དང་ལྷ་ཁང་མཇལ་སངས་སྐོར། གནས་དང་ལྷ་ཁང་མཇལ་པ་དག་མིང་མཛོད། Going on a pilgrimage
lexicon

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	ཇོང་ཁ།	སྐད་ཕབ།	ཡིང་ཡིག།
1.	དགོན་གཉེར།	kön 'nyer	དགོན་གཉེར།	kön nyer	Shrinekeeper
2.	ལྷ་ཁང།	Lha khang	ལྷ་ཁང།	Lha khang	Monastery
3.	མཇལ་སང།	jê sang	མཇལ།	Jä	Visit/ view
4.	དཀར་མིན།	kar min	དཀར་མེ།	kar me	Butterlamp
5.	ཕུལ།	phül	ཕུལ།	Phü	Offer
6.	དགོན་པ།	gön pa	དགོན་པ།	gön pa	Monastery.
7.	དགེ་སྤྲོང།	ge 'long	དགེ་སྤྲོང།	ge 'long	Monk
8.	ལྷམ།	'lam	ལྷམ།	'lam	head abbot
9.	སློབ་དཔོན།	'lo pön	སློབ་དཔོན།	'lo pön	Teacher
10.	གདན་ས།	den sa	གདན་ས།	den sa	Residential seat
11.	བཅག་ས།	Cak	བཅག་ས།	Câ	Establish
12.	ནང་རྟེན།	nang ten	ནང་རྟེན།	nang ten	Inner/ sacred ob- jects.
13.	ངོ་མ། གཙོ་བོ།	ngo ma, tso wo	གཙོ་བོ།	tso wo	Main
14.	སྐུ་གསུང་བླགས་ རྟེན།	ku sung thuk ten	སྐུ་གསུངས་བླགས་ རྟེན།	ku sung thuk ten	Body, speech and mind relic.
15.	ལྷེབས་རིས།	dep rî	ལྷེབས་རིས།	dep rî	mural paintings
16.	ཁྱུས་ཆུ།	thrü chu	ཁྱུས་ཆུ།	Thrü chu	blessed water
17.	ཀུང་མ།	krung ma	སྤུང་སྐྱད།	sung kü	blessed thread / talisman.
18.	སློན་ལམ།	'mön lam	སློན་ལམ།	'mön lam	Aspiration pray- ers.
19.	བྱིན་རླབས།	j°in lab	བྱིན་རླབས།	bj°in lab	Blessings/ blessed food items.
20.	སྐྱབ་ཆུ།	drup chu	སྐྱབ་ཆུ།	drup chu	Holy spring wa- ter.
21.	གནས།	'nä	གནས།	'nä	Sacret side.
22.	དཀར་མེན་སྐྱུང་མ།	kar men kung	དཀར་མེ་སྐྱོང་མ།	kar me kôm	butter lamp cup

		ma			
23.	ཚོགས།	tshô	ཚོགས།	Tshô	offerings of food and fruits
24.	ཤིང་འབྲས།	shing drä	ཤིང་འབྲས།	shing drä	Fruits
25.	མར་གྲིང།	mar tring	མར་གྲི།	mâ tri	Dalda
26.	སྐུ།	Ku	སྐུ།	Ku	Statue

གནས་དང་ལྷ་ཁང་མཇུག་གི་ཚིག་ཆེན། Going on a pilgrimage phrases

ཨང།	འབྲི་གསུང།	སྐད་པ།	ཚིང་པ།	སྐད་པ།	ཡིང་ཡི།
1.	སྐུ་གཟུགས་བཟང་པོ་ སློབ་དཔོན་དཀོན་ གཉེར།	Ku zu zang po 'lo pön kön 'nyer	སྐུ་གཟུགས་བཟང་པོ་ སློབ་དཔོན་དཀོན་ གཉེར།	Ku zu zang po 'lopön kön 'nyer	Hello Shrine- keeper (title of a person who takes care of a monas- tery).
2.	སློབ་དཔོན་ འདི་ ནས་འདི་དཀོན་གཉེར་ ཡིན་ན།	'lo pön di näi kön 'nyer 'in na	སློབ་དཔོན་ལྷ་གི་དཀོན་ གཉེར་ཡིན་ན་ལགས།	'lo pön nä g°i kön 'nyer 'ina la	Are you the Shrinekeeper of this monastery?
3.	ཡིན། ང་ཡིན།	'in, nga 'in	ཡིན་ལགས། ང་ཡིན།	'in la, nga 'in	Yes, I am the Shrinekeeper.
4.	དི་ལྷ་ཁང་འདི་མཇུག་ ལ་འགོ་དང་པ་ཡོང་ དགོས་ཡིན།	Ngi lha khang di jä la go d°ang pa yong gop 'in	ང་བཅས་ཨ་རྒྱུ་ལང་ མཇུག་བར་འགོ་དང་པ་ འོང་མ་ཡིན་ས།	nga că a ni lha khang jä wa go d°ang pa wöm 'in sa	We are visiting this monastery for the first time.
5.	ཡིན་ན། ག་ནས་ འབྱོན་དགོས།	'in na, g°â nä jön go bi	ཡིན་ན། ག་ལས་ འབྱོན་སློ།	'ina, g°â lä jöm ' mo	Is it? Where are you coming from?
6.	དི་ ཐིམ་ཕུག་ནས་ཡོང་ སླིག་ཡིན།	Ngi Thim- phu nä yong bik 'in	ང་བཅས་ཐིམ་ཕུག་ ལས་འོང་མ་ཡིན།	nga că Thim- phu lä wöm 'in	We are coming from Thimphu.
7.	དཀར་མེ་ཕུལ་དེ་ཡོང་ སླི།	kar min phüld yong bi	དཀར་མེ་ཕུལ་བར་ འོང་ས་ཡི།	kar me phü wa wong yi	We have come here to offer but- ter-lamps.
8.	དགོན་པ་འདི་འདི་མིང་ཅི་ ཡི།	gön pa di ming ci yo	དགོན་པ་འདི་གི་མིང་ ག་ཅི་ཡིན་ན།	gön pa di g°i ming g°a ci 'ina	What is the name of this monas- tery?

9.	ལུག་གི་རམ་བྱས་ལས་ ལབ་དགོཔ་ཡིན།	Luk g°i rau jä lä lab gop ' in	ལུག་གི་རམ་བཟེར་སྒྲུབ་ ཡིན།	Lû g°i rau ze 'lap 'in	It is called <i>lû gi rau</i> .
10.	ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལ་དགེ་ སློང་གཞན་དེ་ཅིག་ཡོད་ སྟེ།	Lha khang di nang la gê 'long g°an d°a cik yö bi	ལྷ་ཁང་འདི་ནང་དགེ་ སློང་གཞན་དེ་ཅི་ཡོད།	Lha khang di nâ gê ' long g°a d°em ci yö	How many monks are there in this lhakhang?
11.	བླ་མ་དང་སློབ་དཔོན་ རང་པ་ཕྱིས་སྤུས་ཞལ་ གངས་བཙེལ་ཡོད།	'lam d°ang 'lo pön rangp tsi sum zhä dr°ang co 'nga yö	བླ་མ་དང་སློབ་དཔོན་ག་ ར་བཙེལ་དེ་ཞལ་ གངས་བཙེལ་ཡོད།	'lam d°ang 'lo pön g°a ra tsiu d°a zhä dr°ang ce ' nga yö	There are fifteen monks including the lama and the teachers.
12.	ལྷ་ཁང་འདི་གང་གི་ གདན་ས་ཡི།	Lha khang di g°ang g°i dän sa yo	ལྷ་ཁང་འདི་ག་གི་ གདན་ས་ཡིན་ན།	Lha khang di g°a g°i dän sa 'in na	Whose residential seat is it?
13.	གདན་ས་ནམ་བཙགས་ སྟེ་ཟུ།	Dän sa nam câ bi zhu	གདན་ས་ནམ་བཙགས་ ཅིག་?	dän sa nam câ ci g°a	When was resi- dential seat estab- lished?
14.	དུས་རབས་བརྒྱ་དྲུག་ པའི་ནང་ལ་བཙགས་ ལས་གནང་འདུག།	dü rap cu dr°uk pai nang la câ lä ' nang dû	དུས་རབས་བརྒྱ་དྲུག་ པའི་ནང་ལ་བཙགས་ གནང་ཐུག།	dü rap cu dr°uk pai nang lu câ 'nang nu	It was founded in the 16 th century.
15.	ལྷ་ཁང་ནང་ནས་རྟེན་ གཙུག་ཅི་ཟུ།	Lha khang nang nä ten tso wo ci zhu	ལྷ་ཁང་གི་རྟེན་གཙུག་ ཅི་ཡིན་ན།	lha khang g°i ten tso wo g°a ci 'ina	What is the main inner sacred reli- gious object this temple?
16.	ནང་རྟེན་དོམ་འདི་ མི་ དམངས་ལ་མཇལ་ཁ་ ཡོད་སྟེ་ཡི།	Nang ten ngo ma a di 'mi ' mang la jä kha yö bi ya	རྟེན་གཙུག་ཅི་འདི་མི་ དམངས་ལ་མཇལ་ཁ་ ཡོད་གསུམ།	ten tso wo di 'mi 'mang lu äe kha yö g°a 'mo	Is the main sacred object permitted for public view- ing?
17.	རྟེན་གཞན་ཅི་རང་ཡོད་ སྟེ་ཟུ།	Ten zhen ci rang yö bi zhu	རྟེན་གཞན་ག་ཅི་ར་ ཡོད་ག	ten zhen g°a ci ra yö g°a	What are the oth- er inner sacred objects of veneration?
18.	སྐུ་གསུང་བླགས་རྟེན་ རྒྱགས་ཚད་མཇལ་སང་ འདུག།	ku sung thuk ten jak tshä jä sang dû	སྐུ་གསུང་སྐུ་གསུང་རྟེན་ ལེ་ཤ་ར་མཇལ་ནི་ འདུག།	ku sung thuk ten lä sha ra jä ni dû	There are many other inner sacred objects symbolis- ing body, speech and mind of the Buddha.

19.	ལྷང་གོ་ཕྱིལ་ཕུད་ལས་ ཤོག།	lhang g°o chil phü lä sho	ལྷམ་ཕྱིལ་ཕུད་དེ་ཤོག།	lham chi kha phü d°e sho	Please take off your shoes out- side and enter.
20.	ལྷ་ཁང་ནང་ལ་པར་ བཏབ་མི་ཚོག།	lhakhang nang la par tab mi chô	ལྷ་ཁང་ནང་པར་བཏབ་ མི་ཚོག།	Lha khang nâ pâ tap mi chô	You are not al- lowed to take photographs in- side.
21.	ལྷེབས་རིས་འདི་ཅི་ཡོ།	dep rî di ci yo	ལྷེབས་རིས་འདི་ག་ཅི་ གི་ཡིན་ན།	dep ri di ga ci gi 'ina	What is this mu- ral painting?
22.	སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།	Kyap su chi wo	སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།	cab su chi wo	I go for refuge in the Three Jewels.
23.	ཕྱག་འཚལ་ལོ།	châ tshä lo	ཕྱག་འཚལ་ལོ།	châ tshä lo	I pay homage and prostrate.
24.	སློབ་དཔོན་ང་ལ་ཁྱུས་ ཅུ་ཅི་ཞུ་བེན།	'lo pön nga la thrü chu ci zhu b°en	སློབ་དཔོན་ང་ལུ་ཁྱུས་ ཅུ་ཅི་ག་ཞུ་ག།	'lo pön nga lu thrü chu ci zhu g°e	Can I have a some Cleansing Water please?
25.	ཀྱང་མ་རེ་མེད་ད་ ལགས།	krung ma rê mê d°a lâ	སྐྱང་སྐྱད་རེ་མེད་ག་སློ་ ལགས།	sung ke rê me g°a 'mo lâ	Is there any tal- isman?
26.	སློན་ལམ་ཡག་ཞིན་ བྱས་ལས་བཏབ་ཞིག།	'mön lam yak zh°in jä lä tapzh	སློན་ལམ་ལེགས་ཤོམ་ བཏབ་ཤིག།	'mön lam lä shom tapsh	Make good aspi- rational prayer.
27.	སློན་ལམ་གང་བཏབ་ ཡིན་ལོ།	'mön lam g°ang tab 'in lo	སློན་ལམ་གང་བཏབ་ ཡིན།	'mön lam g°ang tap 'in	You will be blessed with whatever aspira- tional prayer you make.
28.	བྱིན་རྒྱབས་འཇུག་ཡོང།	j°in 'lap yuk yong	བྱིན་རྒྱབས་འཇུག་འོང།	j°in 'lap jû wong	You will be blessed.
29.	སྐྱ་གསུང་བྱོན་མ་ཡིན།	ku sung j°ön ma 'in	སྐྱ་གསུང་བྱོན་མ་ཡིན།	ku sung j°öm 'in	spoken statue.
30.	ཤོ་ཅིག་ཞུ་བེན་ལགས།	sho ci zh°u b°en lâ	ཤོ་ཅིག་ཞུ་གོ་ལགས།	Sho ci zh°u g°e lâ	Can I throw a Dice of Divina- tion?
31.	འ་འདི་སྐུབ་ཅུ་འདི་སྐུམ་ གང་གིས་བཏྲོན་ལས་ གནང་པེ་ཞུ།	a di drup chu di 'lam g°ang g°i tön lä 'nang pi zhu	ཨ་ནི་སྐུབ་ཅུ་འདི་སྐུམ་ ག་གིས་བཏྲོན་གནང་ གནང་མ་ཡིན་ན།	a ni drup chu di 'lam g°â g°i tön 'nang 'nãm 'ina	Which lama re- vealed this holy Water?
32.	ད་རིང་སློབ་དཔོན་དང་	d°a ring 'lo	སློབ་དཔོན་དང་མཇུག་	'lo pön d°ang	Nice meeting

	མཇལ་ལས་སེམས་ དགའ་སོང་། བགྱིན་ཆེ་ སོང་།	pön d°ang jä lä sem ga song, ka dr°in che song	སྤྱེ་སེམས་དགའ་ཡི། བགྱིན་ཆེ་སོང་།	jä bê sem ga yi, ka dr°in che	you, Shrinekeep- er! Thank you
33.	དགོན་པ་འདི་དགནས་ མེད་ས་མེད་སེམས་ དགའ་ཉླག་ཉླ་འདུག།	g°n pa di d°a ' nam mê sa mê sem gâ tok to dû	དགོན་པ་འདི་གནས་ མེད་ས་མེད་དགའ་ཉླག་ ཉླ་འདུག།	Gön pa di ' nam mê sa mê gâ tok to dû	This monastery is a very cheerful place.
34.	འདི་ལ་ར་སྤོད་དགོ་ མཉེ་གི།	di la ra dö go 'no g°i	རྒྱ་ར་སྤོད་དགོ་མཉེ་ཡི།	nâ ra dö go 'no yi	I would love to stay here only
35.	སྤྱིང་སམ་སམ་ཡོང་སང་ ཨིན་པ་བ།	'nying sam sam yong sang 'in pa b°a	སེམས་སྤྱིད་ཉླང་ཉླ་འོང་ ནི་མས།	sem ki tong to wong ni mă	It is going to be peaceful here
36.	དི་འགྲོ་བེན།	Ngi dro b°en	ད་ང་བཅས་འགྲོ་ཡི་སྤྱེ།	d°a nga cä jo yi ' mă	now, we take leave.
37.	མཇུག་ལ་ལོག་ལས་ མཇལ་བེན།	Jû la lok lä jä b°en	ལོག་ཤུལ་ལས་མཇལ་ འོང་།	lok shü lä jä ong	See you again some other days in future.

21. ཚོད་མའི་བསྐྱེད་ནས། ཚོད་བསྐྱེད་གི་མིང་མཛོད། Lexicon of Vegetables

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག་།	ཚོད་མ།	སྐད་ཐག་།	མིང་མིག་།
1.	གདལ་མ	Däl ma	ཉོན་ཚོད་དང་འབྲུ་བའི་ནགས་ ཚལ་ནང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ བའི་ཚོད་བསྐྱེད་གི་རིགས་ཅིག་།	Hön tshö d°ang dra wai tshö se g°i rik ci	vegetable nat- urally grown in the forest.
2.	ཉ་ཅུང་།	nya cung	མེ་ཏོག་ཉོན་མེ་ཤར་བའི་ མིག་ཏོ་ལུ་པན་པའི་རི་ཁ་གི་ ཚོད་བསྐྱེད་གི་རིགས་ཅིག་།	Me to höm shâ wai ti kha g°i tshö se g°i rik, ' mik to lu phän mi ci	Type of vege- table naturally grown in the forest which is good for eyesight.
3.	ཉ་ལ་ཁག་ཅུང་།	nya la khak cung	ཉ་ཁག་ཅུ།	nya khak cu	Asparagus
4.	ཀང་རིང་ཤོ་མ།	Kang ring sho ma	དུང་ཤིང་ཤ་མུ།	d°ung shing sha mu	Fir tree mush- room.
5.	ཀ་ཤ་ཤོ་མ།	ka sha shoma	ཀ་ཤ་ཤ་མུ།	Ka sha sha mu	type of mush- room
6.	ལུག་ཤོ་མ། ཡོ་ མུ།	luk sho ma/ yo mu	ལུག་ཤ་མུ།	Lû sha mu	type of mush- room
7.	རི་ཀར་།	ki kar	ས་ཁ་མཐོ་སའི་རྩ་ནང་ཁ་ མདོག་གཞག་པོ་སྐྱེ་སྐྱེ་རུ་ བཟུམ་ཡོད་པའི་ཚོད་བསྐྱེད་གི་ རིགས་ཅིག་།	Ri kha g°i chu nang kha dok ' nâp bê cur ru zum yö pai tshö se g°i rik ci	A type of weed eaten as vegetable which is found in ponds of high- land.
8.	སྐྱེ་སྐྱེ་མ།	'lak sar ma	ས་ཁ་མཐོ་སའི་སྐྱེ་སྐྱེ་པའི་གི་ ཅུ་རམ་དང་འབྲུ་བའི་ལ་ སྐྱོག་པ་གི་རིགས་ཅིག་།	Sa kha tho sa ke wai ki cu ram d°ang dra wai la gop g°i rik ci	Type of vege- tables natural- ly grown in highland.
9.	སྐྱེ་སྐྱེ་མ།	'me kam	ལ་སྐྱོག་པའི་རིགས་ཅིག་།	la gop g°i rik ci	type of chives found in high altitude areas
10.	པད་ཚོད།	pä tshö	པད་ཚོད།	pä tshö	Spinach
11.	ལ་ཕུག་།	la phu	ལ་ཕུག་།	la phu	Raddish
12.	སྐྱུང་མ།	nyung ma	གཡུང་དོ།	'yung d°o	Turnip
13.	ཤི་ལི་ཤོ་མ།	si li sho ma	ཤ་ལུ་གི་རིགས་།	sham mu gi ri ci	kind of mush-

					room
14.	སེ་སེ་ཤོ་མ།	se se sho ma	སི་སི་ཤ་མུ།	si si sha mu	yellow chan- terelle, <i>can- tharellus cibarius</i>
15.	ཅང་ཤི།	cang chi	ཚོད་བསྐྱེ་གི་རིགས་ཅིག།	Tshö se g°i rik ci	type of vege- table.
16.	ཀའུ།	Kau	མེ་ཏོག་ཏོན་མ་སྤེལ་ཤར་མི་ཅིག།	me to höm be shâ mi gi ri	A kind of vegetable plant which has blue flow- er
17.	ཀི་དཀར་པ།	ki kar pa	ཀེ་བ་དཀར་པོ།	ke wa kâp	white potato
18.	ཀི་དམར་པ།	ki 'mar pa	ཀེ་བ་དམར་པོ།	ke wa 'mâp	red potato
19.	དོ་སོད།	d°o sô	ཐོ་གཉིས་མ།	tho 'nyîm	Type of wild potato
20.	སྤུན་གྱ།	'ngun dr°u	ཚོད་ཅུང་། (གཡུང་དོག་གི་ འདབ་ཆུང་ཀྱ་སྤེལ་བའི་སྤྲེལ་མ་ ཚོད་མ་སྤེལ་བའི་ཐ་མི།)	Tshö cung	A young fresh turnip leaves.
21.	ཤེ་བེན།	she b°en	སྤན་མ་ཅུ་མ།	sem cûm	Beans
22.	ཀ་ཀུར།	ka g°ur	ཀ་ཀུ་རུ།	ka ku ru	Pumpkin
23.	ཀི།	Ki	ཀེ་བ།	Ke wa	Potato
24.	སྒོག་པ།	gok pa	སྒོག་པ།	Gôp	Onion
25.	སྒོག་པི་སྤེལ་པ།	gok pi 'lam pa	སྒོག་པ་གི་འདབ་མ།	Gop g°i dâ ma	Onion leaves
26.	བང་ཁ་ལ།	b°ang kha la	ཨེ་མ།	e ma	Chili
27.	བང་ཁལ་སྒོམ་པ།	b°ang khal kom pa	ཨེ་མ་སྤེལ་པ།	ema kam	Dried chili
28.	རྒྱ་ཁར་པའི་བང་ ཁ་ལ།	ca khar pi b°ang kha la	བྱི་ཅི་ཨེ་མ།	bj°i tsi ema	Imperial surya chili (indian chili)
29.	ཀི་ཅུ་པོག་ཏོ།	ki cu pok to	ཨོ་ལ་མཚོ་ཏོ།	'o la cho to	Caigua <i>cyclanthera pedata</i>
30.	ཁག་ཏེང་མ།	khak teng ma	ཁག་ཏེ་མ།	khak tem	Bitter gourd
31.	ཁུ་གུ་རུ།	khu gu ru	འོ་སི་བཟུམ་སྤེལ་ཡོད་པའི་	ö si zum bê yö mi	type of vege-

			ཚོད་བཟེ་གི་རིགས།	tshö se gi ri	table.
32.	ཤོ་མ་སྐམ།	sho ma kam	ཤ་མུ་སྐམ།	sha mu kam	Dried mushroom
33.	ཞིམ།	zh'im	ནགས་སྒྲེམ།	nâ ke	Fern
34.	བཏབ་རི།	tap ri	པྱང་སྒྲེམ།	pang ke	Fiddlehead
35.	པ་ཅ།	pa cha	པ་ཅ།	pa tshâ	Ratten shoot
36.	ཚུ་རུ།	chü ru	སྐུ་རུ།	cu ru	Seaweed
37.	བྱི་ལི་ནམ་ཅུ།	bj°li 'nam cu	བྱི་ལི་ནམ་ཅོ།	Bj°i li 'nam co	Wood ear, <i>Auricularia</i>
38.	ཀོ་པི།	ko pi	ཀོ་པི།	ko pi	Cabbage
39.	ཀྲང་མེ་ཤིང་གི་ ཤོ་མ།	trang me shing g°i sho ma	ཤ་མུ་གི་རིགས།	shamu gi ri	type of mushroom
40.	ཨིས་ཀུས།	'is kus	སྒྲལ་ལ།	bä kha	Squash
41.	དོ་ལོམ།	do lom	དོ་ལོམ།	do lom	Eggplant
42.	ས་སྒྲ།	sa ga	ས་སྒྲ།	sa ga	Ginger
43.	འོད་སེ།	ö se	འོད་སེ།	ö si	Coriander
44.	ལྷམ་བན་བ།	'lam b°än z°a	ལྷམ་བན་ད།	'lam b°än d°a	Tomato
45.	ཤོ་མ།	sho ma	ཤ་མུ།	sha mu	Mushroom

ཚོད་མདི་བསྟེ། ཚོད་བསྟེ་གི་ཚོགས་ཚིག། Phrases of Vegetables

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	རྫོང་ཁ།	སྐད་ཕབ།	ཡིང་ཡིག།
1.	དེམ་རམས་གྱི།	d°em'ngam g°i	དེམ་ཞིམ་པས།	d°em zhim pä	Dem is delicious
2.	ཉ་རུང་ཚོད་མ་བས་ན་ མིག་ལ་པན།	nya cung tshö ma z°ä na mik la phän	ཉ་རུང་གི་ཚོད་མ་བ་ ཅིན་མི་རྟོག་ལུ་པན།	nya cung g°i tshöm z°ä wa cin ' mi to lu phän	Nya cung curry is good for eyes.
3.	ཉ་ཁག་རུང་ག་ནས་ ཕྱོང་དགོ་སྟེ།	nya khak cung g°â nä chong go bi	ཉ་ཁག་རུང་ག་ཏེ་ལས་ འབག་ཡི།	nya khak cu g°a te lä bâ yi	From where did you bring the asparagus?
4.	ཀང་རིང་ཤོ་མ་རྒྱགས་ ཚད་ཕྱོང་སོང་།	kang ring sho ma j°ak tshä nyong song	དུང་ཤིང་ཤ་མུ་ལེ་ཤ་ ཐོབ་ཅི།	d°ung shing sha mu lä sha thop ci	Could collect plenty of fir tree mushroom.
5.	གྲག་རྒྱ་ནང་ལ་སྒྲག་ སར་མ་སྒྲག།	g°ak chu nang la 'lak sar ma 'lu	ཨེ་རྒྱས་ནང་ལུ་སྒྲག་པ་ སྒྲག།	'a zä nang lu gop 'lu	Put onion in the pickle.
6.	པད་ཚོད་ཚོད་མ་ད་ དགའ་ར་མི་དགའ་སྟེ།	Pä tshö tshöm d°a ga ra mi ga ba	པད་ཚོད་ཀྱི་ཚོད་མ་ འདི་དགའ་ར་མི་ དགའ་བས།	pä tshö gi tshöm di ga ra mi ga wä	I don't like sag curry at all.
7.	ལ་ཕུག་བས་ན་ལ་མ་ ལ་གཞོད་ཀྱི།	la phu zän ya ma la 'nö gi	ལ་ཕུག་བ་བ་ཅིན་ ལམ་ལུ་གཞོད་པ་མས།	la phu z°a wa chin yam lu 'nöp mä	If we take rad- dish its harmful for sinus.
8.	ཨམ་བདེ་སྦྱིད་ལུ་ཐེ་ ནང་ལ་ཕུང་མ་རྒྱགས་ ཚད་འདུག།	'am de ki dum phrä nang la nyung ma j°ak tshä dü	ཨམ་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་ལུ་མ་ ར་ནང་ག་ཕུང་རྟོག་ལེ་ ཤ་འདུག།	'am de ki gi dum ra nang 'yung do lä sha dü	There are lots of turnip in Aum deki's garden.
9.	སེ་སེ་ཤོ་མ་བཙོང་ན་ ནི་ཏིར་རྒྱགས་ཚད་ ཕྱོང་གི་ལོ།	se se sho ma tsong na ni tir j°ak tshä nyong g°i lo	སེ་སེ་ཤ་མུ་བཙོང་པ་ ཅིན་ཏི་རུ་ལེ་ཤ་འཕྱོང་ པས་ལོ།	si si sha mu tsong ba cin ti ru lä sha tho bä lo	They say if we sell yellow chan- terelle, We get good price.
10.	ཀི་དཀར་པ་ལས་ད་ དམར་པ་ར་རམས་གྱི།	ki karp lä d°a 'mar pa ra 'ngam g°i	ཀེ་བ་དཀར་པོ་བ་འདི་ དམར་པོ་རང་ཞིམ་ པས།	ke wa kâp wa di 'mâp ra zh°im pä	Red potato is tasteir than white potato.
11.	ངེ་རང་རང་པ་གཞི་དོ་	nge rang rang pa zhi d°o sö	ང་བཅས་འཚོ་བ་ཐོ་	Nga că tsho wa thô ' nyîm lu	We all depend our livelihood on

	མོད་ལ་བཏྲེན་ནས་ སྡོད་དགོས་ཡིན།	la ten nä dö gop 'in	གཉིས་མ་ལུ་བཏྲེན་ཏེ་ སྡོད་པ་ཡིན།	ten te döp 'in	wild potatoes.
12.	སྤུན་གྱ་ཚོད་མའི་ནང་ རུས་གྱ་སྤྲུག་ན་ རུས།	'ngun dr°u tshö mi nang rü g°u 'lu na 'ngam	ཚོད་རུས་གི་ཚོད་མ་ ནང་རུ་ཏྲོ་སྤྲུག་པ་ཅིན་ ཞིས།	Tshö cung g°i tshöm na ru to 'lû ba cin zh°im.	It tastes much better if me add bones in turnip's leave curry.
13.	ཤེ་བེན་གང་ལ་སྤྲེར་ སང་ཡོ།	she b°en g°ang la ter sang yo	སེན་མ་རུས་ག་ལུ་བྱིན་ ནི་སྟོ།	säm cum g°â lu bj°in ni 'mo	For whom are you going to give the beans?
14.	ཀ་ཀུར་རིག་པ་ལ་ ཅིག་ཡིན་སྟེ།	ka g°ur j°ik pa la cik 'im ba	ཀ་ཀུ་རུ་སྤྲོམ་ཅིག་ ཡིན་མས།	ka ku ru bôm ci 'in mǎ	It's a big pump- kin.
15.	ད་ཇི་གི་འཐོན་ཁུངས་ མིན་འདུག།	d°a j°i ki thön khung min dû	དུས་ཅི་གེ་བཟོན་ ཁུངས་མིན་འདུག།	dü ci ke wa thön hung min dû	This year there is no potato productivity.
16.	སྤྲ་སྟོག་པ་ཟས་ན་རྒྱུང་ ལ་ཕན།	Ca gop zǎ na 'lung la phen	སྤྲ་སྟོག་པ་ཟ་བ་ཅིན་ རྒྱུང་ལུ་ཕན།	ca gop z°a wa cin 'lung lu phen	Taking garlic is good for mania.
17.	བང་ཁལ་ཆ་མི་ར་ དག་འགོ།	b°ang khal cha mi rang ga g°i	ཨེ་མ་ཚོད་མ་ར་དག་འ་ བས།	'e ma tshöm ra ga wǎ	I like chilli cur- ry.
18.	བང་ཁལ་སྟོམ་སྤྲ་མིན་ འདུག།	b°ang khal kom ba min dû	ཨེ་མ་སྤྲ་མ་མིན་ འདུག།	'e ma kam min dû	There is no dry chilli.
19.	ང་གི་ཕུ་ཤོག་ཏྲོ་མ་པ་ ནས་མི་དག་འ།	nga ki cu pok tô ma pa nä mi ga	ང་ཨོ་ལ་མ་ཚོད་ཏྲོ་མ་པ་ ལས་མི་དག་འ།	nga 'o la cho tô ma pa lä mi ga	I don't like cai- gua at all.
20.	ཁག་ཏེམ་ཟས་ན་བད་ ཀན་ནད་ལ་ཕན།	khak tem zǎ na b°ä kǎn nä la phen	ཁག་ཏེམ་ཟ་བ་ཅིན་ བད་ཀན་ནད་ལུ་ཕན།	khak tem z°a wa cin bǎ kǎn nä lu phen	If we take bitter gourd its good for tuberculosis.
21.	ཤོ་མ་སྤྲ་མ་མི་ཉྱེག།	sho ma kam me nyo g°â	ཤ་མུ་སྤྲ་མ་མི་ཉྱེག།	sha mu kam mi nyo g°â	Don't you buy dry mushroom.
22.	ནགས་ནང་ལ་ཞིས་ འདུག།	nak nang la zh°im dû	ཚལ་མ་ནང་ནགས་ སྤྲེས་འདུག།	tshä ma nang nak kê dû	There is fern in the forest.
23.	ཏུཔ་རི་ཚོད་མ་ཟ་དགོ་	Tap ri tshö ma z°a go 'no	སྤྲང་སྤྲེས་ཚོད་མ་ཟ་	pang kê tshöm z°a go 'no yi	I felt like eating bracken curry.

	མཚོ་མོང།	song	དགོ་མཚོ་ཡི།		
24.	པ་ཚ་མེད་ཚུགས་ ཚུགས་ལཱ་ལག་ འདུག།	pa châ nyong tshu tshu lâ kha dû	པ་ཚ་འཕོབ་ཚུགས་པ་ ལཱ་ལག་འདུག།	pa tshâ thop tshu ba lâ kha dû	It is hard to get rattan shoot.
25.	སྐྱུ་རུ་བྱ་བྱ་བསྐོལ་ ལས་བརྟེན་དགོ་སྤ།	cu ru j°â ju kö lä tung go ba	སྐྱུ་རུ་གི་བྱ་བྱ་བསྐོལ་ ཏེ་འཐུང་དགོ་པས།	cu ru g°i jâ ju kö te thong go pä	I would like to drink a soup of edible water moss.
26.	ང་བྱི་ལི་ནམ་ཅུ་ཅོ་དོ་ ཕྱིན་སྤ།	nga j°i li 'nam cu co d°o chin bi	ང་བྱི་ལི་ནམ་ཅོ་འཚོལ་ བར་འགྱུ་ཡི།	nga bj°i li 'nam co tshö wa jo yi	I went to look for woodcar.
27.	ཀོ་པི་མོ་མོ་བཅོས།	ko pi mo mo cö	ཀོ་པི་མོ་མོ་བཅོ་ད།	ko pi mo mo zo d°a	Can you prepare cabbage dump- ling.
28.	ཡིས་ཀུས་འདུག་ག།	'is kus dû g°a	སྤལ་ཁ་འདུག་ག།	bä kha dû g°a	Is there squash.
29.	དོ་ལོམ་མི་དགོས།	D°o lom mi gö	དོ་ལོམ་མི་དགོ།	d°o lom mi go	I don't want brinjal.
30.	ཇའི་ནང་ས་ཁ་སྤགས་ ཅི་ཡ།	j°ai nang sa kha 'luk pi ya	ཇའི་ནང་ས་སྤ་སྤགས་ ཅི་ག།	j°ai nang sa ga 'lû ci g°a	Did you put gin- ger in the tea?
31.	འོ་དེ་སེ་ཆག་པ་ཅིག་ ལ་ཏིར་ལལ་གཅིག་ དང་བཅུ་ཐམ་པ་ཡིན་ པ།	Ö se chak pa cik la tir khä cik d°ang cu tham pa 'im pa	འོ་དེ་སེ་ཆག་པ་ཅིག་ ལུ་ཏི་རུ་སྤམ་ཅུ་ཡིན་ པས།	ö si chak pa ci lu ti ru sum cu 'im pä	It cost thirty ngultrum for a bunch of corian- der.
32.	སྤམ་བན་བཅུ་མི་ལས་ ཨོ་ཤོག།	'lam b°än z°a si lä 'o sho	སྤམ་བན་དེ་བཏོགས་ ཏེ་འབག་ཤོག།	'lam bän d°a tok bâ sho	plug and bring tomatoes.
33.	གང་གི་ཤོ་མ་ཤ།	g°ang g°i sho ma shu	ག་གི་ཤ་སྤ་ཡིན་ན།	g°â g°i sha mu 'in na	Whose mush- room is it?

22. མིང་ཚབ་མ། མིང་ཚབ་ཀྱི་མིང་ཚིག། Pronoun

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་མཁས།	ཐོང་ལ།	སྐད་མཁས།	མིང་མིག།
1.	ང།	Nga	ང།	Nga	i/me
2.	ཁྱོད།	khö	ཁྱོད།	chö	you (SG)
3.	ཁྱེད།	khê	ཁྱེད།	chê	you (HON, PL)
4.	ཁོ།	Kho	ཁོ། མོ།	kho/mo	he/she
5.	རྒྱལ་ཁོང་།	rô khong	ཁོ། མོ།	kho/mo	he/she
6.	རྒྱལ་ས།	Rô	རྒྱལ་ས།	Ro	other
7.	རྒྱལ་ཚོ།	rô tsho	རྒྱལ་ས།	ro	other
8.	འདི་རྒྱུང་།	di j°ung	ནྱ།	nâ	you (HON)
9.	ཕས་གུམ་བུ།	Phä g°um b°u	ཨ་ཕི་ཚུ།	'a phi tshu	they/them
10.	གཞན།	Zhän	གཞན།	Zhän	Others
11.	རྒྱལ་ས།	Rô	གཞན།	Zhän	Others
12.	འདི།	Di	འདི། /ནྱ།	di/ ni	This
13.	འདི་འདི།	u di	ཨ་ནྱ།/འ་ནྱ།	'a ni/ a ni	This
14.	ཕས།	Phä	ཕི།	Phi	That
15.	འོ་ཕས།	o phä	ཨ་ཕི།	'a phi	That
16.	ང་རང་།	nga rang	ང་ར།	nga ra	Myself
17.	ང་རང་ར།	nga rang ra	ང་ར་ར།	nga ra ra	Myself
18.	ངའི་ཁི།	ngai khi	ངེ་གི།	nge g°i	Mine
19.	ངའི་གི།	ngai g°i	ངེ་འི།	Ngei	Mine
20.	ཁོ་རོང་།	kho rong	ཁོ་ར། མོ་ར།	kho ra/mo ra	himself/herself
21.	ཁོ་རོང་ར།	kho rong ra	ཁོ་ར་ར། མོ་ར་ར།	kho ra ra/mo ra ra	himself/herself
22.	རྒྱལ་ས་ཀྱི།	rô g°i	ཁོ་གི། མོ་གི།	kho g°i/mo g°i	his/her
23.	ཁོ་གེས།	kho g°e	ཁོ་གེས། མོ་གེས།	kho g°i /mo g°i	him/her& he/she
24.	ཁྱོད་རོང་།	khö rong	ཁྱོད་ར།	khö ra	Yourself
25.	ཁྱོད་རོང་ར།	khö rong ra	ཁྱོད་ར་ར།	chö ra ra	Yourself

26.	ཁྱེད་ཀྱི།	khö g°i	ཁྱེད་ཀྱི།	chö g°i	Yours
27.	ཁྱེད་གུམ་བུ།	khê g°um b°u	ཁྱེད་ཆ་ཁྱབ།	che cha chap	you all (PL)
28.	ཁྱེད་གུམ་བུ་གི།	khê g°um b°u g°i	ཁྱེད་ཆ་ཁྱབ་ཀྱི།	chê cha chap g°i	your (PL)
29.	འགས་གུམ་བུ།	rô g°um b°u	འགས་དེ་ཚུ།	ro d°e tshu	others
30.	ར་ཁང་ར།	ra khang ra	ཁོང་ར་ར།	khong ra ra	they themselves
31.	འདི་ཚོ་གུམ་བུ།	di tsho g°um b°u	ནྱ་ཆ་ཁྱབ།/ནྱ་བུ།	nâ cha chap/na b°u	you (PL, HON)
32.	ཕས་གུམ་བུ།	phä g°um b°u	ཁོང་ར།	khong ra	themselves(PL) themselves(SG)
33.	འགས་ཚོ་གི།	rô tsho g°i	ཁོང་གི། /ཁོང་ཆ་ཁྱབ་ ཀྱི།	khong g°i /khong cha chap g°i	Their
34.	ངེ་རང།	nge rang	ང་བཅས། /ང་བཅས་ ར།	nga cä/nga cä ra	we/us/ourselves
35.	ངེ་རང་གི།	nge rang g°i	ང་བཅས་ཀྱི།	nga cä g°i	our,ours
36.	ངེ་རང་གུམ་བུ།	nge rang g°um b°u	ང་བཅས་ཆ་ཁྱབ།	nga cä cha chap	we,us
37.	འགས་ཚོ་གུམ་བུ།	rô tsho g°um b°u	གཞན་ཚུ།	zhän tshu	Others
38.	འདི་ཚོ།	di tsho	འདི་ཚུ།	di tshu	These
39.	འདི་གུམ་བུ།	di g°um b°u	འདི་ཚུ། /ནྱི་ཚུ།	di tshu/ ni tshu	These
40.	འདི་འདྲི་གུམ་བུ།	u di g°um bu	ཨ་ནྱི་ཚུ། /འ་ནྱི་ཚུ།	'a ni tshu/ a ni tshu	These
41.	འ་ཕས་གུམ་བུ།	a phä g°um bu	ཨ་ཕི་ཚུ།	'a phi tshu	Those
42.	འ་ཕས་མི་ཚོ།	a phä ' mi tsho	ཨ་ཕི་མི་ཚུ།	'a phi ' mi tshu	those people are
43.	ང་ལ།/ང་ལ	nga la	ང་ལྟ།	nga lu	to me
44.	ཁོ་ལ།/ཁོ་ལ	kho la	ཁོ་ལྟ།	kho lu	to him
45.	འགས་ཚོ་གུམ་བུ་ ལ།	rô tsho g°um b°u la	ཁོང་ལྟ།	khong lu	to them
46.	ཁྱེད་ལ།	khö la	ཁྱེད་ལྟ།	chö lu	to you (SG)
47.	ཁྱེད་གུམ་བུ་ལ།	khê g°um	ཁྱེད་ཚུ་ལྟ།	chê tshu lu	to you (PL)

		b°u la			
48.	འདི་གུམ་བུ་ལ།	di g°um b°u la	ཨ་ནི་དེ་ཚུ་ལུ།	'a ni di tshu lu	to them
49.	འདི་ཁ་ལ།	di kha la	ཨ་ནི་ཁར།	'a ni khar	here
50.	འདི་རྩུང་ལ།	di j°ung la	ཨ་ནི་ཁར།	'a ni khar	Here
51.	འདི་ལ།	di la	འདི་ལུ།	di lu	Preposition+this
52.	ཁྱོད་གེས།	chö g°e	ཁྱོད་ཀྱིས།	chö g°i	by you
53.	རྩོགས་ཚྭ་གེས།	rô tsho g°e	ཁོང་གིས།	khong g°i	by them
54.	ང་ནས།	nga nä	ང་ལས།	nga lä	From me, from my side
55.	ངའི་ཕ་ནས།	ngai tsa nä	ང་ལས།	nga lä	From my side
56.	ཁྱོད་ནས།	khö nä	ཁྱོད་ལས།	chö lä	From you
57.	ཁྱོད་ཕ་ནས།	khö tsa nä	ཁྱོད་ལས།	chö lä	From you
58.	རྩོགས་ཚྭ་ཕ་ནས།	rô tsho tsa nä	ཁོང་ལས།	khong lä	From them
59.	ཁོ་ནས།	kho nä	ཁོ་ལས།	kho lä	From him
60.	ཁོའི་ཕ་ནས།	khoi tsa nä	ཁོ་ལས།	kho lä	From him

མིང་ཚབ་མ། མིང་ཚབ་ཀྱི་ཚུགས་ཚིག། Phrases of Pronoun

ཨང་།	འགྲོག་སྐད།	སྐད་མཐོང་།	ཡོང་ཁ།	སྐད་མཐོང་།	ཡིང་ཡིག།
1.	ང་ཡིན།	nga 'in	ང་ཡིན།	nga'iñ	I am
2.	ང་རང་གེས་ཤེས།	nga rang g°e shê	ང་ར་གེས་ཤེས།	nga ra g°i shê	I know
3.	ང་རང་ར་ཡོང་མོང་།	nga rang ra yong song	ང་ར་ར་འོང་ས་ཡི།	nga ra ra ong yi	I came myself
4.	ངའི་མིང་དྲོ་ཇེ་ཡིན།	ngai ming dor je 'in	ངའི་མིང་དྲོ་ཇེ་ཡིན།	ngei ming dor je 'in	My name is <i>Dor je</i>
5.	ང་གིས་ལབ་བེ་གི།	nga g°e lap bi g°i	ང་གིས་སྐབ་ཅི།	nga g°i 'lap ci	I told / I said
6.	ཁོ་ངའི་ཆ་རྩོགས་ཡིན།	kho ngai châ ro 'in	ཁོ་ངའི་ཆ་རྩོགས་ཡིན།	kho ngei châ ro 'in	He is my friend
7.	ཁོ་རྩོང་དུ་ནས་ཡིན།	kho rong d°ur nä 'in	ཁོ་ར་དུ་ལས་ཡིན།	kho ra d°ur lä 'in	He is from Dhur.

8.	རོགས་ཁོང་ར་འགོ་རྩེ་ བྱས་ལས་སྤྲུབ་ཀྱི།	rô khong ra dro dz°e bj°ä lä 'lap g°i	ཁོ་ར་ར་འགོ་ནི་ཟེར་ སྤྲུབ་དེས།	kho ra ra j°o ni z°e 'lap d°e	He is telling that himself will be going
9.	རོགས་ཁོང་ར་འགོ་ སང་ཡིན་བྱས་ལས་ སྤྲུབ་ཀྱི།	rô khong ra dro sang in bj°ä lä 'lap g°i	ཁོ་ར་ར་འགོ་ནི་ཟེར་ སྤྲུབ་དེས།	kho ra ra j°o ni z°e 'lap d°e	He was telling that he himself will be going
10.	རོགས་ཁོ་གི་ཨ་པ་ ངགས་ཤོས་ཡིན་སྟེ།	rô/ kho g°i 'apa dr°ag sôo 'in ba	ཁོ་གི་ཨ་པ་ངགས་ ཡིན།	kho g°i 'apa dr°a shö 'in	His father is dasho.
11.	ཁོ་གིས་ རོ་ཁོང་བོ་ མོལ་སྤྲེར་འདུག།	kho g°e ro khong b°o mol ter dû	ཁོ་གིས་ཁོ་རའི་བུ་མོ་ ལུ་བྱིན་ཅུག།	kho g°i kho rai b°um lu bj°in nu	He have given to his daughter. He gave it to his daughter.
12.	བོ་མ་པས་སློབ་དཔོན་ ཡིན་པ།	b°om phä 'lo pön 'in pa	མོ་སློབ་དཔོན་ཡིན་ པས།	mo 'lo pön 'in pä	She is teacher
13.	ཁོ་སློབ་དཔོན་ཡིན་པ།	kho 'lo pön 'in pa	ཁོ་སློབ་དཔོན་ཡིན་ པས།	kho 'lo pön 'in pä	he is a teacher
14.	བོ་མའི་ཡུས་དུར་ནས་ ཡིན་པ།	b°o mai 'yü d°ur nä 'in pa	མོ་གི་གཡུས་དུར་ ལས་ཡིན་པས།	mo g°i 'yü d°ur lä 'in pä	She is from dhur.
15.	རོགས་ཁོང་གིས་ལབ་ བེན་སང་ལོ།	rô khong g°i lap b°en/sang lo	མོ་ར་གིས་སྤྲུབ་ནི་ལོ།	mo ra g°i 'lap ni lo	She said she will tell by herself.
16.	བོ་མ་ཁོ་རང་གིས་རང་ ལབ་སང་ལོ།	b°om kho rang g°i rang lap sang lo	མོ་ར་གིས་སྤྲུབ་ནི་ལོ།	mo ra g°i 'lap ni lo	She said she will tell by herself.
17.	རོགས་ཁོང་རང་བྱོན་ འདུག།	rô khong rang j°ön dû	མོ་ར་ར་བྱོན་ཅུག།	mo ra ra bj°ön nu	She herself hsve come.(HON)
18.	རོགས་བོ་མ་ཁོ་རང་ གིས་རང་མཐོང་ འདུག།	rô b°om kho rang g°i rang thong dû	མོ་ར་གིས་ར་མཐོང་ ཅུག།	mo ra g°i ra thong nu	The girl herself has seen it.
19.	ཁྱོད་ཅི་བྱས་པ།	khö ci j°ä pi	ཁྱོད་ག་ཅི་འབད་ཡི།	chö ga ci bä yi	What happened to you?
20.	ཁྱོད་ཅི་བྱས་ལས་དུ་ དགོ་སྟེ།	khö ci bj°ä lä ngu go bi	ཁྱོད་ག་ཅི་འབད་ སྟེ་སྟོ།	chö ga ci bä 'nguw 'mo	Why are you cry- ing?

21.	ཁྱོད་ཅི་བྱས་ན་རྒྱུ་གོ་ སྒྲི།	khö ci bj°än ngu go b°i	ཁྱོད་ག་ཅི་འབད་ སྒྱུ་སྒྲི།	chö ga ci bä 'nguw 'mo	Why are you cry- ing?
22.	ཁྱོད་ཀྱི་ལས་ཅི་ཡོ།	khö g°i lä ci yo	ཁྱོད་ཀྱི་ལཱ་འགན་ག་ ཅི་སྒྲི།	chö g°i lâ gän g°a ci 'mo	What is your work?
23.	ཁྱོད་ལ་འགན་ཁུར་ཅི་ ཕོག་སྒྲི།	Khö la g°än khur ci phok bi	ཁྱོད་ལཱ་ལཱ་འགན་ག་ ཅི་ཕོག་ཅི།	chö lu lâ gän g°a ci phô ci	What responsibil- ity did you get?
24.	ང་གིས་ལབ་མཁན་འ་ འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཏ་གོ་ སོང་ད།	nga g°i lab khan a di khö g°i ha g°o song nga	ང་གིས་སྒྲུབ་མི་འདི་ ཁྱོད་ཀྱིས་ཏ་གོ་ཡི་ ག།	nga g°i 'lab mi di chö g°i ha g°o yi g°a	Did you under- stand what I said?
25.	ང་གིས་ལབ་མཁན་ ཁྱོད་ཀྱིས་ཏ་གོ་སྒྲི་ཡ།	nga g°e lap khän khö g°i ha g°o bi ya	ང་གིས་སྒྲུབ་མི་དེ་ ཁྱོད་ཀྱིས་ཏ་གོ་ཡི་ ག།	nga g°i 'lap mi d°e chö g°i ha g°o yi g°a	Did you under- stand what I said?
26.	ཁྱོད་རང་འདི་ལ་སྒྲོད།	khö rang dil dö	ཁྱོད་ར་རྒྱ་སྒྲོད་ད།	chö ra nâ dö d°a	You can stay here
27.	ཁྱོད་ཀྱིས་ལབ་སོང་ མེན་ན།	khö g°i lap song men na	ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཅི་ མེན་ན།	chö g°i 'lap ci men na	You told me, didn't you?
28.	ད་ཁྱོད་རང་ར་ཞེས།	d°a khö rang ra shê	ད་ཁྱོད་ར་ར་མཁུན།	d°a chö ra ra khen	Now you are re- sponsible for it
29.	ཁྱོད་དང་ངའི་མི་འདྲ།	khê d°ang ngi mi dra	ཁྱོད་དང་ང་བཅས་མི་ འདྲ།	chê d°ang nga că mi dra	You and we are not same.
30.	ཁྱོད་གུམ་བུ་མི་ཡག་ ཞེན་མེན་འདུག།	khê g°um b°u 'mi yak zh°in min dû	ཁྱོད་ཆ་ལུབ་མི་ ལེགས་ཤོམ་མེན་ འདུག།	chê cha chap 'mi lä shom min dû	You all are not good people.
31.	ཁྱོད་རང་རངས་ཡོང་ དགོས།	khê rang rāp yong gö	ཁྱོད་ག་ར་འོང་དགོ།	chê g°a ra ong go	All of you must come.
32.	ཁྱོད་རང་རི་ད་ཡོང་ དགོས།	khê rang ri d°a yong gö	ཁྱོད་ག་ར་འོང་དགོ།	chê g°a ra ong go	All of you must come
33.	ཁྱོད་གའལ་འབྱོན་ དགོ་ཡི།	Khö g°al jön go pi	རྒྱ་ག་ཏེ་འབྱོན་ནི་སྒྲི།	nâ g°a te bj°ön ni 'mo	Where are you go- ing? (HON)

34.	ཁྱེད་གྲུམ་བྱ་ཅི་བྱས་ པེ་ ལགས།	Khê g°um b°u ci bj°ä pi lâ	ནུ་བྱ་ག་ཅི་འབད་ དཔ་སྟོ་ལགས།	nâ b°u g°a ci bä dab 'mo la	What happened to you all?
35.	ཁྱོད་གིས་རང་མཛད་ ལས་གནང་འདུག།	khö g°e rang dzä lä 'nang dū	ནུ་གི་ར་མཛད་གནང་ ཅུག།	Nâ g°i ra dzä 'nang nu	You have done it. (HON)
36.	ཁྱེད་རང་པ་ཐེབས་ འདུག།	khê rāp phep dū	ནུ་བྱ་ག་ར་ཐེབས་ ཅུག།	Nâ b°u g°â ra phep nu	You all have ar- rived (HON)
37.	རྟགས་ཚེ་ཐང་མེད་པ་ མིན་འདུག	rô tsho thang mep min dū	ཁོང་ལེ་ཤ་མིན་ འདུག།	khong lä sha min dū	They are not many.
38.	རྟགས་ཚེ་ཅ་མ་ཅིག་ མིན་འདུག་ དག་ ཅིག་སྟེ་འདུག།	rô tsho tsa ma ci min dū, d°ak cik bê dū	ཁོང་ལེ་ཤ་མིན་ འདུག། དག་པ་ ཅིག་རྒྱུང་མ་ཅིག་ འདུག།	khong lä sha min dū, d°ak pa ci cām ci dū	There arent many, only few of them.
39.	ཁོང་རང་ར་ཨིན་པ་ ཚོན།	khong rong ra 'in pa tshin	ཁོང་ར་ར་ཨིན་པ་སྟེ།	khong ra ra 'in pa te	It was themselves.
40.	ཁོ་རང་ར་སྟོ་འདུག	Khong rang ra lhô dū	ཁོང་ར་ར་སྟོ་ད་ཅུག	khong ra ra lhö nu	They reached/ ar- rived themselves
41.	ངལ་ཆ་རྟགས་ཅིག་ བྱས་ལས་གནང།	ngal châ ro cik j°ä lä ' nang	ང་ལུ་ཆ་རྟགས་ཅིག་ འབད་གནང།	nga lu châ ro ci bä 'nang	Please help me
42.	ཁོལ་ཅི་ཡང་མིན་ འདུག	khol ci yang min dū	ཁོ་ལུ་ག་ནི་ཡང་མིན་ འདུག།	kho lu g°a ni yang min dū	He doesn't have anything .
43.	རྟགས་ཚེ་ལ་ལས་ཐང་ མེད་པ་འདུག།	rô tsho la lä thang mep duk	ཁོང་ལུ་ལུ་ལེ་ཤ་ འདུག།	kho lu la lä sha du	He has lots of works
44.	ཁྱོད་ལ་ཁུ་ར་ཅིག་ སྟོག། ཆ་མི་ཅིག་ བཅོས་ལས་སྟེར་དགོ་ པ།	khö la khu ra ci 'lô, cha mi ci cö lä ter go pa	ཁྱོད་ལུ་ཁུ་ར་ལེབ་ ཅིག་སྟོག། ཞེར་མ་ དར་ཆོལ་ཅིག་བཅོ་ སྟེ་ཕྱིན་དགོ་པས།	chö lu khur lep ci lho, 'e ma d°â tshi ci z°o bä bj°in go pä	I will make <i>khur</i> <i>ley</i> with <i>Ema</i> <i>datshi</i> and offer you.
45.	ང་ཁྱོད་ལ་སྟོ་གཏད་མི་ ཚུགས་པ།	nga khö la 'lo tä mi tshuk pa	ང་ཁྱོད་ལུ་སྟོ་གཏད་ མི་ཚུགས་པས།	nga chö lu 'lo tä mi tshu pä	I cant trust you.
46.	བྱ་འདི་སའི་ཁ་ལ་	u di sai kha la	ས་ཆ་ཨ་ནི་ཁར་བྱ་སྟེ་	sa cha 'a ni	I want to construct a house on this

	ཁྱིམ་ཅིག་(བཙུག་ གཞིང་)དགོས་པ།	khim ci (cö/tong) gö pa	ཅིག་རྒྱབ་དགོས་པས།	kha chim ci chap go pä	land.
47.	ཕས་/ འ་ཕས་མི་ལ་ རྩོམ་སང་དཔུལ་གོ་ ཡང་མིན་འདུག།	Phä/ a phä ' mi la ngo tsha sang prä g°o yang min dü	ཨ་ཕི་མི་ལུ་རྩོམ་ནིའི་ དཔུལ་ཐ་ཡང་མིན་ འདུག།	' a phi 'mi lu ngo tsha ni pcäu ya min dü	That person is shameless.
48.	ཁྱེད་ཀྱིས་བྱས་པའི་ ལས་འདི་ངའི་སེམས་ ལ་མ་བབས་མ་རྩུད།	khö g°e j°ä pi lä di ngai sem la ma b°ap/ma tshü	ཁྱེད་ཀྱིས་འབད་མི་ ལཱ་འདི་ངའི་སེམས་ ཁང་མ་བབས།	chö g°i bä mi lä di ngei sem kha ma b°ap	I am not happy with the work you have done.
49.	ཁོང་གིས་བྱས་ན་ང་ རང་ར་ཤོག་ལོ།	khong g°e j°ä na nga rang ra shô lo	ཁོང་གིས་འབད་བ་ ཅིན་ང་རང་ར་ཤོག་ ལོ།	khong g°i bä wa chin nga rang ra shô lo	they wants me to come.
50.	ངས་ལབ་སང་དང་ སྟེར་སང་ཅི་ཡང་མེད།	ngä lap sang d°ang ter sang ci yang mê	ང་ལས་སྟབ་ནི་དང་ བྱིན་ནི་ག་ཅི་ཡང་ མེད།	nga lä 'lap ni d°ang bj°in ni g°a ci ya mê	I don't have any- thing to say or give you.
51.	ཁྱེད་ལས་ཅི་ཡང་ /ཅི་འང་རེ་བ་མེད།	khö lä ci yang/ ci ang re wa mê	ཁྱེད་ལས་ག་ཅི་ཡང་ རེ་བ་མེད།	chö lä g°a ci ya re wa mê	I don't expect any- thing from you.
52.	རྩོགས་ཚུ་ནས་ཕྱོང་ ཕི་གི་ཨིན།	rô tsho tsa nä chong pi g°i 'in	ཁོང་ལས་འབག་འོང་ འོངས་ཨིན།	khong lä bâ ong ôm 'in.	Brought it from them
53.	ཁོའི་རྩ་ནས་ལེན་ལས་ ངལ་ཨ་ཤོ།	khoi tsa nä len lä ngal 'ô sho	ཁོ་ལས་ལེན་ཏེ་ང་ལུ་ འབག་ཤོག།	kho lä len te nga lu bâ sho	Get it from him and give me.

23. ཇི་བ་གཏོང་མང་། ཇི་ཚིག་། Lexicon of Interrogatives

ཡང་།	འཕྲིན་སྐད།	སྐད་པུ།	ཚིང་ལ།	སྐད་པུ།	ཡིང་ལི།
1.	གང་།	g°ang	ག།	g°â	Who?
2.	གང་ཡོ།	g°ang yo	ག་སྟོ།	g°â ' mo	Who is this?
3.	ཅི་ཡོ།	ci yo	ག་ཅི་སྟོ།	g°a ci ' mo	What is this?
4.	ཅི་བྱེད་ལས།	ci j°ä l ä	ག་ཅི་འབད།	g°a ci bā	Why?
5.	གུ་ལ།	g°âl	ག་ཏེ།	g°a te	Where?
6.	ག་ལ།	g°â la	ག་ཏེ།	g°a te	Where?
7.	གུ་རྩ་བྱས་ལས།	gu dz°u bj°ä lā	ག་དེ་སྟེ།	g°a d°e bā	How?
8.	གུ་ན་ད་བྱས་ལས།	g°ân d°a bj°ä lā	ག་དེ་སྟེ།	g°a d°e bā	How?
9.	གུ་རྩ་ཡོ།	g°u dz°u yo	ག་དེ་སྟེ།	g°a d°e bā	How?
10.	ནམ།	nam	ནམ།	Nam	When?
11.	ཡར་པ། ཡར་པ།	'arp, ' ar pa	ནམ།	Nam	When?

ཇི་བ་གཏོང་མང་། ཇི་ཚིག་གི་ཚོགས་ཚིག་། Phrases of Interrogatives

ཡང་།	འཕྲིན་སྐད།	སྐད་པུ།	ཚིང་ལ།	སྐད་པུ།	ཡིང་ལི།
1.	གང་ཡོ།	g°ang yo	ག་འདི་སྟོ།	g°â di 'mo	Which one?
2.	གང་ཁི་ཡོ། གང་གི་ཡོ།	g°ang khi yo, g°ang g°i yo	ག་གི་སྟོ།	g°â g°i ' mo	Whose is it?
3.	གང་ལ།	g°ang la	ག་ལུ།	gâ lu	To whom?
4.	ཁོ་གུ་ལ་ཡོ།	Kho g°âl yo	ཁོ་ག་ཏེ་སྟོ།	Kho g°a te ' mo	Where is he?
5.	ཡིན་ན།	'in na	ཡིན་ན།	'in na	Is it?
6.	མིན་ན།	men na	མིན་ན།	Men na	Isn't it?
7.	མིན་སྟེ་ཡ།	men bi yâ	མིན་སྟེ།	Men bô	Isn't it?
8.	གུ་ན་ད་ཅི།	g°ân d°a ci	ག་དེ་ཅི།	g°a d°e ci	How much/how many
9.	ཁྱོད་ལས་ཟིན་སྐྱུ་	khö lä z°in sum ngal jü	ཁྱོད་ལུ་ཚོགས་པ་ད་ང་	chö la dzôp d°a nga lu jü thrin	Can you call me after your work

	རའལ་བརྒྱད་འཕྱིན་ ཅིག་གཏོང་ཚུགས་ག།	thrin ci tong tshuk g°â	ལུ་བརྒྱད་འཕྱིན་ཅིག་ གཏོང་ཚུགས་ག།	ci tang tshu g°â	is done?
10.	ཁྱོད་ཕྱག་ལས་ཟིན་ སུམ་ང་ལ་བརྒྱད་འཕྱིན་ ཅིག་གཏོང་ཚུགས་ག།	khö chak lä z°in sum ngal jü thrin ci 'nang tshü g°a	ནུ་གིས་ཕྱག་ལུ་ ཚྱོགས་པ་དང་ལུ་ བརྒྱད་འཕྱིན་ཅིག་ གཏོང་ཚུགས་ག།	nâ g°i châ la dzop d°a nga lu jü thrin ci 'nang tshu g°â	Can you please call me after your work done? (HON)
11.	ཐོ་རོ་གི་ལྟོ་ཟས་སྲི་ཡ།	tho ro g°i to zä b°i yâ	དྲོ་པ་གི་ལྟོ་ཟ་ཡི་ག	dr°o b°a g°i to z°a yi g°a	Did you have your breakfast?
12.	ཁྱོད་སྒྲན་དུས་ཚྱིད་ ལུ་ཟ་དགོས་ཡིན་ན།	khö 'men dü tshö khal za g°op 'in na	ཁྱོད་སྒྲན་དུས་ཚྱིད་ ལར་ཟ་དོ་ག།	chö 'men dü tshö kha za d°o g°â	Are you taking medicine on time?
13.	ཁྱོད་ལས་ཟིན་སྲི་ཡ།	khö lä z°in bi yâ	ཁྱོད་ལུ་ཚར་ཡི་ག	chö la tsha yi g°a	Have you com- plete your work?
14.	ཁྱོད་ལས་བྱས་ཟིན་སྲི་ ཡ།	khö lä bj°ä z°in bi yâ	ཁྱོད་ལུ་འབད་ཚར་ཡི་ ག།	chö lâ bä tsha yi g°â	Are you done with your work?
15.	ཁྱོད་འགྲོ་ཆོག་པ་ཡིན་ ན།	khö dro chôp 'in nâ	ཁྱོད་འགྲོ་ཆོག་པ་ཡིན་ ན།	chö jo chôp 'in nâ	Are you ready to go?
16.	ཁྱོད་ན་ནིང་ཐིམ་ཕུའལ་ ཕྱིན་སྲི་ཡ།	khö na ning thimphul pchin bi yâ	ཁྱོད་ན་ནིང་ཐིམ་ཕུག་ སོང་ཡི་ག།	chö na hing thimphu song yi g°â	Did you go to Thimphu last year?
17.	ཁྱོད་གང་ཅི་དགོས་ སང་།	khö g°ang/ci gö sang	ཁྱོད་ག་འདི་དགོ་ནི་སྟོ།	chö g°â di go ni 'mo	Which one do you want?
18.	ཁྱོད་ཅི་བྱེ་གུ་སྟེ།	khö ci bj°i g°u bi	ཁྱོད་ག་ཅི་འབད་མ་སྟོ།	chö g°a ci bäu 'mo	What are you doing?
19.	གང་གིས་ལབ་གོ་སྟེ།	g°ang g°i lap ko bi	ག་གིས་སྒྲབ་དེས།	g°â g°i 'lap d°ê	Who told you?
20.	འདི་ལོ་གང་ཁེ་ཡོ།	di nor g°ang khi yo	ཨ་ནུ་ལོ་འདི་ག་གི་ སྟོ།	'a ni nô di g°a g°i 'mo	Whose cow is this?
21.	གང་དང་ཕྱད་པ།	g°ang d°ang phrä pi	ག་དང་ཕྱད་ཅི།	g°â d°ang chä ci	Whom did you meet with?
22.	ཁྱོད་ཀྱིས་རོགས་བོམ་	khö gi rô b°om ci bj°än shar bi	ཁྱོད་ཀྱིས་མོ་ག་ཅི་སྟེ།	chö gi mo g°a ci bê dr°ang	Why did you beat the girl?

	ཅི་བྱསན་ཤར་སྒྲི།		ངངས་ངངས་སྒྲི།	dr°ām 'mo	
23.	ཁྱོད་རོགས་ཁོ་ཅི་ བྱསན་ངངས་དགོས་པི།	khö rô kho ci bj°än dr°ang go pi	ཁྱོད་ཀྱིས་མོ་ག་ཅི་སྒྲི་ ངངས་དགོས་སྒྲི།	chö gi mo g°a ci be dr°ang gop 'mo	Why you have to beat her?
24.	ལུ་མ་མཁར་ནས་དུར་ ལ་ཚུ་ཚོད་གཤན་དེ་ཅི་ ལྟོ་དགོ་པི།	cam khar nä d°ur la chu tshö g°an d°a cil 'lo go pi	ལུ་མ་མཁར་ལས་དུར་ ལུ་ཚུ་ཚོད་ག་དེ་མ་ ཅིག་ཁར་ལྟོད་པ་སྒྲི།	cam khar lä d°ur lu chu tshö g°a d°em ci kha lhöp 'mo	How long does it take to reach dhur from cham- khar?
25.	ཁྱོད་གཤལ་སྒྲོད་དགོ་ པི།	khö g°al dö go pi	ཁྱོད་ག་ཏེ་སྒྲོད་པ་སྒྲི།	chö g°a te döp 'mo	Where do you live?
26.	ཁྱོད་གཤན་ད་བྱསན་སྒྲོད་ དགོ་པི།	khö g°an d°a bj°än dö go pi	ཁྱོད་ག་དེ་སྒྲི་སྒྲོད་པ་ སྒྲི།	chö g°a d°e bê döp 'mo	How do you live?
27.	ཁྱོད་གུ་ཚུ་བྱསན་སྒྲོད་ དགོ་པི།	khö g°u dz°u bj°än dö go pi	ཁྱོད་ག་དེ་སྒྲི་སྒྲོད་ ཡོད།	chö g°a d°e bê dö yö	How have you been?
28.	ཁྱོད་གུ་ཚུ་བྱསན་ཡོད་ པི།	khö g°u dz°u bj°än yö pi	ཁྱོད་ག་དེ་སྒྲི་ཡོད།	chö g°a d°e bê yö	How have you been?
29.	ཁྱོད་གཤན་ད་བྱསན་ཡོད་ པི།	khö g°an d°a bj°än yö pi	ཁྱོད་ག་དེ་སྒྲི་ཡོད།	chö g°a d°e bê yö	How have you been?
30.	འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་གུ་ཚུ་ བྱསན་བཅོས་པི།	Di khö g°e g°u dz°u bj°än cö pi	འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་ག་དེ་སྒྲི་ བཅོ་ཡི།	di chö g°i g°a d°e bê zo yi	How did you make this?
31.	ང་ཐིམ་ཕུག་ལ་གུ་ཚུ་ བྱས་ལས་ལྟོ་ཚུགས་ སང་གུ།	nga thim phu la g°u dz°u jä lä lho tshuk sang shu	ང་ཐིམ་ཕུག་ལུ་ག་དེ་ སྒྲི་སྒྲོད་ཚུགས་ག།	nga thim phu lu g°a d°e bê hö tshu g°â	How can I get to Thimphu?
32.	ཁྱོད་ལ་ཏི་རུ་གཤན་དེ་ ཡོད་པི།	khö la ti ru g°an d°a ci yö pi	ཁྱོད་ལུ་ཏི་རུ་ག་དེ་མ་ ཅིག་ཡོད།	chö lu ti ru g°a d°em ci yö	How much mon- ey do you have?
33.	ཁྱོད་གཟུགས་རིང་ཐུང་ གཤན་དེ་ཡོད་པི།	khö z°û ring thung g°an d°a ci yö pi	ཁྱོད་གཟུགས་རིང་ ཐུང་ག་དེ་མ་ཅིག་ཡོད།	chö zû ring thung g°a d°em ci yö	How tall are you?
34.	འདི་ཁྱིམ་བཟང་ལས་ལོ་ གཤན་དེ་ཅིག་ཕྱིན་པི།	di khim tang lä lo g°an d°a ci chin pi	ཨ་ནི་ཁྱིམ་རྒྱབ་སྒྲེ་ལོ་ ག་དེ་མ་ཅིག་ཡར་སོང་ ཡི།	'a ni chim cap te lo g°a d°em ci ya so yi	How many years have gone by since you built this house?

35.	ཕྱེ་གུན་ད་ཅིག་དགོས་ སང་ཡོ།	pche g°an d°a ci gö sang yo	ཕྱེ་ག་དེམ་ཅིག་དགོས་ སྟོ།	pche g°a d°em ci gop °mo	How much flour do you need?
36.	འཛོམས་འདུ་ནང་མི་ག་ ཇོད་བཅའ་མར་ གཏོགས་དགོསྟེ།	dzom du nang mi g°a dz°ö ca mar to g°o b°i	འཛོམས་འདུ་ནང་ མི་ག་དེམ་ཅིག་གིས་ བཅའ་མར་གཏོགས་ དེས།	Dzom dui nang ' mi g°a d°em ci g°i ca ma tô d°e	How many peo- ple are attending the meeting?
37.	ཀེ་འདི་གོང་ག་ཇོད་ཡོ།	ki di g°ong g°a dz°ö yo	ཀེ་བ་འདི་གོང་ག་དེ་ ཅིག་སྟོ།	Ke wa di g°ong g°a d°e ci °mo	What is the price of this potato?
38.	ཁྱོད་ལུ་འདི་ལས་གུན་ ད་ཅིལ་བེན་དགོསྟེ།	khö u di lä g°an d°a cil z°in gö b°i	ཁྱོད་ཨ་ནྲི་ལུ་འདི་ག་ དེམ་ཅིག་ཁར་ཆར་ འོང་།	chö °a ni lâ di g°a d°em ci kha tshâ ong	When will you complete this work?
39.	ཁྱོད་ལོ་ག་ཅིག་ལ་ གནས་སྐྱོར་དབ་གན་ད་ ཅིག་ག་ཇོད་འགྲོ་སང་ ཡོ།	khö lo ci la °nä kor d°ap g°an d°a ci/ g°a dz°ö dro sang yo	ཁྱོད་ལོ་ག་ཅིག་ལུ་ གནས་སྐྱོར་རྒྱབ་པར་ ཆར་ག་དེམ་ཅིག་འགྱོ་ ནི་ཡོད།	chö lo ci lu °nä kor ca b°a tsha g°a d°em ci jo ni yö	How many times will you go on pilgrimage in a year?
40.	ཁོ་ཐིམ་ཕུག་ལ་སྟོད་ དགོསྟེ་ཡིན་ཡོ། ཡིན་ ན།	kho thimphu la dö g°o b°i °in lo °in na	ཁོ་ཐིམ་ཕུག་ལུ་སྟོད་པ་ ཡིན་ཡོ། ཡིན་ན།	kho thimphu lu döb °ing lo °i na	I heard that he lives in Thim- phu, is it?
41.	ད་ངེར་རུན་ན་དྲག་པ་ མེན་ན།	d°a nge rang chin na dr°ak pa me nâ	ད་ང་བཅས་འགྱུར་ དྲག་ནི་མས་མེན་ན།	d°a nga cä jow dr°a ni mäs me nâ	We should leave now, shouldn't we?
42.	ཁྱོད་མཇར་ཅུམ་ བཟའལ་འགྲོ་དགོས་པ་ ཡིན་ནལ།	khö dzâ cum z°al dro g°o pa 'in nash	ཁྱོད་མཇར་ཅུམ་བ་ བར་འགྲོ་དོག་གིས།	chö dzâ cum z°a wa jo d°o g°osh	You're going for a picnic, aren't you?
43.	ཁྱོད་བརྟན་དུ་རང་ཆར་ འཐུང་དགོས་ཡིན་ནལ།	khö tän d°u rang chang thung go bi °in nash	ཁྱོད་ཨ་རྟག་ར་ཆར་ འཐུང་མ་ཡིན་ནོ་གིས།	Chö °a ta ra chang thüm °in nosh	You are taking alcohol every day, aren't you?
44.	ཁྱོད་མངར་ཇ་འཐུང་ སང་ཡ། སྟུ་ཇ་འཐུང་	khö °ngâ j°a thung sang ya; sû ja thung	ཁྱོད་མངར་ཇ་འཐུང་ནི་ སྟོ། སྟུ་ཇ་འཐུང་ནི་སྟོ།	chö °ngâ j°a thung ni °mo sû ja thung ni	Would you like to have sugar tea or churned butter

	སང་ཡ།	sang ya		'mo	tea?
45.	ངགིས་ཁྱོད་ལ་འགྲུལ་ འཕྲིན་གཏོང་སང་ཡ། ཡི་གུ་བསྐྱུལ་སང་ཡ།	nga g°ê chöl drül thrin tong sang ya, yi g°u kä sang ya	ངགིས་ཁྱོད་ལུ་བརྒྱུད་ འཕྲིན་གཏོང་ནི་སྟོ། ཡི་གུ་བསྐྱུལ་ནི་སྟོ།	Nga g°i chö lu jü thrin tang ni 'mo yi g°u kä ni 'mo	Should I give you a call or write you a let- ter?
46.	ཁྱོད་ལ་ལྷང་གོ་ཆ་ གཅིག་དགོས་སང་ཡ། གཉིས་དགོས་སང་ཡ།	khö la lhang g°o cha ci go sang ya, 'nyi go sang ya	ཁྱོད་ལུ་ལྷམ་ཆ་གཅིག་ དགོ་ནི་སྟོ། གཉིས་ དགོ་ནི་སྟོ།	chö lu lham cha ci go ni 'mo 'nyi go ni 'mo	Do you need one or two pairs of shoes.

24. སློའགོ་བརྩམས་ཐངས། སློའགོ་བརྩམས་ཐངས། Getting into conversation

ཡང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག་།	ཐོང་ལ།	སྐད་ཐག་།	མིང་ལིག།
1.	སྐུ་གཟུགས་བཟང་པོ།	ku zu zang po	སྐུ་གཟུགས་བཟང་པོ།	Ku zu zang po	hi, hello
2.	བྱོན་པ་ལེགས་སོ།	bj°ön pa lek so	བྱོན་པ་ལེགས་སོ།	j°ön pa lek so	Welcome!
3.	ཐོ་རོ་བདེ་ལེགས།	Tho ro d°e lek	རྩོ་པ་བདེ་ལེགས།	dr°o b°a de lek	good morning
4.	ཉི་མ་བདེ་ལེགས།	Nyi ma d°e lek	ཉིན་མ་བདེ་ལེགས།	nyi ma de lek	good afternoon
5.	དགོངས་མ་བདེ་ལེགས།	Gong ma de lek	ཕྱི་རུ་བདེ་ལེགས།	Pchi ru de lek	good evening
6.	ནང་ལ་འབྱོན།	Nang la j°ön	ནང་ན་བྱོན།	Nang na bj°ön	Come in please.(HON)
7.	ཁྱིམ་ནང་ལ་ཤོག།	khim nāl shô	ཁྱིམ་ནང་ཤོག།	Chim na shô	Come in please.
8.	སྐྱ་ཕྱད་བི་ ལེ་ག་ཕྱིན་སོང་།	'ma phrä b°i lä sha chin song	མ་ཕྱད་པར་ལེ་ག་ཡར་སོ་ཡི།	Ma pchä b°a lä sha ya so yi	We haven't met in ages.
9.	སྐྱ་ཕྱད་བི་ ཅ་མ་ཅབ་སོང་མེན་ན།	'ma phrä b°i tsa ma cap song me na	མ་ཕྱད་པར་ཉ་ལམ་ཅིག་ཡར་སོ་ཡི་སྟོ།	ma pchä pa ha lam ci ya so yi 'mo	We haven't met in ages, isn't it?
10.	ཁྱོད་གུར་བྱས་ན་ཡོད་སྟེ།	khö g°uz bj°än yö b°i	ཁྱོད་ག་དེ་སྟེ་ཡོད།	chö g°a d°e bê yö	How are you?
11.	ང་ཡག་ཞིན་བྱས་ལས་ར་ཡོད།	nga yak zh°in bj°ä lä ra yö	ང་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ར་ཡོད།	nga lä zhim bä ra yö	I am fine.
12.	ང་གིག་སི་བྱས་ན་ཡོད།	nga trik si bj°än yö	ང་གིག་གི་ཅིག་སྟེ་ཡོད།	nga trik tri ci bä yö	I am doing fine.
13.	ཁྱོད་གུར་བྱས་ལས་བཞུགས་ན་ཡོད་སྟེ།	khö g°uz bj°ä lä zhün yö bi	རྒྱ་ག་དེ་སྟེ་བཞུགས་ཡོད།	nâ g°a d°e bê zhü yö	How have you been doing? (HON)
14.	ད་རིངས་ནངས་པར་ཕར་ལ་ཚུར་ལ་ག་ལ་ཡང་འགྲོ་དགོཔ་མ་ཐོན་པ་ཟ།	d°a ring nang par phâl tshûl g°a la yang dro gôp 'ma thön pa wa	ད་རིངས་ནངས་པ་ཕར་ཚུར་ག་ཉེ་ཡང་འགྲོ་དགོཔ་མ་ཐོན་པས་སྟོ།	da re nang pa phâ tshû g°a te yang jo gop ma thön pä 'mo	You didn't have to go anywhere these days, did you?
15.	ཁྱོད་ཡང་ཡག་ཞིན་བྱས་ལས་རང་བཞུགས་ལས་	khö yang yak zh°in bj°ä lä ra zhü lä yö	རྒྱ་ཡང་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ར་བཞུགས་ཡོད་ག།	na yang lä zh°im bê ra zhü yö g°a	Hope you are also doing fine. (HON)

	ཡོད་ད།	d°a			
16.	ཁྱོད་མིང་ཅི་ཡོ། ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ཅི་ཡོ།	khö ming ci yo/ khö g°i ming ci yo	ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ག་ཅི་སྟོ།	chö g°i ming g°a ci 'mo	What is your name?
17.	ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ཅི་བོས་དགོ་སྟེ།	khö g°i ming ci b°ö go bi	ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ག་ཅི་ཟེར་སྟེ།	chö g°i ming g°a ci zew 'mo	What is your name?
18.	ངའི་མིང་པ་ལྷ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན།	ngai ming pä ma bj°än b°ö gop 'in	ངའི་མིང་པ་ལྷ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན།	nge g°i ming pä ma zer 'lap 'in	I name is called as Pema.
19.	ངའི་མིང་པ་ལྷ་ཡིན།	ngai ming pä ma 'in	ངའི་མིང་པ་ལྷ་ཡིན།	ngei ming pä ma 'in	My name is Pema
20.	མཚན་ཅི་ལྟ་དགོ་སྟེ།	tshän ci zhu go bi	མཚན་ག་ཅི་ལྟ་སྟེ།	tshen g°a ci zhû 'mo lâ	May I know your name? (HON)
21.	ཁྱོད་ག་ནས་ཡོ།	khö g°a nä yo	ཁྱོད་ག་ཏེ་ཡས་སྟེ།	chö g°a te lä 'mo	Where are you from?
22.	ཁྱོད་འབྲུངས་ཡུལ་ག་ནས་ཡོ།	khö throng yü g°a nä yo	ཁྱོད་འབྲུངས་ཡུལ་ག་ཏེ་ཡས་སྟེ།	na throng 'yü g°a te lä 'mo	Where are you from? (hon)
23.	ཁྱོད་ག་ཏེ་འགྲོ་སངས་ཡོ།	khö g°al dro sang yo	ཁྱོད་ག་ཏེ་འགྲོ་ནི་སྟེ།	chö g°a te jo ni 'mo	Where will you be going?
24.	ང་འབྲུག་ནས་ཡིན།	Nga druk nä 'in	ང་འབྲུག་ལས་ཡིན།	nga druk lä 'in	I am from (Bhutan).
25.	ཁྱོད་ག་ཏེ་འགྲོ་དགོ་སྟེ།	khö g°al dö go bi	ཁྱོད་ག་ཏེ་འགྲོ་དཔ་སྟེ།	chö g°a te döp 'mo	Where do you live?
26.	ཁྱོད་ག་ཏེ་བཞུགས་དགོ་སྟེ།	khö g°al zhu go bi	ཁྱོད་ག་ཏེ་བཞུགས་པ་སྟེ།	nâ g°a te zhûp 'mo	Where do you live? (hon)
27.	ང་ཐིམ་ཕུག་ལ་འགྲོ་དགོ་པ་ཡིན།	nga thim phu la dö gop 'in	ང་ཐིམ་ཕུག་ལ་འགྲོ་དཔ་ཡིན།	nga thim phu lu döp 'in	I live in (Thimphu).
28.	ག་ཏེ་འགྲོ་དགོ་སྟེ།	g°al bjön go bi	ག་ཏེ་འགྲོ་ནས་སྟེ།	g°a te bjöm 'mo	Where are you going? (HON)
29.	ག་ཏེ་འགྲོ་དགོ་པ་ཡིན།	g°al dro go pi	ག་ཏེ་འགྲོ་སྟེ།	g°a te jou 'mo	Where are you going?
30.	ཁྱོད་ཀྱིས་ཨིང་ལི་ཤི་མ་ཁྱེན་གྱི་སྟེ།	khö g°e English khän g°a	ཁྱོད་ཀྱིས་ཨིང་ལི་ཤི་མ་ཁྱེན་གྱི་སྟེ།	nâ g°i English khän g°a	Do you speak English? (HON)
31.	ཁྱོད་ཀྱིས་ཨིང་ལི་ཤི་ཤིས་གྱི་སྟེ།	khö g°e English shê g°a	ཁྱོད་ཀྱིས་ཨིང་ལི་ཤི་ཤིས་གྱི་སྟེ།	chö g°i English shê g°a	Do you speak English?

32.	ངགས་ཡིང་ལིཤི་སྤུ་རུ་རེ་ རེ་ཤེས།	Nga g°e Eng- lish pu du re re shê	ངགས་ཡིང་ལིཤི་ཨ་ཙི་ རེ་ཤེས།	nga g°i Eng- lish 'a tsi re shê	I do speak little English.
33.	ངགས་ཡིང་ལིཤི་ཅུ་ནས་ རང་མི་ཤེས།	Nga g°e Eng- lish tsa nă rang 'mi shê	ངགས་ཡིང་ལིཤི་མ་པ་ ལས་མི་ཤེས།	nga g°i Eng- lish ma pa lâ mi shê	I do not speak English at all.
34.	ཁྱོད་ཕྱག་ལུ་གཡལ་གནང་ དགོ་པེ།	khö châ lâ g°al 'nang go pi	ཁྱོད་ཕྱག་ལུ་ག་ཏེ་གནངས་ སྟོ།	nâ châ lâ g°a te 'năm 'mo	Where do you work? (HON)
35.	ཁྱོད་ལས་གཡལ་བྱི་དགོ་པེ།	khö lâ g°al bj°i go pi	ཁྱོད་ལུ་ག་ཏེ་འབདམ་སྟོ།	chö lâ g°a te bău 'mo	Where do you work?
36.	ལགས།	Lâ	ལགས།	Lâ	Pardon? Yes? (HON)
37.	ཨ།	'ă	ཨ།	'ă	What/yes
38.	ད་རིང་ནངས་པར་ལས་ཅི་ རང་བྱི་དགོ་པེ།	d°a ring nang par lâ ci rang bj°i go pi	ད་རིང་ནངས་པ་ལུ་ག་ཅི་ ར་འབད་དོ་གོ།	d°a re na b°a lâ g°a ci ra bă d°o g°o	What are you doing nowa- days?
39.	ད་རིང་ནངས་པར་ད་ བི་དི་ ཅིག་སྟབས་བདེ་ཏོག་ཏོ་ར་ མ་ཡོངས།	d°a ring nang par nga pi d°i ci tap de tok to ra ma yong	ད་རིང་ནངས་པར་ད་ཨ་ ཅི་སྟབས་མ་བདེ་བར་ ཡོད།	d°a re nang par nga 'atsi tap ma de wa yö	These days things are not really going well.
40.	ག་ནས་འབྱོན་དགོ་སྟེ།	g°ă nă bj°ön go bi	ག་ཏེ་ལས་འབྱོན་མ་སྟོ།	g°a te lâ bj°öm 'mo	Where are you coming from? (HON)
41.	ཁྱོད་ག་ནས་ཡོང་དགོ་སྟེ།	khö g°ă nă yong go bi	ཁྱོད་ག་ཏེ་ལས་འོང་མ་སྟོ།	chö g°a te lâ ôm 'mo	Where are you coming from?
42.	ང་བཅོམ་ག་ནས་ བྱས་ ལས་ཡོང་པའི་གི་ཡིན།	nga Bangkok nă bj°ă lâ yong pi g°i 'in	ང་བཅོམ་ག་ལས་སྟེ་ འོང་མ་ཡིན།	nga Bangkok lă bê ôm 'in	I came via Bangkok.
43.	གྲུ་བྱས་ན་ཡོང་པེ།	g°uz bj°ăn yong pi	ག་དེམ་ཅིག་སྟེ་འོང་མ་ སྟོ།	g°a d°em ci bê ôm 'mo	What is the purpose of your visit?
44.	འགྲངས་བྱས་ལས་བཞེས་ ཞི།	drām bj°ă lâ zhêsh	འགྲངས་སྟེ་བཞེས།	drām bê zhe	Eat until you are full.
45.	འགྲངས་བྱས་ལས་བཟའ་ ཞིག།	drām bj°ă lâ z°ash	འགྲངས་སྟེ་བཟའ་སྟེ།	drām bê z°a 'mê	Eat until you are full, okay?
46.	གསོལ་རས་ཞུས་སོང་ད།	söl ră zh°ü song nga	གསོལ་ར་ཞུ་ཡི་སྟེ།	sö ra zh°u yi 'mê	Thank you for the treat.

47.	ད་གསོལ་རས་ལྷུ་ལས་ ཅབ་སོང་།	d°a söl rä zh°ü lä cab song nga	ད་གསོལ་རས་ལྷུ་སྤྱེ་ ཡར་སོ་ཡི་སྤྱེ།	d°a söl rä zh°ü be ya so yi mä	I am going now after your treat.
48.	ད་གསོལ་རས་ལྷུ་བྱས་ན་ ཕྱིན་སོང་།	d°a söl rä zh°ü bj°än pchinsong nga	ད་གསོལ་རས་ལྷུ་སྤྱེ་ ཡར་སོ་ཡི་སྤྱེ།	d°a söl rä zh°ü be ya so yi mä	Now I am go- ing after your treat.
49.	ད་གནས་མེད་ས་མེད་ བགྱིན་ཆེས་ང།	d°a ' na me sa me ka dr°in che song	གནས་མེད་ས་མེད་ བགྱིན་ཆེས་ང།	'na me sa me ka dr°in che	Thank you so much.
50.	ནངས་པར་མཇལ་སྤྱོད།	Nang par jä bê no	ནངས་པར་མཇལ་གོ།	Na b°a jä g°e	See you tomor- row. (HON)
51.	པི་དི་ཅི་ནས་འཕྲད་བེན།	Pi d°i ci nä phrä b°en	ཨ་ཅི་ཁ་ལས་མཇལ་གོ།	'a tsi kha lä jä g°e	See you in a while. (HON)
52.	ཡཔ་ཅི་འཕྲད་ཡོང།	yap ci phrä yong	ལྷ་མ་འཕྲད་འོང།	Tâ ma chä ong	See you later.
53.	ཁྱོད་དང་མཇལ་ལས་ སེམས་དགའ་སོང།	khö d°ang jä lä sem ga song	ཁྱ་དང་མཇལ་སྤྱེ་སེམས་ དགའ་ཡི།	nâ d°ang jä bê sem ga yi	Pleased to meet you. (HON)
54.	ཁྱོད་དང་འཕྲད་ལས་ སེམས་དགའ་སོང།	khö d°ang phrä lä sem ga song	ཁྱོད་དང་ཕྱད་སྤྱེ་སེམས་ དགའ་ཡི།	chö d°ang chä bê sem ga yi	Pleased to meet you
55.	ད་ཡག་ཞིན་བྱས་ལས་ བལྟགས་ཤིག།	d°a yak zh°in bj°ä lä zhush	ལེགས་ཤོམ་སྤྱེ་བལྟགས།	lä zhim bê zhû	Stay safe, take care.
56.	མཇུག་ལ་མཇལ་བེན།	Jû la jä b°en	ཤུལ་ལས་མཇལ་གོ།	shü lä jä g°e	See you next time. (HON)
57.	མཇུག་ལ་ཡག་ཞིན་བྱས་ ལས་མཇལ་སངས་སྤྱོད་ལས་ བཏབ་བེན།	jul yak zh°in bj°ä lä jä sang 'mön lam tap b°en	ཤུལ་ལས་ལེགས་ཤོམ་ སྤྱེ་མཇལ་ཚུགས་པའི་ སྤྱོད་ལས་བཏབ་གོ།	shü lä lä zhim bê jä tshu pai 'mön lam yö	Will offer prayer to see you in future.
58.	ཁྱོད་འདི་ལ་ཞག་གྲན་དེ་ ཅིག་སྤྱོད་སང།	khö dil zhâ g°an d°a ci dö sang	ཁྱོད་ལྷ་ལྷ་ཞག་ག་དེ་ ཅིག་སྤྱོད་ནི་སྤྱོད།	chö na lu zhâ g°a d°e ci dö ni 'mo	How many nights are you going to spend here?
59.	ང་འདི་ལ་ལྷ་གསུམ་ཚེད་ ཅིག་སྤྱོད་སངས་ཡིན།	nga dil da sum dz°ö ci dö sang ' in	ང་ལྷ་ལྷ་གསུམ་དེ་ ཅིག་སྤྱོད་ནི་ཡིན།	nga nâ lu dau sum d°e ci dö ni ' in	I will be here for around three months
60.	ཁྱོད་འདི་ལ་བསྐྱད་ལས་ལོ་ ག་ཚེས་གྲན་དེ་ཅིག་ཕྱིན་	khö dil dâ lä lo g°a dz°ö/g°an d°a	ཁྱོད་ལྷ་སྤྱོད་དེ་ལོ་ག་དེ་ ཅིག་ཡར་སོ་ཡི།	chö nâ dö d°e lo g°a d°e ci	How long you have been here?

	ཕྱི།	ci chin bi		ya so yi	
61.	ཁྱོད་འདིལ་ཅི་བྱེལ་ཡོང་སྟེ།	khö dil ci bj°il yong bi	ཁྱོད་ལྷ་ལུ་ག་ཅི་འབད་ བར་འོང་འོང་མ་སྟོ།	chö nâ lu g°a ci bê wa wong wôm 'mo	For what pur- pose have you come here?
62.	ང་འདིལ་ག་ཞུང་གེས་ས་ འཇལ་དོ་བཏང་སྟེ་གི་ཨིན།	nga dil chung g°e sa jäl d°o tang bi g°i 'in	ང་ལྷ་ལུ་ག་ཞུང་གེས་ས་ འཇལ་བར་བཏང་ བཏང་མ་ཨིན།	nga nâ lu chung g°i sa jä wa tang tām 'in	I have been sent here by the govern- ment to survey land.
63.	ཁྱོད་ལས་གལ་བྱི་དགོ་སྟེ།	khö lä g°al bj°I go bi	ཁྱོད་ལྷ་ག་ཉེ་འབད་མ་སྟོ།	chö lâ g°a te bäu 'mo	Where do you work?
64.	ཁྱོད་འདིལ་ཅི་བྱི་དགོ་སྟེ།	khö dil ci bj°i g°o bi	ཁྱོད་ལྷ་ག་ཅི་འབད་མ་སྟོ།	chö nâ g°a ci bäu 'mo	What are you doing here?
65.	ཁྱོད་གི་ལས་གུ་རྩུ་ར་འགོ་ གོ།/སྟེ།	khö g°i lä g°u dz°u ra dro g°o/bi	ཁྱོད་ཀྱི་ལྷ་ག་དེ་སྟེ་ར་ འགྱོ་དོ་གོ།	chö g°i lâ g°a d°e bê ra jo d°o g°o	How is your work going?
66.	ངའི་ལས་མེ་དགོ་ད་ཅིག་ འགོ་གི།	ngai lä phe d°a g°o d°a ci dro g°i	ངའི་ལྷ་འདི་ ཟུང་དག་ གོ་དག་ཅིག་འགྱོ་དོ།	ngei lâ d°i pche d°a ko d°a ci jo d°o	My work isn't going that fine or not so bad.
67.	ངའི་ལས་མེ་དགོ་ད་ལོང་ང་ ཅིག་འགོ་གི།	ngai lä phe d°a g°o d°a long nga ci dro g°e	ངའི་ལྷ་འདི་ ཟུང་དག་ གོ་དག་མཚམས་ཅིག་ འགྱོ་དོ།	ngei lâ d°i pche d°a ko d°a tsham ci jo d°o	My work isn't going that fine or not so bad.
68.	ངའི་ལས་ད་ཁེ་མེད་རྒྱུད་ མེད་ཅིག་འགོ་གི།	ngai lä d°a khe mê gü mê ci dro g°i	ངའི་ལྷ་འདི་ ཁེ་མེད་ རྒྱུད་མེད་མཚམས་ཅིག་ འགྱོ་དོ།	ngei lâ d°i khe me g°ü mê tsham ci jo d°o	My work is doing no loss no gain.
69.	ཁྱོད་ཕུག་དཔེ་ཅི་འེ་ནང་ གཟིགས་པི།	Khö châ pe ci nang zik pi	ལྷ་ཕུག་དཔེ་ག་ཅི་ནང་ གཟིགས་ཅི།	nâ châ pe g°a ci nang zî ci	What subject did you study? (hon)
70.	ཁྱོད་དཔེ་ཆ་ཅི་བཟླས་པི།	khö pe cha ci tä pi	ཁྱོད་དཔེ་ཆ་ཚོས་ཆན་ག་ ཅི་བཟླ་ཡི།	chö pe cha chö tshen g°a ci ta yi	What subject did you study?
71.	ང་གས་རྫོང་ཁ་དང་ཨིང་ ལི་ཤི་གཉིས་ཁ་དང་རང་ཅོག་ ས་ཤེས།	nga g°e dzongkha d°ang English 'nyi kha d°a rang tsok sa shê	ང་གས་རྫོང་ཁ་དང་ཨིང་ ལི་ཤི་གཉིས་ཆ་རང་ཅོག་ གཟིགས་ཤེས།	nga g°i dzongkha d°ang Eng- lish 'nyi cha ra cok cîp shê	I can speak both Dzongkha and English.

72.	སྤྲོད་རྟོག་ཁྱེད་ལ་ཉལ་ ཞིག།	ki tong to bj°ä lä nyäsh	སྤྲོད་རྟོག་སྤྲོད་ཉལ།	ki tong to bê nyä	sleep peaceful- ly.
73.	སྤྲོད་རྟོག་ཁྱེད་ལ་ས་ གཟིམས་ཞིག།	ki tong tong bj°ä lä zimsh	སྤྲོད་རྟོག་སྤྲོད་གཟིམ།	ki tong to bê zim	sleep peace- fully.(HON)
74.	ཁྱོད་དགུང་ལོ་གཞན་དེ་ཅིག་ བཞེས་ཅི།	khö gung lo g°an d°a ci zhê pi	རྒྱ་དགུང་ལོ་གཞན་དེ་ཅིག་ བཞེས་ཅིགོ།	nâ gung lo g°a d°e ci zhê ci go	How old are you? (hon)
75.	ཁྱོད་ལོ་གཞན་ཕྱིན་སྤྱི།	khö lo g°a dz°ö pchin bi	ཁྱོད་ལོ་གཞན་དེ་ཅིག་ལང་ ཡི།	chö lo g°a d°e ci lang yi	How old are you?
76.	ང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཕྱིན་སོང་།	nga lo ' ngap' cu chin song	ང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལངས་ཡི།	nga lo ' ngap cu lang yi	I am 50 years old.
77.	ཁྱོད་ལ་སྤྱན་གཞོ་ཡོད་ཅི།	khö la pün g°a tsho yö pi	ཁྱོད་ལ་སྤྱན་ཆག་དེ་ཅིག་ ཡོད།	chö lu pün cha g°a d°e ci yö	How many sib- lings do you have?
78.	ང་ལ་སྤྱན་བུ་ཇ་བཞི་དང་ མོ་ལྔ་ཡོད།	Nga la pün b°u dz°a zhi d°ang b°om ' nga yö	ང་ལ་སྤྱན་བཞི་དང་མོ་ སྤྱན་ལྔ་ཡོད།	Nga lu pho pün zhi d°ang mo pün ' nga yö	I have four brothers and five sisters
79.	ཁྱོད་གཉེན་བཅང་སྤྲོད་ཡ།	khö ' nyen tang bi ya	ཁྱོད་གཉེན་རྒྱུ་ཅི་ག།	chö ' nyen cap ci g°a	Are you mar- ried?
80.	ང་གཉེན་རྒྱུ་ལས་ཁ་ཡང་ བྲས་སོང་།	nga' nyen cap lä kha yang brä song	ང་གཉེན་རྒྱུ་སྤྲོད་ཁ་ཡང་ བྲས་སོ་ཡི།	Nga ' nyen cap bce kha yang bj°ä so yi	I have married and divorced also
81.	ང་གཉེན་བཅང་ལས་ཁ་ ཡང་ཕྱས་ལས་རྒྱུ་སོང་།	Nga' nyen tang lä kha yang phrä lä cap song	ང་གཉེན་རྒྱུ་སྤྲོད་ཁ་ཡང་ བྲས་སོ་ཡི།	Nga ' nyen bê kha yang bj°ä so yi	Yes, I got mar- ried and di- vorced too.
82.	ང་གཉེན་བཅང་སོང་དབའི།	Nga ' nyen tang song ' wai	ང་གཉེན་རྒྱུ་ཅི་དབའི།	Nga ' nyen cap ci ' wai	Yes, I am mar- ried
83.	ཁྱོད་ལ་བྱི་རྩོད་གཞན་ཡོད་ སྤྱི།	khö la bj°ir d°o g°a dz°ö yö bi	ཁྱོད་ལ་བྱི་གཞན་དེ་ཅིག་ ཡོད།	chö lu ' a lu g°a d°e ci yö	How many children do you have?
84.	ཁྱོད་ཀྱི་མགའ་པ་ལས་ཅི་ བྱས་ཀྱི་སྤྱི།	khö g°i mak pa lä ci j°i g°u bi	ཁྱོད་ཀྱི་མགའ་པ་ལྷ་གཞན་ཅི་ འབད་པ་སྤྱི།	Chö g°i ' map lä g°a ci b°äu ' mo	What job does your husband do?

85.	ཁྱོད་ཀྱི་ (གནས་མོ་ /གནས་མོ་) གནས་ཡོ།	khö g°i 'nä mo/ 'näm g°a nä yö	ཁྱོད་ཀྱི་ཨ་མ་སྐུ་གཏེ་ ལས་སྒྲོ།	chö g°i 'am su g°a te lä 'mo	Where is your wife from?
86.	འདི་ལ་དགའ་སང་ཨིན་པ་ ག།	dil ga sang 'im pa g°a	ནྟུ་ལུ་དགའ་ནི་མས་ག།	Nâ lu g°a ni mä g°a	Will you be happy here?
87.	དགའ་ད་དགའ་གི་ འན་ ད་བྱས་རུང་གནས་མེད་ས་ མེད་གང་གི།	ga d°a ga g°i an d°a j°ä rung 'na me sa me dr°ang g°i	དགའ་ནི་འདི་དགའ་ བས་དེ་འབད་ཕ་ད་ གནས་མེད་ས་མེད་ གང་མ་མས།	g°a ni d°i ga wä d°e bäu d°a 'na me sa me jām mä	I am happy here but it is very cold.
88.	ད་ཁྱོད་ཅི་བྱི་སང་ཡོ།	d°a khö ci bj°i sang yo	ད་ཁྱོད་ག་ཅི་འབད་ནི་སྒྲོ།	d°a chö g°a ci bä ni 'mo	What are you going to do now?
89.	ད་ཁྱོད་གལ་འགྲོ་སང་ཡོ།	d°a khö g°al dro sang yo	ད་ཁྱོད་གཏེ་འགྲོ་ནི་སྒྲོ།	d°a chö g°a te jo ni 'mo	Where are you going to go now?
90.	ད་ང་ཕྱིན་སྲོང་ད།	d°a nga chin song nga	ཡར་སྲོང་ཡི་མས།	Yâ so yi 'mä	Now I will take leave.
91.	ད་ང་རྒྱབ་སྲོང་ད།	d°a nga cap song nga	ཡར་སྲོང་ཡི་མས།	Yâ so yi 'mä	Now I am gone.
92.	ཡ་ཡ་ ད་རིང་ངེ་རང་འཕྲད་ ལས་སེམས་དགའ་སྲོང་ད།	Ya ya d°a ring nge rang phrä lä sem g°a song nga	ད་རེས་ང་བཅས་ཕྱད་དེ་ སེམས་དགའ་ཡི།	d°a re nga cä pchä d°e sem g°a yi	Ok, I was hap- py to meet you.
93.	ཡ་ཡ་ ཡག་ཞིན་བྱས་ ལས་འབྱོན་ཞིག།	Ya ya yak zh°in bj°ä lä jönsh	ལགས་སོ། ལེགས་ ཤོམ་སྟེ་བྱོན་ཞིག།	lâ so, lä zhim bê j°önsh	okay, safe journey.

25. གནུགས་ཀྱི་ཡན་ལག། གནུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མིང་མཛོད། Lexicon of Body parts

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག་།	མཛོད་ཀྱི་ཨང་།	སྐད་ཐག་།	མིང་ལྷན་།
1.	གནུགས།	z'u	གནུགས།	z'u	Body
2.	མ་ གྱ།	Hra ca	གྱ།	Ca	Hair
3.	ཚར་ཏི་མ།	tshar ti ma	སྤྱི་གཙུག་།	ci tsû	the crown
4.	ཐོད་པ།	thö pa	ཐོད་པ།	Thöp	Skull
5.	ཚོ་མ།	tsho ma	སྤྱི་གཙུག་།	so	Crown
6.	སྤྱི་པོ།	pchi wa	སྤྱི་གཙུག་།	so b°a na	Crown
7.	མགོ་རྒྱ།	g o tô	མགོ་རྒྱ།	gu tô	Head
8.	མིག་རྩི་མ།	Mik dzim	སྤྱི་གཙུག་མཚམས།	' min tsham	The centre of forehead
9.	དམིག་གཉིས་འཛོམས།	'mik 'nyi dzom	སྤྱི་གཙུག་མཚམས།	' min tsham	The centre of forehead
10.	རྩི་མཚམས།	hrân tsham	སྤྱི་གཙུག་མཚམས།	ca tsham	Glabella
11.	དཔལ་མགོ།	prä go	དཔལ་མགོ།	Pchäu	Forehead
12.	མིག་།	Mik	མིག་རྒྱ།	'mi to	Eye
13.	མིག་ཕྱང་མ།	'mik thrang ma	ཨུ་ལྷ་མ།	' au lha cu	pupil
14.	རྩི་མ།	dz°i ma	མིག་རྩི་མ།	'mik dzim	Eyelash
15.	སྤྱི་མ།	'ming ma	སྤྱི་གཙུག་མ།	'min ma	Eyebrow
16.	དམིག་ཕྱི་མོ།	'mik phor g°o	མིག་རྒྱ་ཕྱི་མོ།	'mi to phöp	Eye ball
17.	དུ་མི།	d°u mi	བྱེ་གོ།	bj°e ke	Rheum
18.	སྤྱི་མ།	'na chu	སྤྱི་མ།	'na chu	Rheum
19.	གདོང་།	dong	གདོང་།	Dong	Face
20.	སྤྱི་པ།	'na pha	ལྷ་པ།	lha pa	nose
21.	སྤྱི་པ་དམིག་པ།	'na pha 'mik pa	ལྷ་པ་དོང་།	ha pa d°ong	Nostril
22.	སྤྱི་པ་ཤོག་པ།	'na pha shok pa	ལྷ་པ།	lha pa	Nose
23.	ལ།	Kha	ལ།	Kha	Mouth
24.	རྒྱ་ཏི་མ།	tok to ma	མཁུ་རྒྱ་ཏི། མཁུ་རྒྱ་ཏི་མ།	khur to/khur	Cheek

			ཚོས།	tshö	
25.	མཁྱུར།	Khur	ཟ་ལྟབ།	z°a tap	Cheek
26.	ནིམ་ཙོ།	'nim co	ནམ་ཙོ།	'nam co	Ear
27.	ནིམ་ཙོ་དམིག་པ།	'nim co'mik pa	ནམ་ཙོ་དོང་།	'nam co d°ong	Ear hole
28.	མཆེལ། མཆེ་བ།	Chew che wa	མཆེལ།	Chew	canine tooth, canine, tusk, fang
29.	མཚུ་ཕྱི་ཤོ་རལ།	Chu di sho rä	ཤོ་རལ།	sho rä	cleft lip, hare-lip
30.	ཁ་རལ།	kha rä	ཁ་རལ།	kha rä	cleft lip, hare-lip
31.	སོ།	So	སོ།	So	Teeth
32.	ནེ།	'ne	སོ་ནིའུ་ནིའུ།	so 'nyiw/ 'nyiw	Gum
33.	སོའི་ནེ།	söi 'ne	སོ་ནིའུ་ནིའུ།	so 'nyiw/ 'nyiw	Gum
34.	ཐུ།	Ce	ཐུ།	ce	Tongue
35.	མཚུ་ཕྱི།	chu di	མཚུ།	Chu	Lips
36.	གམ་ལང་།	g°am lang	མ་མཁལ།	Mang khe	Chin
37.	ཁྱུ་ཤོ།	Ja wo	ཁྱུ་ཤོ།	Ja wo	Moustache
38.	ཁྱམ་ཞོལ།	Jam zh°öl	ཁྱམ་ཞོལ།	Jam zh°ö	Beard
39.	གམ་ཐག།	g°am thâ	མ་ར།	'mâ ra	Beard
40.	ལྷག་ཇི།	tak dz°i	ལྷག་ཀོ།	tâ ko	Nape
41.	ལྷག་ཇི་ཐག་ཙ།	tak dz°i thak tsa	ལྷག་ཙ།	tak tsa	Nape
42.	ཉོད་པ།	nyö pa	ལྷག་ཀོ།	'ö ko	Neck
43.	ཉོད་པའི་དམིག་པ།	nyö pai 'mik pa	ཁློད་པའི་དྲུང་ཅུང་།	Kö mai d°ung cu	Throat
44.	དྲུ་མང་།	d°u mang	ཞོལ་མདུད།	'öl dü	Adam's apple
45.	དཔུང་པ།	pung pa	ཕྱག་ལྷག།	Pchâ tâ	Shoulder
46.	ལག་པ།	lak pa	ལག་པ།	Lâp	Hand
47.	གྲུ་མང་།	dr°u mang	ཀི་ལི།	Ki li	Elbow
48.	སི་མོ།	si mo	སེན་མོ།	Sê mo	Nail

49.	བྲེ་མང།	prä mang	མཛུབ་མོ།	Dzû mo	1 finger 2 in- dex finger
50.	ལག་པའི་མིལ།	lak pai mil	ལག་ཐོ།	lak tho	Arm
51.	ལག་པའི་སྟིང་མ།	lak pai 'nying ma	སྤ་རི།	pâ ri	Palm
52.	ལག་པའི་ཚིགས།	Lak pai tshî	ལག་ཚིགས།	lak tshî	Wrist
53.	མུག་དུམ།	muk d°um	མཛྡག་ཕུ།	dzo phû	Punch
54.	སྤར།	Par	སྤར་རི།	pâ ri	Handful
55.	བྲང་དོ།	brang d°o	བྲང་ཁོག།	bj°ang khô	Chest
56.	སྒལ་པ།	gä pa	སྒལ་རྟོ།	Gä to	Back
57.	འོ་མ།	o ma	ཨོ་མ།	'om	Breast
58.	ཕོ་བ།	pho wa	ཕོ་ཤ།	Phou	stomach, belly
59.	གསུམ་གོ།	sü g°o	ཕོ་ཅུང་མ།	pho cüm	Abdomen
60.	སྒང་མ།	'lang ma	ཨ་བུག།	'a b°û	Buttock
61.	སྒོད་པ།	Kêp	སྒོད་པ།	Kêp	Waist
62.	མིག་ཕྱ།	'mik chu	མིག་ཕྱ།	'mî chu	Teardrop
63.	ཐེབ།	Theb	ཚིལ་མ།	Tshi ma	Spit
64.	གཅིན།	Cin	ཕྱ།	Chu	Urine
65.	སྒུག་པ།	tuk pa	ཨ་ཤ།	'a wa	faeces, stool
66.	མཁལ་མའི་གྲི་ཅུང།	khä mai dr°i cu	མཁལ་དྲོག།	Khä dô	Kidney
67.	མཚིན་པ།	Chîm	མཚིན་པ།	chîm	Liver
68.	གྲོད་པ།	dr°öp	གྲོད་པ།	g°öp	Stomach
69.	སྟིང་ཁ།	'nying kha	དོན་ཉིང།	d°û hing/d°ö hing	Heart
70.	གྲོ་བ།	'lo wa	གྲོ་ཤ།	'lou	Lung
71.	རུས་གོ།	rü g°o	རུ་རྟོ།	Ru to	Bone
72.	ཤ།	sha	ཤ།	Sha	Flesh
73.	ཐག།	Thrâ	ཐག།	Thrâ	Blood
74.	ཀང།	Kang	ཀང།	Kang	Bone marrow
75.	ཕེག་རྟོམ།	pek tom	ཅུ་བུར།	chu b°ur	Blister

76.	ཚུམ་བུར།	chum b°ur	ཚུ་བུར།	chu b°ur	Blister
77.	ཀང་པའི་བྲེ་མང།	kâ pi pre mang	ཀང་མཛུབ།	Kang dzup	Toes
78.	ཚིགས།	Tshî	ཚིགས་རྟོ།	tshî tô	Joints
79.	ཀང་པའི་རྟེ་གོ་ལ།	kâ pai te g°o la	ཀང་མའི་ཚིགས་རྟོ།	kã mai tshik to	Ankle
80.	ཀང་པ།	kâ pa	ཀང་མ།	Kâm	Leg
81.	བཞྲད་དོ།	'lă d°o	བཞྲད་དོ།	'lă d°o	Thigh
82.	ཕུས་མི།	pü mi	ཕུས་མོ།	Pü mo	Knee
83.	ཕུས་མི་ཡང་ག་ལི།	pü mi yang g°a li	ཕུས་མོའི་འཁོར་ལོ།	Pü mo khor lo	Knee-cap, patella
84.	ཀ་པའི་ནང།	ka pai nang	ཀང་མའི་ཤ།	kã mai wa	Instep
85.	གྱིད་ཐག།	gi thâ	གྱིད་ཐག།	gi thâ	Calf
86.	ལུ་བ།	ba wa	ལུ་ཤ།	Bau	Goitre
87.	གདོང་ནས་སོ།	Dong nä so	གདོང་སོ།	Dong so	Incisor
88.	སྟང་ནས་སོ།	teng nä so	ཡ་སོ།	Ya so	upper teeth
89.	འོག་ནས་སོ།	og nä so	མ་སོ།	Ma so	lower teeth
90.	ཕུག་སོ།	phuk so	ཕུག་སོ།	phuk so	Molar
91.	གླི་རུང་མ།	'li cung ma	ཕྱེ་རུང་།	Că cûm	tonsil
92.	སྟེ།	'ne	ཀན།	ken	Palate
93.	སྟང་ནས་སྟེ།	teng nä 'ne	ཡ་ཀན།	Ya ken	upper palate
94.	འོག་ནས་སྟེ།	aog nä 'ne	མ་ཀན།	Maken	lower palate
95.	ཁའི་མཚུདི།	khai chu d°i	ཁ་མཚུ།	kha chu	Lips
96.	སྟང་ནས་མཚུདི།	teng nä chu d°i	ཡ་མཚུ།	Yam chu	upper lip
97.	འོག་ནས་མཚུདི།	og nä chu d°i	མ་མཚུ།	Mam chu	lower lip
98.	སྤར་སྒྲུག།	par bû	སྤར་རི་སྒྲུག།	Pa ri bû	Palm
99.	མཐི་མང།	thi mang	མཐེ་བོང།	The b°ong	Thumb
100.	བྲེ་མང།	pre mang	མཛུབ་མོ།	dzû mo	fore finger
101.	སྤེམ་པའི་རོ་མ།	pem pai ro ma	གྲུང་མཛུབ།	g°ung dzup	Middle finger

102.	རོ་མའི་རྒྱ་ཆ།	ro mai jän cha	སྲིན་མཚུབ།	Sin dzup	ring finger
103.	ལྷ་མ་ལུ།	lhä cam	སྲིན་མཚུབ།	Sin dzup	ring finger
104.	ཀི་ལི།	ki li	མཚུབ་རྩ་།	dzu cû	Little finger
105.	བསོད་ན་ལས་སྦྱིད།	sö na lä ki	མཚུབ་རྩ་།	dzu cû	Little finger
106.	བྱི་རྩ་སྦྱུ།	bi j°u tru g°u	མཚུབ་རྩ་།	dzu cû	Little finger
107.	ངར་གདོང་།	ngar dong	ངར་གདོང་།	ngâ dong	shin,shinbone
108.	བིན་ཐག།	b°in thâ	བྱིན་ཐག།	bj°im thâ	Calf
109.	ག་ཇི་ལི་ཤང་།	g°a ji li wang	ཨ་ཅི་འོག།	'e tsi wô	Armpit
110.	ཁེ་གུང་།	khe g°ung	མཆན་ལོགས།	chen lô	Ribcage
111.	རྩོ།	Dro	ཅིབ་རྩོ།	tsip dro	Rib
112.	ཀླེད་པའི་གདུང་ཤིང་།	ked pai dung shing	སྐལ་ཆོགས།	gä tshik	Backbone
113.	ཁྱི་ཐི་ཐག་པ།	ti wi thak pa	ཁྱེ་ལུ།	Teu	Navel
114.	ཁྱི་ཐི།	ti wi	ཁྱེ་ལུ་ཐག།	Tiu thâ	Navel stiring
115.	གསུམ་གོ་སྦད།	sü g°o 'mä	ཕོ་རུམ།	Pho cum	Tummy
116.	མདུན་སུམ།	dün sum	དཔྱི་སྦད།	Pci 'mä	Hip
117.	སྤང་མའི་དམིག་པ།	'lang mai 'mik pa	ཨ་བྱག་དོང་།	'a b°u d°ong	Anus
118.	སྤང་མ།	'lang ma	ཨ་བྱག་སྤང་ཆོགས།	'a b°û gang tshik	Buttock
119.	སྦུ།	tu	སྦུ།	Tu	Vagina
120.	ལྷིག་པ།	'lik pa	ལྷིག་པ་དོག།	lhip to	Testicle
121.	ལྷིག་པ།	'lik pa	ལྷིག་པ།	Lhip	Testicle
122.	མཇེ།	je	མཇེ།	Je	Penis
123.	མཇེའི་ལྷགས་གོ།	jei pa g°o	མཇེ་ལྷགས།	Je pak	Foreskin
124.	ལྷིག་པའི་ལྷགས་གོ།	'lik pai pa g°o	ལྷིག་ལྷགས།	Lhik pâ	Scrotum
125.	སྦོད།	'mod	རྩང་།	Hung	pubic hair
126.	སྦོད།	'mod	རྩང་ཚང་།	Hung tshang	pubic hair
127.	ལྷིད་ཐ།	'lid ba	བྱ་ལེ།	j°a le	Clitoris

128.	བསྐྱད་རྡོ་བར།	'lä d°o b°ar	སྐྱ་བར་ནང་།	ga b°ar nâ	pubic area
129.	ཀ་པའི་རྟིང་པ།	Kâ pai ting pa	རྟིང་པ།	Tĩm	Heel
130.	རྟིང་ཙ།	ting tsa	རྟིང་ཙ།	Ting tsa	Achilles Ten- don
131.	ཐྲ་ཙ།	thrâ tsa	ཐྲ་ཙ།	thrâ tsa	Vein
132.	བདར་ཁུ།	dâ khu	བདར་ཁུ།	dâ khu	Sperm
133.	ཚད་པ།	Tshäp	རྩལ་ནག	Ngü nâ	Sweat
134.	ལྷད་པ།	'läp	ལྷད་པ།	'läp	Brain
135.	ནང་སྟོ།	nang 'lo	ནང་ཁྲོལ།	Nang thrö	Viscera
136.	ཞུ་མ།	jo ma	ཞུ་མ།	Juma	Intestine
137.	ཁུས་མེར།	thrü ser	ཁུ་མེར།	chu ser	Pus/serum
138.	བུ་ཚང་།	b°u tshang	བུ་ཚང་།	b°u tshang	1 womb 2 placenta
139.	ན།	'nâ	ནག	'nâ	Pus
140.	པགས་ཀོ།	Pa ko	པགས་ཀོ།	pa ko	Skin
141.	སྐྱ་སྐྱ།	bas pu	བ་སྐྱ།	b°a pu	the small hairs of the body, fuzz
142.	ནལ་པ།	'na ba	ནལ་པ།	'nä pa	Earwax
143.	སྐྱ་བ།	'nap	ལྷ་བས།	Hâp	Mucus
144.	ཙ།	Tsa	ཙ།	Tsa	Vein
145.	ཅིར་སྟེ།	tsir be	མཛེར་པ།	Dzêp	Wart

གཟུགས་ཀྱི་ཡན་ལག། གཟུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ཚིགས་ཚིག། Phrases of Body parts

ཨང་།	འཛིན་སྐད།	སྐྱ་པ།	རྫོང་པ།	སྐྱ་པ།	ཨིང་ལི།
1.	འོ་མའི་མགོ།	o mai go	ཨོ་མ་གྱི་སྐྱ་རྟོག།	'om g°i pci tô	Nipple
2.	འོ་མའི་མགོ་རྟོ།	o mai go to	ཨོ་མ་གྱི་སྐྱ་རྟོག།	'om g°i pci tô	Nipple
3.	འོ་མའི་འགག།	o mi gâ	ཨོ་མའི་འགག།	'o mi gâ	Breast

4.	ང་ག་བླུགས་ན་གྱི།	nga z ^o û na g ^o i	ང་ག་བླུགས་ན་མ་མས།	nga zû nau mä	I am suffering from body ache.
5.	ང་ག་བླུགས་ན་ལས་འདྲེགས་ རང་མ་ཚུགས།	nga z ^o û na lä drê rang ma tshu	ང་ག་བླུགས་ན་སྟེ་འབད་ ར་མ་ཚུགས།	nga zû na te bä ra ma tshu	I can't bear the body ache.
6.	ཁོ་ཐོག་ཏྲོ་ཕྱིན་ལས་རྒྱུ་ པའི་ཚིགས་འཁྲུགས་འདུག།	kho bok to chin lä kâ pi tshi thrû dû	ཁོ་ཐོབ་རིལ་ཏྲོ་རྒྱུ་མ་གྱི་ ཚིགས་དྲུགས་ཅུག།	kho bop rî te kâm g ^o i tshî trû nu	He fell down and dislocated the leg joints.
7.	སྒྲ་པ་ནས་ཁྲག་འཐོན་གྱི།	'na pha nâ thrâ thön g ^o i	སྒྲ་པ་ནང་ལས་ཁྲག་ འཐོན་མས།	ha pa nang lä thrâ thöm mä	bleeding from nose.
8.	ཕུས་མི་ན་ལས་ལམ་འགོ་མི་ ཚུགས་པ།	pü mi na lä lam dro mi tshuk pa	ཕུས་མོ་ན་སྟེ་ལམ་འགོ་ མི་ཚུགས་པས།	Pü mo na te lam jo mi tshu pä	I cannot walk due to knees pain.
9.	ང་ག་ནམ་མེད་ས་མེད་ག་ཅིན་ གང་སོང།	nga 'na me sa me cin g ^o ang song	ང་ག་ནམ་མེད་ས་མེད་ཚུ་ གང་ཡི།	nga 'na me sa me chu g ^o ang yi	My urine blader is full.
10.	ང་ཁ་ནས་སྒྲུ་ཤོར་ར།	nga kha nâ cû sho ra	ང་ཁ་ལས་ལོག་ནི་མས།	nga kha lä lô ni mä	I feel like vom- iting.
11.	ང་ཁ་ནས་སྒྲུ་སར་སར་བྱས་ སོང།	nga kha nâ cû sar sar bj ^o ä song	ང་ཁ་ལས་ལོག་སག་ས་ འབད་ཡི།	nga kha lä lô sak sa bä yi	I nearly vomit- ted.
12.	ཕས་བོ་མོའི་རྒྱུ་འདྲེན་ འདུག།	phä b ^o o moi kâp ring khen dû	ཨ་ཕེ་བུ་མོ་གྱི་རྒྱུ་འདྲེན་ འདུག།	'a phi b ^o um g ^o i kâm rîm dû	That girl has long legs.
13.	མོ་གྱི་བརྒྱད་དོ་ད་སྟེ་རིལ་རི་ འདུག།	Mo g ^o i 'lä d ^o d ^o a te rî ri dû	མོ་གྱི་བརྒྱད་དོ་འདྲི་ཐང་ རིལ་རི་འདུག།	mo g ^o i 'lä d ^o di thä rî ri dû	She has got a pair of beefy thighs.
14.	བོ་མ་མགོ་ཏྲོ་སོར་པ་ཅིག་ ཡིན་པ།	b ^o om go to sor pa ci 'in pa	བུ་མོ་མགྱ་ཏྲོ་སོར་པ་ཅིག་ ཡིན་མས།	b ^o um gu tô sêp ci 'in mä	The girl is a yellow haired.
15.	རོགས་བོ་མོའི་ལག་པ་ འཇམ་བྱུག་བྱུག་ཡིན་པ།	rô b ^o o mai lak pa jam chuk chû 'in pa	མོ་གྱི་ལག་པ་འཇམ་བྱུག་ ཅུ་ཡིན་མས།	mo g ^o i lâp jam cuk cu 'in mä	Her hand is soft and tender.
16.	ཕས་བོ་མ་མིག་དྲུ་རིང་ཁོན་ འདུག།	phä b ^o om 'mik cu ring khen dû	མོ་གྱི་མིག་ཏྲོ་དྲུ་ས་ རིང་ཁོན་འདུག།	mo g ^o i 'mi to cû rîm dû	She has long eyes.
17.	ཕས་བོ་མ་མིག་དྲུ་རིང་ཁོན་ འདུག།	phä b ^o om 'mik cu ring khen	མོ་གྱི་མིག་ཏྲོ་དྲུ་ས་ འདུག།	mo g ^o i 'mi to	She is beautiful with long eyes.

	བུསན་འཇའ་རིསཱོ་འདུག།	j°än jâ rim dû	རིསཱོ་སྤེ་འཇའ་རིསཱོ་ འདུག།	cü rîm bê jâ rîm dû	
18.	ཕས་བོམ་གླང་མ་ཐིག་པ་ལ་ འདུག།	phä b°om 'lang ma j°ik pa la dû	ཨ་ཕི་བུམ་གི་ཨ་བུག་ སྤོམ་འདུག།	' a phi b°um g°i 'a b°u bôm dû	That girl has plumpy and rounded but- tock.
19.	སི་མོ་དང་མ་བཏུབ་ལས་ཉིང་ སངས་སངས་སྤོད་དགོས།	si mo d°ang hra tup lä hing sang sang dö gö	སྤྱི་དང་སེན་མོ་བཏོག་སྤྱེ་ ཉིང་སངས་སྤོད་དགོ།	ca d°ang si mo tok te hing sang sa dö go	Cut your hair and nails and stay hygienic.
20.	སྤྱིའུ་འགྱིམ་ལས་ཐུག་དུམ་ བཏང་ནན་ཐོད་པ་བོགན་ འགྲོ།	chiu drim lä mug d°um tang nan thöp b°ôn dro	སྤོག་བར་ན་འགྱིམ་ མཛོག་ཕོག་སྤྱུགས་པ་ ཅིན་ཐོད་པ་བོག་འགྲོ་ འོང།	sô b°â na gim dzo phu 'luk pa cin thöp b°ok jo ong	If you punch on the crown, the skull will come out.
21.	མིག་འཛོམས་དང་མན་ མཚམས་ཚོ་དཔལ་མགོའི་ རྒྱུ་ཆ་ཡིན།	'mik dzom d°ang hran tsham tsho prä goi gän cha 'in	སྤྱིན་མཚམས་དང་སྤྱི་ མཚམས་ཚུ་དཔལ་མ་གི་ རྒྱུ་ཆ་ཡིན།	'min tsham d°ang ca tsham tshu pchäu g°i gän cha 'in	The centre of forehead and the glabella are the adornment of the fore- head.
22.	བོམ་གུམ་བུ་མིག་ཐིམ་དང་ སྤྱིན་མ་གནག་པ་བཅོས་ སུམ་(འཇའ་རིསཱོ་/ཡག་ ཏོག་ཏོ་)མཐོང་གི།	b°om g°um b°u 'mik dzim d°ang 'min ma 'nak pa cö sum (jâ rim/yâ tok to) thong g°i	བུམ་ཚུ་མིག་ཏོ་གི་མིག་ ཐིམ་དང་སྤྱིན་མ་ཚུ་ གནག་པོ་བཅོས་ད་འཇའ་ ཆི་ཆིམ་ཐོང་མ་མས།	b°um tshu 'mi to g°i 'mik dzim d°ang 'min ma tshu 'nâp z°ou d°a jâ chi chi thöm mä	The girls look beautiful when they make their eyelashes and eyebrow black.
23.	གདོང་བེམ་འཕྱོས་འཕྱོས་ཀྱི་ སྤྱུག་ལ་སྤྱ་པ་ལེབ་ཏང་དང་ རྒྱུ་མོ་ཁྱོང་ཁྱོང་གཉིས་ འདུག།	dong zim thrö thrö ki bū la 'na pha lep tang d°ang 'nim j°o trong trong 'nyi dû	གདོང་བེམ་འཕྱོས་ འཕྱོས་ཀྱི་སྤྱུག་ན་ལྟ་པ་ ལེབ་ཏང་དང་རྒྱུ་མོ་ ཁྱོང་ཁྱོ་གཉིས་འདུག།	dong zim thrö thrö g°i bū na lha pa lep tang d°ang 'nam co trong trong 'nyi dû	In the middle of a beautiful face, there is a flat nose and two upright ears.
24.	མཆུདི་ཤོ་རལ་ནང་ནས་རྩེ་ དང་ཕྱེ་ཕྱང་ཕྱང་མཐོང་གི།	chud sho räl nang nä 'ne d°ang ce thrang thrang	ལ་ཤོ་རལ་ནང་ལས་ སོ་རྩེ་དང་ཕྱེ་ཕྱང་ཕྱང་ མཐོང་མས།	kha sho rä na lä so 'nyiu d°ang ce thrang	We can see the Teeth, tongue, and palate through the cleft lips.

		thong g ^o i		thrang thong mä	
25.	གདོང་ནས་སོ་དཀར་པ་ སྟེང་ནས་སོ་སྟེང་ཅན་འོག་ ནས་སོ་པ་མུ་ཡིན་པ།	dong nä so kar pa teng nä so bê cen og nä so pra mu 'in pa	གདོང་སོ་དཀར་པོ་ ཡ་ སོ་སྟེང་ མ་སོ་ཕ་སི་སི་ ཡིན་མས།	dong so kâp ya so bôm ma so pcha si si 'im mä	White incisors with wide up- per and thin lower teeth.
26.	ཀར་ཤི་སྒྲོ་སྒྲན་དགྲུག་ལས་ བ་སུམ་ནེ་ལལ་སྒྲན་གྱི།	kar shi co 'män truk lä z ^o a sum 'ne khal jar g ^o i	ཀར་ཕྱེ་སྒྲན་ཏེ་བམ་ད་ ཀན་གྱ་སྒྲན་མས།	kâ pche dur te z ^o au d ^o a ken g ^o u bjau mä	When we drink wheat flour porridge, the flour sticks on the palates.
27.	བོམ་གུམ་བུ་གདོང་ལ་ལ་ སྒྲན་དཀར་པ་དབྱར་མཚུང་ ལལ་སྒྲན་དམར་པོ་དབྱར་ སུམ་འཇའ་ཟིམ་མོ་མཐོང་གི།	b ^o om g ^o um b ^o u dong kha la 'men kar pa 'ur chu d ^o i khal 'men 'marp 'ur sum jâ rim thong g ^o i	བུམ་ཚུ་གདོང་གྱར་སྒྲན་ དཀར་པོ་དབྱར། ལ་ མཚུང་མཁུར་ཚོས་ དམར་པོ་བཟོས་ད་འཇའ་ ཟིམ་མོ་མཐོང་མས།	b ^o um tshu dong g ^o u 'men kâp 'û, kha chu d ^o ang khur tshö 'mâp zou d ^o a jâ rim thong mä	Girls look beautiful when they apply red lipsticks and blushy cheek bones.
28.	ཕོ་ཁྱ་གུམ་བུ་ཁྱུ་ཞོལ་དང་ གམ་ཐག་གེག་རུང་རྒྱ་བོ་ དག་ལིག་ལི་ཞོག་དགོས།	pho j ^o a g ^o um b ^o u jam zhöl d ^o ang g ^o am thak trek rung j ^o a wo d ^o ra khik khi zh ^o ô gö	ཕོ་ཁྱས་ཚུ་ཁྱུ་ཞོལ་ དང་མ་ར་གེག་བཀོ་རུང་ རྒྱ་བོ་འདི་དག་ལིག་ལི་ བཞག་དགོ།	pho gä tshu jam zhö d ^o ang 'ma rä tre ko rung jau d ^o i d ^o ra khik khi zhâ go	Men must keep the mustache even if they shave their beard and side- locks.
29.	ཉྱོད་པའི་ལ་ནས་ལྷན་གིས་ ཉྱོད་པ་དང་དུ་མང་ལ་གཞོད་ གྱི།	nyö pai kha nä bau g ^o i nyöp d ^o ang d ^o u mang la 'nö g ^o i	ཨོལ་ལྷོག་ལའི་ལྷན་འདི་ གིས་ལྷོག་མའི་དོང་དང་ ཨོལ་གྱ་ཚུ་ལུ་གཞོད་པ་ མས།	'ö ko khai bau d ^o i g ^o i kö mai d ^o ong d ^o ang 'ö tru tshu lu 'nöp mä	The goiter on the neck is af- fecting the thorax and the tonsils.
30.	མདང་སྤང་བཞོས་ལས་ད་ ཟིང་དབྱར་པ་དང་ལག་པའི་ ཐོ་མིལ་ན་གི།	Dang pang ko lä d ^o a ring pūmp d ^o ang lak pai tho mil na g ^o i	ལ་ཙ་ཏྱོག་ཙེ་བཞོས་འདི་ གིས་ད་ཟིང་ཕྱག་ལྷག་ དང་ལག་ཐོ་ནམ་མས།	kha tsa tok tse ko ni d ^o i g ^o i d ^o a ri pcha tâ d ^o ang lak tho nau mä	Today my shoulders and arms are ach- ing because I dug field yes- terday.

31.	དབང་ཚད་རང་པ་རའི་ལག་ པའི་སྒར་སྒྲག་ལ་ཨིན།	'wang tshäd rāp ngai lak pai par bū la 'in	དབང་ཚད་ག་ར་རའི་སྒར་ རི་སྒྲག་ལ་ཨིན།	'wang tshä g°a ra ngei pa ri bū lu 'in	Every authori- ty is in my palm.
32.	ཁྱི་མི་བཅད་ས་ལ་ཐོད་པ་ སྒྲག་དགོས།	ti wi cā sa la thöp pô gö	ཁྱེའུ་བཏོག་སར་ཐོད་པ་ སྒྲག་དགོ།	tiu tô sa thöp pô go	One must die where you where born. OR One must break the skull where you cut your navel.
33.	དམག་མིའི་སྒྲིག་ནང་ལ་བྱང་ དོ་ཕྱིལ་བཏོན། གམ་ལང་ ཡལ་སང་བྱསན་སྒྲོད་དགོས།	'mak mi drik nang la br°ang d°o chil tön, g°am lang yâl seng j°än d°ö gö	དམག་མིའི་སྒྲིག་ནང་ བྱང་ཁོག་ཕྱི་ཁར་བཏོན། མ་མཁལ་ཡར་འབྱ་སྒྲོ་ སྒྲོད་དགོ།	'mâ mi g°i drî nang bj°ang kho pchi kha tön, mang khê yâ thu be d°ö go	as per army's discipline you should raise your chin and stretch your chest out.
34.	གྲུ་མང་འོག་ལ་བཙུགས་བྱས་ ནས་སྐྱག་དུམ་ཤར་བཏང་ ལས་སྟར་འདུག།	dr°u mang ôl tsuk bjä nä muk d°um shar/ tang lä ter dû	ཨེ་ཙི་འོག་ལ་བཙུགས་ སྒྲོ་ མཛོག་སྐྱ་གིས་བྱང་ རུག།	'e tsi wô lu tsû bê dzo phu gi dr°ang nu	put him under the armpit and punched.
35.	མཆན་ལོང་གི་རྩི་གྲུ་གཉིས་ གསུམ་ཇོད་ཅིག་བཅག་ འདུག།	chen long g°i tsi g°u 'nyi sum dz°ö ci câ dû	མཆན་ལོགས་ཀྱི་རྩི་བས་ སྒྲོ་གཉིས་གསུམ་དེ་ཅིག་ བཅག་ད་རུག།	Chen lok g°i tsip dro 'nyi sum d°e ci câ d°a nu	Two to three ribcages were fractured.
36.	བྱིར་དུ་ཨམ་ཅིག་ འོ་མ་བྱིང་ ལས་ འོ་མའི་མགོ་རྟོ་ཁལ་ མ་ཐོན་འདུག།	bj°ir d°u 'am ci om z°ing lä o mai go to khal 'ma thön dû	ཨ་ལོ་གི་ཨའི་ཅིག་ ཨོ་ མའི་འགག་སྒོ་སྒྲོ་ ཨོ་མ་ བྱི་མགུ་རྟོ་གུ་མ་ཐོན་ རུག།	'a lu g°i 'ai ci 'om g°i gâ bô te 'om g°i gu tô g°u 'ma thön nu	One mother had a swollen breast and there is wound on the nipple.
37.	སྐལ་པ་ཁལ་སྒྲིད་པའི་གདུང་ ཤིང་རུས་གོ་སྐལ་ཚིགས་ ཁལ་གཅིག་དང་གཅིག་ཡོད་ སྒྲི་ཨིན་པ།	gäl pa khal ket pai dung shing rû g°o gäl tshik khäl cik d°ang cik yö b°i 'in pa	སྐལ་རྟོ་གི་སྐལ་ཚིགས་ ཁལ་གཅིག་དང་གཅིག་ ཡོད་པ་ཨིན།	gä to g°i gâ tshik khäl ci d°ang cî yöp'in	There are 21 spinal cords in back bone.
38.	ཁོ་གསུམ་གོ་ན་མཁན་འདི་	kho sü g°o na khän d°i sü	ཁོ་ཕོ་མ་ན་མི་འདི་ཕོ་ཕུམ་	kho phou na mi d°i pho	He had stom- ach ache be-

	གསུམ་གོའི་སྒྲོང་ལ་མ་ཐོན་ འདུག་ལོ།	g°oi 'mäd la 'ma thön dü lo	ནང་མ་ཐོན་ལུག་ལོ།	cum nang 'ma thön nu lo	cause there was wound/ ulcer in the abdomen.
39.	ལྷག་ཇི་གཞུ་ཙོག་ས་བཀྲུག། སྒྲོང་པ་ཉ་ཙོག་ས་ཕྱང།	Tak dz°i zhu tsok sa kû, kêp nya tsok sa thrang	ལྷག་ཀོ་གཞུ་དེ་བཀྲུག། སྒྲོང་པ་མད་འདེལྱང།	tâ ko zhu d°e kû, kêp da d°e thrang	Lower your nape like bow and straighten your back like arrow.
40.	འུ་འདི་མི་འདི་ བེན་ཐ་དོས་ མལ་བྱས་རུང་སྒྲིད་ཐག་ཡང་ མི་ཡང་འདུག།	u d°i mi d°i b°in thâ d°ö mal bj°ä rung gi thâ yang mi yang dü	ཨ་ནི་མི་འདི་བྱེན་ཐག་ སྒྲོམ་རུང་སྒྲིད་ཐག་ཡང་ འདུག།	'a ni 'mi di bj°im thâ bôm ru g thâ yang dr°â dü	He is very ac- tive although he has large calf.
41.	ཤ་ཆོལ་ཁོག་ཁོ་དང་རུས་ གོང་རྒྱུ་གིས་ནོན་ལས་ཨིན་ པ།	sha tshil khok kho d°ang rü g°ong kang g°i nen lä 'in pa	ཤ་ཆོལ་ཁོག་ཁོ་དང་རུ་ རྒྱུ་རྒྱུ་གིས་གང་སྒྲེ་ ཨིན་པས།	sha tshi lu khok kho d°ang ru tô g°â ra kang g°i g°ang te 'in pä	Your flush is full of fat and bones are filled with bone mar- row.
42.	སྦྱ་རེ་ནས་ཚད་པ་རེ་སྦྱ་ལུ་ལུ་ འཐོན་གྱི།	pu rê nä tshäp rê phru lu·lu thön g°i	བ་སྦྱ་རེ་ལས་རྩལ་ནག་ རེ་ཙར་བཙུར་བཏང་ འཐོན་དེས།	b°a pu rê lä 'ngü na re tsar tsir tang thön d°ê	Sweating from every body hair.
43.	ཇ་རེ་ནས་ཚད་པ་རེ་རེ་འཐོན་ གྱི།	hra re nä tshäp re re thön g°i	སྦྱ་རེ་ལས་རྩལ་ནག་རེ་ འཐོན་དེས།	Ca rê lä 'ngü na re thön d°ê	Sweats dropping from every hair.
44.	དམིག་ནས་དྲུ་མི་འཐོན། སྦྱ་པ་ནས་སྦྱ་ཁུ་འཐོན། ཁ་ནས་ཁ་ཁུ་ཐོན་ལས་ བསྐྱད་འདུག།	'mik nä d°u mi thön, 'na pha nä 'na chu thön, kha nä kha chu thön lä dä dü	མིག་རྒྱུ་ལས་བྱེ་ཀེ་ཐོན། སྦྱ་པ་ལས་སྦྱ་བ་ཐལ། ཁ་ལས་ཁ་ཁུ་འཇག་སྒྲེ་ སྒྲོད་ལུག།	'mi tô lä bj°e ke thön, lha pa lä lhap zh°ä, kha lä kha chu dzâ bê dö nu	Mucus coming out from nose, eye filled with rheum and saliva drooling from the mouth.

26. གཉེན་དང་ཉེབ། ནང་མི་ཉེ་ཚན་གྱི་མིང་མཛོད། Lexicon of Kinship

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	མྱོང་ལ།	སྐད་ཕབ།	ཡིང་ལིག།
1.	ཨ་པ།	' a pa	ཨ་པ།	' a pa	Father
2.	ཨ་མ།	' a ma	ཨ་མི།	' ai	Mother
3.	ཨ་ཞང།	' a zh°ang	ཨ་ཞང།	' a zh°â	maternal uncle
4.	ཨ་ནེ།	' a ne	ཨ་ནེ།	' a ne	paternal aunt
5.	ཨུ་ཁུ།	' u g°u	ཨུ་ཁུ།	' a khu	paternal uncle, step-father.
6.	ཨ་མ་རྩུང། ཨ་མ།	' am cung, ' a ma	ཨ་མ་རྩུང་མ། ཨ་མ།	' am cum, ' a ma	mother's sister, stepmother
7.	མེས་མེས།	mê mê	ཨ་ཁྱས།	' a gä	grandfather, grandpa
8.	ཨ་འི་ཡ།	' ai ya	ཨ་ང་ཁྱས།	' ang gä	grandmother, grand-ma
9.	བྱ་ཇ།	b°u dz°a	བྱ།	b°u	Son
10.	བོ་མ།	b°o ma	བྱ་མོ།	b°um	Daughter
11.	བྱ་ཚབ།	b°u tshab	བྱ་ཚབ།	b°u tshab	adopted child
12.	ཕ་ཚབ།	Pha tshap	ཕ་ཚབ།	Pha tshap	adopted father, foster father
13.	མ་ཚབ།	ma tshap	མ་ཚབ།	Ma tshap	adopted mother, foster mother, surrogate mother
14.	ཉེབ།	nye wa	ཉེམ།	Nyeu	Relatives
15.	སྤྱན།	Pün	སྤྱན་ཅ།	Pün cha	Sibling, cousin
16.	ཨ་ཕྱེ།	' a ce	ཨ་ཞེམོ།	' a zh°em	elder sister
17.	ཕྱ་ཕྱ།	j°u j°u	ཕོ་ཁྱན་མ།	Pho gêm	elder brother
18.	ན་རྩུང།	na j°ung	ནུ་ག་རྩུང།	Nu cû	younger brother
19.	ནུ་མ།	nu ma	ནུ་མོ། སྤོང་མོ།	Num Sîm	the younger sister of a female sibling
20.	མག་པ།	mak pa	མྱག་པ།	' mâp	Husband
21.	ནུ་མ།	nâ ma	མན་མམ།	' nâm	daughter-in-law
22.	གནས་མ།	'nä ma	གནས་མོ། ཨ་མ་སྤུ།	' nâm, ' am su	Wife
23.	ཚ་བ།	tsha wa	ཚ་བོ།	Tsha wo	Nephew

24.	ཚ་མ།	Tsha ma	ཚམ།	Tsham	niece''
25.	དིབ།	d°ip	ཚ་བོ་ཅུང་། དི་བུ།	Tshaw cu, d°i b°u	Grandson
26.	དི་མི།	d°i mi	ཚམ་ཅུང་། དི་བུ་མོ།	Tsham cu, d°i b°um	Granddaughter
27.	ཨ་ཞང་།	'a zh°ang	སྐུད་པོ།	Küp	brother-in-law
28.	གནས་མོའི་སྐུན་ལ།	'nä moi pün la	སྐུད་པོ།	Küp	brother-in-law
29.	མེས་མེས།	mê mê	ཁྱེས་པོ།	j°öp	father-in-law
30.	ཨ་འེ་ཡ།	'ai ya	སྐུ་གམོ།	Jûm	mother-in-law
31.	ཁྱིམ་ཨ་མ། ཁྱིམ་ཨ་ པ།	khim 'a ma, khim 'a pa	བཟའ་དཔོན།	Za pön	head of the family
32.	ཅུ་ཅུ།	j°u j°u	ཨ་ཞེམ་གི་མག་པ།	'a zhim g°i 'mâp	brother-in-law
33.	མག་པ་དང་ཨ་ཞང་།	Mak pa d°ang 'a zh°ang	མག་སྐུད།	'mâ kü	brother-in-law
34.	ཨ་ཁྱེའི་མག་པ།	'a j°i mak pa	ཨ་ཞེམ་གི་མག་པ།	'a zhim g°i 'mâp	brother-in-law
35.	རུ་མའི་མག་པ།	Nu mai mak pa	སྤང་མ་གི་མག་པ། རུ་མོ་གི་མག་པ།	sĩm g°i 'mâp, num g°i 'mâp	brother-in-law
36.	ཅུ་ཅུའི་གནས་མོ།	j°u j°ui 'nä mo	མོ་ཀན་མ་གི་ཨ་མ་སྐུ།	Pho gãm g°i 'am su	Sister in-law
37.	ན་ཅུང་གི་གནས་མོ།	na j°ung g°i 'nä mo	རུ་ག་ཅུང་གི་ཨ་མ་སྐུ།	nu cu g°i 'am su	Sister in-law
38.	མག་རོགས།	'ma ro	མག་རོགས།	'ma ro	Inlaw
39.	དོ་ཇེ་སྐུན།	Dô je pün	དོ་ཇེ་སྐུན།	Dô je pün	spiritual siblings
40.	པ་སྐུན།	Pha pün	པ་སྐུན།	Pha pün	paternal relatives
41.	མ་སྐུན།	Ma pün	མ་སྐུན།	Ma pün	maternal relatives
42.	པའི་སྐུན།	Phai pün	པ་སྐུན།	Pha pün	paternal relatives
43.	མའི་སྐུན།	Mai pün	མ་སྐུན།	Ma pün	maternal relatives
44.	པས་སྤ།	phä pä	པ་སྤ།	Pha pä	father and child
45.	མས་སྤ།	mä 'mä	མ་སྤ།	Ma 'mä	mother and child

46.	ཕམ་དང་བུ་གཞི།	pham d°ang b°u zhi	ཕམ་བུ་གཞི།	Pham b°u zhi	Parents and children
47.	ཉེས་ཉེས་འཁོར།	nyeu nyen khor	གཉེན་ཉེས།	'nyen nyeu	kin, family and rela- tives
48.	གཉེན་ཉེས།	'nyen nyeu	གཉེན་ཉེས།	'nyen nyeu	kin, family and rela- tives
49.	སྤུན་སྤུན་ཅ།	pün pün cha	སྤུན་སྤུན་ཅ།	Pün pün cha	siblings and cousins
50.	ཞང་ཚན།	zh°ang tshän	ཞང་ཚན།	Zh°ang tshän	maternal uncle and nephew/niece

གཉེན་དང་ཉེས། རང་མི་ཉེ་ཚོད་ཀྱི་ཚིག་སྐྱེད། phrases of Kinship

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐོག་ཀྱི་སྐད།	ཡོང་ལ།	སྐད་ཐོག་ཀྱི་སྐད།	ཡིང་ཡིང་།
1.	ངི་གུམ་བུ་ཁྱིམ་ཚང་གཞན་དང་ རམས་ཨིན།	Ngi g°um b°u khim tshang dang rä 'in	ང་བཅས་ཚུ་ཁྱིམ་ཚང་གཞན་དང་ རམས་ཨིན།	Nga cä tshu chim tshang dang rä 'in	We are neigh- bors.
2.	ཁྱོད་ལ་བོམ་ག་མེས་ཡོད་ཅི།	Khöl b°om g°a dz°ö yö pi	ཁྱོད་ལུ་བུ་མོ་ག་དེམ་ཅི་ག་ ཡོད།	chö lu b°um g°a d°em ci yö	how many daughters do you have?
3.	ཨ་མ་འདི་ བྱིར་དུ་གུམ་ བུ་འདི་དོན་ལ་ སྤུག་བསྐྱེད་ ས་མེད་གཞན་མེད་འཁྲུང་ ལས་བསྐྱེད་འདུག།	'a ma di j°ir d°u g°um b°ui d°ön la dung ngäl sa me 'nam me khur lä dä dü	ཨ་མ་འདི་ ཨ་ལུ་ཚུ་གི་ དོན་ལུ་སྤུག་བསྐྱེད་ གཞན་མེད་ས་མེད་འབག་ སྤྱི་སྤྱོད་པ་མས།	'ai di 'alu tshu g°i d°ön lu dü 'ngel 'na me sa me bak te dö p mä	the mother is deeply con- cerned of her children.
4.	ང་ཨ་ཞང་དང་མཉམ་པ་སྤྱོད་ དགོང་ཨིན།	nga 'a zh°ang d°ang 'nyom pa dö gop 'in	ང་ཨ་ཞང་དང་མཉམ་ གཅིག་སྤྱོད་པ་ཨིན།	nga 'a zh°â d°ang ci kha dö p 'in	I am living with my uncle.
5.	ཨ་ནེ་དགོན་པ་ལ་ཅབ་ཕྱིན་ སོང་།	'a ne gön pal cap/ chin song	ཨ་ནེ་དགོན་པར་ཡར་སོ་ ཡི།	'a ne gön pa lu yâ so yi	aunt went to the monastery.
6.	ངའི་ཨ་ཁུ་བྱུ་དགོས་ཚུ་འཕྱོང་ ལོ་རྒྱུས་འདུག།	ngai 'au g°u dr°ak shö	ངའི་ཨ་ཁུ་བྱུ་དགོས་འཕྱོང་ ནི་འོ་རྒྱུས་འདུག།	ngei 'a khu dr°a shö	there is a ru- mour that my uncle is likely

		nyong sang lô jü dü		thop ni lo jü dü	to receive Dasho title.
7.	ངི་གི་མེས་ཀྱི་ལས་ལོ་གསུམ་ ཀྱབ་སོང་།	Ngi gi mêm shi lä lo sum cap song	ང་བཅས་ཀྱི་ཨ་ཁྲས་ སྤོངས་ཏེ་ལོ་གསུམ་ ལངས་སོ་ཡི།	Nga că g°i 'a gä j°ong te lo sum lang so yi	It's been three years since our grandfather passed away.
8.	རོ་གས་ཚོ་གི་ཨ་ཁྲ་ དུར་གཞོན་པ་རང་ཡིན་པ།	rô tsho g°i 'ai ya d°en d°ur zhön pa rang 'in pa	ཁོང་གི་ཨ་ཁྲས་འདི་ད་ ལྷོ་གཞོན་པ་སྤེ་ར་འདུག།	khong g°i 'ang gä di d°a to zhöm bê ra dü	Their grandmother is still young.
9.	བསོད་ནམས་ཀྱི་ཨ་ཁྲ་ ལྷོ་ཡང་ཡག་ཞིན་ཟ་མི་ ཚུགས་པ།	Sö nam g°i 'ai g°e to yang yak zh°in z°a mi tshuk pa	བསོད་ནམས་ཀྱི་ཨ་ཁྲས་ ཀྱིས་བཞེས་སྒོ་ཡང་ ལེགས་ཤོས་སྤེ་ཟ་མི་ ཚུགས་པས།	Sö nam g°i 'anggä g°i zhê go yang lä zhim bê z°a mi tshu pä	Sonam's grandmother suffers from loss of appetite.
10.	འདི་བུ་ཕུ་འདི་གས་ཚགས་ལ་ ཅི་ཡང་མི་ཚུད་པ།	di b°uz di g°e tshâ kha ci yang mi tshü pa	བུ་ཚ་འདི་ཚགས་ལ་ར་ག་ ནི་ཡང་མི་ཚུད་པས།	b°utsh di tshâ kha g°a ni yâ mi tshü pä	The lad is good- for-nothing.
11.	སྤུན་ནང་སྤྱ་ནས་ཚབ་པ་ རང་ཁོ་ཡིན།	Pün nang (°la) nä cho pa rang kho 'in	སྤུན་ཆའི་ནང་ལས་སྤྱོས་ ཤོས་ར་ཁོ་ཡིན།	Pün chai nang lä bôm shö ra kho 'in	He is the eldest among the sib- lings.
12.	ངེ་རང་ཨ་སྤྱ་དཔལ་ཐེ་འཕོན་ ཀྱི།	nge rang °a ba pä the thön g°i	ང་བཅས་ཀྱི་ཨ་པ་འདི་ དཔལ་ཐེ་འཕོན་དེས།	Nga că g°i 'a pa di pcä thê thön d°ê	Our dad is go- ing bald.
13.	རུ་མ་འདི་ དེན་དུར་དཔེ་ཆ་ བཟླ་བའི་བསྐང་རང་ཡིན།	num di d°en d°ur pech ta wai gang rang 'in	རུ་མ་འདི་ད་ལྷོ་དཔེ་ཆ་ བཟླ་བའི་བསྐང་ར་ཡིན།	num di d°a to pe cha ta wai gang ra 'in	The younger sister is still studying.
14.	ངའི་རུ་མ་གཉེན་བཏང་ལས་ བྱིར་དོ་བུ་ཇ་ཅིག་སྐྱེས་སོང་།	ngai num 'nyen tang lä bj°ir d°o bu dz°a cik ke song	ངའི་སྤང་མོ་གཉེན་ཀྱབ་སྤེ་ ཨ་ལུ་བུ་ཅིག་སྐྱེས་ཡི།	ngei sîm 'nyen cap te °a lu b°u ci kê yi	My younger sister got mar- ried and gave birth to a baby boy.
15.	ཁྱོད་ཀྱི་མག་པ་དེ་གནས་ མེད་ས་མེད་ཡིད་ཁལ་ཡོང་།	khö g°i mak pa di °na me sa me yi khal yong tok to ci	ཁྱོད་ཀྱི་མག་པ་དེ་གནས་ མེད་ས་མེད་ཡིད་ཁལ་འོང་།	chö g°i 'mâp d°e 'na me sa me yi kha	Your husband looks absolutely charming.

	ཏོག་ཏོ་ཅིག་མཐོང་གི།	thong g°i	ཏོག་ཏོ་ཅིག་མཐོང་མ་ མས།	ong tok to ci thôm mǎ	
16.	ཁྱོད་ཀྱི་གནས་མོ་འདི་ ཅི་ ལས་ཡག་པའི་གཞན་དང་ མ་འདྲམ་ཅིག་འདུག།	khö g°i 'nām di ci lä yak pai zhen d°ang ma drau ci dû	ཁྱོད་ཀྱི་ཨ་མ་སྲུ་འདི་ གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་ འཇའ་རིས་མོ་ཅིག་འདུག།	chö g°i ' am su di zhen d°ang ma dra wai jâ rîm ci dû	Your wife looks exceptionally beautiful.
17.	ཁྱོད་ཀྱི་གནས་མོ་འདི་ གང་ དང་ཡང་མ་འདྲ་སྟེ་གི་ འཇའ་རིས་མོ་ཅིག་འདུག།	khö g°i 'nām di g°ang d°ang yang ma dra bi g°i jâ rîm cik dû	ཁྱོད་ཀྱི་ཨ་མ་སྲུ་འདི་ གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་ འཇའ་རིས་མོ་ཅིག་འདུག།	chö g°i ' am su di zhen d°ang ma dra wai jâ rîm ci dû	Your wife looks exceptionally beautiful.
18.	དེ་བ་བྱ་ཉེས་ཆོ་གིས་ མེས་སྤྱིད་རྩོད་རྩོད་སྤྱོད་རང་ མི་བརྩུག་པ།	d°ip tra nyê tsho g°e mêm kit tong to dö rang mi chuk pa	ཆ་བོ་རྩུང་བྱ་ཉེས་ཆུ་ གིས་ཨ་ཁྱས་འདི་སྤྱིད་རྩོད་ རྩོད་སྤྱོད་ར་མི་སྤྱོད་བས།	tsha wo cung tra nyê tshu g°i 'a gā di kitong to be dö ra mi tê wǎ	The mischie- vous grandsons don't let the grandfather live peacefully.
19.	ཁྱོད་ཀྱི་དེ་མི་འདི་ གཟུགས་ གཞི་ལྗེས་ལྗེས་ལྷག་ལྷག་ ཅིག་འདུག།	khö g°i d°i mi di zû zhi dem dem chuk chuk cik dû	ཁྱོད་ཀྱི་ཆོམོ་རྩུང་འདི་ གཟུགས་གཞི་ལྷག་ལྷག་ ལྗེས་ལྗེས་ཅིག་འདུག།	chö g°i tsham cu di zû shi chû chû dêm dê chi dû	Your grand- daughter has got a long and slender figure.
20.	རང་གི་ཕ་མ་ངོ་མ་མེད་ན་ནི་ ཕ་ཆ་བ་དང་མ་ཆ་བ་བརྩུགས་ དགོས།	rang g°i pham ngo ma mê na pha tshap d°ang ma tshap tsû gö	རང་གི་ཕ་མ་ངོ་མ་མེད་པ་ ཅིན་ ཕ་ཆ་བ་མ་ཆ་བ་ བརྩུགས་དགོ།	rang g°i pham ngo ma mê pa cin pha tshab ma tshab tsû go	If you do not have biological parents, you should adopt foster father and foster mother.
21.	བྱ་ཆ་བ་གསོ་དགོས་ན་ནི་ ཡིག་ཆ་ཁྲིམས་ཁང་བརྒྱུད་ན་ བཅོས་དགོས།	b°u tshap so gö na ni yik cha thrim khang jün cö gö	བྱ་ཆ་བ་གསོ་དགོས་པ་ཅིན་ ཡིག་ཆ་ཁྲིམས་ཁང་བརྒྱུད་ དེ་བཅོས་དགོ།	bu tshap so go pa cin yik cha thrim khang jü d°e z°o go	For adopting a child, we have to arrange legal documents through court.
22.	བོ་མ་མེད་ན་ལྷན་བརྩུགས།	b°om mên nâm tsû	བྱ་མོ་མེད་ན་མན་འམ་ བརྩུགས།	b°um mên 'nâm tsû	Arrange a daughter-in-law if you do not have a daughter.
23.	བྱ་མོ་མེད་ན་བོ་མོ་ལ་མག་པ་	Bu°z mên b°o	བྱ་མེད་ན་བྱ་མོ་ལུ་མག་པ་	b°u mên	if you do not

	བཙུགས།	mol mak pa tsû	བཙུགས།	b°um lu 'mâp tsû	have son, ar- range a son-in- law.
24.	ཁང་རོགས་བཟའ་ཚང་ གཉིས་དགའ་ཉྱལ་ཉྱེ་བྱསན་ བསྐད་འདུག།	Khang/ rô za tshang 'nyi ga tok to bj°än dä dü	ཁོང་བཟའ་ཚང་གཉིས་ དགའ་ཉྱལ་ཉྱེ་སྤྱད་ཅུག།	Khong za tshang 'nyi ga tok to dö nu	The family is living happily.
25.	ཕ་ཀླས་དགོ་མནོ་ལས་བྱ་ གསོས་འདུག	Pha gä go 'no lä b°u sô dü	ཕ་ཀླས་པ་མནོ་སྟེ་བྱ་གསོ་ ཅུག།	Pha gä pa 'no te b°u so nu	Brought up a son perceiving aging of the fa- ther.

27. ཁྱད་བྱི་སང་/ བསྐྱབ་བྱ་སྒྲེར་སང་། བསྐྱབ་བྱ་བྱིན་ནི་དེ་ཚོགས་ཚིག་། Giving advice phrases

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཡིག་།	རྒྱ་ཡིག་།	སྐད་ཡིག་།	ཡིང་ཡིག་།
1.	ཤོབ་མ་ལབ།	shob ma lab	ཤོབ་མ་རྒྱབ།	shop macap	Do not tell lie.
2.	རྒྱན་པ་མ་བྱི།	kün pa bj°i	ཨར་མ་བརྒྱ།	Aûmaku	Do not steal.
3.	ཆང་མ་འཐུང་།	chang 'ma thung	ཆང་མ་འཐུང་།	chang ma-thung	Do not drink alcohol.
4.	འཐབ་རྒྱུ་མ་བྱི།	thap dzing ma j°i	འཐབ་རྒྱུ་མ་འབད།	thap jâ ma bâ	Do not get into fights.
5.	ཤགས་མ་གཏོང་།	sha 'ma tong	ཁ་ཤགས་མ་རྒྱབ།	Kha shâ ma cap	Do not quarrel.
6.	རྩོགས་ལ་སྒྲོན་མ་བདགས།	rôl chün 'ma tâ	རྩོགས་ལུ་སྒྲོན་མ་བདགས།	Rô lu kôn ma tâ	Do not criticize others.
7.	ཆ་རྩོགས་ངན་པ་དང་མཉམ་པ་མ་བསྐྱེམས།	châ ro ngän pa d°ang 'nyom pa ma dom	ཆ་རྩོགས་ངན་པ་དང་གཅིག་ཁར་མ་བསྐྱེམས།	Cha rô ngän pa d°ang ci kha ma dom	Do not take bad company.
8.	རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཕུག་ཡག་ཞིན་ཞུ།	j°ä khap la cha yak zh°in zh°u	རྒྱལ་ཁབ་ལུ་ཕུག་ཡག་ཞིན་ཞུ།	Gyâ khap lu châ lä zhim bê zh°u	Serve the country well.
9.	དཔེ་ཤི་ཡག་ཞིན་བསྐྱེམ་། ༼བསྐྱེམ་ལས་༽བཟུ་ཞིག་།	pesh yak zh°in bj°än (bj°ä lä) tash	དཔེ་ཆ་ཞིག་ཞིན་ཞུ་བཟུ་ཞིག་།	Pe cha lä zhim bê tash	Study well.
10.	མནོག་བསམ་གོག་གི་མ་གཏོང་ཞིག་།	'nok sam g°oksh 'ma tongsh	མནོ་བསམ་ཐོག་པོ་མ་བཏང་།	'no sam z°ôp ma tang	Do not bear ill thoughts.
11.	སེམས་གོག་གི་མ་ཡི་ཞིག་།	sem g°oksh ma yi zh°i	མནོ་བསམ་ཐོག་པོ་མ་བཏང་།	'no sam z°ôp ma tang	Do not bear ill thoughts.
12.	སེམས་བཅོལ་གཏོང་ཡ།	sem co kha tong ya	སེམས་བཅོལ་རྒྱབ་ཤིག་།	sem co kha capsh	Mend your thoughts/ mind.
13.	བསམ་པ་བཟང་པོ་བསྐྱེད་དགོས།	sam pa z°ang po kê gö	བསམ་པ་བཟང་པོ་བསྐྱེད་དགོ།	Sam pa zang po kê go	practice positive attitudes.
14.	དག་བ་གུན་ད་བྱ་བྱ་བསྐྱབ་དགོས།	ge wa g°an d°a dr°â dr°â	དག་བ་ག་དེ་བྱ་བྱ་བསྐྱབ་དགོ།	Ge wa g°a d°e dr°â dr°â drup go	practice virtuous activities as much as possible.

		drup gö			
15.	སྤྲིག་པའི་ལས་མ་བྱི།	dik pai lä ma j°i	སྤྲིག་པའི་ལུ་མ་འབད།	Dik pai la ma bä	Do not perform negative deeds.
16.	རྩོགསལ་བསམ་པ་མ་ངན་ཞིག།	râl sam ba ma ngän zhi	རྩོགས་ལུ་བསམ་པ་མ་ངན་ཞིག།	Rô lu sam pa ma ngänsh	Do not harbour evil thoughts against others.
17.	ཕམ་དང་སློབ་དཔོན་ཚོ་ལ་ ངོ་ཚོལ་མ་བྱི།	pham d°ang 'lo pön tsho la ngo göl ma j°i	ཕམ་དང་སློབ་དཔོན་ཚུ་ ལུ་ངོ་ཚོལ་མ་འབད།	pham d°ang 'lô pön tshu lu ngo gö ma bä	Do not go against parents and teachers.
18.	གང་དང་ཡང་འཆམ་ལས་ སྤྱོད་དགོས།	g°ang d°ang yang cham lä dö gö	གུན་དང་མཐུན་ཏེ་སྤྱོད་ དགོ།	kün d°â thünté dö-go	Live friendly with everyone.
19.	གོང་མ་ལ་གུས་ཞབས་ ལག་ཞིན་བྱི་དགོས།	g°ong ma la gü zh°ab yak zh°in j°i gö	གོང་མ་ལུ་གུས་ཞབས་ ལེགས་ཤོམ་སྤྱོད་འབད་ དགོ།	g°ong ma lu g°ü zh°ap lä zhim bê bä go	Respect the elders/ seniors/ superiors.
20.	གོང་མའལ་ཞབས་ཏོག་ལུ་ དགོས།	g°ong mâl zh°ap tô zh°u gö	གོང་མ་ལུ་ཞབས་ཏོག་ལུ་ དགོ།	g°ôm lu zh°ap tô zh°u go	You should serve seniors/ superiors.
21.	སྒྱུ་རྩམ་ལག་ལེན་མ་འཐབ་ ལ།	'nyo dz°ä lak len 'ma thap ya	སྒྱུ་རྩམ་ལག་ལེན་མ་ འཐབ་སྤྱོད་ཅེད།	'nyo dz°ä lak len ma thap 'ma rê	Do not abuse narcotic substances.
22.	དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ སྤྲིག་ལམ་ནམ་གཞག་ལ་ གནས་དགོས།	päl dân drug pai driglam 'nam zhal 'nä gö	དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ སྤྲིག་ལམ་ལུ་གནས་ དགོ།	päldän drûb°i dri-klam lu 'nä go	You must abide by the social etiquette of the Kingdom of Bhutan.
23.	མ་ཁི་རྩ་འགོངས་ལས་ བགྱང། ཕྱིར་དོ་གྲུམ་བྱ་ལ་ གནས་མེད་ས་མེད་མ་ལབ།	ma ni tsa geng lä drang, j°ir d°o g°um b°u la 'na me sa me ma lap	མ་ཁི་རྩ་འགོངས་ཏེ་ བགྱང། ཨ་ལུ་རྩ་ལུ་ གནས་མེད་ས་མེད་མ་ སྤྱབ།	ma ni tsa geng te jang, 'a lu tshu lu 'na me sa me ma 'lap	Do not say much to the children, concentrate on chanting <i>mani</i> .
24.	མཉོག་བསམ་གལ་སྤྱོ་སྤྱོ་ མ་གཏོང་བུ་ ལྷོ་རྩ་ འགོངས་ལས་བ།	'nok sam g°al 'lho 'lho 'ma tong b°u to tsa geng lä z°a	མཉོག་བསམ་ག་ཐོབ་མ་ བཏང་པར་ལྷོ་རྩ་ འགོངས་ཏེ་བ།	'no sam g°a thop ma tang pa to tsa geng te z°a	Instead of thinking too much eat well.
25.	ཕམ་བྲིན་ཅན་ཡིན་པ་	pham dr°in	ཕམ་བྲིན་ཅན་ཡིན་པས་	pham dr°in	Parents are great

	རིན་ལས་ཡག་ཞིན་བྱས་ ལས་འཇལ་དགོས།	cän 'im pa dr°in lam yak zh°in j°ä lä jä gö	རིན་ལས་ལེགས་ཤོས་སྟེ་ འཇལ་དགོ།	cän 'im bä, dr°in len lä zh°im bê jä go	benefactor, one must repay grati- tude.
26.	ཕམ་བྱ་གཞི་འཛུམས་ སའལ་རོ་ཚ་བི་སྒྲུ་གཏམ་ ལབ་སང་མི་ཡོང་།	pham b°u zhi dzom sâl ngo tsha b°i 'lau/ tam lap sang mi yong	ཕམ་བྱ་གཞི་འཛུམས་ས་ ལུ་རོ་ཚ་བའི་གཏམ་སྟབ་ ནི་མི་འོང་།	Pham b°u zhi dzom sa lu ngo tsha wai tam 'lap ni mi ong.	Where parents and children gather one must not speak shame- ful or filthy words.
27.	ཕམ་བྱ་གཞི་འཛུམས་ སའལ་བཙོག་ཁ་མ་ལབ།	pham b°u zhi dzom sal tso kha ma lap	ཕམ་བྱ་གཞི་འཛུམས་ སར་བཙོག་ཁ་མ་སྟབ།	Pham b°u zhi dzom sa tso kha ma 'lap	Where parents and children gather one must avoid vulgar speech.
28.	མི་འཛུམས་སལ་བས་མ་ བརྟོན།	mi dzom sal z°ä 'ma tön	མི་འཛུམས་ས་བས་མ་ སྟོན།	'mi dzom sa z°ä ma tön	Do not show edi- ble stuffs in gath- ering.
29.	ཤེས་ཚད་རིགས་ལ་མ་ལབ། མཁས་པ་རིགས་ཀྱིས་བྱེད་ ཡོང་།	shê tshä rôl ma lap, khäp ro g°i bj°ê yong	ཤེས་ཚད་མི་ལུ་མ་སྟབ། མཁས་པ་རིགས་ཀྱིས་ འབད་འོང་།	shê tshä 'mi lu ma 'lap, khäp ro g°i bä ong	Do not tell every- thing that you know, they will act wise.
30.	ཡོད་ཚད་ཅིག་པ་རིགས་ལ་ མ་བརྟོན། རྒྱལ་པ་རིགས་ ཀྱིས་བྱེད་ཡོང་།	yö tshä cip rôl 'ma tön; chûp rô g°i bj°ê yong	ཡོད་ཚད་མི་ལུ་མ་བྱེན། རྒྱལ་པ་རིགས་ཀྱིས་ འབད་འོང་།	Yö tshä 'mi lu ma bj°in; pchûp ro g°i bä ong	Do not expose what you have, They will act wealthy.
31.	གཏམ་(མི་རིགས་)དང་ འབྲེལ་ལས་ལབ་དགོས། སྟོག་པ་མི་དང་འབྲེལ་ལས་ སྟོན་དགོས། སེམས་ཚེས་ དང་མཐུན་ལས་བྱེད་དགོས།	tam 'mi d°ang thrî lä lap gö; 'lok pa 'mi d°ang thrî lä g°ön gö; sem chö d°ang thün lä j°î gö	གཏམ་མི་དང་བསྟུན། གོ་གཡུས་དང་བསྟུན། སེམས་ཚེས་དང་བསྟུན།	Tam 'mi d°ang tün; g°o 'yü d°ang tün; sem chö d°ang tün	Accord words with other people, Accord costumes with society, Accord mind with spiritual/ religious activities.
32.	ཕ་སྟབ་པའི་ཁལ་མ་ཉན། བྱ་རུས་སྟབ་ཁ་ནས་ཤིང་ ཤོར།	pha lap pai khal 'ma nyen; b°u rü bä kha nä shing shor.	ཕ་སྟབ་པའི་ཁ་ལུ་མ་ ཉན་ན། བྱ་རུས་སྟབ་ ཁ་ལས་ཤིང་ཤོར།	Pha 'lap pai kha lu ma nyen na; b°u rü bä kha lä shing shor	Turning deaf to the words of fa- ther, the stick may slip out of the son tortoise's mouth.
33.	ཁ་ཡག་ཞིན་རིགས་ལ་ལབ།	kha yak zh°in rôl	གཏམ་ཏན་མ་རིགས་ལུ་	tam hêm ro lu 'lap; z°ä	Say pleasant words to others,

	ཟས་ཡག་ཞིན་རང་ཟས།	lap; z°ä yak zh°in rang z°ä	སྒྲུབ། ཟས་ཞིན་རང་ཟ།	zh°im rang z°a	eat delicious food oneself.
34.	གྲུ་རྩུ་རང་འཆམ་ལས་ བསྐྱད་རུང་སྙིང་གཏམ་ རོགསལ་མ་ལབ། མཐུགལ་འཐབ་ལས་འགྲོ་ སུམ་ཁ་ལན་མི་འབྱོར།	g°u dz°u rang cham lä dä rung 'ny- ing tam rôl ma lap; jûl thap lä dro sum kha len mi bjor	འཆམ་ཆེ་ཉིང་གཏམ་མ་ བཤད།། རྒྱགས་ཆེ་ཁ་ ལན་མི་འབྱོར།།	Cham tshe hing tam ma shä; jâ tshe kha len mi bjor	Do not share se- cret when you are friendly; you will be left with no words when you quarrel.
35.	མིལ་ངོ་ཆ་མེདན་གི་དང་ འདྲ། གིལ་མཐུག་མ་ མེདན་ ལྷས་ངན་ཨིན།	mil ngo tsha mên ki d°ang dra; kîl juk ma mên tä ngän 'in	མི་ལུ་ངོ་ཆ་མེདན་གི་དང་ འདྲ། གིལ་མཐུག་མ་ མེདན་ལྷས་ངན་ཨིན།	'mi lu ngo tsha mên khi d°ang dra; khi lu jû ma mên tä ngän 'in	Shameless person is like a dog and a dog without tail is a bad omen.
36.	སྦྱིན་པ་གཏངན་གི་ལ་ གཏང། གི་གིས་སྤང་གི་རྩ་ མི་བ།	jim pa tân ki la tang; ki g°i pang g°i tsa mi z°a	སྦྱིན་པ་གཏངན་གི་ལ་ གཏང།། སྤང་གི་རྩ་ མི་མི་བ།།	bjin pa tân khi la tang; pang g°i tsa ni khi mi z°a	If you are to ex- tend generosity do it to dogs, The dog do not eat grass.
37.	དམ་ཆོས་མ་ཉ་ཡ།། འཇིག་རྟེན་མ་འཕྱི་ཡ།།	d°am chö ma ha ya; jik ten ma chi ya	དམ་ཆོས་མ་ཉ།། འཇིག་རྟེན་མ་འཕྱི།།	D°am chö ma ha; jig ten ma pchi	Do not haste for religious affair, Do not delay for worldy affairs.
38.	ཁ་སོར་གསུམ་བདག་ འཛིན་གྱི་དགོས།	kha sor sum dâ dzin j°i gö	ཁ་སོར་གསུམ་བདག་ འཛིན་འཐབ་དགོ།	Kha sor sum dâ dzin thap go	You must control your three finger span mouth.
39.	གཉེན་དང་གྲོགས་ཀྱི་བར་ ལ་ཐ་དམ་ཆོག་ཡག་ཞིན་ བསྟེན་དགོས་ཡ།	'nyen d°ang dr°ô gi b°ar la tha d°am tshî yak zh°in ten gö ya	གཉེན་དང་གྲོགས་ཀྱི་ བར་ཐ་དམ་ཆོག་ བསྟེན་དགོས་ཤེ།	'nyen d°ang dr°ô gi b°a na tha d°am tshî ten go 'mä	A couple must have unwavering loyalty and faith- fulness.
40.	དགོངམ་ནིམ་རུ་ནེ་པ་མ་ སྒོང། ཐོ་རོ་ལག་པའི་སི་ མོ་མ་བདུབ།	gôm 'nim cu 'ne pa 'ma 'long; tho ro lak pai si mo 'ma tup	ཕྱི་རུ་ནམ་ཙོ་ཆངམ་ སྒོངས། ཐོ་པ་ལག་པའི་ རྩེ་མ་བདོག།	Pchi ru 'nam co tshang ma 'long; dr°o pa lak pai tse ma tô	Do not dig your ears at night, do not cut your hand's nail in the morning.
41.	སྒོ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ འཇོག་གི་ཡོད།	'lo kön cho sum la tän;	སྒོ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ ལ་འཇོག་གི་ཡོད།	'lo kön cho sum lu tän;	Place your trust in triple Gem, One will never

	གཏད་ན། མགུ་ནག་མི་ ལ་རྒྱལ་མི་ཤོར།	gu nâ 'mi la gä mi shor	ལུ་གཏད་ན། མགུ་ནག་ མི་ལུ་རྒྱལ་མི་ཤོར།	gu nâ 'mi lu gä mi shor	lose bet to an ob- stacles.
42.	ཤེས་རུང་མི་ལ་དྲིས། མཐོགས་རུང་རྟ་ལ་བཞོན།	shê rung 'mi la dr°i; jok rung ta la zhön	ཤེས་རུང་མི་ལུ་དྲིས། མཐོགས་རུང་རྟ་ལུ་ བཞོན།	She cang 'mi lu dri; jok cang ta lu zhön	Ask even if you know, Ride horse even if you are fast.
43.	བསྐྱོན་གྲོས་མིལ་ཙོ། ཐག་ རང་གིས་བཅད།	tün dr°ö 'mil cô; thak rang g°i cä	གྲོས་མི་ལུ་འདྲི། ཐག་ རང་གིས་བཅད།	Dr°ö 'mi lu dri; thâ rang g°i cä	Consult with oth- ers and decide yourself.
44.	བྱིར་དོ་མཁས་རུང་ཕ་མའི་ སྒྲུབ་བྱ་དགོས། ཚོང་ མཁས་རུང་སྤུ་མའི་འཕྲོ་ དང་འབྲིལ་དགོས།	bj°ir d°o khä rung pha mai 'lap bj°a gö; tshong khä rung 'nga mai thro d°ang thrî gö	བྱ་མཁས་རུང་ཕ་མའི་ སྒྲུབ་བྱ་དགོ། ཚོང་ མཁས་རུང་སྤུ་ བསགས་འབྲས་བྱ་དགོ།	B°u khä ru pha mai 'lap bj°a go; tshong khä ru 'ngön sak drä b°u go	how wise the son may be, needs advice of parents; how veteran the merchant may be, needs accumulat- ed merits of the past.
45.	ཡུས་ཀྱི་ཁྱུ་འབྲུང་ན། ཡུས་ ཀྱི་ཁྲིམས་བསྟུང་དགོས།	yü g°i chu thung na; yü g°I thrim sung gö	གཡུས་ཁྱུ་འབྲུང་ན། གཡུས་ཁྲིམས་བསྟུང་།	'yü chu thün; 'yü thrim sung	If you drink water of a village. You must follow the laws of that vil- lage.
46.	ཆ་རོགས་ངན་པ་དང་མ་ བསྐྱེམས་ཡ། ཁྱེད་རོང་ ཡང་མུ་ལུ་འགྲོ།	châ ro ngen pa d°ang ma dom ya; khö rong yang mu lu dro	ཆ་རོགས་ངན་པ་རྩ་མའི་ ཟུབ་དང་འབྲ། གང་ རེག་ཆད་ག་ར་གནགས་ ལུ་འགྲུར།	Drok ngen pa dz°a mai 'up d°ang dra; g°ang rek tshä g°â ra 'nâp lu jur	Bad friends are like bottom of pot, Whatever it touches becomes black.
47.	ལག་སྟོང་ཁོ་གིས་ང་མ་ བརྟུངས། ཁ་སྟོང་ཁོ་གིས་ བོན་མ་གསོལ།	Lak tong kho g°e nga ma dung; kha tong kho g°e b°ön 'ma söl	ལག་སྟོང་གི་ང་མ་ བརྟུངས། ཁ་སྟོང་གིས་ བོན་མ་གསོལ།	Lak tong g°i 'nga ma dung; kha tong g°i b°ön ma söl	Do not beat drums empty handed. Do not perform rituals of <i>Bön</i> with empty handed.
48.	སྦྱིད་རུང་ཉལ་ལས་མ་ཟ། སྦྱག་རུང་ལོངས་ཉེ་མ་ཟ།	ki rung nyä lä ma z°a; duk rung long lä ma z°a	སྦྱིད་རུང་ཉལ་ཉེ་མ་ཟ། སྦྱག་རུང་ལོངས་ཉེ་མ་ཟ།	Ki ru nyä te ma z°a; dü rung long te ma z°a	Do not eat sleep- ing even in good times, Do not eat stand- ing even in pain.
49.	གཞོན་པལ་སེམས་ཀྱིས་	zhön pal	གཞོན་དུས་སེམས་ཀྱིས་	Zhön dü sem	If one's mind

	ཚོར་ལས་མ་བྱས་ན། ཀས་ སྲུམ་བྱམ་མི་ཡོང།	sem g°e tshor lä ma bjä na; gä sum j°au mi yong	མ་འབདན། ཀས་དུས་ ལུས་ཀྱིས་མི་སྟོགས།	gi ma bän; gä dü lü gi mi cô	does not act in young, Then old aged body will not be able act.
50.	རྒྱུང་འོ་བསྐྱང་ལས་མ་བྱས་ ན། ཀས་ཀྱི་མེ་འགོ་སྲུམ་ བྱམ་མི་ཡོང།	chung ngi gang lä ma j°ä na; gâp ga mol dro su ma j°au mi yong	གཞོན་དུས་སེམས་ཀྱིས་ མ་འབདན། ཀས་དུས་ ལུས་ཀྱིས་མི་སྟོགས།	Zhön d°ü sem gi ma bän; gä d°ü lü g°i mi cô	If one's mind does not act in young, Then old aged body will not be able act.
51.	ཉིམ་གྱང་གི་ལྡེབ་ལ་ངོ། ངོ་རུང་སྟོ་ས་འདི་རྒྱང་ མེན། བྱིར་དོ་ས་མའི་སྟོ་ལ་ སྦྱིད། སྦྱིད་རུང་སྟོ་ས་ འདི་རྒྱང་མེན།	Nyim j°ang g°i dep la dr°ö; dr°ö rung so sa di j°ung men; j°ir d°ö pha mai ko la kî, kî rung dö si di j°ung men	ཉིམ་གྱང་གི་ལྡེབ་ལ་ངོ། ངོ་རུང་སྟོ་ས་འདི་རྒྱང་ སྦྱིད་སྟོ་ས་མའི་སྟོ་ལ་ སྦྱིད། སྦྱིད་རུང་སྟོ་ས་ འདི་རྒྱང་མེན།	Nyim jang g°i dep lu dr°ö; dro rung so sa d°e nang men; b°u chung pha mai go kha kî, kî rung dö sa d°e nang men	Sun is warmer near the wall, however, it is not the place to bask; Children feel peaceful with mother, however, it is not the place to live.
52.	ལོང་ལོང་སེམས་ཀྱིས་མ་ ལོང་ན། ལུས་ཤ་ཁྲག་ཕུང་ པོ་གིས་ལོང་མི་ཚུགས།	Long long sem g°e ma long na; lü sha thra phung po gê long 'mi tshu	ལོང་ལོང་སེམས་ཀྱིས་མ་ ལོང་ན། ལུས་ཤ་ཁྲག་ ཕུང་པོས་ལོང་མི་ཚུགས།	Long long sem g°i ma lôn; lü sha thra phung pö long mi tshû	If one do not rise up by mind, Flesh and blood bearing body cannot rise.
53.	སྟོ་རྟོགས་ཚོ་གིས་བཙོང་ན་ ཕྱེད་ཁོས་དང་། རང་གིས་ བཙོང་ན་ནིལ་བུམ་ཡིན།	'lô rô tsho g°ê tsôn che khö d°ang; rang g°ê tsôn hrî b°um 'in	སྟོ་གཞན་གྱིས་བཙོང་ན་ ཕྱེད་ཀྱ། རང་གིས་ བཙོང་ན་ནིལ་བུམ།	'lô zhen g°i tsôn pche ka; rang g°i tsôn hrî b°um	Embrassement made by others is just a partial, but it's fully embrass- ing if it is done by oneself.
54.	ལམ་འཛོལ་བ་ཉིམ་འི་ཏ་ འབྱེ། ཁྱོས་ཀྱི་འཛོལ་ན་ བསྐྱལ་པའི་མགུ་མཚུགས།	Lam dzö wa nyi mai ha chi; jö ko dzö na kä pai gu jû	ལམ་འཛོལ་བ་ཉིམ་འི་ཏ་ འབྱེ། ཁྱོས་ཀྱི་འཛོལ་བ་ བསྐྱལ་པའི་འགོ་མཚུགས།	Lam dzö wa nyi mai ha pchi; j°ö dzö wa kä pai gum jû	Misleading path is just a length of a day; but making errors in a plan would be until the end of era.
55.	བྱིར་དོ་མི་དང་མཉམ་པ་	j°ir d°o ' mi d°ang 'nyom	བྱིར་དོས་དང་ཆ། རྟོར་	b°u ro d°ang	Children should be kept with oth-

	ཞོག་དགོས། ཞོར་རང་དང་ མཉམ་པ་ཞོག་དགོས།	pa zh^o gö; nor rang d^oang 'nyom pa zh^o gö	རང་དང་ཆ།	châ; nor rang d^oang châ	ers; where as wealth must be kept with oneself.
--	---	---	-----------------	---	--

28. འགོ་འགྲུལ་བྱི་སྐྱུལ། གླ་འཁོར་ནང་འགོ་འགྲུལ་འབདམ་ད་གི་ཚུགས་ཚུགས། Taking a taxi phrases

ཨང་།	འགྲོ་གསལ་།	སྒྲ་པབ།	ཇོང་ལ།	སྒྲ་པབ།	ཡིང་ལི།
1.	སྤ་རོལ་འགྲོ་ཟངས་སྤ་ འཁོར་ག་ནས་ཐུང་ དགོ་བཅ།	paröl dro z°ang 'la khor g°â nă nyong g°o b°am	སྤ་རོལ་འགྲོ་ནི་གི་སྤ་འཁོར་ ག་ཏེ་ལས་འཐོབ་ག་?	Paro jo ni g°i 'la khor g°a te lä thop g°a?	From where can I catch a taxi to Paro?
2.	སྤ་རོལ་མེན་འགྲོ་ག།	paro la men dro g°â	སྤ་རོལ་འགྲོ་ག་?	Paro mi jo g°â	Aren't you go- ing to Paro?
3.	ཁྱེད་འགྲོ་མཁན་གན་ ད་ཅིག་ཡོད་ཅི།	khê dro khän g°an d°a ci yö pi	ཁྱེད་འགྲོ་མི་ག་དེས་ཅིག་ ཡོད།	Chê jo mi g°a d°em ci yö	How many of you are going there?
4.	འགྲོ་མཁན་ངི་གཉིས་ ར་ཡིན།	dro khän ngi 'nyi ra 'in	འགྲོ་མི་ང་བཅས་གཉིས་ ར་ཡིན།	Jo mi nga că 'nyi ra 'in	Only two of us are going.
5.	མི་ཚངསོང་ག།	'mi tshang song g°â	མི་ཚངསོ་ཡི་ག་?	'mi tshang so yi g°â	Have you got the required number of pas- sengers?
6.	ཁྱེད་ག་ལ་འགྲོ་སང།	khö g°âl dro sang	ཁྱེད་ག་ཏེ་འགྲོ་ཕ་སྒྲོ།	Chö g°a te jou 'mo	Where are you going?
7.	ག་ལ་འགྲོ་སང་ཡོ།	g°âl dro sang yo	ག་ཏེ་འགྲོ་ནི་སྒྲོ།	g°a te jo ni 'mo	Where are you going?
8.	ང་ཐིམ་ཕུག་ལ་འགྲོ་ སང་ཡིན།	nga thim phu la dro sang 'in	ང་(ཐིམ་ཕུག་)ལུ་འགྲོ་ནི་ ཡིན།	nga thimphu lu jo ni 'in	I will be going to (Thimphu.)
9.	ཁྱེད་སྤ་འཁོར་ག་ཏོང་ མཁན་ཡིན་ན།	chö 'la khor tong khän 'in na	ལྷ་སྤ་འཁོར་གྱི་དོང་ ག་ཡོགས་ཡིན་ན།	Nâ 'la khor g°i dê 'yôp 'in na	Are you a taxi driver?
10.	ང་ཡང་ཐིམ་ཕུག་ལ་ འགྲོ་སང།	nga yang thim phu la dro sang	ང་ཡང་ཐིམ་ཕུག་ལུ་འགྲོ་ ནི།	nga ya thim phu lu jo ni	I will be also going to Thim- phu.
11.	ང་ཡང་མི་ཤོང་ག།	nga ya 'mi shong g°a	ང་ཡང་མི་ཤོང་ག་?	nga ya mi shong g°a	Can't I also squeeze in?
12.	ང་ཡང་འགྲོ་བེན།	nga yang dro ben	ང་ཡང་འགྲོ་གེ་མས།	nga ya jo g°e mä	Let me also go (by this taxi).
13.	མི་ཤོང་བ། ཅིགས་མ་ བྲལ།	'mi shong pa, tsep ma z°a ya	མི་ཤོང་བས་སྟེ། དགོངས་མ་མ་བྲེལ།	mi shong pä te göm ma thrê	Sorry, I cannot squeeze you in.

14.	ཡ་ཡ་ འཇུལ་དོང་།	ya ya dzü d'ong	ཡ་ཡ་ འཇུལ་ད།	Yaya dzü d'a	Okay, get in.
15.	བཏུབ་བཏུབ་ ཐྱོན།	tup tup jön	བཏུབ་སྟེ། ཐྱོན།	Tup te, bjön	Okay then, get in.
16.	སླ་གཡན་ད་ཅིག་ཡོ།	'la g'an d'a ci yo	སླ་ཆ་ག་དེམ་ཅིག་སྟོ།	'la cha g'a d'em ci 'mo	How much is the fare?
17.	ཁལ་བཙུ་ཐམ་ཡིན་པ།	khä cu tham 'in pa	ཉིས་བཙུ་ཡིན།	Nyi ja 'in	It's Nu 200.
18.	གཅིག་བརྒྱ་ལྔ་བཙུ་ བྱས་ལས་འགྲོ་བེན་ མེན་ན།	cik ja 'ngap cu bj'a lä dro ben me na	གཅིག་བརྒྱ་ལྔ་བཙུ་སྟེ་ འགྲོ་གེ་མས།	Cik ja'ngap cu bê jo g'e mä	Can't you take me for 150?
19.	ངའི་ཅལ་གུམ་བུ་ག་ ལ་བཙུགས་སང་ཡོ།	ngai ca la g'um bu g'al tsuk sang yo	ངེ་གི་ཅལ་ཚུ་ག་ཏེ་ བཙུགས་ནི་སྟོ།	nge g'i cala tshu g'a te tsu ni 'mo	Where can I put my luggages?
20.	རྒྱབ་ལ་བཙུགས་ གཏོང་།	jap la tsuk tong	རྒྱབ་ཁར་བཙུགས་ད།	Jap kha tsü d'a	Put it at back.
21.	སྟེང་ལ་བཀལ་གཏོང་།	teng la kä tong	སྟོག་ཁར་བཀལ་ད།	Tho kha kä d'a	Put on the carrier.
22.	འདི་ནས་མས་ཐིམ་ ཕུག་ལ་ཚུན་གི་ལོ་མི་ ཁར་གཡན་ད་ཅིག་ཡོང་ གོ།	di nä phä thim phu la tshün kilo mitre gân d'a ci yong g'o	རྒྱ་ལས་ཐིམ་ཕུག་ཚུན་གི་ ལོ་མི་ཁར་ག་དེམ་ཅིག་ འོང་ག་?	nâ lä thim phu tshün kilo mi- tre g'a d'em ci ong g'â	How many kilo metres will be there from here to Thimphu?
23.	གི་ལོ་མི་ཁར་ཁལ་ལྔ་ འདུག།	Kilo metre khäl 'nga dü	གི་ལོ་མི་ཁར་གཅིག་བརྒྱ་ ཡོད།	Kilo metre cik ja yö	There are 100 kilo metres.
24.	ཡུན་གཡན་ད་ཅིག་ འགོར་གོ་བས།	yün g'an d'a ci gor g'o b'am	དུས་ཡུན་ག་དེམ་ཅིག་ འགོར་འོང་།	d'ü yün g'a d'em ci gô ong	How long will it take to get there?
25.	ཚུ་ཆོད་གཅིག་ལྷག་ ཇོས་ཅིག་འགོར་སང་ ཡོང།	chu tshö cik lhak dz'ö ci gor sang yong	ཚུ་ཆོད་གཅིག་ལྷག་པ་ ཅིག་འགོར་ནི་འོང་།	Chu tshö ci lhâp ci gô ong	It may take little more than an hour.
26.	འུ་བྱུང་ལ་སྟུ་དེ་ཅིག་ སྟུགས་ཡ།	u j'ung la pu d'o ci gû ya	རྒྱ་ཨ་ཙི་ཅིག་སྟུགས་ གནང་མས།	nâ 'a tsi ci gû 'nang mä	Can you please stop here for a while?
27.	ང་ཆབ་གསང་འགྲོ་	nga chap sang dro go pa	ང་ཆབ་གསང་འགྲོ་དགོ་	nga chap sang jo go pä	I want to go to toilet.

	དགོ་པ།		པས།		
28.	སྐུམ་ཁའོར་འགོས་ ཀྱིས་བྱས་ལས་གཏོང་ ཡ།	'num khor drö ki bj°ä lä tong ya	སྐུམ་ཁའོར་འགོར་ལེ་སྤེ་ བདའ་སྤེ།	'num khor go lä be da 'me	Please drive slowly?
29.	ང་མགོ་ཏྲོ་མུ་གི།	nga go to mü g°i	ང་མགུ་ཡུ་འཁོར་མ་ས།	nga gu yu khôu mä	I am feeling gidiness/ diz- ziness.
30.	ང་བསྐྱག་པ་གོ།	nga cuk pa g°o	ང་བསྐྱག་ནི་མས།	nga cú ni mä	I feel like vom- iting.
31.	སྐུམ་ཁའོར་བྱགས་ ཚད་ལས་བཞལ་ བཏང་ནུན་ ཁྲིམས་ ལས་འགལ་སྤི་ཡིན་ པ།	' num khor shuk tshä lä gä tang nân thrim lä gä bi 'im pa	སྐུམ་ཁའོར་བྱགས་ཚད་ ལས་བཞལ་ཏེ་བཏང་པ་ ཅིན་ ཁྲིམས་ལས་ བཞལ་བ་ཡིན།	'num khor shû tshä lä gä te tang pa cin thrim lä gä wa 'in	It is against the law to drive beyond the speed limit.
32.	ལམ་བརྟའ་ལས་བག་ ཏར་བོག་ཏོར་རྒྱགས་ ཚད་འདུག།	lam 'nya lä b°ak tar b°ok tor j°ak tshä dû	ལམ་བདའ་སྟེ་འབྱར་ལམ་ ལེ་ག་འདུག།	lam da te bur lam lä sha dû	There are so many speed bumps on the road.
33.	འ་པས་སྒོར་ལྷ་བ་ལ་ སྤུ་བྱ་ཅིག་བསྐྱག་ ལས་གནང་།	a phä gor tap la pu d°u cik gû lä ' nang	ཨ་ཕི་སྒོར་ལྷ་བ་ལ་ཨ་ཅི་ ཅིག་བསྐྱག་གནང་།	'a phi gô tap khâ 'a tsi ci gû 'nang	Stop for some time at that turning.
34.	ཏམ་ཁུ་འཐུང་མི་ཚོག།	Tam khu thung mi chô	ཏམ་ཁུ་འཐུང་མི་ཚོག།	Tam khu thung mi chô	Not allowed to Smoke.
35.	ང་ཚུ་བར་ཚུ་ཚུན་ བསྐྱལ་ལས་གནང་།	nga chu b°ar chu tshün käl lä 'nang	ང་ཚུ་བར་ཚུ་ཚུན་བསྐྱལ་ གནང་མས།	nga chu b°a chu tshün kä 'nang mä	Can you please drop me till (Chubachu)?

29. བུ་སི་ནང་འགོ་འགྲུལ་གྱི་གསུམ། བུ་སི་ནང་འགོ་འགྲུལ་འབད་མ་དེ་འི་ཚོགས་ཚིག། Going by bus phrases

ཨང།	འགོག་སྒྲིག།	སྒྲིག་པ།	རྒྱ་ཡིག།	སྒྲིག་པ།	ཡིང་ཡིག།
1.	ང་བུ་སི་ནང་འགོ་སང།	Nga b°âs nang dro sang	ང་བུ་སི་ནང་འགོ་ནི།	nga b°âs nâ jo ni	I will go by bus.
2.	མོང་གར་ལ་འགོ་སང་བུ་སི་ག་ཡིན་ནམ།	Mong gar la dro sang b°âs g°ang 'in nam	མོང་གར་ལུ་འགོ་མི་དེ་བུ་སི་ག་འདི་ཡིན་ན།	Mong gar lu jo mi b°âs g°â di 'in na	Which is the bus that goes to Monggar?
3.	བུ་སི་གི་ཤོག་འཛིན་ག་ནས་ཐྱོང་གོ་བམ།	b°âs g°i shok dzin g°â nâ nyong g°o b°am	བུ་སི་གི་ཤོག་འཛིན་ག་ཏེ་ལས་འཐོབ་ག།	b°âs g°i shok dzin g°a te lä thop g°â	Where can I get the bus ticket?
4.	འ་འདི་བུ་སི་འདི་ཚུ་ཚོད་གུ་ན་དེ་ག་ལ་འགོ་སང་ཡིན་ནམ།	A di b°âs di chu tshö g°an d°a cik la dro sang 'in nam	ཨ་ནི་བུ་སི་འདི་ཚུ་ཚོད་ག་དེ་མ་ཅིག་ཁར་འགོ་འོང།	'a ni b°âs di chu tshö g°a d°em ci khâ jo ong	At what time does this bus leave?
5.	སྒྲ་གུ་ན་དེ་ཡོ།	'la g°an d°a rê yo	སྒྲ་ཆ་ག་དེ་ཅེ་སྒྲོ།	'la cha g°a d°e rê 'mo	How much is the fare?
6.	ཐྱོད་ཁྱིམ་ཨང་ ༩ པ་ག་བྱུང་ཡིན་ནམ།	Dö thri 'ang gu pa g°a j°ung 'in nam	ཐྱོད་ཁྱིམ་ཨང་ ༩ པ་འདི་ག་ཏེ་ཡིན་ན།	Dö thri 'ang gu pa di g°a te 'in na	Where is the seat no 9?
7.	ཐིམ་ཕུག་དང་ཕུ་རོ་གི་བར་ལ་བུ་སི་གུ་ན་དེ་ག་ཡོད་པུ་ཤུ།	Thimphu d°ang paro g°i b°ar la b°âs g°an d°a ci yö pi shu	ཐིམ་ཕུག་དང་ཕུ་རོ་གི་བར་ན་བུ་སི་ག་དེ་མ་ཅིག་ཡོད་པ་སྒྲོ།	Thimphu d°ang paro g°i b°â na b°âs g°a d°em cî yöp 'mo	How many buses ply between Paro and Thimphu?
8.	ལྷུན་ཅེ་དང་ཐིམ་ཕུག་གི་བར་ལ་བུ་སི་ཨར་པ་དང་ཨར་པ་ར་ཡོད་པུ།	Lhüntse d°ang thimphu g°i b°ar la b°âs 'arp d°ang 'ar para yö pi	ལྷུན་ཅེ་དང་ཐིམ་ཕུག་གི་བར་ལ་བུ་སི་ནམ་དང་ནམ་ར་ཡོད་ག།	lhüntse d°ang thimphu g°i b°â na b°âs nam d°ang nam ra yö g°a	On which days does Lhüntse-Thimphu bus run?
9.	བུ་སི་ནང་ལ་མི་ག་ན་དེ་ག་ཤོང་གོ།	b°as nang la mi g°an d°a ci shong g°o	བུ་སི་ནང་མི་ག་དེ་མ་ཅིག་ཤོང་མ་སྒྲོ།	b°âs nâ 'mi g°ad°emcî shôm 'mo	How many passengers can go in this bus?

10.	བུ་སི་ནང་མི་ཚད་ལས་ བཞུལ་ལས་འདུག།	b°âs nang mi tshä lä gä lä dû	བུ་སི་ནང་མི་ཚད་ལས་ བཞུལ་སོ་ཅུག།	b°âs nã 'mi tshä lä gä so nu	There is excess passengers in the bus.
11.	གླ་འཐེབ་ལེན་མི་ཚོགས།	la' thep len mi chô	གླ་འཐེབ་ལེན་མི་ཚོགས།	'la thep len mi chô	It is not allowed to collect extra fare.
12.	ཁྲིམས་སྲུང་འགག་པ་ གིས་གཟུང་ཡོང།	Thrim sung gak pa g°i zung yong	ཁྲིམས་སྲུང་འགག་པ་ གིས་གཟུང་འོང།	Thrim sung gak pa g°i zung ong	You will be caught by the Traffic Police.

30. གནམ་གྲུ་ནང་འགོ་སྐྱོད། གནམ་གྲུ་ནང་འགོ་འགྲུལ་འབད་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཚིག་མཆོག། Taking a flight phrases

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐུག་།	ཐོ་བཞུག་།	སྐད་ཐུག་།	ཡིང་ཡིག་།
1.	གཤམ་འགོ་སང་ཡོ།	G°al dro sang yo	ག་ཏེ་འགྲོ་ནི་སྟོ།	g°a te jo ni 'mo	Where are you flying to?
2.	བེང་ཀོག་ལཱ་འཕུར་སང་ ཨིན།	B°eng kok la phur sang 'in	བེང་ཀོག་ལཱ་འཕུར་ནི་ ཨིན།	B°eng kok lu phû ni 'in	I'm flying to Bangkok.
3.	ཤོག་འཛིན་བཏོག་ས་གཤམ་ ཨིན་ནམ།	shok dzin tok sa gâl 'in nam	ཤོག་འཛིན་བཏོག་ས་ག་ ཏེ་ཨིན་ན།	Shok dzin tô sa g°a te 'in na	Where is the ticketing coun- ter?
4.	བེང་ཀོག་ལཱ་འཕུར་སང་གི་ ཤོག་འཛིན་ཅིག་དགོས་ཀྱི་ ས།	b°eng kok la phur sang g°i shok dzin cik gö ki	བེང་ཀོག་ལཱ་འཕུར་ནི་གི་ ཤོག་འཛིན་ཅིག་དགོ་ བས་ས་ལགས།	b°eng kok lu phû ni g°i shok dzin cî go pä sâ la	I would like to book a ticket to Bangkok.
5.	ནམ་འཕུར་སང་གི་ཡོ།	nam phur sang g°I yo	ནམ་འཕུར་ནི་གི་སྟོ།	nam phû ni g°i 'mo	When are you going to fly?
6.	གནངས་ཀྱི་དགོས་སང་།	'nang g°i gö sang	གནངས་ཆེ་གི་དགོ་ནི།	'nā tshe g°i go ni	I want for day after tomorrow.
7.	ཡིག་གུ་ཅི་ར་དགོས་དགོ་ བམ།	Yi g°u ci ra gö go b°am	ཡིག་ཆ་ག་ཅི་ར་དགོ་ག།	Yik cha g°a ci ra go g°â	What are the documents that I need to procure.
8.	ངོ་སྟོན་ལག་ཁྱེར། ཁྱིམ་ས་ སྤྱང་ཉོག་མེད་ལག་ཁྱེར། ལམ་ཡིག་ཆད་ཀྱི་ངོ་པར་ གུམ་བུ་དགོས།	Ngo trö lak kher, thrim sung nyok mê lak kher, lam yik tshä kin go par g°um b°u gö	ངོ་སྟོན་ལག་ཁྱེར། ཁྱིམ་ས་སྤྱང་ཉོག་མེད་ ལག་ཁྱེར། ལམ་ཡིག་ ངོ་པར་ཚུ་དགོ།	Ngo trö lâ kher thrim sung nyok mê lak kher, lam yik ngo par tshu go	You need to pro- duce your Citi- zenship Identity Card, security clearance Certif- icate and a pass- port-size photo.
9.	བེང་ཀོག་ཚུན་གླ་གུ་ན་ ཅིག་ཡོ།	b°eng kok tshün 'la g°an d°a cik yo	བེང་ཀོག་ཚུན་གླ་ག་དེས་ ཅིག་སྟོ།	b°eng kok tshün 'la g°a d°em cî 'mo	What is the air- fare till (Bang- kok)?
10.	ཕར་ལ་དང་ཚུར་ལ་བྱི་སྐུམ་ ཏི་རུ་སྟོང་ཕྱག་ཁལ་གཅིག་ ཨིན་པ།	phâl d°ang tshûl j°î sum ti ru tong thrâ khäl cik 'in pa	ཕར་དང་ཚུར་འབད་ཕ་ད་ ཏི་རུ་སྟོང་ཕྱག་ཁལ་ གཅིག་ཨིན།	phâ d°ang tshû bâu d°a ti ru tong thrâ khä ci 'in	It is Nu. 20000 for a round trip ticket.
11.	གནམ་གྲུ་གང་ཡོ།	'nam dr°u g°ang yo	གནམ་གྲུ་ག་འདི་སྟོ།	'nam dr°u g°â di 'mo	Which airline is it?
12.	གནམ་གྲུ་འདི་སྟོན་ཁྱི་གུ་ན་	'nam dru di dö	གནམ་གྲུ་འདི་སྟོན་ཁྱི་ག་	'nam dr°u di	What is the seat- ing capacity of

	དེ་ཅིག་གི་མཁན་ཡོ།	thri g°an d°a cik j°i khän yo	དེ་ཅིག་འབད་མི་སྟོ།	dö thri g°a d°em ci bā mi 'mo	this airline?
13.	བེང་ཀོག་ལུ་གནམ་གུ་ གཟའ་ཨར་པ་དང་ཨར་པ་ ར་འཕུར་དགོས་ལུ་ཟ།	b°eng kok la 'nam dru za 'arp d°ang 'ar pa ra phur gop zh°u wa	བེང་ཀོག་ལུ་གནམ་གུ་ གཟའ་ནམ་དང་ནམ་ར་ འཕུར་མ་སྟོ།	b°eng kok lu 'nam dr°u za nam d°ang nam ra phuw 'mo	On which days of the week does the flights fly to (Bangkok)?
14.	རང་པ་གཤམ་སྒྲིག་ལས་ འབྱོན་གནང།	rang pa dr°ä drik lä jön ' nang	ག་ར་གཤམ་ནང་འབྱོན་ གནང།	g°â ra g°ä na jön-'nang	Please come in queue every- body.
15.	ཁྱོད་ཀྱི་ལམ་ཡིག་དང་ཤོག་ འཛིན་ལུ་བེན།	khö ki lam yik d°ang shok dzin zh°u b°en	ཁྱ་གི་ལམ་ཡིག་དང་ ཤོག་འཛིན་ལུ་ག།	nâ g°i lam yik d°ang shok dzin zh°u g°e	May I have your passport and ticket?
16.	ཁུ་འདི་ལ་ཡོད།	u di la yö	ཨ་ཁུ་ཡོད།	'a na yö	Here it is.
17.	ཁུ་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་འཇུག་ཤོག་ ཨིན།	u di khö ki dzü shok 'in	ཨ་ཁྱི་ཁྱ་གི་འཇུག་ཤོག་ ཨིན།	'a ni nâ g°i dzü shok 'in	This is your Boarding Pass.
18.	འཇུག་སང་དུས་ཚད་ནམ་ ཡོ།	dzül sang d°ü tshö nam yo	འཇུག་ནི་དུས་ཚད་ ནམ་སྟོ།	Dzü ni d°ü tshö nam 'mo	When is the boarding time?
19.	ཀར་མ་ཚོག་པའི་ཅལ་ད་ཅི་ ཡང་མེད་པེ་ཡོང།	kar ma chok pai ca la d°a ci yang mê pi yong	འབག་ཐག་མ་ཚོག་པའི་ ཅལ་འདི་ག་ནི་ཡང་མེད་ པས་སོང།	Bâ thâ ma cho pai ca lâ tshu g°a ni yang mê pä-song	Hope you are not carrying any prohibited items?
20.	ཁྱོད་རང་གི་ཅལ་གུ་བུ་ཅ་ དམ་འགོ་དཔོན་ལ་སྟོན་སྒྲི་ ཡ།	khö rang g°i ca lâ g°um b°u ca d°am go pön la tön bi ya	ཁྱོད་རང་གི་ཅལ་ཚུ་ཅ་དམ་ འགོ་དཔོན་ལུ་གསལ་ སྟོན་འབད་ཡི་ག།	Chö rai ca lâ tshu ca d°am go pön lu sāl tön bā yi g°â	Have you de- clared your goods to the cus- tom officer?
21.	ད་རིང་གི་གནམ་གུ་འཕུར་ སང་འཕྱིས་སོང།	d°a ring g°i 'nam dr°u phur sang chi song	ད་རིང་གི་གནམ་གུ་ འཕུར་ནི་འཕྱིས་སོ་ཡི།	d°a ri g°i 'nam dr°u phü ni pchi so yi	Today the flight delayed.
22.	ནང་ལ་འཇུག་སང་འབྲི་ ཤོག་འདི་བཀང་གནང།	nang la dzü sang dri shok di kang 'nang	ནང་སྟོན་འབྲི་ཤོག་འདི་ བཀང་གནང།	Nang cö dri shô di kang 'nang	Please fill up this immigration form.
23.	ཕྱིར་སྟོན་འབྲི་ཤོག་འདི་ བཀང་གནང།	chir cö dri shok di kang 'nang	ཕྱིར་སྟོན་འབྲི་ཤོག་འདི་ བཀང་གནང།	Pchir cö dri shô di kang 'nang	Please fill up this emigration form.

24.	ཉིན་གཅིག་ལ་གནས་སྐབས་ གྲུ་དེ་ཅིག་འཕུར་གོ་བཅ།	nim cik la 'nam dr°u g°an d°a ci phur g°o b°am	ཉིན་གཅིག་ལ་གནས་སྐབས་ གྲུ་དེ་ཅིག་འཕུར་གོ་བཅ།	nyim cî lu 'nam dr°u g°a d°e re phu d°o g°â	How many flights are there in a day?
25.	འབྲུག་ལ་གནས་སྐབས་ གྲུ་དེ་ཅིག་ཡོད་སྟེ།	Drû la 'nam dr°u thang g°an d°a ci yö bi shu	འབྲུག་ལ་གནས་སྐབས་ གྲུ་དེ་ཅིག་ཡོད་སྟེ།	drû lu 'nam dr°u thang g°a d°em ci yö g°a	How many air- ports are there in Bhutan?
26.	འབྲུག་ལ་གནས་སྐབས་གྲུ་དེ་ ཅིག་ཡོད་སྟེ།	drû la 'nam dr°u g°an d°a ci yö bi shu	འབྲུག་ལ་གནས་སྐབས་ གྲུ་དེ་ཅིག་ཡོད་སྟེ།	drû lu 'nam dr°u g°a d°em ci yöp 'mo	How many air- lines are there in Bhutan?
27.	གནས་སྐབས་ནང་ལ་སྒྲོ་བའི་ ལས་རིམ་ཅི་རུ་འདུག་གོ།	'nam dr°u nang la tro wai lä rim ci ra dû g°o	གནས་སྐབས་ནང་ལ་སྒྲོ་བའི་ ལས་རིམ་གྲུ་དེ་ཅི་རུ་འདུག་གོ།	'nam dr°u nang lu tro wai lä rim g°a ci ra dû g°o	What in-flight entertainment programs are there?
28.	འབྲུག་མཁའ་འགྲུལ་ནང་ ལ་ཞབས་ཏྲིག་ཆོག་སྒྲིག་ འདུག།	drû kha drül nang la zh°ap tô chô dri dû	འབྲུག་མཁའ་འགྲུལ་ ནང་ལ་ཞབས་ཏྲིག་ཆོག་ སྒྲིག་འདུག།	Drû kha drül nang na zh°ap tô chô drî dû	Drukair provides very good in- flight services.
29.	འབྲུག་མཁའ་འགྲུལ་འདི་ རྒྱལ་ཁབ་གྲུ་དེ་ཅིག་ནང་ འཕུར་འགྲུལ་གྱི་དགོས་ཤིང་།	drû kha drül di gä khap g°an d°a ci nang phur drül j°i g°op shu	འབྲུག་མཁའ་འགྲུལ་ འདི་རྒྱལ་ཁབ་གྲུ་དེ་ཅིག་ ནང་འཕུར་འགྲུལ་ འབད་ཤིང་།	Drû kha drül di Gä khap g°a d°em ci nang phû drül bâu 'mo	To how many countries does Drukair fly?
30.	རྒྱལ་ཁབ་ལྔ་ནང་འཕུར་ དགོས་ཡིན།	gä khap 'ngai nang phur drül j°i g°op 'in	རྒྱལ་ཁབ་ལྔ་ནང་འཕུར་ འགྲུལ་འབད་ཡིན།	Gä khap 'nga nang phû drül bä ong	It flies to five countries.
31.	ཕུ་རོ་ནུ་མ་ལེ་གོ་གུ་ཚུ་ ཆོད་གྲུ་དེ་ཅིག་འགོ་ དགོས་ཤིང་།	pa ro nä b°eng kok tshün chu tshö g°an d°a ci gor gop zh°u	ཕུ་རོ་ནུ་མ་ལེ་གོ་གུ་ཚུ་ ཆོད་གྲུ་དེ་ཅིག་ འགོ་འདྲེན་གོ།	Pa ro lä b°eng kok tshün chu tshö g°a d°em ci gö ong g°a	How many hours' does the flight take from Paro to Bang- kok?
32.	གནས་སྐབས་གཏོང་མཁའ་འདི་ འབྲུག་ལ་ཡིན་ནམ།	'nam dr°u tong khän di dr°up 'in nam	གནས་སྐབས་གཏོང་མཁའ་ འདི་འབྲུག་ལ་ཡིན་ནམ།	'nam dr°ui d°e pön di drûp 'in na	Is the pilot Bhu- tanese?
33.	ད་རིང་གནས་ལག་ཞིན་ མེད་པོ་གནས་སྐབས་ ཚུགས།	d°a ring 'nam yak zh°in mê po 'nam dr°u phur ma tshû	ད་རིང་གནས་ལག་ཞིན་ མེད་པོ་གནས་སྐབས་ གནས་སྐབས་འཕུར་མ་	d°arî 'nam shi lä zhim mê b°a 'nam dr°u phû ma tshû	Today, the plane/ flight could not take-off due to bad weather.

			ཚུགས།		
34.	ཉེན་སྲུང་འགོ་དཔོན་ཚུ་ གིས་ཞིབ་དཔྱད་བྱི་ཡོང་།	nyen sung go pön tshu g°i zh°ip cä j°i yong	ཉེན་སྲུང་འགོ་དཔོན་ཚུ་ གིས་ཞིབ་དཔྱད་འབད་ འོང་།	Nyen sung go pön tshu g°i zh°ip cä bā ong	The Security Of- ficers will do the security check- up.
35.	མཚོན་ཆའི་རིགས་ཅི་ཡང་ ཀར་མི་ཚོགས།	tshön chai rik ci yang kar mi chok	མཚོན་ཆའི་རིགས་ག་ཅི་ ཡང་འབག་མི་ཚོགས།	Tshön chai rik ga ci yang bâ mi chô	You are not permitted to car- ry any kind of weapons.
36.	ཅ་ལ་གེ་ཇི་ ༢༠ ལས་ ལྷག་ལས་ཀར་ན་ནི་སྒྲ་ འཐེབ་སྟོན་དགོས།	ca lâ kê j°i khä ci nä lhak lä kar na ni 'la thep trö gö	ཅ་ལ་གེ་ཇི་ ༢༠ ལས་ བཟུལ་ཏེ་འབག་པ་ཅིན་ སྒྲ་ཆ་འཐེབ་སྟོན་དགོས།	Ca lâ kê j°i khä ci lä gä te bâ ba cin 'la cha thep trö go	You have to pay extra charge if your luggage exceeds 20 kg.
37.	སྒོ་སྒྲིག་ར་ནས་སྟོན་ཁྱི་འདི་ དགའ་གི།	go dri ra nä dö thri di ga g°i	སྒོ་སྒྲིག་ར་བའི་སྟོན་ཁྱི་ འདི་དགའ་བས།	Go dri tsa wai dö thri di ga wä	I prefer the win- dow side seat.
38.	རོགས་ད་སྒོ་སྒྲིག་མེད་པའི་ སྟོན་ཁྱི་ལ་དགའ།	Rô d°a go dri mê pai dö thri la ga	མོ་གིས་འདི་སྒོ་སྒྲིག་མེད་ པའི་སྟོན་ཁྱི་དགའ།	mo g°i di go dri mê sai dö thri ga	She prefers the seat without a window.
39.	ཇོ་ལ་འདི་གདོང་ལ་ཡོད་ པའི་སྟོན་ཁྱི་འོག་ལ་བཞུགས།	j°o la di dong la yö pai dö thri og la zhô	དོ་ཡད་འདི་གདོང་ཁར་ ཡོད་པའི་སྟོན་ཁྱི་གི་འོག་ ལུ་བཞག་གནང་།	D°o phä di dong kha yö pai dö thri g°i ô lu zhâ 'nang	Please place your hand lug- gage under the seat in front of you.
40.	ཁྱོད་རང་གི་བཞུགས་ཐག་ བསྐྱམ་གནང་།	khö rang g°i zhuk thâ dam 'nang	རང་མོའི་བཞུགས་ཐག་ བསྐྱམ་གནང་།	Rang soi zhuk thâ dam 'nang	Please fasten your seat belt.
41.	སྟོན་ཁྱི་ཚོ་གྱིགས་བྱས་ ལས་ཡར་ཕྱང་ལས་བཞུགས།	dö thri tsho triks jä lä yar thrang lä zhô	སྟོན་ཁྱི་ཚུ་གྱིག་གི་སྟེ་ ཡར་ཕྱང་གནང་།	Dö thri tshu trik tri bê yâ thrang 'nang	Please ensure that your seat back is upright.
42.	གནམ་གྲུ་འཕུར་སང་བྱི་གི།	'nam dr°u phur sang j°i g°i	གནམ་གྲུ་འཕུར་ནི་ འབད་དོ།	'nam dr°u phû ni bā d°o	The flight is about to take off.
43.	སལ་བཞུགས་ལས་གནང་།	Sal zhû lä 'nang	རྩ་བར་བཞུགས་གནང་།	Tsa wa zhû 'nang	Please remain seated.
44.	གནམ་གྲུ་ནང་ལ་གཏམ་ཁུ་ བཞེས་མི་ཚོགས།	'nam dr°u nang la tam khu zhê mi chô	གནམ་གྲུ་ནང་ཏམ་ཁུ་ བཞེས་མི་ཚོགས།	'nam dr°u nang tam khu zhê mi chô	You are not al- lowed to smoke in the flight.
45.	ངེ་རང་གནམ་གྲུ་འདི་	Nge rang 'nam	ང་བཅས་ཀྱི་གནམ་གྲུ་	Nga cä g°i	Our flying time

	དུས་ཡུན་ཚུ་ཚོད་གཅིག་ དང་སྐར་མ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་ གི་རིང་འཕུར་སང་ཨིན་པ།	dr°u di d°ü yun chu tshö cik d°ang kar ma zhip cu zh°ê 'nga g°i ring phur sang 'in pa	འདི་དུས་ཡུན་ཚུ་ཚོད་ གཅིག་དང་སྐར་མ་བཞི་ བཅུ་ཞེ་ལྔ་གི་རིང་འཕུར་ འགྲུལ་འབད་འོང་།	'nam dr°u di d°ü yün chu tshö cî d°ang kar ma zhip cu zh°ê 'nga g°i ring phû drül bā ong	will be of one hour and 45 minutes.
46.	གནམ་གྲུ་ཆགས་སང་བྱི་གི།	'nam dr°u chak sang j°i g°i	གནམ་གྲུ་ཆགས་ནི་ འབད་དོ།	'nam dr°u chā ni bā d°o	The flight is about to land.
47.	འགྲུལ་པ་མོ་མོ་རང་བ་ལ་ འབྲུག་ལ་བྱོན་པ་ལེགས་སོ་ ཡོད།	Drül pa pho mo rang b°a la drû la j°ön pa lek so yö	འགྲུལ་པ་མོ་མོ་ཡོངས་ ལུ་འབྲུག་ལུ་བྱོན་པ་ ལེགས་སོ་ཡོད།	Drül pa pho mo yong lu drû lu j°ön pa lek so yö	Ladies and gen- tlemen, Wel- come to Bhutan!
48.	ད་དེ་རང་སྤྱོད་རྒྱལ་སྤྱིའི་ གནམ་གྲུ་ཐང་ནང་ཕྱོད་སོང་།	d°a nge rang pa ro gā ci 'nam dr°u thang nang lho song	ད་ད་བཅས་སྤྱོད་རྒྱལ་ སྤྱིའི་གནམ་གྲུ་ཐང་ནང་ ཕྱོད་ཅི།	d°a nga cā pa ro gā cî 'nam dr°u thang nang hō ci	We have now arrived at the (Paro) Interna- tional Airport.
49.	གནམ་གྲུའི་ནང་ནས་ མ་ འཕྱོལ་པའི་གནའ་ལ་ རང་ གི་ཚོ་ལ་དང་འགྲོ་འགྲུལ་ ཡིག་ཆ་གུམ་བུ་ གིག་གི་ ཡོད་མེད་གཟིགས་གནང་།	'nam dr°ui nang nā ma thön pai 'na la rang g°i j°o la d°ang dro drül yik cha g°um b°u triks yö mê zik ' nang	གནམ་གྲུའི་ནང་ལས་མ་ ཕྱོལ་པའི་ཉེ་མ་རང་གི་དོ་ ཕད་དང་འགྲོ་འགྲུལ་ ཡིག་ཆ་ཚུ་གིག་གི་ཡོད་ མེད་གཟིགས་གནང་།	'nam dr°ui nang lä ma thön pai he ma rang g°i do phä d°ang dro drül yik cha tshu trî tri yö mê zik ' nang	We request you all to check and ensure that you have your hand luggage and all the travel docu- ments with you before leaving the aircraft.
50.	ཁྱེད་གྱི་སྟོང་ལ་ཡོད་པའི་ སྒྲོམ་འདི་ ལ་ཕྱེ་སྲུམ་ དྲན་མ་བཏོན་ལས་ཕྱེ་ གནང་།	khö g°i tēng la yö pai drom di kha chē sum dr°em tön lä chē ' nang	ལྷ་གི་ལྷག་ལུ་ཡོད་པའི་ ཅ་ལ་བཟུགས་སྒྲོམ་འདི་ ལ་ཕྱེ་ཕ་དྲན་མ་བཏོན་ ཏེ་ཕྱེ་གནང་།	nâ g°i tâ lu yö pai ca la tsû drom di kha pchêu d°a dr°em tön te pche ' nang	When you open the overhead compartment, you should be careful.
51.	གནམ་གྲུའི་ཐང་ནང་ཆ་ རོགས་རེ་དགོཔ་ཐོན་ན་ནི་ ངའི་ལས་བྱི་མཁན་ཚུ་ལ་ གཡང་བཟ་བག་ཟ་མེད་པར་ གསུང་གནང་བེར་ཁྱེ་སང་	'nam dr°ui thang nang chā ro re gop thön na ni ngi lä j°i khän tshu la 'yang z°a bâ z°a me par	གནམ་གྲུའི་ཐང་ནང་ཆ་ རོགས་རེ་དགོཔ་ཐོན་པ་ ཅིན་ད་བཅས་ལུ་འབད་ མི་ཚུ་ལུ་གཡང་བཟ་བག་ ཟ་མེད་པར་གསུང་གནང་	'nam dr°u thang nā chā ro re gop thöm b°a cin nga cā lâ bā mi tshu lu 'yang z°a b°a	If you need any help at the air- port, please feel free to contact our ground staff for any infor- mation or assis- tance.

	ཨིན།	sung 'nang zer zh'u sang 'in	ཟེར་ལུ་ནི་ཨིན།	z°a mê b°â sung 'nang z°er zh'u ni 'in	
52.	ངེ་རང་གི་གནམ་གྱི་ནང་ ལ་ཐུགས་སློ་རྟོག་རྟོ་བྱང་སྤྱི་ ཡོང་བྱས་ལས་རེ་བ་ཡོད།	nge rang g°i 'nam dr°ui nang la thû tro tok to jung bi yong jä lä re wa yö	ང་བཅས་ཀྱི་གནམ་གྱི་ ནང་ལུ་ཐུགས་སློ་བ་བྱང་ བྱང་མ་འོང་མཆོ་བའི་རེ་ བ་ཡོད།	Nga cä g°i 'nam dr°u nang lu thû tro wa jung jûm-ong 'no wai re wa yö	We hope you enjoyed flying in our flight.
53.	འོག་ལས་མཆུག་ལ་ཡང་ འབྱོན་པའི་རེ་བ་ཡོད་ཅེ་ ལས་ལུ་སང་ཨིན།	lok lä jû la yang jön pai re wa yö j°e lä zh'u sang 'in	འོག་ལུ་ལས་ཡང་ འབྱོན་ནིའི་རེ་བ་ཡོད་ ཟེར་ལུ་ནི་ཨིན།	lok shû lä yang jön ni re wa yö z°ê zh'u ni 'in	We look forward to seeing you on- board again in the future.

31. ཏུང་འཚོ་མཇལ་ས་ལ། ཏུང་འཚོ་འབད་སར་འགྱུ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་ཚིག། Phrases for seeing a doctor

ཨང།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་པ།	རྫོང་ལ།	སྐད་པ།	ཡིང་ལིག།
1.	ཐོ་བཀོད་བྱི་ས་གལ་ཡོ།	tho kö j°i sa g°al yo	ཐོ་བཀོད་འབད་ས་ག་ཏེ་སྟོ།	Tho kö bä sa g°a te 'mo	Where can I register?
2.	སྐུ་ག་བྱུགས་བཟང་པོ་ཏུང་འཚོ།	Ku zû zang po dr°ung tsho	སྐུ་ག་བྱུགས་བཟང་པོ་ཏུང་འཚོ།	Ku zû zang po dr°ung tsho	Good morning Doctor!
3.	ཅི་ར་ན་དགོ་སྟེ།	ci ra na go bi	ག་ཅི་ན་སྟེ།	g°a ci nau 'mo	What are you suffering from?
4.	མགོ་རྩོད་ཤུགས་བྱས་ལས་ན་གི།	go tô shû j°ä lä na g°i	མགུ་རྩོད་ཤུགས་སྟེ་ན་མ་མས།	Gu tô shû bê nau mā	I have a severe headache.
5.	གང་ཤུགས་ཡང་བྱི་གོ་སྟེ་ཡ།	Dr°ang shum yang j°i g°o bi ya	གང་ཤུགས་ཡང་རྒྱབ་མས་ག།	j°ang shû yä cap mā g°a	Having fever too?
6.	རྐང་ཚིགས་ལག་ཚིགས་གུས་བྱ་ཡང་ན་གི།	kang tshi lak tshi g°um b°u yang na g°i	རྐང་ཚིགས་ལག་ཚིགས་ཚུ་ཡང་ན་མ་མས།	kang tshi lak tshi tshu yä nau mā	Ankles and wrists are also paining.
7.	གལ་ན་དགོ་པ་ཡོ།	g°al na gop yo	ག་ཏེ་ལུ་ན་སྟེ།	g°a te lu nau'mo	Where does it hurt?
8.	བར་བར་རྩོད་འབར་གྱི།	b°ar b°ar dr°ö bar g°i	འཕམ་འཕམ་རྩོད་འབར་རྒྱབ་མས།	Thrä thrä dr°ö bâ yang cap mā	Sometimes there is also a fever.
9.	ཉོད་པ་ཚ་གི།	nyöp tsha g°i	སྟོད་པ་ཚ་མས།	köm tshau mä	sore throat.
10.	ཁྱེད་ཀྱི་ཁྲག་ཤུགས་བཟྭ་བེན།	khö gi thrâ shû ta b°en	ཁྱེད་ཀྱི་ཁྲག་ཤུགས་བཟྭ་གོ།	chö g°i thrâ shû ta g°e	Let me check your blood pressure.
11.	ལག་པའི་རྩ་ཡང་བཟྭ་བེན།	lak pai tsa yang ta b°en	ལག་རྩ་ཡང་བཟྭ་གོ།	lak tsa yang ta g°e	Let me also check your pulse.
12.	ཁྱེད་ཚ་རིམས་ཤུགས་བྱས་ནས་རང་ཕྱོག་འདུག།	khö tsha rim shuk j°ä nâ rang phok dû	ཁྱེད་ལུ་ཚ་རིམས་ཚབས་ཆེན་སྟེ་ར་ཕྱོག་ཆིནུག།	Chö lu tsha rim tshab chen bê ra phô chi nu	You have caught a nasty cough and cold.
13.	གསུམ་གོ་ཚ་སང་ཕུ་དོ་ཅིག་དྲག་གི།	sü g°o tsha sang pu d°o ci dr°â g°i	ཕྱི་ཚ་མི་འདི་ཨ་ཅི་ཅིག་དྲག་པས།	phou tsha mi di 'a tsi ci dr°â pä	stomach aching has been little eased.

14.	ཁ་ནས་བསྐྱག་སང་ཙོག་ ས་བྱས་ལས་ མགོ་རྟོ་ མུང་མུ་ས་རང་ཉལ་ཏ་ གཅིག་གི་ཕྱིས་རྒྱབ་སོང་།	kha nă cuk sang tsok sa j°ä lä go to mung mu sa rang hap ta cik g°i tsi cap song	ཁ་ལས་བསྐྱག་ནི་བཟུམ་ འབད་དེ་མགུ་ཡུ་འཁོར་མ་ འཁོར་སར་བདུན་པ་ གཅིག་དེ་ཅིག་གི་ཕྱིས་ཡར་ སོ་ཡི།	Kha lä cû ni zum bă d°e gu yu khou kho sa dün thrâ ci d°e ci gi tsi ya so yi	I have been experi- encing from nausea and giddi- ness for the last one week.
15.	ཁྲག་རླུང་ནད་གཞི་ཨིན་ པ།	thrak 'lung nä zhi 'im pa	ཁྲག་རླུང་གི་ནད་གཞི་ཨིན་ མས།	Thrâ ' lung g°i nä zhi ' im mä	It is a high blood pressure.
16.	གཟུགས་རང་པ་བྱ་རུད་པ་ ཐོན་ལས་གཡའ་གྱི།	zuk rang pa br°üp thön lä 'ya g°i	གཟུགས་ཆ་མཉམ་ སྟོ་རོ་ཐོན་ཏེ་གཡའ་མས།	Zû cha 'nyam po ro thön te 'yau mä	I got rashes all over my body and its itching.
17.	པགས་ཀོ་གི་ནད་ཨིན་པ།	pâ ko g°i nä 'im pa	པགས་སྲིན་གྱི་ནད་གཞི་ ཨིན་མས།	Pak sin g°i nä zhi ' im mä	You have a skin infection.
18.	རྐང་པ་ན་ལས་བརྒྱུར་སྐྱུ་ ར་བྱིས་མི་བདུབ་པ།	kâp na lä jang kum ra j°i mi tup pa	རྐང་པ་ན་སྟེ་བརྒྱུར་སྐྱུ་ར་ འབད་མི་བདུབ་པས།	Kâm na te cang kum ra bä mi tup pä	Due to leg pain it's difficult to stretch and relax.
19.	ཁྱུ་འདི་སྐྱན་འདི་གིས་རྐང་ ཆོགས་ལག་ཆོགས་ན་ སང་ལ་ཕན།	u di 'men di g°i kang tshi lak tshi na sang la phän	འ་ཁྱི་སྐྱན་འདི་གིས་རྐང་ ཆོགས་ལག་ཆོགས་ན་མི་ལུ་ ཕན།	A ni 'men di g°i kang tshi lak tshi na me lu phän	These medicine is helpful for reliev- ing joints pain.
20.	ཕོ་ཕྱང་ན་ལས་བྲེག་ར་མ་ ཚུགས།	phou na lä dr°ê ra ma tshu	ཕོ་ཕྱང་མ་ན་སྟེ་འབད་ར་མ་ ཚུགས།	Pho cûm na te bă ra ma tshu	I am having a se- vere abdomen upset.
21.	ཡམ་འདི་གིས་སྩ་པ་ གཡའ་ལས་བསྐྱབ་གྱི།	yam di g°e 'na pha 'ya lä sup gi	ཡམ་འདི་གིས་སྩ་པ་གཡའ་ སྟེ་བསྐྱབ་མས།	yam di g°i ha pa 'ya te sup mä	The sinusitis is itchy and have problem of nose block.
22.	ཕུམ་རུས་སྲིག་དང་ གཡག་ཤ། ལ་ཕུག་ཟ་ སུམ་ཡ་མའི་ནད་ལ་མང་ དོ་རང་གཞོན་ཡོང།	phrum rü b°ik d°ang 'yak sha la phu za sum ya mai nă la mang d°o rang 'nô yong	དར་ཆོ་རུས་རུམ་ཕ་དང་ གཡག་ཤ། ལ་ཕུག་ཚུ་ཟ་ ད་ཡམ་ནད་ལུ་ ཉེང་སྐལ་ གཞོན་ཡོང།	d°â tshi ri riu d°ang ' yak sha, la phû tshu z°au d°a yam nă lu heng kä 'nô ong	rotten cheese, yak meat and radish will further ag- gravate the sinusi- tis.
23.	མཛེ་ནད་ཚུང་སྤྱི་ཙོག་ས་ འདུག།	dze nă nyong b°i tsok sa dû	མཛེ་ནད་ཐོབ་ཐོབ་བཟུམ་ ཅིག་འདུག།	Dze nă thop thop zum ci dû	It seems like you have got leprosy.

24.	ལྷ་ཚན་འདི་ནད་ཅི་ལ་ཡང་ སྤ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ སྤ་ཅིག་ཡིན།	chu tshen di nä ci la yang phän pai 'men cik 'in	ལྷ་ཚན་འདི་ནད་རིགས་ཀྱི་ ལྷ་སྤ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ སྤ་ཅིག་ཡིན།	Chu tshen di nä rik kün lu phän pai rang zhin g°i 'men ci 'in	warm water is a natural remedy for all kinds of diseases.
25.	ཁྱོད་མཁྲིས་ཤེའི་གཤག་ བཅོས་བྱིས་དགོ་པ།	khö thrî doi shak cö j°i go pa	ཁྱོད་མཁྲིས་ཤེའི་གཤག་ བཅོས་འབད་དགོ་པས།	Chö thrî doi shak cö bä go pä	You have to un- dergo an opera- tion to remove gallstone.
26.	ཁྱེད་པ་རྒྱན་རྒྱངས་བདུག་ རྒྱབ་དགོས།	kep nân 'lang pa d°û gö	ཁྱེད་པ་ན་བ་ཅིན་རྒྱངས་ བདུག་རྒྱབ་དགོ།	kêpnawa- cin'langdûca p-go	If you suffer from backache, you must take steam bath.
27.	ཁྱེད་ཀྱི་སྤ་ཅི་སྤ་ཅི་ཆང་ དང་ཤ་ལ་སྤ་ཅི་དགོས།	u d°i 'men z°a sum chang d°ang sha kha sung j°i gö	ཨ་ནི་སྤ་ཅི་སྤ་ཅི་ཆང་དང་ ཤ་ལ་སྤ་ཅི་འབད་དགོ།	'a ni 'men z°au d°a chang d°ang sha kha sung bä go	While taking this medicene, You should avoid con- suming alcohol and meat.
28.	ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་པའི་ རྒྱུ་ལོ་བཅག་པའི་ཅོག་ ས་འདུག། སྤྱོག་པར་ བཏབ་དགོས་པ།	khö kâp 'yâ pai rü g°o cak pai tsok sa dû, 'lok par tap gö pa	ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་པའི་རྒྱུ་ ལོ་འདི་བཅག་བཅག་པ་ བཟུམ་འདུག། སྤྱོག་པར་ བཏབ་དགོ་པས།	chö g°i kâm 'yâ pai ru to di câ câp zum dû, 'lok pâ tap go pä	We will have to take X-ray be- cause it appears that you have sus- tained fracture on your right foot.
29.	ལག་པའི་མ་ཀ་འདི་ཕུ་དོ་ ཅིག་བཅོས་དགོ་པ།	lak pai 'mâ ka di pu d°o cik tsem g°o pa	ལག་པ་གི་མ་འདི་ཨ་ཅི་ བཅོས་དགོ་པས།	lâp g°i 'ma di 'atsi tsem go pä	your hand cut needs few stitch- es.
30.	སྤ་ཅི་བཅོས་འདི་གིས་མ་ བྱ་ན་ནི་ཉིན་མ་བདུན་གྱི་ རྒྱབ་ནས་གསེར་ལབ་ གཏོང་བེན།	'men cö di g°i ma dr°ak na ni nyim dün g°i jap nä ser khap tong b°en	སྤ་ཅི་བཅོས་འདི་གིས་མ་ བྱ་ན་པ་ཅིན་བདུན་ཟླ་ གཅིག་གི་རྒྱབ་ལས་གསེར་ ལབ་རྒྱབ་གོ།	'men cö di g°i ma dr°â b°a cin dün thrâ ci g°i jap lä ser khap cap g°e	If this treatment doesn't work, you will have to un- dergo a course of acupuncture after a week.
31.	ཁྱོད་ཀྱི་ནད་རྩ་མེད་ཕྱིན་ འདུག། ཚ་གྲངས་ལང་ ཡ།	khö gi nä tsa mê chin dû tsha j°ang ma lang ya	ཁྱོད་ཀྱི་ནད་གཞི་འདི་རྩ་མེད་ ཡར་སོ་རུག། ཚ་གྲངས་ ལང་སྤ་རེད།	chö g°i nä zhi di tsa mê yâ so nu tsha Gä ma lang 'ma rê	You are fully re- covered from this illness. Don't worry.

32. བདེ་ལྟ་བུ་ལ་འགྲོ་བུ་སྒྲོལ་ལ་བཅངས་ཀྱི་ཚིག། བདེ་ལྟ་བུ་བར་འགྱུར་ད་སེམས་གསོ་འབད་བའི་ཚིགས་ཚིག།

Phrases for Expressing condolences while visiting a patient

ཨང།	འབྲོག་སྒྲུབ།	སྒྲུབ་པ།	ཐོང་ཁ།	སྒྲུབ་པ།	མིང་ལིག།
1.	ཁྱོད་ན་འདྲག་བྱས་ལས་ མདངས་མུན་མ་ཤེས།	khö na dü j°ä lä dang 'mân 'ma shê	ཁྱོད་ན་ཟུག་ཟེར་ཁ་ཙ་ ལས་བརྒྱལ་མ་ཤེས།	chö na nu z°ê kha tsa lä gä ma shê	I came to know only yesterday that you have fallen ill.
2.	འབྱུང་བ་བཞི་ལས་གྲུབ་ པའི་གཟུགས་མ་ན་མ་ཚ་ སྟོན་མཁན་གང་ཡང་མི་ ཡོང་།	jung wa zhi lä drup pai zû ma na ma tsha dö khän g°ang yang mi yong	འབྱུང་བ་བཞི་ལས་གྲུབ་ པའི་ལུས་འདི་མ་ན་མ་ཚ་ བར་སྟོན་མི་ག་ཡང་མི་ འོང།	Jung wa zhi lä dr°up pai lü di ma na ma tsha wa dö mi g°a yang mi wong.	There will be no one whose body, made of flesh and bone (four elements), that would live fine always.
3.	མིན་རུང་ ན་ལོང་ཡོད་རུང་ ཤི་ལོང་མེད་ཡོང་གི་དགོས་ ཚུགས་ མ་ཤི་བྱ་སྟོན་སང་ དོན་ལ་ སྒྲན་བཅོས་རིམ་ ཤོ་བྱི་དགོས་པ་ཁག་ཆེ།	'in rung na long yö rung shi long mê yong j°i gop tsok sa 'ma shi pu dö sang d°ön la 'men cö rim dr°o j°i göp khak che	མིན་རུང་ ན་ལོང་ཡོད་ རུང་ཤི་ལོང་མེད་ཟེར་དོ་ བཟུམ་མ་ཤི་བར་སྟོན་ནིའི་ དོན་ལ་སྒྲན་བཅོས་རིམ་ ཤོ་ཚུ་འབད་དགོས་ཁག་ ཆེ།	'in rung na long yö rung shi long mê z°er d°o zum ma shi wâ dö ni d°ön lu 'men cö rim dr°o tshu bâ gop khâ che	As it is said, 'We have time to fall ill, but we have no time to die,' so it is important that we receive treatment and perform rituals.
4.	སེམས་མ་ཤི་ཡུ། མོ་ བཏབ་ཕྱིས་བཏབ་བྱས་ ལས་ རིམ་གྲོ་དང་སྟོན་ བཅོས་བྱས་ན་ཁྱོད་ མགྱོགས་པ་རང་དྲག་ཡོང།	sem 'ma shi ya, mo tap tsî tap j°ä lä rim dr°o d°ang 'men cö jä na khö jo ba rang dr°â yong	སེམས་མ་ཤི་སྟེ། མོ་ བཏབ་ཕྱིས་བཏབ་འབད་ དེ་རིམ་གྲོ་དང་སྟོན་བཅོས་ འབད་བ་ཅིན་ཁྱོད་ མགྱོགས་པ་རང་དྲག་འོང།	sem ma shi mä, mo tap tsî tap bâ d°e rim dr°o d°ang 'men cö bâ wa cin chö jo b°a rang dr°â ong	Don't be de- pressed, If you receive treat- ment and con- duct ritual, you will recover.
5.	ཁྱོད་ན་པ་ཅིར་ ཤི་སང་གི་ ཚ་གུང་འཁྱུར་ལས་སྐྱུག་ བསྐྱུལ་བྱི་བེ་མི་ཡོང།	khö na pa ci ra shi sang g°i tsha j°ang khur lä dü ngäl j°i z°e mi yong	ཁྱོད་ན་པ་ཅིག་ར་ཤི་འོང་ ཟེར་ཚ་གུང་འབག་སྟེ་ སྐྱུག་བསྐྱུལ་འབད་ནི་མི་ འོང།	chö nau ci ra shi ong z°e tsha gä bak te dung 'ngäl bâ ni mi ong	Shouldn't be worried that you may die as you fall sick.
6.	ན་མཁན་བརྒྱུ་ཡི་སྐྱུག་ནས་ ཤི་མཁན་གཅིག་དང་ གཉིས་མུན་མི་འཕྱོར།	na khän ja yi bû nä shi khän cik d°ang 'nyi mân mi thön;	ན་མི་བརྒྱུ་ཡི་སྐྱུག་ལས་ ཤི་མི་གཅིག་དང་གཉིས་ ལས་མི་འཕྱོར། འདི་རང་	Na mi ja yi bû lä shi mi cî d°ang nyî lä mi thön; di rang soi tshe	Only a few die out of hundreds of sick people. Those who die early are as a

	འདི་རང་གི་ཚེ་སྤྱ་མའི་ལས་ དང་འཁྲུལ་ལས་འབྱུང་བེ་ གི་མ་གཏོགས་ མི་ན་ཚད་ གཅིག་པོ་ཤི་ན་ནི་ འཇམ་ གླིང་ནང་མི་རང་པ་ཟིན་ འགྲོ།	di rang g°i tshe 'nga mai lä d°ang thrî lä jung pi g°i ma tô ' mi na tshä cik po shi na ni dzam ' ling nang mi räp z°in dro.	སོ་འི་ཚེ་སྤྱ་མའི་ལས་ལས་ བྱུང་མ་མ་གཏོགས་ མི་ན་ ཚད་ཅིག་པོ་ཤི་བ་ཅིན་ འཇམ་གླིང་ནང་མི་ཡང་ ཚྛགས་འོང།	'nga mai lä lä jûm ma tô 'mi na tshä cip shi wa cin dzam ' ling nang 'mi yang dzô ong	result of their previous life's karma. If all the sick people are to die as soon as they fall sick, then there won't be any person left in this world.
7.	འཇམ་གླིང་ནང་ མ་ན་མ་ ཚ་བར་སྤྲོད་མཁན་གང་ ཡང་མི་ཡོང།	dzam ' ling nang ma na ma tsha wa dö khän g°ang yang mi yong	འཇམ་གླིང་ནང་ མ་ན་མ་ ཚ་བར་སྤྲོད་མི་ག་ཡང་མི་ འོང།	Dzam ' ling nang ma na ma tsha wa dö mi g°â yang mi ong	There is no one in the world who does not become ill.
8.	ཁྱོད་རང་མགྱོགས་ མགྱོགས་དྲག་སང་དོན་ལ་ ལྷོ་ཅུ་འགོངས་ལས་ཟ་ དགོས།	khö rang jok jok dr°â sang d°ön la to tsa geng lä z°a gö	ཁྱོད་རང་མགྱོགས་པར་དྲག་ ཅི་དོན་ལུ་ བཞེས་སྤོ་ ཅུ་འགོངས་ཏེ་ཟ་དགོ།	chö ra jo b°a dr°â ni d°ön lu zhê go tsa geng te z°a go	You should eat well to recover soon.
9.	ལྷོ་ཁམས་མེད་རུང་ཁྱོད་ རང་ལྷོ་ཅུ་འགོངས་ལས་ཟ་ ཡ།	to kham mê rung khö rang to tsa geng lä z°a ya	ལྷོ་ཁམས་མེད་རུང་ཁྱོད་རང་ ལྷོ་ཅུ་འགོངས་ཏེ་ཟ་སྤོ་ རེད།	to kham mê rung chö ra to tsa geng te z°a 'ma rê	Even if you don't have ap- petite try to eat well.
10.	སྤྱོ་ཇ་ཇ་ཕོར་གང་གང་དོ་དོ་ ཅུ་འགོངས་ལས་བཅུང།	co dz°a j°a phor g°ang g°ang d°o d°o tsa geng lä tung	ཐུག་པ་ཕོར་པ་གང་གང་དོ་ དོ་ཅུ་འགོངས་ཏེ་འབྱུང།	thûp phop g°ang g°ang d°o d°o tsa geng te thung	Try to have one or two cups of porridge.
11.	སེམས་སྤྱིང་སྤྱི་བྱས་ལས་ སྤོད།	sem dring dri j°ä lä dö	སེམས་སྤྱིང་སྤྱི་སྤོད།	sem dring dri bê dö	Please be strong.

33. གཉེན་ཡ་བྲལ་འགྲོ་མཁན་དང་ཐེ་སྐྱུ་སེམས་གསོ་ལབ་བངས་ཀྱི་ཚིག། གཉེན་ཡ་བྲལ་འགྲོ་མི་དང་ཕུད་པ་ད་སེམས་གསོ་
འབད་བའི་ཚིགས་ཚིག། Phrases for Expressing condolences to a divorcee

ཨང།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་པ།	ཐོང་ཁ།	སྐད་པ།	ཡིང་ལེག།
1.	བསྐྱོས་པའི་ལས་ལས་བྲོས་ མི་ཐར། བྱསན་ལབ་ དགོཔ་ཙྰག་བ་ རྟགས་མི་ ཡང་ཤི་གི་བྱིན་ ཁྱོད་འན་ དུན་མེན་པ།	kö pai lä lä br°ö mi thar jän lap gop tsok z°a ro 'mi yang shi g°i j°in khö an dân men pa	བསྐྱོས་པའི་ལས་ལས་ བྱིན་མི་ཐར། ཟེར་དོ་ བབྱས་ རྟགས་མི་ཡང་ ཤིས་མས་ས་གིན་ ཁྱོད་ འདིན་འདི་གི་དོ་མེན་པས།	Kö pai lä lä bj°ö mi thä z°er d°o zum ro 'mi yang shiu mă sân chö din di g°i d°o mem pä	As a saying goes, 'We cannot escape fate,' the pain that you are going through is nothing compared to the one who faces death.
2.	རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བཞག་ སྤྱི་གི་བྱས་ལས་ སེམས་ ཤི་ལས་སྤྱོད་ཇོ་མི་ཡོངས་ ཨའེ་ རང་ཆོ་སྤྱ་མའི་ལས་ ར་བེན་སྤྱི་ཡིན་པ། ཡིན་ རུང་ཁྱད་མི་ཡོང་ རང་བྱས་ གཞི་ཡམ་ཅིག་ཡིན་བྱས་ ལས་མཐོ་བསམ་བཏང་ ལས་སྤྱོད་དགོས།	Rok ki cur zhak bi g°i jä lä sem shi lä dö dz°e mi yong 'ai rang tshe 'nga mai lä ra z°in b°i 'im pa 'in rung khä me yong rang b°ü zhi pham cik 'in j°ä lä 'no sam tang lä dö gö	རྟགས་ཀྱིས་བཀོ་བཞག་ ཅི་བེར་ སེམས་ཤི་སྤྱེ་ སྤྱོད་ནི་མེན་པར་ ཨའེ་ ར་བཅས་ཆོ་སྤྱ་མའི་ལས་ འབྲས་ཐྱོགས་སོང་མ་འོང་ ནི་མས། ཡིན་རུང་ཁྱད་ མེད་ རང་བྱ་གཞི་ཡམ་ ཅིག་ཡིན་ཟེར་མཐོ་སྤྱེ་ སྤྱོད་དགོ།	ro gi ko zhâ yi z°er sem shi te dö ni mem b°a 'ai nga cä tshe 'nga mai lä drä zô söp ong ni mă 'in rung khä mê rang b°u zhi pham cî 'in z°er 'no te dö go	Instead of being depressed thinking that someone has left you, you should be strong and accept that your karmic con- nection has come to an end. howev- er, you should think that you are also a parent of the children.
3.	གཉེན་ཡ་བྲལ་འགྲོ་མཁན་ ཁྱོད་རྒྱུང་པ་མེན། གང་ར་ ཡིན་རུང་ ཆོ་སྤྱ་མའི་ལས་ དང་འཁྲིལ་དགོས།	'nyen ya dr°ä dro khän khö cang pa men; g°ang ra 'in rung tshe 'nga mai lä d°ang thri gö	གཉེན་ཡ་བྲལ་འགྲོ་མི་ ཁྱོད་རྒྱུང་པ་གཅིག་མེན། ག་ར་ཡིན་རུང་རང་གི་ཆོ་ སྤྱ་མའི་ལས་དང་འཁྲིལ་ དགོ།	'nyen ya dr°ä jo mi chö câm ci men; g°a ra 'in rung rang g°i tshe 'nga mi lä d°ang thrî go	It is not only you, who is getting a divorced, in fact, it all depends on our previous life's karma.
4.	སེམས་ཤི་ལས་སྤྱོད་སང་ མེན་སྤྱེ་ རང་གི་བྱིར་ཉོ་ཚུ་ ལ་ དཔེག་ཡག་ཞིན་སྤྱེར་ སང་ལ་བཙོན་ཤུགས་ བསྐྱེད་དགོས།	sem shi lä dö sang men bu rang g°i j°ir to tshu la pesh yak zh°in ter sang la tsön shuk ke gö	སེམས་ཤི་སྤྱེ་སྤྱོད་ནི་མེན་ པར་ རང་གི་བྱ་གཞི་ཚུ་ ལུ་ ཆོས་ཡོན་ཏན་ ལེགས་ཤོམ་བྱིན་ནི་ལུ་ བཙོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།	Sem shi te dö ni mem pa rang g°i b°u zhi tshu lu chö yön ten lä zhim j°in ni lu tsön shû ke go	Instead of being depressed, you should shoulder the responsibility of supporting your children's educa- tion.

34. མི་ཤི་སྐུལ་འགྲོ་སྐུམ་སེམས་གསོའི་ཚིག་ལབ་ཐངས། མི་ཤི་སར་འགྱུ་བའི་སྐབས་སེམས་གསོ་འབད་ནིའི་ཚིག་ཚིག་།

Phrases for Expressing condolences to a deceased family

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྒྲ་ཕབ།	ཐོང་ལ།	སྒྲ་ཕབ།	ཨིང་ལིག།
1.	ཁྱེད་ཀྱིས་ལྷན་ད་སེམས་ སྒྲོ་ལས་སྐྱག་བསྐྱེད་བྱས་ ལས་སྒྲོད་ཇོ་མི་ཡོང།	khö ge an d'a sem co lä du ngäl jä lä dö dz'e mi yong	ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་སྐྱེ་སེམས་སྒྲོ་སྐྱེ་ སྐྱག་བསྐྱེད་འབག་སྒྲོད་ནི་ མི་འོང།	chö g°i d°e be sem co di duk 'ngäl bâ dö ni mi ong	You should not be depressed of the grievance like that.
2.	བསྐྱོས་པའི་ལས་ལས་ བློས་མི་ཐར། བྱསན་ ལབ་དགོཔ་ཚིག་ས་ ངས་རང་མི་རང་རང་སོ་ སོའི་ ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་ འདི་ཚུང་དགོས།	kö pai lä lä br°ö 'mi thar j°än lap gop tsok sa ngä rang mi rang rang so soi lä d°ang 'na 'min di nyong gö	བསྐྱོས་པའི་ལས་ལས་བྱོག་ མི་ཐལ། ཟེར་སྐྱབ་དོ་ བཟུམ་ ང་བཅས་ར་མི་རང་ རང་སོ་སོའི་ལས་དང་རྣམ་ སྤྲིན་འདི་ཚུང་དགོ།	Kö pai lä lä bj°ö mi thä z°er 'lap d°o zum nga chä ra 'mi rang rang so soi lä d°ang 'na min di nyong go	As a saying goes, 'We can- not escape fate,' each and every one of us has to face our karma and its conse- quences.
3.	སྐྱག་བསྐྱེད་འདི་མི་རང་ རྒྱུང་མ་ལ་ཕོག་པེ་མེན་ ངས་རང་རང་པ་ལམ་འདི་ ནས་ར་བཅར་ལས་འགྲོ་ དགོས།	du ngäl di 'mi rang cang ma la pho pi men ngä rang rāp lam di nā ra tsar lä dro gö	སྐྱག་བསྐྱེད་འདི་མི་རང་ རྒྱུང་མ་གཅིག་ལུ་ཕོག་པ་མེན་ ང་བཅས་ག་ར་ལམ་འདི་ ལས་ར་བཅར་ཏེ་འགྱུ་དགོ།	Duk 'ngäl di 'mi rang câm ci lu phöp men nga cä g°â ra lam di lä ra tsâ te jo go	This suffering does not just fall on one self, each and every one of us must experience it sooner or later.
4.	དུས་ཚོད་ཉལ་བྱི་ཅིག་ ལྷན་དོ་རང་ཡང་ལམ་འདི་ ནས་ར་བཅར་དགོས།	d°ü tshö hap chi cik mân d°o rang yang lam di nā ra tsar gö	དུས་ཚོད་ཉལ་བྱི་ཅིག་མ་ གཏོགས་རང་ཡང་ལམ་འདི་ ལས་ར་བཅར་དགོ།	d°ü tshö hap chi cî ma to rang ya lam di lä ra tsâ go	It is just a mat- ter of time when one has to face death.
5.	ངེར་གང་ར་ཡིན་རུང་ སྐྱེས་པ་ནས་ཤི་སང་གི་ རང་བཞིན་ཡིན།	nge rang g°ang ra 'in rung kēp nā shi sang g°i rang zhin cik 'in	ང་བཅས་ག་ར་ཡིན་རུང་སྐྱེས་ ཞིན་ལས་ཤི་ནི་འདི་རང་ བཞིན་ཡིན།	Nga cä g°a ra 'in rung kê zh°im lä shi ni di rang zhin ci 'in	It is natural that all of us, once born, must die.
6.	རང་སེམས་རང་གིས་ བདག་འཛིན་བྱས་ལས་ དགེ་བ་བསྐྱབ་སང་ལྷན་	rang sem rang g°i dak dzin j°ä lä ge wa drup sang	རང་གི་སེམས་འདི་རང་གིས་ བདག་འཛིན་འབད་དེ་དགེ་ བ་བསྐྱབ་ནི་མ་གཏོགས་སྐྱུ་	rang g°i sem di rang g°i d°â dzin bâ d°e ge wadруп	One must con- trol one's emo- tion and per- form fenural rites rather than

	དོ་བྱས་ལས་སྒྲོང་མི་ ཡོང།	mân d°o ngü lä dö dz°e mi yong	རལ་སྤེ་སྒྲོང་ནི་མི་འོང།	ni ma tô 'ngu rä bê dö ni mi ong	being in griev- ing state.
7.	ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་ལས་ར་ སྒྲོང་ན་ནི་གཤེན་པ་ གནན་ཁོར་ར་འཁོར་བ་ འབྱམས་ལས་ལས་ཡོང།	khö ki ngü lä ra dö na ni shin pa 'nan khen ra khor wa cham lä lä yong	ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱུ་རལ་སྤེ་སྒྲོང་པ་ ཅིན་གཤེན་པོ་འདི་ཉིང་ སྤལ་ར་འཁོར་བ་འབྱམས་ཏེ་ ལུས་འོང།	chö g°i 'ngu rä bê dö pa cin shin po di heng kä ra khor wa cham di lü ong	If you keep on crying with grievance, the deceased will only wander in the samsara.
8.	ཚ་གུང་སྤྱག་བསྐལ་ འཁྱར་ལས་སྒྲོང་ན་ནི་ རང་ལ་གཞོན་སངས་ལྷན་དོ་ ཕན་པ་ཅི་ཡང་མེད།	tsha j°ang dü ngäl khur lä dö na ni rang la 'nö sang mân d°o phän pa ci yang mê	ཚ་གུང་སྤྱག་བསྐལ་འབག་ སྤེ་སྒྲོང་པ་ཅིན་རང་ལུ་ གཞོན་ནི་མ་གཏོགས་ཕན་པ་ ག་ནི་ཡང་མེད།	Tsha gä duk ' ngäl bâ di dö b°a cin rang lu 'nö ni ma tô phäm b°a g°a ni yang mê	If you remain in anxiety and emotional it will not make situation any better; instead it will only make things worse.
9.	ད་རིང་ཁྱོད་ལ་ཕོག་པའི་ སྤྱག་བསྐལ་འདི་བཟོད་ མ་ཚུགས་པའི་སྤྱག་ བསྐལ་ཡིན་མ་ངགི་ཤེས། ཡིན་རུང་ཁྱོད་སེམས་མ་ ཕམ། འདི་བ་ད་གཤེན་པ་ ལ་ཕན་པའི་དགོ་བ་དགོ་ རྩ་ཚོ་ཡག་ཞིན་བྱས་ལས་ གཏོང་དགོས་པ་ཁག་ཆེ།	d°a ring khöl pho pai dü ngäl di zö ma tshu pai dü ngäl 'im nga g°i shê; 'in rung khö sem ma pham; di wa d°a shin pa la phen pai ge wa ge tsa tsho yak zh°in j°ä lä tong göp khak che	ད་རིང་ཁྱོད་ལ་ཕོག་པའི་ སྤྱག་བསྐལ་འདི་བཟོད་མ་ ཚུགས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ ཡིན་མ་ངགི་ཤེས། ཡིན་ རུང་ཁྱོད་སེམས་མ་ཕམ། དེ་ བ་འདི་གཤེན་པོ་ལུ་ཕན་ པའི་དགོ་བ་དགོ་རྩ་ཚུ་ ལེགས་ཤོམ་སྤེ་བསྐྱབ་ དགོས་པ་ཁག་ཆེ།	d°a ri chö lu phô pai duk ' ngäl di zö ma tshup ci 'im nga g°i shê; 'in rung chö sem ma pham; d°e wa di shin po lu phen pai ge wa ge tsa tshu lä zhim bê drup gop khâ che	I understand the kind of unbear- able pain that you are going through today; but don't be disheartened! Instead, it is important that you perform the funeral rites and rituals for the deceased.

35. གོ་སེ་ཡར་སེང་། གོ་གནས་ཡར་སེང་དང་འབྲེལ་བའི་ཚིགས་ཚིག། Phrases related to promotion

ཨང་།	འབྲི་གསུང་།	སྒྲ་ཕབ།	ཚུངས།	སྒྲ་ཕབ།	ཨིང་ལི།
༡.	ངའི་རྩ་ནས་བྱ་ཤིས་ བདེ་ལེགས་ཡོད།	ngai tsa nä tra shi de lek yö	ང་ལས་བྱིས་བདེ་ལེགས་ ཡོད་སྟེ།	nga lä tra shi de lê yö 'mä	I wish to offer my congratula- tion to you.
༢.	ད་རིང་གཟེ་སྐར་ཡག་ ཞིན་ཡོད་པའི་ཉིན་མ་ལ་ གོ་སེ་ཡར་བཞེས་པ་ལ་ ལེགས་སོ་ཡོད།	d'a ring ze kar yak zh'in yö pai nyi ma la g'o se yar zhê pa la lek so yö	ད་རིས་གཟེ་སྐར་དགེ་བའི་ ཉིན་མ་ལུ་གོ་གནས་བཞེས་ མི་ལུ་ལེགས་སོ་ཡོད།	d'a ri zâ kar ge wai nyim lu g'o 'nä zhê mi lu lek so yö	I congratulate you on your well-deserved promotion on this virtuous day.
༣.	ད་རིང་བྱིས་པའི་ཉིན་ མ་ལ་གོ་སེ་ཡར་སེང་ བཞེས་ལས་ངལ་རངས་ སོང།	d'a ring tra shi pai nyi ma la g'o sa yar seng zhê lä ngä rang song	ད་རིས་བྱ་ཤིས་པའི་ཉིན་མ་ ལུ་གོ་གནས་བཞེས་ཏེ་ངལ་ རངས་ཡི།	d'a ri tra shi pai nyim lu g'o' nä zhê te ngä rang yi	I really appreci- ate your promo- tion on this aus- picious day.
༤.	འདི་ནས་ཕར་ལངང་ ཁྱོད་ཀྱིས་གོ་སེ་རྩ་ཡར་ ལ་ཡར་ལ་སེང་ལས་ འགོ་བཟུག།	d'e nä phar lâng khö ki g'o sa tshu yar la yar la seng lä dro cû	ད་ལས་ཕར་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་གོ་ གནས་རྩ་གོང་ནས་གོང་དུ་ འཕེལ་བཟུག།	d'a lä phâ yang chö g'i g'o 'nä tshu g'ong nä g'ong d'u phâ cû	may you re- ceive promo- tions here after too. (rise higher and higher)!
༥.	སྟག་གསལ་དཔར་རིགས་། དོམ་གསལ་དཔར་དཔའ་ རྟ། ཟེར་ལབ་དགོཔ་ ཅོག་ས་འོས་འབབ་དང་ འཁྲུལ་སྤྱོད་གོ་སེ་ཁྱོད་མི་ འདི་ལ་ངའི་ཁ་ཐུག་ནས་ དགའ་ཚེར་ཡོད།	tâ sä ba rik; d'om sä ba pa tang; z'er lap gop tsok sa ö bap d'ang thrî bi go se nyong mi di la ngai kha thû nä ga tshor yö	སྟག་གསལ་དཔར་རིགས་། དོམ་གསལ་དཔར་དཔའ་ རྟ། ཟེར་སྤྱོད་ བཟུམ་སྤྱོད་ འོས་འབབ་དང་ ཐུན་པའི་གོ་གནས་བཞེས་ མི་ལུ་ངའི་ཁ་ཐུག་ལས་ དགའ་ཚེར་སྤྱོད་ཡོད།	tâ sä b'â rik; d'om sä b'a pa tâ; z'er d'o zum bê ö bap d'ang dän pai g'o 'nä zhê mi lu ngei kha thû lä gâ tshor bôm yö	As a saying goes 'A man of noble breed to kill a tiger and a sharp sword to kill a bear,' I have a deep ap- preciation for your well- deserved pro- motion.
༦.	འདི་ནས་ཕར་ལངང་གོ་ སེ་ཡར་ངའི་ལྷན་ཅོག་ ས་འཕེལ་བཟུག།	d'i nä phar lâng g'o se yar ngoi dau tsok sa phel cû	ད་ལས་ཕར་ཡང་གོ་སེ་ཡར་ ངའི་ལྷན་བཟུམ་སྤྱོད་འཕེལ་ བཟུག།	d'a lä phâ yang g'o sa yar ngoi d'au zum bê phê cû	Hereafter too, may you rise higher and higher like a waxing moon.
༧.	དཔེར་གཏམ་ནས་ ཨ་	per tam nä 'a	དཔྱེ་གཏམ་ལས་ཡང་ ཨ་	Pce tam lä	As a saying

	མའི་བྱ་ཇ་ལ་ཡོན་ཏན་ ཡོད་ན། དགའ་ལྷན་གྱི་ ལ་བདག་པོ་མེད། བྱས་ལས་ལབ་དགོས་ ཅོག་ས་ རྒྱུ་རང་གི་ དཔེག་དང་འཁྲིལ་ལས་ གོ་ས་ཚྱོད་མཁན་འའདི་ ལ་ རྩེས་སུ་ཡི་རངས་ ཆོབ་པ་ཡོད།	mai b°u dz°a la yön ten yö na; ga den thri la dak po mê; jä lä lap gop tsok sa khö rang g°i pesh d°ang thrî lä g°o sa nyong khän a di la jê su yi rang cho pa yö	མའི་བྱ་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་ན། དགའ་ལྷན་གྱི་ལ་བདག་པོ་ མེད། ཟེར་དོ་བཟུམ་སྟེ་ རྒྱུ་རང་ཡོན་ཏན་དང་ འཁྲིལ་ཏེ་གོ་གནས་འཕྲོལ་ མི་འདི་ལུ་ རྩེས་སུ་ཡི་ རངས་སྟོམ་ཡོད།	yang ' a mai b°u la yön ten yön; ga den thri la dak po mê; z°er d°o zum bê chö rai yön ten d°ang thrî te g°o ' nä thop mi di lu jê su yi rang bôm yö	goes 'If a moth- er's son is ca- pable, there is no claimant to the <i>Gädän Thri</i> (Joyous Throne),' I real- ly appreciate and happy for the well- deserved pro- motion.
༤.	འདི་ནས་ཕར་ལའང་བྱེད་ རུང་གཞུང་གི་ཕྱག་ལག་ ཞིན་བྱས་ལས་ཁྱུ་ཡ།	d°i nä phar lâng j°ê rung zhung g°i châ yak zh°in j°ä lä zh°u ya	ད་ལས་ཕར་འབད་རུང་ར་ གཞུང་ལུ་ཕྱག་ཕྱིད་ལེགས་ ཤོམ་སྟེ་ཁྱུ་སྟེ།	d°a lä phâ bă rung ra zhung lu châ chî lä zhim bê zh°u ' mä	Henceforth, serve the nation with loyally.
༩.	བླ་བླ་ཆགས་ཁར་ ཚུད་འདུག། རལ་ རངས་སོང། འན་ད་ ཅིག་ར་ཨིན།	dr°a dr°a; tshâ khar tshü dü; ngä rang song; an d°a cik ra 'in	བླ་བླ་ཆགས་ཁར་ཚུད་ ཅུག། རལ་རངས་ཡོད། དེ་ ཅིག་ར་ཨིན།	dr°â dr°â; tshâ kha tshü nû; ngä rang yö, d°e cí ra 'in	Wonderful! You have hit a home run. Hats off to you! thats it.
༡༠.	སྐྱ་ཆོ་ཉི་ཟླ་དང་མཉམ། ཕྱག་ལུ་དར་ཤིང་རྒྱས་ བཟུག། དགའ་སྦྱིད་ཀྱི་ ཉིམ་ཤར་བཟུག་ཞེ།	ku tshe nyi da d°ang 'nyam; châ lâ d°ar shing jä cu; ga kî ki nyi ma shar cu zh°e	སྐྱ་ཆོ་ཉི་ཟླ་དང་མཉམ། མཛད་ཕྱིན་དར་ཤིང་རྒྱས། དགའ་སྦྱིད་ཀྱི་ཉིམ་ཤར་བར་ ཤོག།	Ku tshe nyin d°a d°ang 'nyam; dzä thrin d°ar zh°ing gä; ga kî ki nyi ma shar war sho	May you live long as sun and moon; may your activities flourish; and may the sun of peace and hap- piness shine on you.
༡༡.	ཡག་ཞིན་འཕྱིན་འདུག།	yak zh°in chin dû	ལེགས་ཤོམ་ཡར་སོང་ཅུག།	lä zhim yâ so nu	Well done!

36. ངལ་རངས། ངལ་རངས་ཀྱི་ཚིག་གི་ཚོགས་ཚིག། Phrases for Words of appreciation

ཨང་།	འབྲི་སྐད།	སྒྲ་ཕབ།	རྫོང་ཁ།	སྒྲ་ཕབ།	ཡིང་ཡི།
༡.	བཀྲིས་བདེ་ལེགས་ཡོད།	Tra shi de lek yö	བཀྲིས་བདེ་ལེགས་ཡོད།	Tra shi de lek yö	Congratulation!
༢.	ལེགས་སོ་ཡོད་དོ།	lek so yö d'o	ལེགས་སོ་ཡོད།	Lek so yö	Congratulation!
༣.	ངལ་རངས་སོང།	ngäl rang song	ངལ་རངས་ཡི།	ngä rang yi	I really appreciate.
༤.	བྲག་བྲག། འན་ད་ར་ཨིན།	dr°a dr°a; an d°a ra 'in	བྲག་བྲག་དེ་སྟེ་ར་ཨིན།	dr°â dr°â d°e bê ra 'in	Well done! You did it.
༥.	འན་ད་ར་བྱི་དགོས།	an d°a ra j°i gö	དེ་སྟེ་ར་འབད་དགོ།	d°e bê ra bä go	You must do such a great job. Keep it up.
༦.	འན་ད་ར་མཛད་དགོས།	an d°a ra zä gö	དེ་སྟེ་ར་མཛད་དགོ།	d°e bê ra dzä go (HON)	You must do such a great job. Keep it up.
༧.	འན་ད་ཅིག་ར་ཨིན།	an d°a cik ra 'in	དེ་ཅིག་ར་ཨིན།	d°e ci ra 'in	It should be like that.
༨.	ཚོགས་ཁར་ཚུད་འདུག།	tsha kha tshü du	ཚོགས་ཁར་ཚུད་ཅུག།	Tshâ khâ tshü nû	You have done a good/great job.
༩.	གྲིག་སི་ར་རྒྱབ་སོང།	trik si ra cap song	གྲིག་གི་ར་བཏང་ཡི།	Trî tri ra tang yi	It has gone perfectly.
༡༠.	ཡག་ཞིན་འཕྱིན་འདུག།	yak zh°in chin dû	ལེགས་ཤོམ་ཡར་སོ་ཅུག།	Lä zhim yâ so nû	Well done!
༡༡.	ཁྱོད་བྲག་གི།	chö dr°â g°i	ཁྱོད་བྲག་པས།	chö dr°â pä	You are better.
༡༢.	སེམས་དགའ་སོང།	sem ga song	སེམས་དགའ་ཡི།	sem ga yi	I am happy.
༡༣.	སེམས་གདིང་ནས་ར་དགའ་འཛོར་ཚོབ་པ་ཡོད།	sem ding nä ra ga tshor cho pa yö	སེམས་ཀྱི་གདིང་ལས་ར་དགའ་ཚོར་སྟོམ་ཡོད།	sem gi ding lä ra ga tshor bôm yö	I really appreciate you from the bottom of my heart.
༡༤.	བསམ་པ་རྫོགས་སོང།	sam pa dzô song	བསམ་པ་རྫོགས་ཅི།	Sam b°a dzô ci	I am satisfied.

37. གཉེན་གཏོང་ས་ལ། གཉེན་སྟོན་བཅི་སར། At a wedding ceremony

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐོག་མཐུག་པའི་སྐད།	ཡོང་སྐད།	སྐད་ཐོག་མཐུག་པའི་སྐད།	ཡོང་སྐད།
༡.	ཡུས་ནང་ནས་མི་རྒྱུ་ བྱས་ཀྱི་བྱས་མ།	yü nang nä mi gath dr°ü gan dr°ü ma	གྲོང་ཡུལ་གྱི་མི་རྒྱུ་ ཀས།	dr°ong yü g°i 'mi gän gä	Elderly persons of the village
༢.	ཨ་པ་དང་ཨ་མ་ཚེ་ག་ས་ བྱས་པའི་ཉེ་མ།	'ap d°ang 'a ma tsok sa jä pai nyeu	ཨ་པ་དང་ཨ་མ་འདྲ་བའི་ ཉེ་མ།	'a pa d°ang 'ai dra wai nyeu	The relatives who are like father and mother
༣.	བོ་མ་དང་བྱ་ཚུ་	b°om d°ang b°u dz°a	སྐྱེན་ཆུང་བྱ་ཚུ་དང་སྐྱེན་ ཤར་གཞོན་མ།	'men chü b°um d°ang tâ sha zhöm	The young girls and healthy boys.
༤.	དྲིན་ཆེན་ཅུ་བའི་སྐྱ་མ།	dr°in chen tsa wai 'la ma	དྲིན་ཅན་ཅུ་བའི་སྐྱ་མ།	dr°in cän tsa wai 'lam	the Gracious Root Guru.
༥.	སྐྱ་མ་སྐྱོབ་དཔོན་དང་ ཀན་ཀུན་གོ་ཤེས་ཉན་ ཤེས།	'la ma 'lo pön d°ang gan gun g°o shê nyän shê	སྐྱ་སྐྱོབ་དང་ཀན་རབས་ གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས།	'la 'lop d°ang gän rap g°o shê nyän shê	<i>Lam Lopens</i> and the erudite elderly people.
༦.	གཟི་བུ་ཆེན་ཆེན་གྱི་ བསོད་བདེ་བསོད་ ནམས་ཆོབ་པ།	Zi jî che tok tok sö de sö nam chop pa	གཟི་བུ་ཆེན་ཆེན་གྱི་ བསོད་བདེ་ཅན།	zi jî che tok to sö de cän	those with charismatic personality and those who are fortunate.
༧.	ན་ཆོད་རན་མཁན། འཇིག་རྟེན་པའི་ལས་ ཅི་རབས་ཅུང་ལྷུང་བ་ ཡོད་སྤྱི་གི།	na tshö rän khan; jik ten pai lä ci rang j°ê rung jang wa yö bi g°i	ན་ཆོད་རན་མི། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ག་ཅི་ ལུ་ཡང་སྤྱང་བ་ཐོབ་ཐོབ།	na tshö rän mi; jik ten g°i j°a wa g°a ci lu yang j°ang wa thop thop	those who are matured to adulthood, the ones who have acquired enough experience in worldly affairs
༨.	སོ་ནམ་པའི་ལས་དང་ བཟོ་རིག་བཅུ་གསུམ་ ལས་འཛིན་པའི་ལས་ པའི་གི་སྤྱི་རུས་ བསྐྱེད་མཁན།	So nam pai lä d°ang zo ri cu sum lä ngom sang mê bi g°i nying rü ke khan	སོ་ནམ་དང་བཟོ་རིག་ བཅུ་གསུམ་གྱི་ལུ་ལུ་ འཛིན་པའི་ལས་སྤྱི་ རུས་སྐྱེད་མི།	so nam d°ang zo ri cu sum g°i lä lu ngom ni mê pa 'nying rü ke mi	Those who put great deal of effort in agri- cultural works and the thirteen arts and crafts.
༩.	སྐལ་བ་བཟང་པའི་མི་ གྲལ་གྲལ་པའི་	kä wa zang pai mi dr°ä 'yā pai lok nä cā	སྐལ་ལུན་པོ་མོ་ཚུ་གིས་ གྲལ་གྲལ་བཅད།	käl dän pho mo tshu g°i 'yā dr°ä cā	the right side line is formed by fortunate men and women.

	ལོགས་ནས་བཅད།				
༡༠.	ན་ཚོན་དར་ལ་བབས་ པ།	na tshö d°ar la b°ap pi	ལང་ཚོ་དར་ལ་བབ་པ།	lang tsho d°ar la b°ap pa	The youth of progres- sive age.
༡༡.	རིགས་རྒྱུད་ཡོན་ཏན།	rik jü yön tä	རིགས་རུས་ཡོན་ཏན།	rik rü yön tä	Knowledge of Line- age.
༡༢.	ཕོ་གསར་མོ་གསར་ རང་པ་གྲལ་གཡོན་ ནས་བཅད།	pho sar mo sar rang pa dr°ä 'yön nä cä	ཕོ་གསར་མོ་གསར་རྒྱ་ གིས་གཡོན་གྲལ་བཅད།	pho sar mo sar tshu g°i 'yön dr°ä cä	The left line is formed by the young boys and girls
༡༣.	གཟུགས་ལ་ན་ཚ་ མེད། སེམས་ལ་སྤྱག་ བསྐལ་མེད།	zû la na tsha mê sem la du ngan mê	ལུས་ལ་ན་ཚ་མེད། སེམས་ལ་སྤྱག་བསྐལ་ མེད།	lû lu na tsha mê sem lu duk 'ngäl mê	body be free of illness and mind free of wor- ries.
༡༤.	འོག་ཐོག་འོར་གྱིས་ ཞེན།	og thok nor g°i nen	འོག་ཐོག་ཕུགས་གྱིས་ གང།	Ôg thok chuk g°i g°ang	May the ground floor be filled with cattle.
༡༥.	བར་ཐོག་འབྲུག་གིས་ ཞེན།	b°ar thok dru g°i nen	བར་ཐོག་འབྲུག་གིས་གང།	b°ar thok ju g°i g°ang	May the middle floor be filled with grains.
༡༦.	སྟང་ཐོག་མི་གིས་ཞེན།	teng thok mi g°i nen	སྟང་ཐོག་མི་གིས་གང།	teng thok 'mi g°i g°ang	May the top floor be filled with people.
༡༧.	རྒྱུད་པ་ཚུ་ལས་རིང་།	jü pa chu lä ring	མི་རྒྱུད་ཚུ་ལས་རིང་།	'mi jü chu lä ring	May your family line- age be longer than riv- er.
༡༨.	མི་ཚེ་ཉི་ཟླ་དང་མཉམ།	mi tshe nyi da d°ang 'nyam	མི་ཚེ་ཉི་ཟླ་དང་མཉམ།	'mi tshe nyin d°a d°ang 'nyam	May live as long as the sun and moon.
༡༩.	བང་མཛོད་རྣམ་ཐོས་ སྤྲུལ་དང་མཉམ།	b°ang dzö 'nam thö sä d°ang 'nyam	ཕུག་མཛོད་རྣམ་ཐོས་ སྤྲུལ་དང་མཉམ།	châ dzö 'nam thö sä d°ang 'nyam	May your treasure be equal to that of Vaishravana.
༢༠.	སེམས་གོ་ཡངས་ཏྲོག་ ཏྲོ།	sem g°o yang tok to	སྤང་བ་གྲ་ཡངས།	'nang wa g°u yang	May your mind be very spacious.
༢༡.	དགའ་བ་དང་སྦྱིད་པ་	ga wa d°ang ki pa dzom lä yö	དགའ་བ་དང་སྦྱིད་པ་	Ga wa d°ang ki pa	when we all merrily and peacefully gath-

	འཛོམས་ལས་ཡོད་སྟེ་ བསྐྱད།	bi gang	འཛོམས་ཏེ་ཡོད་པའི་ སྐབས།	dzom te yö b°i kap	ered here.
༡༢.	རྟེན་འབྲེལ་ཕུན་སུམ་ ཚོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ བྱུང་ཙམ་ཅིག་ཞུས་ སང་ཡིན།	ten drê phün sum tshok pai lo jü z°ur tsam cik zhü sang 'in	རྟེན་འབྲེལ་ཕུན་སུམ་ ཚོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་བྱུང་ ཙམ་ཅིག་ཞུ་ནི་ཡིན།	ten drê phün sum tshok pai lo jü z°ur tsam cî zh°u ni 'in	I would like to make a small auspicious an- nouncement.
༡༣.	ཕོ་བཟང་གེ་སར་རྒྱལ་ པོའི་སྤྱུལ་པ།	Pho zang g°e sar gä poi trü pa	ཕོ་བཟང་གེ་སར་རྒྱལ་ པོའི་སྤྱུལ་པ།	pho zang g°e sar gä poi trü pa	The male prodigy who is an emanation of King <i>Gesar</i> .
༡༤.	མོ་བཟང་སངས་ལྷུང་ འབྲུག་མོའི་སྤྱུལ་པ།	Mo zang seng cam drü moi trü pa	མོ་བཟང་སངས་ལྷུང་ འབྲུག་མོའི་སྤྱུལ་པ།	mo zang seng cam drü moi trü pa	The female prodigy who is an emanation of <i>Sengcam Drukmo</i> , the Lion Consort
༡༥.	ཁྱེད་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་ ལམ།	khe 'nyi ki thün lam	ཁྱེད་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་ ལམ།	chê 'nyi g°i thün lam	The friendship of two of you.
༡༦.	རྒྱ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད། བྱ་ རྒྱུད། བྱ་བ་ལམ་ འགྲོས།	ju nor long cö, b°u jü, j°a wa lam drö	རྒྱ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད། བྱ་ རྒྱུད། བྱ་བ་ལམ་འགྲོ།	ju nor long cö, b°u jü, j°a wa lam dro	The wealth and pros- perity, the family de- cendants, the good fortune
༡༧.	ཚོས་དང་འཇིག་རྟེན་ གྱི་ལས་ཅི་ར་བརྩམས་ རུང་གོང་ལས་གོང་དུ་ འཕེལ་སང་དོན་ལ་ རྟེན་འབྲེལ་ལྷུ་དགོཔ་ ཡིན་ནོ།	chö d°ang jik ten g°i lä ci ra tsam rung g°ong lä g°ong d°u phä sang d°ön la ten drê zh°u gop 'in no	ཚོས་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ བྱ་བ་ག་ཅི་ར་བརྩམས་ རུང་གོང་ནས་གོང་དུ་ འཕེལ་བའི་ཐབས་དང་ རྟེན་འབྲེལ་ལུ་ཞུ་ཡིན་ ནོ།	chö d°ang jik ten g°i j°a wa g°a ci ra tsam rung g°ong nä g°ong d°u phê wai thap d°ang ten drê zh°u ni 'in no	Whatever the temporal and spiritual business you set up, may they flourish always.
༡༨.	ལེགས་པས་གོ།	lä bä g°ô	ལེགས་པས་གོ།	lä bä g°ô	May good fortune prevail!

38. སློག་པའི་མིང་། ཁྱོད་ཆས་ཀྱི་མིང་མཛོད། Lexicons of Article of clothing

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག་།	ཚིག་ལ།	སྐད་ཐག་།	ཡིང་ལི་ག།
༡.	སློག་པ།	'lok pa	ཁྱོད་ཆས།	g°ön chä	garments, clothing
༢.	ཅ་པ་ལ།	ca pa la	གྲེབ་གྲེམ།	trep trem	Sandal, slipper
༣.	ཐགས་རས།	thâ rä	དཀྱིར།	ki ra	<i>kira</i> —the general name for an ankle-length dress worn by bhutanese women
༤.	སློ་རྟོ།	bo to	བཀའ་ཞེ།	kap ne	<i>kapne</i> —men's scarf
༥.	སྐྱ་རགས།	ca rak	སྐྱེད་རགས།	ke râ	<i>kerâ</i> —a kind of hand-woven sash fastened around the waist
༦.	ཁེན་ཇ།	khen j°a	ཁེན་ཇ།	khen j°a	Shirt
༧.	ཅུ་པ།	chu pa	གོ།	g°o	<i>g°o</i> —the name of a clothing outfit worn by bhutanese men
༨.	བཟང་གོས།	zang g°ö	བཟང་གོ།	zang g°o	glad rags, a dress for special occasion
༩.	སྟོང་གོས་རྒྱུང་ག།	tö gö cang sha	གོང་།	g°ong	Collar
༡༠.	སྟོང་ཏུང་།	tä tung	སྟོང་གོ།	tö g°o	1 <i>tög°o</i> —a long-sleeved short jacket-like garment worn by bhutanese women over a <i>kira</i> 2 <i>tög°o</i> —inner white shirt worn by men from inside the <i>g°o</i> and folded up the sleeves
༡༡.	གོས་ཆེན་སྟོང་ཏུང་།	g°ö chen tä tung	གོས་ཆེན་སྟོང་གོ།	g°ö chen tö g°o	<i>göchen tög°o</i> —a women's <i>tög°o</i> woven from silk which includes both brocade and satin
༡༢.	འོན་ཇ།	on j°u	འོན་ཇ།	on j°u	<i>onj°u</i> —a long-sleeved blouse worn on the upper part of the body, under the <i>kira</i> by bhutanese women
༡༣.	གྲུ་ཅི་འོན་ཇ།	dr°u tsi on j°u	གྲུ་ཅི་འོན་ཇ།	dr°u tsi on j°u	<i>dr°utsi onj°u</i> — <i>onj°u</i> made of silk
༡༤.	ཨ་ཅ།	'atsh	མགུ་བཅུ་མ།	gu tsûm	women's gown
༡༥.	སླིག་གོ།	dri g°o	སླིག་གོ།	drî g°o	uniform
༡༦.	དོར་མ།	d°or ma	བཅིང་དོར་མ། དོར་མ།	cing d°ôm d°orm	trousers, pants
༡༧.	ཁེ་ཤ།	khe wa	ཆར་བཀའ་བ།	char kap	raincoat, trench coat

༡༩.	ཆར་ལེབ།	char lep	ཆར་ལེབ།	char lep	raincoat, trench coat
༡༩.	ཅུ་ལྷ་མ།	chu lham	ཅུ་ལྷ་མ།	chu lham	wellington, gumboot
༢༠.	འཆམ་གྲོ་མ།	cham g ^o ö	འཆམ་གྲོ།	cham g ^o o	outfits for mask dance
༢༡.	ཉིན་གདུགས།	nyin dû	ཉིན་གདུགས།	nyin dû	umbrella, parasol
༢༢.	ཏི་ག།	ti g ^a	ཐུབ་ཅི། མཐེབ་ཅུ།	thup ci, thep cu	Button
༢༣.	ཐུག་གདན།	thû dän	གདོང་ཁེབས།	dong khep	Apron
༢༤.	ནང་ཤབ།	nang shap	ནང་ཤབ།	nang shap	theinner lining of g ^o , tög ^o etc.
༢༥.	སྒམ་བྲུ།	'nam b ^o u	སྒམ་བྲུ།	'nam b ^o u	'namb ^o u—a heavy woollen cloth, serge
༢༦.	ཕུ་དུང།	phu d ^o ung	ཕུ་དུང།	phu d ^o ung	Sleeve
༢༧.	ཇུ་མ།	ge ma	ཇརི།	cha ri	chari—a coarse blanket woven from yak hair
༢༨.	ཇུ་མ་བེར་པ།	gem b ^o er pa	ཇརི།	cha ri	chari—a coarse blanket woven from yak hair
༢༩.	ཇི་ཤབ།	chi shap	ཇི་ཤབ།	chi shap	outer layer of g ^o
༣༠.	དམག་གྲོ་མ།	'mâ g ^o ö	དམག་གྲོ།	'mâ g ^o o	military dress
༣༡.	དཔེ་གསར།	pe sar	དཔེ་གསར།	pe sar	pesar—a g ^o or kira of new design
༣༢.	ཐགས་རས།	thâ rä	ཐགས་རས།	tha rä	1 the general name for an ankle-length dress worn by bhutanese women 2 a horizontal striped kirawith white as the dominate colour
༣༣.	སྐད་ཤུ་ཐགས་རས།	kü shü thâ rä	སྐད་ཤུ་ཐགས་རས།	kü shu thâ ra	küshu thâra—akira, usually with a white background, for women with intricate patterns and designs
༣༤.	འཇའ་འགྲིགས་མ།	ja dri ma	འཇའ་འགྲིགས་མ།	jâ drîm	jadrîm—a striped cloth with rainbow-coloured patterns
༣༥.	གཡུ་མ་ཐགས་མ།	'yü thâm	གཡུ་མ་ཐགས་མ།	'yü tham	'yüthâm— a striped cloth with rainbow-coloured patterns
༣༦.	པང་ཅེ།	pang tse	པང་ཅེ།	pang tse	pangtse—a white cloth usually marked with a pattern of black and red stripes
༣༧.	དམར་ཁྲ།	'mâ thra	དམར་ཁྲ།	'mâ thra	a variegatedred cloth, a plaid weave having a predominantly red or maroon colour with

					other colours present
31.	མླན་ཅི་དམར་ ཁ།	'măn tsi 'mâ thra	མླན་ཅི་དམར་ཁ།	'măn tsi 'mâ thra	'măntsi 'mâthra—a cloth with alternate yellow warp bands, having sophisticated designs, on plain weave red ground
32.	ལུང་མེར་མ།	lung ser ma	ལུང་མེར་མ།	lung sêm	lungsêm—a cloth with alternate green red, having sophisticated designs, on yellow ground
33.	མེར་ཁ།	sê thra	མེར་ཁ།	sê thra	a variegated yellow cloth, a plaid weave having a predominantly yellow, orange, or red colour with other colours present
34.	ཐྲོམ་རུང་ཅན་ མ།	drom cung cãn ma	ཐྲོམ་རུང་ཅན་མ།	drom cu cãm	dromcûcãm—a cloth (literally 'with little boxes') having intricate patterns and designs
35.	མོན་ཐག་མ།	mön thâ	མོན་ཐག་མ།	mön thâ	mönthâ—a cloth with narrow white warp bands on black ground, worn solely by women
36.	ཕྱོ་ཤམ།	'ngo sham	ཕྱོ་ཤམ།	'ngo sham	'ngosham — a kira, usually with a black or blue background, for women with intricate patterns and designs
37.	ཤིང་ལོ་ཅན་མ།	shing lo cãm	ཤིང་ལོ་ཅན་མ།	shing lo cãm	shinglocãm—name of any cloth (literally 'with tree leaves') containing intricate patterns and designs
38.	ཨ་ཐང་དམར་ ཁ།	'a thang 'mâ thra	ཨ་ཐང་དམར་ཁ།	'a thang 'mâ thra	'adang'mâthra — a striped cloth with regular patterns having predominantly red or yellow colour with other colours present
39.	མླ་དྲུམ།	'ma ki	མླ་དྲུམ།	'mä kî	wrapper, lower garment
40.	མླ་དྲུམ་ལོག་མ།	'mä yo	མླ་དྲུམ་ལོག་མ།	'mä 'yo	petticoat, underskirt
41.	ཞུ་མ།	zh°a ma	ཞུ་མོ།	zh°âm	cap, hat
42.	ཡ་ཁ།	ya thra	ཡ་ཁ།	ya thra	yathra—a coarse woolen cloth with different colours and designs
43.	རྩོ་རྟོ།	bo to	རགས་རུང་།	râ cu	râcû—a piece of mantle, usually having variegated designs, worn by bhutanese women over the shoulders on formal occasions
44.	ལག་རྒྱུ།	la gä	ལག་རྒྱུ།	la gä	lâgä—a pair of white cuffs neatly folded over the sleeves of g°o
45.	ལག་ཤུབ་མ།	lak shup	ལག་ཤུབ་མ།	lak shup	Gloves
46.	སྤྲུང་ཕིས།	'na phi	སྤྲུང་ཕིས།	hap chi	Handkerchief
47.	ལྷ་མོ།	lhang g°o	ལྷ་མ།	Lham	Shoes
48.	ཨ་ར་ཅོ་རྟོ་ར།	'ar co to ra	ཨ་ར་ཅོ་རྟོ་ར།	'a co to ra	Towel

པུ.	ཨོམ་སོ།	'om so	ཨོམ་སོ།	'om so	sock, stocking
-----	---------	--------	---------	--------	----------------

སློབ་པ། ཁྱོད་ཆས་ཀྱི་ཚིག་སྒྲིག་། Phrases of Article of clothing

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་པོ།	ཚིག་པོ།	སྐད་པོ།	ཡིང་ཡིག།
༡.	སྐྱ་གཟུགས་བཟང་པོ་ ཆོང་དཔོན།	Ku zû zang po tshong pön	སྐྱ་གཟུགས་བཟང་པོ་ཆོང་ དཔོན།	ku zû zang po tshong pö	Hello (shop- keeper)
༢.	ཨཔ་ཆོང་དཔོན།	'ap tshong pön	ཨཔ་ཆོང་དཔོན།	'ap tshong pö	Hello (sales- man/women)
༣.	ཨམ་ཆོང་དཔོན།	'am tshong pön	ཨམ་ཆོང་དཔོན།	'am tshong pö	Hello (sales- woman)
༤.	སྐྱ་གཟུགས་བཟང་པོ་ ཨ་མ།	Ku zû zang po 'a ma	སྐྱ་གཟུགས་བཟང་པོ་ཨ་ མ།	ku zû zang po 'a ma	Hello 'ama
༥.	སྤྱིན་བདག།	j°in dâ	སྤྱིན་བདག།	j°in dâ	sir/ma'am (own- er)
༦.	རྩ་རྩ་གཤམ་འགྲོ་གོ་པི།	j°u j°u g°al dro g°o pi	ཨུ་ག་ཏེ་འགྲོ་ཨ་སྤྱི།	'au g°a te jou 'mo	Where are you going brother?
༧.	ང་ཚུ་པ་ཅིག་དང་སྤྱད་ ཏུང་ཅིག་བཟ་དགོས་ པ་ཆོང་དཔོན།	Nga chu pa ci dang tä tung ci ta gö pa tshong pön	ང་གོ་དང་སྤྱད་གོ་ཅིག་ བཟ་དགོས་པས་ཆོང་དཔོན།	nga g°o d°â tö g°o ci ta go bä tshong pö	I am looking for a g°o and tög°o.
༨.	གང་གི་དོན་ལ་ཡོ།	d°ang g°i dön la yo	ག་གི་དོན་ལུ་སྤྱི།	g°â g°i d°ön lu 'mo	For whom?
༩.	ང་རང་དོན་ལ་ཡོ།	Nga rang dön la 'in	ང་རང་དོན་ལུ་ཡོ།	nga rai d°ön lu 'in	It's for myself.
༡༠.	ཚུ་པ་གང་ཅོག་ས་ བཞེས་སང་ཡོ།	Chu pa g°ang tsok sa zhê sang yo	གོ་ག་བཟུམ་བཞེས་ནི་སྤྱི།	g°o g°â zum zhê ni 'mo	What type of g°o are you looking for?
༡༡.	དམར་ཁྲ། སེར་ཁྲ། སྤྱད་ཅེ་གུམ་བུ་བཟ་ བེན།	'mâ thra, sê thra, pang tse g°um b°u ta b°en	དམར་ཁྲ། སེར་ཁྲ། སྤྱད་ ཅེ་ཚུ་བཟ་གོ།	'mâ thra sê thra pang tse tshu ta g°e	Can I have a look at mathra, sêthra and pangtse
༡༢.	འ་བྱང་ལ་ཡོད་གཟིགས་ ཤིག།	A j°ung la yö ziksh	ཨ་ནུ་ཡོད་གཟིགས་ཤིག།	'a nâ yö zîsh	Here they are, you can have a look.
༡༣.	ཚུ་པ་གཞན་དུས་པིག་ བཞེས་དགོས་རུང་ཡོད།	Chu pa g°an d°a jä pik zhê gö rung yö	གོ་ག་བཟུམ་བཞེས་དགོ་ རུང་ཡོད།	g°o g°â zum zhê g°o rung yö	We have any type you may like.
༡༤.	ཚུ་པ་ནང་གཤམ་ཡོད་སྤྱི་	Chu pa nang shap yö bi gi	གོ་ནང་གཤམ་ཡོད་མི་དང་	g°ô nang shap yö mi d°ang	We have both the types of

	གི་དང་མེད་སླི་གི་ གཉིས་ཁ་ད་ར་ཡོད།	d°ang mê bi g°i 'nyi kha d°a ra yö	མེད་མི་གཉིས་ཆ་ར་ཡོད།	mê mi 'nyî cha ra yö	g°o—with and without lining
༡༥.	གོང་གི་བྱ་པ་ར་གཞན་ད་ ར་ཡོད་བས།	g°ong g°i khä par g°ân d°a ra yö b°am	གོང་གི་བྱ་པ་ར་གཞན་དེ་སྟེ་ ར་ཡོད་གསོ།	g°ong g°i khä par g°a d°e bê ra yö g°a 'mo	How are price differences?
༡༦.	འདི་ལ་གོང་གཞན་ད་ཅིག་ ཡོ།	Di la g°ong g°an d°a ci yo	ཨ་ནི་ལུ་གོང་གཞན་དེ་ཅིག་ སྟོ།	'a ni lu g°ong g°a d°em ci 'mo	How much is this?
༡༧.	འདི་ལས་པི་དི་རྩུང་དི་ ཅིག་མེད་ད།	Di lä pi d°i chung ngi ci mê d°a	འདི་བ་ཨ་ཙི་རྩུང་སུ་ཅིག་ མེད་ག།	di wa 'a tsi chung su ci mê g°a	Is there a bit smaller than this?
༡༨.	ཡོད་ཡོད། འུ་འདི་ཁྱོད་ ལས་བཟླ་ཤིག།	Yö yö, u di g°ön lä tash	ཡོད་ཡོད། ཨ་ནི་ཁྱོད་ བཟླ་ཤིག།	yö yö 'a ni g°ön tash	Yes, yes, please try this.
༡༩.	འུ་འདི་ཀྱིག་སི་འདུག།	U di trik si dû	ཨ་ནི་ཀྱིག་གི་འདུག།	'a ni trik tri dû	This is my size.
༢༠.	འུ་འདི་ཡག་ཞིན་མཐོང་ གི།	U di yak zh°in thong g°i	ཨ་ནི་ལེགས་ཤོམ་མཐོང་ མས།	'a ni lä zhim thöm mä	This looks good.
༢༡.	འདི་ཁྱོད་ལ་ཕོག་གི།	Di khö la phö g°i	འདི་ཁྱོད་ལུ་ཕོག་པས།	di chö lu phö pä	This looks good on you.
༢༢.	ཡིན་སླི་ཡ། ཚིན་ཀླར་ སང།	'im bi ya, tshin kâr sang	ཡིན་ན། དེས་ན་འབག་ཆི་ ག།	'in na, d°ên bâ chi g°e	Really? I will take it then.
༢༣.	གོང་པི་དི་ཅིག་ཕབ་སང་ མེད་ད་དབའི།	g°ong pi d°i ci phap sang mê d°a 'wai	གོང་ཨ་ཙི་ཕབ་ནི་མེད་ག་ དབའི།	g°ong 'a tsi phap ni mê g°a 'wai	Is there any dis- count please?
༢༤.	ཁེབ་སང་ར་མེད། གོང་ ཉུང་ཤོས་ར་ཉུན་ད་ཅིག་ ལ་བཙོང་དགོས་ཡིན།	Khep sang ra mê, g°ong nyung shö ra un d°a ci la tsong gop 'in	ཁེབ་ས་ར་མེད་སྟེ། གོང་ ཉུང་ཤོས་ར་འཛུམ་ཅིག་ ནང་བཙོང་མ་ཡིན།	khep sa ra mê te, g°ong nyung shö ra a nem ci nang tsôm 'in	I don't have much profit out of this; this is the last price on offer.
༢༥.	ཁྱོད་རང་ཀླར་ན་པི་དི་ ཅིག་ཕབ་ལས་སྟེར་ རེན།	Khö rang kâr na pi d°i ci phap lä ter ren	ཁྱོད་འབག་པ་ཅིན་ཨ་ཙི་ ཕབ་བྱིན་འོང་།	chö bâ wa cin 'a tsi phap bj°i ong	If you really buy it, I will give you some dis- count.
༢༦.	བསྟོམས་ལས་གན་ད་ ཅིག་བྱིན་སླི་བྱ།	Dom lä g°ân d°a ci chin bi shu	བསྟོམས་ཀྱིས་གཞན་དེ་མ་ ཅིག་ཡར་སོང་ཡི་ག།	dôm gi g°a d°em ci yâ so yi g°â	How much do I have to pay you all total?

༢༡.	སྟོང་ཐ་ར་ཨིན་པ།	Tong thrâ 'nga ra 'im pa	སྟོང་ཐ་ར་ཨིན་མས།	tong thrâ 'nga ra 'im mă	It is five thou- sand only.
-----	-----------------	-----------------------------	------------------	-----------------------------	--------------------------------

39. བཟའ་སང་བཏུང་སང་ཚོང་ཁང་ནང་། བཟའ་ཆས་ཚོང་ཁང་ནང་། At a grocery store

ཨང་།	འཕྲིན་གྲགས་།	སྒྲིལ་བ།	རྫོང་ལ།	སྒྲིལ་བ།	ཨིང་ལི་ག།
༡.	འདི་ནས་བཟའ་སང་གི་རིགས་ཅི་ར་ཕྱིར་དགོས་ཤུ་ལགས།	di nă za sang g°i rik ci rang nyong gop zhu la	ནྤ་ལས་བཟའ་ཆས་ཀྱི་རིགས་ག་ཅི་ར་འཕྲོབ་ག་སྒྲིལ་གས།	nâ lä zâ chă g°i rik g°a ci ra thop g°a 'mo lâ	What type of grocery items do we get from here?
༢.	ངའི་ནང་ལ་རང་པ་ཚང་པ་ཡོད།	ngai nang la rang pa tshāp yö	ངའི་ནྤ་ལུ་ག་ར་ཚང་པ་སྒྲིལ་ཡོད།	ngei nâ lu g°a ra tshām be yö	I have all the grocery items.
༣.	ཅི་ར་དགོས་རུང་ཕྱིར་ལགས།	ci rang gö rung nyong la	ག་ཅི་བཞེས་རུང་འཕྲོབ་ལགས།	g°a ci zhê rû thop lâ	You name it, I have got it
༤.	ཅི་དགོས་སང་ཡོ།	ci gö sang yo	ག་ཅི་དགོ་ནི་སྒྲིལ།	g°a ci go ni 'mo	What is it that you are looking for?
༥.	བྲས་དང་མར་ཁུ་དགོས་གིས།	brä d°ang mar khu gö g°i sa	རྒྱུ་དང་མར་ཁུ་དགོ་ནི་སྒྲིལ་ཨིན་ས།	chum d°â mâ khu go ni be 'ing sa	I need some rice and cooking oil.
༦.	བྲས་ཡག་ཞིན་གྲུ་ན་ད་བྲས་སྒྲིལ་གི་ར་ཡོད་པེ།	brä yak zh°in g°an d°a j°ä bi g°i ra yö pi	སྒྲིལ། རྒྱུ་ལེགས་ཉེང་ག་བཟུམ་ར་ཡོད་པ་སྒྲིལ།	tê chum lê heng g°a zum ra yöp 'mo	What quality of rice do we get from here?
༧.	བྲས་མ་འདྲུལ་ལེ་ཤ་ཡོད།	brä ma drau le sha yö	རྒྱུ་མ་འདྲུལ་ལེ་ཤ་ཡོད།	chum ma drau le sha yö	We have rich varieties of rice here.
༨.	ཀེ་ཇི་ཁལ་གཅིག་ལྔ་དང་ལྔ་བཅུ་བྱིད་མཁན་ཡོད།	ke j°i khä cik 'nga d°ang 'ngap cu j°i khän yö	ཀེ་ཇི་ཁལ་གཅིག་ལྔ་དང་ལྔ་བཅུ་འབད་མི་ཡོད།	ke j°i khä cî 'nga d°â 'ngap cu bă mi yö	We have in the pack of 25 kilos and 50 kilos.
༩.	གོང་ཡང་ལེགས་ཉི་དང་འཕྲིལ་ལས་ཡོད།	g°ong yang lê hing d°ang thri lä yö	གོང་ཡང་ལེགས་ཉི་དང་འཕྲིལ་ཉེ་ཡོད།	g°ong yâ lê heng d°â thrî te yö	The price varies with quality.
༡༠.	ཀེ་ཇི་ལྔ་བཅུ་བྱིད་མཁན་ལ་གྲུ་ན་དེ་གསུང་དགོ་པེ།	ke j°i 'ngap cu j°i khän la g°an d°a re sung go pi	ཀེ་ཇི་ལྔ་བཅུ་འབད་མི་ལུ་ག་དེ་དེ་གསུང་དོ།	ke j°i 'ngap cu bă mi lu g°a d°e re sung d°o	What is the price for a 50-kilo pack?
༡༡.	དྲུལ་གཅིག་སྒྲོང་སྒྲུམ་བརྒྱ་ར་ཨིན་པ།	te ru cik tong sum ja ra 'im pa	དྲུལ་གྲུམ་གཅིག་སྒྲོང་སྒྲུམ་བརྒྱ་ར་ཨིན།	'ngül tram cik tong sum ja ra 'ing	It's Nu. 1300 only.
༡༢.	གོང་པེ་དེ་ཅིག་པེ་	g°ong pi d°i ci phop sang mê	གོང་ཨ་ཅི་དེ་མར་བཅག་	g°ong 'a tsi re mâ chā ni mê	Isn't there any discount?

	སང་མེད་པའི་བྱ་བ།	pi shu wa	ནི་མེད་ག་མོ།	g°a 'mo	
༡༩.	ལེ་ཤ་བཞེས་ན་ནི་པི་ དི་རེ་ཕབ་ལས་སྟེར་ རེན།	le sha zhê na ni pi d°i re phap lă ter ren	ལེ་ཤ་བཞེས་པ་ཅིན་ཨ་ཅི་ རེ་མར་ཕབ་བྱིན་འོང།	le sha zhê b°a cin 'a tsi re mâ phap bj°i ong	I will allow you some discount if you buy in a fair quantity.
༡༩.	རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ བྱད་ན་མར་ཕབ་སང་ མེད།	re re 'nyi 'nyi j°än mar phap sang mê	རེ་མ་གཉིས་མ་འབད་བ་ ཅིན་མར་ཕབ་ནི་མེད།	rem 'nyîm bă wa cin mâ phap ni mê	I cannot allow you any discount if you just buy in modest quantity.
༡༩.	མཇུག་ལང་ངགིས་ འདི་ནས་རང་ཀྱ་རེན།	ju lang nga g°i di nă rang kâ ren	ཤུལ་ལས་ཡང་ངགིས་རྒྱ་ ལས་ར་འབག་འོང།	shü lä yâ nga g°i nă lä ra bâ ong	I will be your regular customer from now on.
༡༩.	པི་དི་ཅིག་ཕོབ་ལས་ གནད་སྟོན་བདག།	pi d°i cik phop lă 'nang jin da	ཨ་ཅི་ཕབ་གནད་སྟོན་ བདག།	'a tsi phap 'nang jin dâ	So, please give me some discount.
༡༩.	འན་ད་བྱད་ན་ནི་པི་དི་ ཅིག་ཕབ་ལས་ཕུལ་ སང་ར་མིན།	an d°a j°ä na ni pi d°i cik phap lă phü sang ra 'in	དེ་འབད་བ་ཅིན་ཨ་ཅི་རེ་ མར་ཕབ་ཕུལ་ནི་ར་མམ།	de bă wa cin 'a tsi mâ phap phü ni ra 'mam	I should give you some discount then.
༡༩.	ཅི་ནི་དང་ཨ་ཕྱེ་ཀེ་ཇི་ གང་གང་གནད་འདོང།	ci ni d°ang o phe ke j°i g°ang g°ang 'na d°ong	ཅི་ནི་དང་ཨ་ཕྱེ་ཀེ་ཇི་རེ་ གནད་ད།	ci ni d°â op che ke j°i re re 'nang d°a	Can I have a kilo of sugar and amilk powder each?
༡༩.	འ་ནེ་ཁ་ལག་འཁྱུ་སང་ སྒྲང་ལེ་བྱུག་དང་ སྒྲོག་པ་འཁྱུ་སང་སྒྲང་ ལེ་བཅུ་ཐམ་གནད་ འོང།	a ne kha la thru sang 'lang le dru d°ang 'lôp thru sang 'lang le cu tham 'na d°ong	དེ་ལས་ ཁ་ལག་འཁྱུ་ ནི་འཁྱུ་ལེ་བྱུག་དང་གོ་ ལ་འཁྱུ་ནི་འཁྱུ་ལེ་བཅུ་ ཐམ་གནད་ད།	d°e lä kha lâ chu nî 'lang lep dr°ü d°â g°o la chu nî 'lang lep cu tham 'nang d°a	Then please give me 6 numbers of face soap and 10 numbers of laun- dry soap.
༡༩.	ད་རིང་ཉི་རུ་པི་དི་ཅིག་ མི་ལང་པ་ལགས། ནངས་པར་སྒྲོད་ན་མི་ བཅུབ་ག།	d°a ring te ru pi d°i mi lang pa lak nang par trôn me tup g°a	ད་རིང་ཉི་རུ་ཨ་ཅི་མི་ལང་ ནི་མས་ས་ལགས། ནངས་པ་སྒྲོད་པ་ད་མི་ བཅུབ་ག།	d°a ri ti ru 'a tsi mi lang ni mă sa lâ nă b°a tröp d°a 'mi tup g°a	I dont have enough cash today, so is it okay if I paid you the balance tomor- row?
༡༩.	གཞན་ཅིང་མི་བཞེས་ ག།	zhăn cîng me zhe g°a	གཞན་ག་ནི་ཡང་མི་ བཞེས་ག།	zhăn g°a ni yâ mi zhê g°a	Would you like to buy anything more?
༡༩.	མེད། དགོས་པ་རེ་	me göp re thôn	མེད། དགོས་པ་རེ་ཐོན་པ་	mê gop re	Nothing more. I

	ཐོན་ན་ནི་མཇུག་ལ་ཀླ་ རེན།	na ni ju la kâ ren	ཅིན་ཤུལ་ལས་འབག་ནི།	thön b°a cin shü lä bâ ni	will come next time if there is a need.
༢༣.	གྲན་ད་ཅིག་ཆིན་སྤི་ ཤ།	g°an d°a cik chin bi shu	ག་དེ་ཅིག་ཡར་སོང་ཡི་ག།	g°a d°e cí ya si g°a	What is the total amount?
༢༤.	གྲན་ད་ཅིག་ཕོབ་སྤི་ ཤ།	g°an d°a cik pho bi shu	ག་དེ་ཅིག་གནས་ཡི་ག།	g°a d°e cí 'nä yi g°a	What is the total amount?
༢༥.	ཉིས་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ སུམ་རྩ་ར་ཨིན་པ།	nyi tong sum ja sum cu ra 'im pa	ཉིས་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་སུམ་ རྩ་ར་ཨིན་མས།	nyî tong sum ja sum cu ra 'immä	It's Nu. 2330 only.
༢༦.	ལགས་སོ། བཀའ་ དྲིན་ཆེ་སོང་།	la so ka dr°in che song	ལགས་སོ། བཀའ་དྲིན་ ཆེ།	lâ so kâ dr°i che	All right. Thank you.

40. ཚོད་མའི་བསྐྱེ་བཅོང་ས། ཚོད་བསྐྱེ་ཁྲོམ་ཁར། At the vegetable market

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐོག་མའི་ཐུགས་སྐད།	ཐོག་མའི་ཐུགས་སྐད།	སྐད་ཐོག་མའི་ཐུགས་སྐད།	ཡིད་ལོག་མའི་ཐུགས་སྐད།
༡.	བང་གཡལ་ཀེ་ཇི་ལ་ གཡན་དུ་ཅིག་གསུང་ དགོ་སྤྱི།	b°ang gal ke j°i la g°an d°a cik sung go bi	ཨ་མ་ཀེ་ཇི་ལུ་ག་དེ་རེ་ གསུང་དོ།	'e ma ke j°i lu g°a d°e re sung d°o	How much do you charge for a kilo of pepper?
༢.	ལྷ་བཅུ་བྱེད་ལས་སྤྱོད་ སོང་།	'ngap cu j°ê lä ter song	ལྷ་བཅུ་རེ་སྤྱོད་བཏང་ཡི།	'ngap cu re be tang yi	I am selling it for Nu. 50 per kilo.
༣.	འུ་འདི་ཁལ་གཅིག་ དང་བཅེ་ལྷ་བྱེད་ནས་ སྤྱོད་སོང་།	au di khä cik d°ang ce nga j°ä nä ter song	ཨ་ནི་འདི་སུམ་ཅུ་སོ་ལྷ་སྤྱོད་ བཏང་ཡི།	'a nî di sum cu so 'nga be tang yi	This one, I am selling it for Nu. 35 per kilo.
༤.	ག་ནེ་བང་གཡལ་ཡོ།	g°a ne b°ang g°al yo	ག་ནེ་གི་ཨ་མ་སྤྱོད།	g°a te g°i 'e ma 'mo	Where are these peppers grown?
༥.	རུས་སྤྱིས་ས་གི་ཨིན་ སྤྱི། བང་གཡལ་ཡག་ཤིང་ ཡོད། བཞེས་ས།	rü bi sa g°i 'im ba b°ang g°al yak zh°in yö zhe sa	རུས་སྤྱིས་ས་གི་ཨིན། ཨེ་ མ་ལེགས་ཤོམ་ཡོད། བཞེས་ས།	rü bi sa g°i 'ing 'e ma lê zhim yö zhê sa	The peppers are fresh produce from Rubesa. Would you like to buy?
༦.	ཨིན་པ་ལགས། འདི་རང་སྤྱོད་རང་ ཞིང་ནང་ནས་ཐོན་སྤྱི་ གི་ཨིན། ཡག་ཞིན་ཡོད།	'im pa la di rang ba nga rang zh°ing nang nä thön bi g°i 'in yak zh°in yö	ཨིན་ལགས། འདི་ཚུ་ག་ར་ ང་རའི་ཞིང་ནང་ལས་ཐོན་ ཐོན་ཨིན། ལེགས་ཤོམ་ ཡོད།	'ing lâ di tshu g°a ra nga rai zh°ing nâ lä thön thöm 'ing lê zhim yö	Yes, all of these vegetables are directly from my farm.
༧.	འདི་བུ་སུམ་འཇམ་ རྩོད་རྩོད་ཡོད་སྤྱི་ལལ་ པགས་གོ་ཡང་མེ་ འཐོན།	di z°a sum jam tong tong yö bi khal pa g°o yang 'me thön	འདི་བུ་སུམ་འཇམ་རྩོད་ རྩོད་པའི་ཁར་པགས་གོ་ ཡང་མི་འཐོན།	di z°au d°a lu jam tong to yö b°i khâ pâ ko yâ mi thön	It is so tender and you can eat the whole thing with- out any waste.
༨.	འུ་འདི་ཤོ་མ་མིང་ཅི་ ཡོ།	au di sho ma ming ci yo	ཨ་ནི་ཤོ་མ་གི་མིང་ག་ཅི་སྤྱོད།	'a nî sha mu g°i ming g°a ci 'mo	What do you call this mushroom?

༩.	སངས་རྒྱལ་ཤོ་མ་བྱད་ ལས་ལབ་དགོས་པ་ ཡིན།	san jä sho ma j°ä lä lap göp 'in	སངས་རྒྱལ་ཤ་མུ་ཟེར་སྒྲུབ་ ཡིན།	Sang gä sha mu z°ê 'lap 'ing	It is called <i>Sanggä Shamu</i> (Matsutake).
༡༠.	ཤོ་མ་གཞན་ཡང་མེད་ ད།	sho ma zhän yang me d°a	ཤ་མུ་གཞན་ཡང་མེད་ག།	Sha mu zhän yâ mê g°a	Do you have any other types of mushroom?
༡༡.	ཡོད། ཕྱི་ལི་རྣམ་ཙཱ་ དང་སི་ལི་ཤོ་མ་ཡོད།	yö j°i li 'nam co d°ang si li sho ma yö	ཡོད། ཕྱི་ལི་རྣམ་ཙཱ་དང་སི་ སི་ཤ་མུ་ཡོད།	yö bj°I li 'nam co d°â si si sha mu yö	Yes. I have <i>Bj°ili</i> ' <i>Namco</i> (Wood Ear) and <i>Sisi</i> <i>Shamu</i> (Yellow Chanterelle).
༡༢.	ཚོད་བསྐྱེ་གཞན་ཅི་ དང་ཅི་རང་ཡོད་སྤྱི་ཁྱེ་ བ།	tshö se zhän ci d°ang ci rang yö bi shu wa	ཚོད་བསྐྱེ་གཞན་ག་ཅི་ར་ ཡོད་ག་སྤྱི།	Tshö se zhän g°a ci ra yö g°a 'mo	What other vege- tables do you sell?
༡༣.	སྒྲུམ་བན་ཟ། ཀླ། སྒྲོག་པ། ཙུང་། ཤེ་ བེན། ལ་ཕུག་དམར་ པ། ལ་ཕུག་ཀ་ ཀུ། ཀཱི། འོད་ སེས་གམ་བུ་ཡོད།	'lam b°än z°a, ki, gok pa, tsong, she b°en, la phu 'mar ba, la phu, ka g°ur, kiu, ö sö g°am b°u yö	སྒྲུམ་བན་ད། ཀེ་བ། སྒྲོག་པ། ཅུང་སྒྲོག་པ། སྒན་མ་རྩམ། ལ་ཕུག་ དམར་པོ། ལ་ཕུག་ཀ་ ཀུ། ཀཱི་རམ། འོད་སི་ཚུ་ ཡོད།	'lam b°än d°a ke wa gôp d°ung gôp säm cum la phû mât la phû ka kur ki cu ram yö si tshu yö	I have tomato, potato, onion, garlic, spring on- ion, beans, car- rot, raddish, pumpkin, chives and corriander.

41. ཚུར་སྒྲུང་། ཚུར་སྒྲུང་གི་ཚོགས་ཚིག་། Phrases of an Emotions

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྒྲ་ཕབ།	ཚིང་ལ།	སྒྲ་ཕབ།	ཨིང་ལི།
༡.	དུར་པའི་ཡུལ་དགའ་ ཏོག་ཏོ་འདུག།	Dhur pai yul ga tok to dû	དུར་གྱི་གཡུམ་དགའ་ཏོག་ ཏོ་འདུག།	d°ur g°i ' yü gâ tô to dû	Dhur is love- ly/pleasant vil- lage.
༢.	སེམས་སྐྱེ་སི་སི་བྱེད་ ལས་མ་སྟོད།	Sem co si si jê lä ma dö	སེམས་སྐྱེ་སི་སི་སྟེ་མ་སྟོད།	Sem co si si be ma dö	Don't be sad.
༣.	ད་རིང་ང་སེམས་མ་ དགའ་ཆེག་ཆེག་བྱེད་ གི།	d°a ring nga sem ma ga chek chek jê g°i	ད་རིས་ང་སེམས་སྐྱེ་ལྟང་ ལྟང་འབད་ལྷ་མས།	d°a ri nga sem co lhang lha beu mä	Today I am feeling weepy.
༤.	གདོང་ར་སྐྱེ་མདོག་ ཤིག་ཤི་བྱེད་ལས་མ་ སྟོད།	Dong ra com do shi shi jê lä ma dö	གདོང་སྐྱེ་མདོག་ཤིག་ཤི་ བཟོ་སྟེ་མ་སྟོད།	Dong com do shi shi zo be ma dö	Don't be glummy.
༥.	འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ལ་སེམས་སྐྱིད་ཏོང་ ཏོ་བྱེད་ལས་ཡོད།	Druk gäl khab nang la sem ki tong to jê lä yö	འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ སེམས་སྐྱིད་ཏོང་ཏོ་སྟེ་ར་ ཡོད།	Druk gäl khab nang sem kî tong to be ra yö	It's peaceful in Bhutan.
༦.	ང་ལ་སྐྱུག་ངལ་ཆེ་པ་ རང་ཕྱོག་སོང།	Nga lu du ngäl cho pa rang phö song	ང་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྟོམ་ར་ ཕྱོག་ཅི།	Nga lu dû ngä bôm ra phö ci	I am very dis- tressed.
༧.	སེམས་རྣམ་རྟོག་ ལངས་སངས་མི་ཡོང།	Sem 'nam to lang nam tô lang sang mi yong	སེམས་རྣམ་རྟོག་ལངས་ནི་ མི་འོང།	Sem 'nam to lang ni mi wong	Shouldn't be surprised/ shocked.
༨.	རྣམ་རྟོག་འོང་སི་སི་ བྱེད་ལས་མ་ལབ།	'nam to long si si jê lä ma lap	རྣམ་རྟོག་ལངས་སི་སི་སྟེ་མ་ སྟོད།	'nam to lang si si be ma lap	Don't tell shockingly.
༩.	གནས་ཚུལ་འདི་ཏ་ ལས་སི་སི་ཅིག་ ཨིན་པ།	'nä tshül di ha lä si si ci ' im pa	གནས་ཚུལ་འདི་ཏ་ལས་སི་ སི་ཅིག་ཨིན་པས།	'nä tshül di ha lä si si ci ' imä	The news is an amazing one.
༡༠.	རང་ག་ཅིག་པས་སྟོད་ སུམ་འཇིགས་སངས་མི་ ཡོང།	Rang cik pä dö sum jik sang mi yong	རང་ག་ཅིག་སྟེ་སྟོད་པ་ད་ འཇིག་ནི་མི་འོང།	Rang ci be dö d°a drö ni mi wong	Shouldn't be scared when you are alone.
༡༡.	འདི་ས་འཇིགས་སི་སི་	Di sa jî si si ci	ས་ཁོངས་འདི་འཇིགས་སི་སི་	Sa khong di	It's a scary

	ཅིག་ཡིན་པ།	' im pa	ཅིག་ཡིན་པས།	drô si si ci ' imä	place.
༡༩.	འཇིགས་ལས་ཁུར་ འཐབ་གྲི།	jî lä ur thap g°i	འདྲོག་བྱེལ་འཐབ་མས།	drô bj°ê thap mä	Nustling with fear.
༡༩.	ཁྱོད་འོན་དེ་ཅིག་པ་མ་ ཟ་དབའི།	Chö on d°a tsip ma z°a ' wai	ཁྱོད་དེ་སྟེ་ཅིག་པ་མ་ཟ་ དབའི།	Chö d°e be tsip ma z°a ' wai	Don't be an- noyed/ angry like that.
༡༩.	རོགས་དེ་རིང་ དབྱགས་འགམ་ ཡོངས་ང་ཡིན་པས།	Rok d°a ring 'u gam long nga ' im ba	ཁོ་དེ་རིང་དབྱགས་འགམ་ སུ་ཅིག་ཡིན་པས།	Kho d°a ri 'u gam su ci ' imä	Today he is bit upset.
༡༩.	ནམ་ར་བྱེད་རུང་ སེམས་ལ་ཚ་གུང་བྱིད་ དགོས།	Nam ra jê rung sem la tsha jang jî gö	ནམ་རང་འབད་རུང་སེམས་ ལུ་ཚ་གུང་འབག་དགོ།	Nam ra bâ ru sem lu tsha g°ä bâ go	You should nbe concerened al- ways.
༡༩.	སེམས་འཁྲུལ་སི་སི་ བྱེད་ལས་སྟོད་སང་མི་ ཡོང་།	sem thrü si si ê lä dö sang mi yong	སེམས་འཁྲུལ་སི་སི་སྟེ་ སྟོད་ནི་མི་འོང་།	sem thru si si be dö ni mi wong	You shouldn't be melancholic.
༡༩.	ཁྱོད་སེམས་ཤི་ཡོངས་ ང་ཡིན་པ་ས།	Chö sem shi long nga ' im pa sa	ཁྱོད་སེམས་ཤི་སུ་ཅིག་ ཡིན་པས་ས།	Chö sem shi su ci ' imä sa	You are bit dis- appointed.
༡༩.	སེམས་པམ་སི་སི་བྱེད་ ལས་སྟོད་འདུག།	sem pham si si jê lä dö dü	སེམས་པམ་སི་སི་སྟེ་སྟོད་ ལུག།	sem pham si si be dö nü	You are loking regretful.
༡༩.	ཡ་ཁྲ་བཙོང་ལས་སྟོ་ པམ་སི་སི་རྒྱབ་སོང་།	Yathra tsong lä 'lo pham si si cap song	ཡ་ཁྲ་འདི་བཙོང་སྟེ་སྟོ་པམ་ སི་སི་འབད་ཡི།	Yathra di tsong be 'lo pham si si bä yi	I regretted a lot after selling my Yathra.
༢༠.	ཁྱོད་མེད་བུ་སེམས་ འཁྲུལ་ལྟང་ལྟང་རྒྱབ་ སོང་།	Chö mê b°u sem thrü lhang lhang cap song	ཁྱོད་མེད་པར་སེམས་ འཁྲུལ་ལྟང་ལྟང་འབད་ཕ་ མས།	Chö me pa sem thrü lhang lha bäu mä	I am bit melan- cholic in your absence.
༢༡.	འཁྲུལ་ནང་ཡོང་སི་སི་ གི་འོ་རྒྱུས་ཡིན་པ།	thrü nang long si si g°i lo jü ' im pa	འཁྲུལ་རྣང་ལང་སི་སི་གི་ འོ་རྒྱུས་ཡིན་པས།	thrü nâ lang si si g°i lo jü ' imä	It's a senti- mental talk.
༢༡.	ལས་འོ་འདི་ཅིག་ས་རོ་ ཚ་སི་སི་ཡིན་པ།	Lä odi tsok sa ngo tsha si si ' im pa	ལཱ་འདི་བཟུམ་རོ་ཚ་སི་སི་ ཡིན་པས།	Lâ di zum ngo tsha si si ' imä	Such work are an embrassing.

23.	མི་འཇོམས་སལ་རྩ་ཆ་ རིལ་རིམ་བཅོས།	' mi dzom sal ngo tsha ri ri ma cö	མི་འཇོམས་སར་རྩ་ཆ་རིལ་ རིམ་བཅོ།	' mi dzom sa ngo tsha ri ri ma zo	Don't embar- rase me public.
24.	བྲག་འདྲི་འཇིགས་སི་ སི་འདུག།	Brâ di jî si si du	བྲག་འདྲི་སྒྱི་གཡའ་སི་སི་ འདུག།	bj°â di ke 'yä si si dû	This clif is scary.
25.	བཟའ་སང་འཐུང་སང་ ལ་གཡང་བཟ་སང་མི་ ཡོང་།	Za sang thung sang la 'yang z°a sang mi yong	བཟ་ནི་འཐུང་ནི་ལུ་གཡང་བཟ་ ནི་མི་ཡོང་།	z°a nit hung nil u 'yang z°a ni mi wong	When it comes to have meals, you should not hesitate.
26.	གཡང་བཟ་སི་སི་ཡིན་པ་ ལ།	'yang z°a si si ' im pa	གཡང་བཟ་སི་སི་ཡིན་པས།	'yang z°a si si ' imä	It is so hesitant.
27.	ཁོ་གིས་སྒོ་བཅོང་སི་ སི་བྱེད་གི།	Kho g°i 'lo tsong si si jê g°i	ཁོ་གིས་སྒོ་བཅོང་སི་སི་ འབདམ་མས།	Kho gi 'lo tsong si si bäu mä	He is going shameless.
28.	ཏམ་ཐལ་ཐལ་བྱེད་ ལས་བལྟསན་སྟོད་ འདུག།	ham thä thä jê lä tän dö dû	ཏམ་ཐལ་ཐལ་སྟེ་བལྟ་སྟོད་ ལུག།	ham thä thä be tä dö nû	He was stand- ing speechless.
29.	ཁྱེད་ཕྱིན་པའི་ལུལ་ལ་ ང་སེམས་སྟོང་རྩར་ རྩར་ལུས་སང་ཡིན་པ་ ལ།	Chö chin pai shü la nga sem tong hur hur lü sang ' im pa	ཁྱེད་འགྱུ་བའི་ལུལ་ལུ་ང་ སེམས་སྟོང་རྩར་རྩར་སྟེ་ལུས་ ནིམས།	Chö jo wai shü lu nga sem tong hang ha be lü ni mä	After your de- parture, I will be left with loneliness.
30.	ད་རིང་ཐོ་རོ་ནས་ང་ སེམས་ཚབ་ཚུབ་བྱེད་ གི།	d°a ring tho ro nä nga sem tshap tshup je g°i	ད་རིས་ངོ་བུ་ལས་ང་སེམས་ ཚབ་ཚུབ་འབདམ་མས།	d°a ri dr°o ba lä nga sem tshap tshup beu mä	Today right from the morn- ing I felt bit anxious.
31.	དུར་པའི་ཡུལ་ལ་ གཉེན་གྱི་དགའ་སྟོན་ འདི་སྟོ་ཉྱེག་ཉྱེ་ འདུག།	d°ur pai ' yü la ' nyen gi ga tön di tro tok to dû	དུར་གྱི་གཡུས་ཁར་ གཉེན་གྱི་དགའ་སྟོན་འདི་ སྟོ་བ་ཆེ་ཉྱེག་ཉྱེ་འདུག།	d°ur g°i ' yü kha ' nyen g°i ga tön di tro wa che tok to dû	In Dhur village, the marriage celebration is very exciting.
32.	ཁྱེད་ང་དང་མཉམ་ ཡོད་ན་སྟོ་བདེ་གི།	Chö nga d°ang ' nyam yö na ' lo de g°i	ཁྱེད་ང་དང་མཉམ་ཡོད་པ་ ཅིན་སྟོ་བདེ་བས།	Chö nga d°ang ' nyam yö pa cin 'lo de wä	I feel confident if you are with me.
33.	རང་ལ་རྒྱ་ཡོད་ན་སྟོ་ ལ།	Rang la ju nor yö na 'lo de pak	རང་ལུ་རྒྱ་མོར་ཡོད་ན་སྟོ་ ལ།	Rang lu ju nor yön 'lo de pâ	If you have wealth, it will

	བདེ་པག་པ་ཨིན།	pa “in	བདེ་པག་པ་ཨིན།	pa ' in	be comfortable.
༣༤.	ན་འཐེན་འགྱོ་རན་ སུམ་སེམས་མ་དག་འ་ སི་སི་མ་བྱེད་དབའི།	Na thän dro ren sum sem ma ga si si ma jî ' wai	ན་འཐེན་འགྱོ་རན་མ་ད་ སེམས་མ་དག་འ་སི་སི་མ་ འབད་དབའི།	Na then jo rem d°a sem ma ga si si ma bä ' wai	When it's time to leave, don't be melancholic.
༣༥.	སྤྱིད་ཐག་ངར་སི་སི་ ཅིག་ཨིན་མ་སྤྱི་མེན་ ན་?	Gi thâ ngar si si ci ' im ba mena	སྤྱིད་ཐག་བསྐྱར་སུ་ཅིག་ ཨིན་མས་པ་ཡ་?	gi thâ cû su ci ' imä pa ya?	It's an apathetic job, isn't it?
༣༦.	འཐོན་ཁུངས་མེད་ པའི་ལས་འདི་སྤྱིད་ ཐག་ངར་སི་སི་ཅིག་ ཨིན་པ།	Thön khung mê pai lä di gi tha ngar si si cik ' im pa	འཐོན་ཁུངས་མེད་པའི་ལ་ འབད་ནི་འདི་སྤྱིད་ཐག་སྤྱིར་ སི་སི་ཅིག་ཨིན་པས།	Thön khung mê pai lâ bä ni di gi thâ cû si si ci ' imä	Unproductive work is an apathetic.
༣༧.	གཡག་འདི་བཙོང་ ནན་མཇུག་ལ་ངོ་སྤོ་ འཁོད་སང་ཨིན་པ།	' yak di tsong nan jû la nga ' lo khö sang ' im pa	གཡག་འདི་བཙོང་ད་པ་ ཅིན་ཤུལ་ལས་ངོ་སྤོ་འགྱོད་ ནི་མས།	' yak di tsong d°a pa cin shu lä nga lo gö ni mä	If I sell this yak, I may regret later.
༣༨.	བྱིར་དོ་ཚུ་དང་མཉམ་ སྤྱི་སེམས་བང་ཆགས་ རྟོག་རྟོ་བྱེད་ལས་ཡོད།	j°ir do tshu d°ang ' nyomba sem b°ang chak tok to j°ê lä yö	ཨ་ལུ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ སེམས་བང་ཆགས་རྟོག་རྟོ་ སྤྱི་ཡོད།	' alu tshu d°ang ci khar sem b°ang châ tok to be yö	I feel homely with the chil- dren.

42. བེམས་ཚན་གཟུགས་སྐོར་ནས། བེམས་ཚན་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐོར་གྱི་མིང་མཛོད། (Lexicon of Body Parts of an Animal)

ཨང།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	ཇོང་ཁ།	སྐད་ཕབ།	མིང་ལྷིག།
1.	རུ་ཤ།	Rau	རུ་ཤ།	Raô	Horn
2.	མཇུག་མ།	ju ma	མཇུག་མ།	ju ma	Tail
3.	ཨོག་ཤ།	'ok sha	ཨོད་ཤ།	' ö shä	Dewlap
4.	གྲངམ་ཆེ་སྐ་ཕ།	'lam che 'na pha	གྲངམ་ཆེ་འེ་ལྷ་ཕ།	' lam chei lha pa	Trunk
5.	མཆེ་ཤ།	che wa	མཆེ་ཤ།	Cheu	Tusk
6.	མིག་ཕད།	mik phä	མིག་ཕ།	' mip	Hoof
7.	སྐ་མ།	si mu	སྐུ་བཞར།	deu zhâ	claw
8.	ཤ་གམ།	wa gam	བ་ལྷ།	z°a tap	jaw
9.	སྐ།	Pu	སྐ།	Pu	fur, hair
10.	ལག་ཕ།	lak pa	ལག་ཕ།	Lap	front legs
11.	རྐ་ཕ།	kâ ba	རྐང་ཕ།	Kâm	hind legs
12.	རྐང་ཕ།	Kâp	རྐང་ཕ།	Kâm	hind legs
13.	སྐྱང།	Pung	བྱ་ལ།	j°a la	hump
14.	རྟའི་བེ་ཤ།	tai z°e wa	རྟའི་རལ་ཕ།	taî röp	mane of the horse
15.	བཤུབ།	Shup	གསོབ།	Sop	scale

སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་གྱི་ཚེགས་ཚིག། (Phrases of the Body Parts of an Animal)

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྒྲ་ཡབ།	ཚོང་ཁ།	སྒྲ་ཡབ།	ཨིང་ལི་ག།
༡.	གླང་གུ་རུ་མ་འོན་ད་རིང་མི་ རིང།	' lang g°u ro wa on d°a ring mi ring	གླང་གི་རུ་མ་དེ་མའི་ རིང་མི་རིང།	' lang g°i rau d°e mi ring mi ring	Such a long ox's horn.
༢.	གཡག་གི་མཇུག་མ་རྒྱུ་ཆ་ བྱེད་ལས་ལག་ལེན་བྱེད་ བརྟུབ།	' yak g°i jû ma gän cha j°ê lä lak len j°i tup	གཡག་གི་མཇུག་མ་ རྒྱུ་ཆ་སྒྲེ་ལག་ལེན་ འཐབ་ཨིན།	' yâ g°i jû ma gäncha be lak len thap ' in	Yak's tail is used for decoration purposes.
༣.	གླང་གུ་ལ་ཨོག་གཤམ་ཡོང།	' lang g°u la ' og sha yong	གླང་ལུ་ཨོན་གཤམ་འོང།	' lang lu ' ö shä ong	Ox has dewlap.
༤.	གླང་པོ་ཆེ་གི་མཆེ་མ་གོང་ཆོཔ་ ཡིན།	' lang po che g°i che wa g°ong chöp yin	གླང་མོ་ཆེ་གི་མཆེ་མ་ གོང་སྒྲོམ་ཨིན།	' lām che g°i cheu g°ong bôm ' in	An elephant's ivory is expensive.
༥.	སྟག་གི་སྤྱི་མོ་རྣམས་ཡོང།	Tâ g°i si mo ' nō yong	སྟག་གི་སྤེུ་བཞུར་ རྣམས་ཁག་ཁེ་འོང།	Tâ g°i deu zhâ ' nō khek khe ong	Tiger's paw will be sharp. Tiger has sharp paw.
༦.	བྱ་འདྲི་སྤྱུ་ཡག་ཏྲོག་ཏྲོ་འདུག།	j°a di pu yak tok to dû	བྱ་འདྲི་གི་སྤྱུ་ཁ་ ལེགས་པས།	bj°a di g°i pu kha lê bă	The bird's feather is beautiful/lovely.
༧.	སྤྱུ་ལག་པ་ལ་རང་ལ་འདུག།	pra lak pa la ngang la du	སྤྱུ་འི་ལག་པ་ཁར་རང་ ལག་འདུག།	Pcai la ba ngang la dû	Banana is is on monkey's hand. Monkey is holding banana.
༨.	རྟའི་གཟེ་བ་ཡག་ཏྲོག་ཏྲོ་ འདུག།	Tai ze wa yak tok to dû	རྟའི་རལ་པ་འཇའ་ཆེ་ ཆེ་འདུག།	Tai rāp ja chi chi dû	The mane of horse is beautiful. The horse's mane id beautiful.
༩.	སྦྱོ་གི་བཤུབ་འཇིགས་ཆག་ ཆག་བྱེད་ལས་ཐུད་ན་འདུག།	Po g°i shup jik chak chak jê lä phün dû	སྦྱུལ་གྱི་གསོལ་འདྲོག་ སི་སི་སྦྱེ་ཐུད་བཞག་ ཅུག།	Bü g°i sop drô sisi be phü zhâ nu	The snake shedded its fraintening skin.

43. སློ་ཁྱོར་སེམས་ཅན་བཞེས་སློ། སློ་ཁྱོར་སེམས་ཅན་གྱི་བཞེས་སློ་གི་མིང་མཛོད། Lexicon of foods of animals

ཨང།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	ཚེངས།	སྐད་ཕབ།	མིང་ལྷིག།
1.	ཕག་པི་ལྷོ།	phak pi to	ཕག་པ་གི་ལྷོ།	Phâp g ^o i tô	Pigswill
2.	འཛོབ།	Jop	ཁོར་གྱི་ཆག།	Nô g ^o i châ	fooder, feed
3.	ཆག།	Chak	ཆག།	Châ	Fodder
4.	ཙ།	Tsa	ཙ།	Tsa	

སློ་ཁྱོར་སེམས་ཅན་གྱི་བཞེས་སློ་གི་ཚགས་ཚིག། Phrases of foods of animals

ཨང།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	ཚེངས།	སྐད་ཕབ།	མིང་ལྷིག།
1.	ཕག་པའི་ལྷོ་རྒྱགས་ ཚད་འདུག།	Phak pai tô jak tshä dü	ཕག་པ་གི་ལྷོ་ལེ་ག་ འདུག།	Phâp g ^o i tô le sha dü	There are lots of Pigswill
2.	ཁོར་ལ་འཛོབ་སྟེར།	Nor la jop ter	ཁོར་ལུ་ཆག་བྱིན།	Nô lu châ bj ^o in	Feed the cattle
3.	བྱས་དོ་ལྷོ།	j ^o ä d ^o o tô	བྱ་གི་གཟེགས།	bj ^o a g ^o i zêm	Chicken Feed
4.	རྟ་གི་ཆག།	Ta g ^o i châ	རྟ་གི་ཙ།	Ta g ^o i tsa	Fodder
5.	རྟེ་རྟེ་ཙ།	'le 'le tsa	ར་གི་ཙ།	Ra g ^o i tsa	
6.	ཀིར་རྩན་ལྷོ།	Kir gän tô	རོ་ཁྱི་གི་ལྷོ།	Ro chi g ^o i tô	Dog food
7.	ཞིམ་ཉ་ལྷོ།	zh ^o im nyâ tô	བྱི་ལི་གི་ལྷོ།	bj ^o i li g ^o i tô	Cat food
8.	ལུག་གི་ཙ།	Luk g ^o i tsa	ལུག་གི་ཙ།	Lû g ^o i tsa	

44. ལཱ་ ལཱ་གཡོག་གི་མིང་མཛོད། Lexicon of an Occupation

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག་།	མིང་ལ།	སྐད་ཐག་།	མིང་ལིག་།
༡.	བཟོ་མ།	Zo wa	བཟོ་བོ།	Zôu	Carpenter
༢.	ཕྱིག་བཟོ་མ།	Tsik zo wa	རྩོ་བཟོ་པ། ཕྱིག་བཟོ་པ།	do zop, tsi zop	Mason
༣.	ཕྱི་སྟོན་མ།	Tse bön ma	ཕྱི་དཔོན་མོ།	tsi pöm	lead dancer
༤.	ཞབས་ཁྲ་འཐོན་མཁན།	zh°ab thra thön khän	ཞབས་ཁྲ་འཐོན་མི།	zhap thra the mi	Singer
༥.	ཞབས་ཁྲ་གཏོང་མཁན།	zh°ab thra tong khan	ཞབས་ཁྲ་རྒྱ་མི།	zhap thra cap mi	Dancer
༦.	གློ་པ།	Go pa	གློ་པོ།	Gap	headman, block leader
༧.	དམངས་ཨ་པ།	' mang ' apa	དམངས་མི།	' mang mi	community representative
༨.	ཚོགས་པ།	Tshog pa	ཚོགས་པ།	tshok pa	1. head of sub-block 2. Party
༩.	ལས་ཚན།	Lä tshän	སྤྱི་འབོད།	ci bö	village messenger
༡༠.	མི་སེར།	' mi ser	མི་སེར།	'mi se	people, public
༡༡.	ཉ་རོགས་པ།	Nya rok pa	ཉ་རོགས་པ།	nya rop	Fisherman
༡༢.	ཤ་རོགས་པ།	Sha rok pa	ཤ་རོགས་པ། ཤ་བདའ་མི།	sha rop, sha da mi	Hunter
༡༣.	ཇི་པ།	Dzi pa	ནོར་ཇི་པ།	nô dzip	Cowboy
༡༤.	ལུག་ཇ།	Luk dza	ལུག་ཇི་པ།	lu dzip	Shepherd
༡༥.	སྒེ་སྒེ་འཚོ་མཁན།	' le ' le tsho khän	ར་འཚོ་མི།	ra tsho mi	Goatherd
༡༦.	གཡག་ཇི།	' yak dzi	གཡག་ཇི་པ།	' ya dzip	yak-herder
༡༧.	གཞུང་གཡོག་པ།	Zhung ' yok pa	གཞུང་གཡོག་པ།	zhū ' yop	civil servant
༡༨.	དྲག་ཤོས།	drâ shö	དྲག་ཤོས།	dra sho	senior official with red scarf
༡༩.	བདག་པོ།	Dak po	རྩོ་བདག	j°o da	proprietor, owner
༢༠.	ཁྱིམ་ནང་སྟོན་མཁན།	Khim nang dö khän	ཁྱིམ་ནང་སྟོན་མི།	chimna dö mi	house-holder
༢༡.	ཁྱིམ་སྐྱུང་སྐྱ།	khim sung ba	ཁྱིམ་སྐྱུང་པ།	chim sup	house-keeper

22.	ནང་གི་ཨ་མ།	Nang g°i ' ama	ནང་གི་ཨ་མ།	nang gi ' am	lead lady of the family
23.	ཁྱིམ་གྱི་ཨ་ཕ།	Khim g°i ' aba	ནང་གི་ཨ་ཕ།	nang gi ' ap	lead man of the family
24.	ནང་གི་ཨ་ཕ།	Nang g°i ' aba	ནང་གི་ཨ་ཕ།	nang gi ' ap	lead man of the family
25.	མགྲོན་པ།	Drön pa	མགྲོན་མོ།	Göm	Guest
26.	ཚོང་པ།	tshong pa	ཚོང་པ། ཚོང་དཔོན།	tshō pa, tshō pö	Shopkeeper
27.	ཚོང་དཔོན།	tshong pön	ཚོང་པ། ཚོང་དཔོན།	tshō pa, tshō pö	Shopkeeper
28.	ཚོང་ཉལ་མཁན།	Tshong nyo khan	ཚོང་ཉལ་མི།	tshō nyo mi	Customer
29.	ཚོང་བཅོང་མཁན།	Tshong tsong khan	ཚོང་བཅོང་མི།	tshō tsō mi	Shopkeeper
30.	གྲ་རི་གྲས་སྤྲུལ།	Gâ ri drä ba la	དེད་གཡོག་པ།	d°e ' yop	Driver
31.	ཐབ་ཚང་སྤྲ།	Thab trshang ba	ཐབ་ཚང་པ།	thap tshap	Cook
32.	ཕིག་ཟངས་འཕུག་མཁན།	Phik z°ang chak khän	ཕུགས་མ་འཕུག་མི།	pcham cha mi	Sweeper
33.	དྲུང་འཛོ།	dr°ung tsho	དྲུང་འཛོ།	dr°ü tsho	Doctor
34.	བྱིར་དུ་ལྟ་མཁན།	j°ir d°u ta khän	ཨ་ལུ་ལྟ་མི། བྱ་རྩིས།	' a lu ta mi b°u dzip	Babysitter
35.	རུབ་མཁན།	Rup khän	རུབ་མི།	rup mi	Helper
36.	ལས་མ།	Lä ma	ལས་མི།	lä mi	Worker
37.	ཆང་ཟེ།	Chang z°e	ཆང་ཟེ། ཆང་ཟེ་གུ་རུ།	chã z°e chã z°e g°u ru	alcoholic, drunkard
38.	བདུན།	Dün	འདྲེ།	Dre	Ghost
39.	དུག་སྤེར་མཁན།	d°uk ter khän	དུག་གཏང་མི།	d°u tã mi	poisoner
40.	དཔའ་པོ།	Pao	དཔའ་པོ།	Pau	shaman (male)
41.	དཔའ་མོ།	Pâm	དཔའ་མོ།	Pam	shaman (female)
42.	ཁྲོམ་དཔོན།	throm pön	ཁྲོམ་དཔོན།	throm pön	Mayor

༤༣.	ཁྱིམ་ཚང།	chim tshang	ཁྱིམ་ཚང།	chim tsha	Neighbors
༤༤.	གཉེན་མེད།	' nya gö	གཉེན་མེད།	' nya gö	hero, he-man
༤༥.	ཐགས་འཐག་མཁན།	Thâ thak khän	ཐགས་འཐག་མི།	thâ tha mi	Weaver

ལཱ་གཡོག་གི་མིང་ཚིགས་ཚིག། Phrases of an Occupation

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག་།	ཐོང་ལ།	སྐད་ཐག་།	ཡིང་ལི།
1.	འོ་འདི་ཁྱིམ་གྱི་ཕྱི་བཟོ་ གང་ཡིན་ནམ།	O di khim g°i tsik zo g°ang yin nam	ཨ་ནི་ཁྱིམ་གྱི་དོ་བཟོ་ ག་ཡིན་ན?	' a ni chim g°i do zôp g°a ' ina	Who could be the mason of this house? Who was the ma- son of this house?
2.	ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱོད་པོ་ནམོ་ ལྷོགས་པ།	Chö ki tse pöm cok pa	ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱོད་པོ་ནམོ་ ལྷོགས་ནི་མཁས།	Chö ki tse pöm cô ni mä	You are capable of a leading dancer.
3.	ག་པའི་མིང་ཅི་ཡོ།	Ga pai ming ci yo	ག་པོ་གི་མིང་ག་ཅི་ཡིན་ ན?	Gâp g°i ming g°a ci ' ina	What is the name of Gup.
4.	ཁྱོད་ནོར་ཇི་ཡིན་ན?	Chö nor dzip ' ina	ཁྱོད་ནོར་ཇི་ཡིན་ན?	Chö nor dzip ' ina	Are you a cow- boy?
5.	འབྲོག་པ་གས་བྱ་ཡུལ་ལ་ མ་ལྷོད་ས།	Brôp g°am b°u yul la ma ' lo sa	གཡག་ཇི་ཕྱོད་ཀྱིས་ ཁང་མ་ལྷོད་ག?	' yak dzip tshu ' yü kha ma lhö g°a	Haven't the yak herders arrived at the village?
6.	ད་རིང་བླ་མོས་བྱོན་སང་ ཡིན་མ་སྟེ།	d°a ring dr°ak shö j°ön sang m ba	ད་རིང་བླ་མོས་བྱོན་ནི་ ཡིན་པས།	d°a ri dr°â sho bj°ön ni ' imä	The Dasho is vis- iting today.
7.	ཁྱིམ་གྱི་བདག་པོ་འདི་ལ་ མིན་འདུག།	Khim g°i dâp dil min dû	ཁྱིམ་གྱི་ཇོ་བདག་ལྷ་མིན་ འདུག།	Chim g°i j°o dâ nâ min dû	The owner of the house is not here.
8.	ངའི་ཨ་པ་ཐབ་ཚང་ཡིན།	Ngai ' ap thab tshâp ' in	ངའི་ཨ་པ་ཐབ་ཚང་ཡིན།	Ngi ' apa thab tshâp ' in	My father is the cook.
9.	རྒྱ་ནག་པོ་ལྷ་ལ་ནས་ གཉེན་ཤོད་ཡིན།	Rô ngei yul nä ' nya gö ' in	ཁོ་ང་བཅས་ཀྱི་གཡུས་ ཁའི་གཉེན་ཤོད་ཡིན།	Kho nga că ki ' yü khai ' nya gö ' in	He is the strong- est man from our village.
10.	འོ་མེ་ཐགས་འཐག་མཁན་ བོ་མ་འཇའ་རིས་མོ་ཅིག་ འདུག།	O phe thâ thak khän b°om jâ rim ci dû	ཨ་ཕྱི་ཐགས་འཐག་མི་ བུ་མོ་འདི་འཇའ་རིས་མོ་ ཅིག་འདུག།	' a phi thâ thâ mi b°um di jâ rim ci dû	That girl who is weaving is beau- tiful. That weaver girl is beautiful one.

45. རྒྱ་ཆེན་གྱི་མིང་མཛོད། Lexicon of an Ornaments

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	མཛོད་ཁ།	སྐད་ཕབ།	མིང་མི།
1.	ཤི་ནབ།	shi nâp	མགུ་གད།	gu shă	Comb
2.	སི་བུང།	si jung	སིན་ཅུ།	sin cu	Earrings
3.	བྱ་ར།	bja ra	བྱ་རུ།	bj°i ru/j°i ru	Necklace
4.	གཟི།	Zi	གཟི།	Zî	cat's eye
5.	གཡུ།	' u	གཡུ།	' û	turquoise
6.	གདོབ།	Dop	གདོབ་ཅུ།	dop cu	Bracelet
7.	ལག་སི་སྒྲུམ།	Laks gam	མཛུབ་དྲྱི།	dzu ki	Ring
8.	ཀོ་མ།	ko ma	ཀོ་མ།	ko ma	Brooch
9.	ཁབ་གྲ།	Laks gam	བཏབ་ཁབ།	tap khap	
10.	རྒྱབ་ཐག།	jap tha	རྒྱབ་ཐག།	jap tha	chain connecting the two brooches
11.	ཐིང་ཁབ།	thing khap	ཐིང་ཁབ།	thing khap	brooch used in olden times
12.	ཐ་ལ་ཀོ་མ།	Tha la ko ma	ཐ་ལ་གིས་བཟོ་བའི་ཀོ་མ།	Tha la g°i zo wai ko ma	

ཐུན་ཆག་ཚིག་ཚིག་ Phrases of an Ornament

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	ཚིག་ཐ།	སྐད་ཕབ།	ཡིང་ལི།
1.	ཐོ་རང་ལོང་པ་ཅིག་གི་ནཔ་ གི་བྲུས་དགོས།	Tho rang lōp ci shi nâp g°i brä gö	དྲོ་པ་ལོང་པ་ཅིག་མགུ་ ཤད་རྒྱབ་དགོ།	dr°o pa lōm ci gu shä cap go	Comb as soon as one gets up.
2.	སི་རུང་འདི་གསེར་གྱི་ བཅོས་སྤྱི་ཡ?	Si j°ung di ser g°i cö bi ya	སིན་རུ་འདི་གསེར་གྱི་ བཅོ་བཅོམ་ཨིན་ན?	Sin cu di ser g°i zo zou 'ina	Is this earring made up of gold?
3.	བྱ་ར་ཆག་ན་ད་ཅིག་ཡོད་སྤྱི།	J°a ra cha gân d°a ci yö bi	བྱུ་རུ་ཆག་དེམ་ཅིག་ ཡོད།	bj°u ru cha g°a dem ci yö	How many pairs of neck- lace do you have?
4.	འོ་འདི་གཟི་ངལ་བཅོང་ས།	O di zi ngal tsong sa	ཨ་ནི་གཟི་འདི་ངལ་ བཅོང་ས།	'a ni zi di nga lu tsong sa	Please sell this onyx to me.
5.	ངོས་གི་གདོབ་ཆ་ཅིག་ཉོས་ བེད་གི།	Ngö g°i dop cha ci nyö bi g°i	དངུལ་གྱི་གདོབ་རུ་ཆ་ གཅིག་ཉོ་ཡི།	'ngül g°i dop cu cha ci nyo yi	I brough two pairs of silver bracelet.
6.	ཁོ་གིས་ངལ་གསེར་གྱི་ ལག་སི་སྒྲམ་ཅིག་སྟེར་གྱི།	Kho g°i ngal ser g°i laks gam ci ter ren	ཁོ་གིས་ངལ་གསེར་གྱི་ མཚུབ་དྲི་ཅིག་བྱིན་ དེས།	Kho g°i nga lu ser g°i dzu ki ci bj°in d°ê	He have given me a golden ring.
7.	ངལ་གོ་མ་ཆ་གཅིག་ཉོས་ ལས་གནང།	Ngal ko ma cha ci nyö lä ' nang	ངལ་གོ་མ་ཆ་གཅིག་ཉོ་ གནང་དབེ།	Nga lu ko ma cha ci nyo ' nang ' wai	Could you please buy me a pair of brooch?

46. གནུགས་ཁམས་དང་ནད་གཞི་གི་མིང་མཛོད། Lexicon of the Health and diseases

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	ཚུངས།	སྐད་ཕབ།	མིང་མིག
1.	ནད་གཞི། ན་ཚ།	Nä zhi, na tsha	ན་ཚ།	na tsha	Disease, sickness
2.	མིག་སོར་པི་ནད།	Mik sor pi nä	མཁྲིས་ནད།	thri nä	Jaundice
3.	དྲན་མ་མེད་པ་ཕྱིན་སོང་།	Dram mep chin song	དྲན་མེད་བརྒྱལ་ནི།	dr°än me gä ni	To faint
4.	ན་བླག།	na z°u	ན་བླག།	na z°u	Pain
5.	ཕག་ནད།	phak nä	ཕག་ནད།	phâ nä	Epilepsy
6.	ཚད་པའི་ནད།	Tshä pai nä	ཚད་ནད།	tshä nä	Malaria
7.	གང་ཤུ།	dr°ang shu	གུང་ཤུ།	j°ä shu	Chill
8.	དྲོད་བར།	dr°ö b°ar	དྲོད་བར།	dr°ö b°a	Fever
9.	ཚྲོ་གཤམ།	'lo sham	ཚ་གེམ། ཚྲོ་ནད།	tsha trem	Flu, cough and cold
10.	བྲི་པ།	Bri pa	སྤོ་རོ།	po ro	Rashes
11.	འབྲུམ་ནད།	Brum nä	འབྲུམ་ནད།	drum nä	Smallpox
12.	མིག་རིམ།	'mik rim	མིག་ནད།	'mi nä	Eyesore
13.	ཚིགས་དགུག།	Tshik truk	ཚིགས་དགུག།	tshî tru ni	Sprain
14.	བཅག།	Câk	བཅག།	Câ	Fracture
15.	བྲིངས།	Z°ing	བྲོ།	Bo	Swell
16.	ཁ་ནས་བསྐྱུག་གི།	Kha nä cû g°i	ཁ་ལས་བསྐྱུག་ནི།	kha lä cû ni	Vomit
17.	ཁམས་ཕོག་གཏོང་གི།	kham pho tong g°i	ཁམས་ཕོག་རྒྱབ་ནི།	kham pho cap ni	To feel nauseated
18.	མགོ་ཏྲོ་མུང་གི།	Go tô mung g°i	མགུ་ཡུ་འཁོར་ནི།	gu yu kho ni	To feel dizzy
19.	ན་སང།	Na sang	ན་ནི།	na ni	Ache, pain
20.	ཚ་སང།	Tsha sang	ཚ་ནི།	tsha ni	Burning sensation
21.	འཚིག་སང།	Tshik sang	འཚིག་ནི།	tshi ni	Burn
22.	ཏེག་ཐོན།	tek thron	སྤིན་ཐོལ།	sin thö	Boil
23.	གནད་འབྱུང་།	'nä jung	བྱ་ཐོལ། མིག་མ།	bj°a thö 'mik 'ma	Sty
24.	བྲི་པ།	Bre pa	དྲངས་བྱེམ།	d°am j°em	Pimple

25.	སྒྲིབ།	' me wa	ཉིང་ནག།	hi na	Mole
26.	མཚན་རྟགས།	tshän tâ	མཚན་རྟགས།	tshän ta	Birthmark
27.	བླ་བ།	Ba wa	བླ་མ།	Bou	Goitre
28.	ཕྱི་རལ།	Chi rä	ཤོ་རལ།	sho rä	Cleft
29.	གུང་བ།	dr°ang wa	གུང་བ།	dr°ã wa	1 gonorrhoea 2 urinary tract infection
30.	སྐྱགས་ནད།	Cak nä	བཤལ་ནད།	shä nä	Diarrhoea
31.	ཆབ་གསང་བཀག་ནད།	Chap sang kak nä	ཆབ་གསང་དམ་ནད།	chap sa d°am nä	Constipation
32.	སྒྲོའི་ནད།	Cô nä	འཇང་ལུང་ནད།	jã lü nä	Piles
33.	ཅི་ནི་ནད།	Ci ni nä	གྲུ་རམ་ནད།	g°u ram nä	Diabetes
34.	ཁམ་རྒྱ་ནད།	Khas kang nä	ཁ་ཚ་རྒྱ་ནད།	kha tsa kã nä	Foot and mouth disease
35.	སྒྲིང་ཁའི་ནད།	' nn=ing khai nä	དོན་ཉིང་གི་ནད་གཞི།	dũ hi g°i nä zhi	Heart disease
36.	མེ་མུ།	' mak	མ།	' ma	Wound
37.	འབྱར་ཉོ་སྒྲུ་ནད།	Jur to ku nä	སྒྲེ་བྱུག།	ke z°u	Labor
38.	བཙོར་ནད།	Tshir nä	བཙོར་བྱུག།	tsi z°u	Push while delivering a baby
39.	བརྟན་ཏ།	' nyat	ཉང་བཏགས།	hã tâ	Provoke
40.	སྦུང་སྦུག་ནད།	Bung duk nä	དབྱགས་བསག་ནད།	' û sâ nä	Asthma, breathing problem
41.	མཛེ་ནད།	Dze nä	མཛེ་ནད།	dze nä	Leprosy
42.	པག་གོ་ནད།	Pak go nä	ཤ་བཀྲ།	shap tra	Ringworm
43.	རྒྱུ་པ་ཞ་བ།	Kăp zh°a wa	རྒྱུ་པ་ཞ་བོ།	kam zhâu	Crippled
44.	རྒྱུ་པ་ཀོ་ཏ།	Kăp ko tra	རྒྱུ་པ་ཀོ་ཏ།	kam ko tra	Bow-legged
45.	རྒྱུ་པ་གཡོན་འཕྱོ།	Kăp ' yon jo	རྒྱུ་པ་ཀོ་ཏ།	kam ko tra	Bow-legged
46.	མིག་ལོང་མ།	' mik long ma	མིག་ཉོ་ཞམས།	mik to zhâu	Blind
47.	ཉི་ལུ་མི།	Tiu li	བྱ་རྟགས།	j°a dû	Deaf
48.	སྒྲོང་ཁོ།	' leng kho	སྒྲོན་གོ།	' leng g°o	Dumb (male)
49.	ཙ་རྒྱ།	Tsâ gã	ཙ་རྒྱ།	tsa gã	Dumb (male)
50.	སྒྲོང་ཁོ་མ།	' leng kho ma	སྒྲོན་གོ་མ།	' leng g°om	Dumb (female)

51.	ཙ་གས་མ།	Tsâ gä ma	ཙ་གས་མོ།	tsa gäm	Dumb (female)
52.	འཚོལ་ལོང་།	Chö long	འཚོལ་ལོ།	chö lo	Mad
53.	བྱིར་དུ་བཤོར།	j°ir d°u shor	མངལ་ཤོར།	' ngä sho	Miscarriage
54.	ལྟོ་ཁམས།	To kham	བྲ་ཁམས།	z°a kham	Appetite
55.	བྲ་ཁམས།	z°a kham	བྲ་ཁམས།	z°a kham	Appetite
56.	མིག་དཀར་སྒྲ།	' mik kar ba	ཡིང་རྟག།	ling to	Cataract
57.	བད་ནད།	Bä nä	སྒོ་འབར་ནི་དེ་ནད།	' lo bâ ni	Cough
58.	ཀིཟི་ཤར།	kiwi shar	ཨག་ཚི་རྒྱབ།	' ak tshi	Sneeze
59.	མིག་འཁྲུལ།	' mik thrül	མིག་འཁྲུལ།	'mi thru	Optical illusion
60.	རྟིག་དུམ།	Hik d°um	རྟིག་ཀྲ།	'iki	Hiccup
61.	ཆེན་འབྲས།	' men drä	ཆེན་འབྲས།	' men dri	Scar
62.	གང་ཤུམ།	dr°ang shum	འདར།	dâ	Shiver
63.	མིག་གཡོན་འགྱུ།	' mik ' yon jo	མིག་རྟོ་ར་གཡོ།	'mi to ra 'yö	Squint
64.	ཤུགས།	Shû	ཁེ་ཀོ།	khe ko	Strength
65.	ཉའི།	Hai	ཉའི།	Hai	Yawn
66.	ཇམ།	' ngam	ཉའི།	Hai	Yawn
67.	སོ་ན་གི།	So na g°i	སོ་ན་ནི།	so na ni	Toothache
68.	ཙ་སྐུམ་བླི་ནད།	Tsa kum bi nä	ཙ་སྐུམ་ནད།	tsa kum nä	Paralysis

གཟུགས་ལམས་དང་ནད། གཟུགས་ལམས་དང་ནད་གཞི་གི་ཚིགས་ཚིག། Phrases of the Health and diseases.

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག་།	ཐོད་ལ།	སྐད་ཐག་།	ཡིད་ལྡན།
༡.	མིག་སེར་སྐྱའི་ནད་མྱོང་ན་ ཚྭ་ཉུང་དུ་བླ་དགོས།	' mik ser bai nä nyong na tsha nyung d°u z°a gö	མཁྱིས་ནད་ཐོབ་པ་ཅིན་ ཚྭ་ཉུང་སྤྱ་སྤྱེ་བླ་དགོ།	Thri nä thop pa cin tsha nyung su be z°a go	If one gets in- fected by jaun- dice one must reduce salt con- sumption.
༢.	ང་རང་དྲན་མེད་འཕྲོ་སར་ སར་བྱེད་གྱི།	Nga rang dr°än mê dro sar sar jê g°i	ང་དྲན་མེད་བརྒྱལ་ནི་ འབད་ཤ་མས།	Nga dr°än mê gä ni beu mä	I am almost fainting.
༣.	ན་ལས་འདྲེག་རང་མི་ ཚུགས་སྤ།	Na lä drê rang mi tshu ba	ན་ལུག་གི་འབད་རང་མ་ ཚུགས།	Na zû g°i bā ra ma tshu	The pain is un- bearable.
༤.	གནམ་དབྱར་ཁ་ཚད་པའི་ ནད་མྱོང་སང་ཉིན་ལག་ འདུག་གོ།	' nam ' yar kha tshat pai nä nyong sang nyen khâ dû g°o	གནམ་བྱ་ཚད་ནད་ འཕྲོབ་ནི་གི་ཉིན་ལག་ ཡོད།	' nam bj°â tshä nä thop ni g°i nyen khâ yö	In summer there is high risk of getting malaria.
༥.	སྤོ་ཤམ་གི་ན་བཟུམ་རྫོང་ བར་ལས་གང་ཤུམ་བྱེད་ གྱི།	' lo sham g°i na zum dr°ö b°ar lä dr°ang shum j°î gi	ཚ་རིམས་གྱིས་ནམ་ད་ རྫོང་བར་ཏེ་གང་ཤུམ་ རྒྱབ་ཡིན།	Tsha rim gi nau d°a dr°ö b°ar te j°ang shu cap mä	When one suf- fers from cold,they expe- rience rise and fall of tempera- ture.
༦.	ང་ཁ་ནས་བསྐྱུག་སར་ སར་བྱེད་གྱི།	Nga kha nä cuk sar sar j°ê g°i	ང་ཁ་ལས་བསྐྱུག་ནི་ བཟུམ་འབད་ཤ་མས།	Nga kha lä cû ni zum beu mä	I feel like vom- iting.
༧.	ཁྱིམ་འདི་ནང་ལ་ ན་སང་ ཚ་སང་ཟེན་སང་མིན་ འདུག།	Khim di nang la na sang tsha sang z°in sang min dû	ཁྱིམ་འདི་ནང་ ན་ནི་ཚ་ ནི་རྫོགས་ནི་མིན་འདུག།	Chim di nä na ni tsha ni dzo ni min dû	In this house there is no end to sickness and pain.
༨.	སྐལ་པ་ཁ་ལ་ཏེག་ཁྲོན་ འཕྲོན་འདུག།	Gäl pa kha la tek thron thön dû	སྐལ་ཏོ་གུར་སྤིན་ཐོལ་ འཕྲོན་ཐུག།	Gä to g°u sin thö thön nû	There is boil on the back.
༩.	ཁའི་རམ་བལ་མེ་བ་ ཡོད་ན་ འཇའ་རིས་མོ་ མཐོང་།	Khai ram b°al ' me wa yön jâ rîm thong	ཁ་གི་ཉི་འདབ་ལུ་ཉིང་ ནག་ཡོད་པ་ཅིན་འཇའ་ རིས་མོ་མཐོང་།	Kha g°i nye dap lu hĩ nâ yö pa cin jâ rîm thong	You will look beautiful if you have mole near you mouth.
༡༠.	ད་རིང་ནང་པར་སྤ་ཤ་ཡོད་ མཁན་གནམ་མེད་ས་མེད་	d°a ring nang par ba wa yö khän ' nam me	ད་རིས་ནངས་པར་སྤ་ཤ་ ཡོད་མི་གནམ་མེད་ས་	d°a rê nang pa bau yö mi ' na me sa me min	These days there are not mat many peo-

	མིན་འདུག།	sa me min dû	མེད་མིན་འདུག།	dû	ple having goi- ter.
༡༡.	སྐྱགས་པའི་ནད་འདི་ཚུ་ ནས་བཞེན་ལས་སྤོང་སྤི་ ཡིན་མ་སྟེ།	Cak pai nä di chu nä ten lä nyong bi ' im ba	བཤལ་ནད་འདི་ཚུ་ལས་ བཞེན་ཏེ་འཐོབ་ཡིན།	Shä nä di chu lä ten te thop ' in	Diarrhea is caused by wa- ter.
༡༢.	ལུས་སྦྱང་བྱེད་ན་ཅི་ནི་ནད་ ལས་བཀག་ཚུགས།	Lü jong jên ci ni nä lä kak tshu	ལུས་སྦྱང་འབད་བ་ཅིན་ གྲ་རམ་ནད་གཞི་ལས་ བཀག་ཚུགས།	Lü jong bă wa cin g°u ram nä zhi lä kak tshu	Exercising can prevent diabe- tes.
༡༣.	ང་སོ་ན་ལས་ཉིན་མ་ གསུམ་རུས་ཅི་རྒྱབ་སོང་།	Nga so na lä nyim sum dzü ci cap song	ང་སོ་ན་སྟེ་ཉིན་མ་གསུམ་ དེ་ཅིག་སོང་ཡི།	Nga so nâ te nyim sum d°e ci song ye	It has been about three days that I have been suffering from toothache.
༡༤.	ཅ་སྐྱམ་ནད་ཀྱི་ཁབ་འདི་ མ་པ་ནས་རང་བཟུག་ དགོས།	Tsa kum nä ki khab di ma pa nä rang tsuk gö	ཅ་སྐྱམ་ནད་ཀྱི་ཁབ་འདི་ ངས་པར་དུ་བཟུག་དགོ།	Tsa kum nä ki khab di ngê par d°u tsû go	It is must to have polio vac- cination. Getting polio vaccination is must.

47. ས་ཆ། ས་གནས་ཀྱི་མིང་མཛོད། Lexicon of the Places

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	མོང་ལ།	སྐད་ཕབ།	ཡིང་ལིག།
1.	སྐང་ཁིང་།	kam zh'ing	སྐམ་ཁིང་།	kam zh'ĩ	dry land
2.	ཅུ་ཁིང་།	chu zh'ing	ཅུ་ཁིང་།	chu zh'ĩ	wet land
3.	ཁྱིམ་ས།	khim sa	ཁྱིམ་ས།	chim sa	Plot
4.	མ་ཁིམ།	ma khim	མ་ཁྱིམ།	ma chim	maternal house, main house
5.	བཙོན་གང་།	tsön g'ang	བཙོན་ཁང་།	tsön kha	Prison
6.	བུ་ཇར།	Ba dzar	ཁྲོམ།	Throm	town, market
7.	ཡུལ།	Yül	གཡུས།	'yü	village, countryside, rural area
8.	རྒྱ་མཚོ།	jam tsho	རྒྱ་མཚོ།	jam tsho	ocean, sea
9.	མཚོ།	Tsho	མཚོ།	Tsho	Lake
10.	རྒྱལ་ས་ལྷོ་བ།	gä sa te wa	རྒྱལ་ས་ལྷོ་བ།	gä sa te wa	Capital
11.	ངལ་ས།	nyä sa	ངལ་འཚོ་ས།	ngä tsho sa	resting place
12.	ཚ་ཅུ།	tsha chu	ཚ་ཅུ།	tsha chu	hot spring
13.	སྐན་ཅུ།	'män chu	སྐན་ཅུ།	'män chu	mineral water
14.	གཟུགས་འཁྱུ་ས།	zu thru sa	ཅུ་འཁྱུ་ས།	chu chu sa	washroom, bathroom
15.	ཅུ་དབྱེག་ས།	chu 'o sa	ཅུ་དབྱེག་ས།	chu 'ô sa	water distribution point
16.	ཅུ་མཐའ་མ།	chu tha ma	ཅུ་འགམ།	chu dram	bank, riverside
17.	ཅུའི་རྒྱ།	chui ka	ཅུ་རྒྱ།	chu ka	spring, water source
18.	ཅུའི་རྩིང་།	chui dzing	ཅུ་རྩིང་།	chu dzĩ	pond, pool

19.	བྱེདོ་ཏང།	j°e d°o tang	བྱ་ཁྱིམ།	bj°a chim/j°a chim	Coop
20.	ནོར་ར།	nor ra	ནོར་ཁྱིམ།	no chim	Cowshed
21.	ཕག་པའི་ཁྱིམ།	phak pi khim	ཕག་ཁྱིམ།	pha chim	Pigsty
22.	རྟ་རམ།	ta rä	རྟ་ར།	ta ra	mews, stable
23.	ཕྱེད་མི་ཐང་ཁ།	tse mi thang kha	ཕྱེད་མོ་ཐང།	tse thā	play ground
24.	ནགས།	Nak	ནགས་ཚལ།	nā tshä	Forest
25.	ནགས།	Nak	ཚལ་མ།	tshä ma	bush
26.	ནོར་ཆོར་ས།	nor tsher sa	ནོར་བྱང་ས།	no bj°ã sa/no j°ã sa	grazing land for cattle in the forest
27.	སླན་གང།	'mäng g°ang	སླན་ཁང།	'mäng kha	Hospital
28.	གནམ་གྲུ་ཐང་ཁ།	'nam dr°u thang kha	གནམ་གྲུ་ཐང།	'nam dr°u thā	Airport
29.	པླང་ཁ།	pang kha	པླང་ཐང།	pā tha	Ground
30.	དུར་ཁྲུ།	d°ü thru	དུར་ཁྲོ།	d°ü thrö	Grave
31.	བླ་གློ་ར།	ba go	བླ་གློ་ར།	bā go	Hut
32.	ཨ་རིང།	'a ring	ཨ་རི།	'a ri	Terrace
33.	ཞིང།	zh°ing	ཞིང།	zh°ĩ	Field
34.	དུམ་བྱས།	dun bre	ཚོད་བསྐྱེ་ལུམ་ར།	tshö se dum ra	vegetable garden
35.	བླ།	Brâ	བྱག	bj°â	Cliff
36.	ཕུག་པ།	Phuk pa	བྱག་ཕུག	bj°â phu	cave
37.	ཁ་མཐོ་ས།	kha tho sa	ས་ཁ་མཐོ་ས།	sa kha tho sa	Highland
38.	གངས།	Gang	གངས་རི།	gã ri	Mountain

39.	ཁ་དམའ་ས།	Kha ' ma sa	ས་ཁ་དམའ་ས། མཐའ་ས།	sa kha ' ma sa, tha sa	lowland
40.	ལ།	La	ལ།	La	pass
41.	ཏང་།	Tang	ཚང་།	Tshã	nest

ས་གནས་ཀྱི་ཚིག་སྒྲིག་། Phrases of the Places

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	ཚིང་ལ།	སྐད་ཕབ།	ཡིང་ཡིག་།
1.	ཁྱོད་ལ་སྤང་ཞིང་ཨེ་ཀར་ གྲུན་དེ་ཅིག་ཡོད་སྟེ།	Chö la pang zh°ing 'e kar gân d°a ci yö bi	ཁྱོད་ལུ་སྤང་ཞིང་ཨེ་ཀར་ ག་དེ་ཅིག་ཡོད།	Chö lu kam zh°ing 'e kar g°a d°em ci yö	How many acres of dry land do you have?
2.	ཁྱོད་བུ་ཇར་ལ་མིན་འགྲོ་ ག།	Chö ba dz°ar la min dro g°a	ཁྱོད་ཁྱོམ་ཁར་མི་འགྲོ་ག་?	Chö throm kha mi jo g°a?	Don't you want to go to town?
3.	གཞུང་ལ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི།	Zhung la dro gö ki	རྒྱལ་ས་ལྷེ་བ་ཐིམ་ཕུག་ལུ་ འགྲོ་དགོས་པས།	Gä sa te wa thim phu lu jo go pä	I have to go to the capital, Thimphu.
4.	དུར་པའི་ཆ་རྒྱུ་མིང་ གཏམ་ཅན་ཅིག་ཡིན།	d°ur pai tsha chu ming tam cen ci 'in	དུར་གྱི་ཆ་རྒྱུ་འདི་མིང་ གཏམ་ཅན་ཅིག་ཡིན།	d°ur g°i tsha chu di ming tam cen ci 'in	Hotspring of Dur is one of the most popular hotspring.
5.	ནགས་ནང་ལ་ཤོ་མ་ཅོད་ འགྲོ་བེན།	Nak nang la sho ma cö dro b°en	ནགས་ཆལ་ནང་ག་མུ་ འཛོལ་བར་འགྲོ་གོ།	Nak tshäl nang sha mu tshö wa jo g°e	Let's go to col- lect mushrooms from the forest.
6.	ཨ་པ་དང་ཨ་མ་ཞོར་བྱང་ ལ་རྒྱབ་སོང་།	'ap d°ang 'am nor br°ang la cap song	ཨ་པ་དང་ཨ་མ་ཞོར་གྱི་ བྱང་ས་ཡར་སོང་ཡི།	'apa d°ang 'ama nô g°i bj°ang sa yâ so yi	Father and moth- er have gone to temporary hut where cattle graze.
7.	སྤང་ལ་བཤལ་ལས་འགྲོ་ བེན།	Pang la shä lä dro b°en	སྤང་བྱང་ནང་བཤལ་བར་ འགྲོ་གོ།	Pang thang nang shä wa jo g°e	Lets wander/hang out in meadow
8.	ཕུག་པ་འཇིགས་ཆག་ཆ་ ཅིག་ཡིན་སྟེ།	Phuk pa jik chak cha ci 'im ba	བྱག་ཕུག་འདི་འཇོག་སི་སི་ ཅིག་ཡིན་པས།	bj°â phu di drô si si ci 'im pä	The cave seems so scary.
9.	གཡག་ཚེ་ཁ་མཐོ་ས་ལ་ བཞག་གི།	'yak tsho kha tho sa la zhok g°i	གཡག་ཚུ་ས་ཁ་མཐོ་ས་ལུ་ བཞག་པ་ཡིན།	'yâ tshu sa kha tho sa lu zhâp 'in	The yak lives in the highland.
10.	གངས་ལ་ཁ་ཆགས་ འདུག།	g°ang la kha chak dû	གངས་རི་གྲུ་ཁམ་ཆགས་ ཅུག།	g°ang ri g°u khau châ nû	It snowed on the mountain.

48. འབྲུབ་གི་མིང་མཛོད། Lexicon of an Insects

ཨང་།	འབྲུག་སྐད།	སྐད་ཐག་	མིང་ལ།	སྐད་ཐག་	མིང་ལིག
1.	བྱག་ཏུ་ལ།	Br°uk tu la	བྱག་མོ།	j°o mo	Ant
2.	སི་སྤང་།	Si brang	སེར་སྤྱང་མ།	sip jam	Bee
3.	ཤས་སྤང་།	Wä brang	བྱག་སྤྱང་མ།	bjâ bjam	rock bee
4.	ཕོ་ཏོ་མ།	Po tôm	བྱག་སྤྱང་མ། ཤིང་གུར་ ཆགས་མི་སྤྱང་མ།	bjâ bjam	rock bee
5.	ཏུག་པི་སྤང་ལ།	Tuk pi brang kha	ཨ་སྤྱང་མ།	' a bjam	dung beetle
6.	ཕྱེམ་པ་ལ།	Chem pa la	ཕྱེམ་ལ།	pchem la	Butterfly
7.	ཟོ་སྤྱང་མ།	z°o brang ma	སྤྱང་ནག་	bjã na/jã na	Housefly
8.	གོན་རྩུང་མ།	Gon j°ung ma	གནམ་གྱ་འབྲུབ།	'nam dru bup	Dragonfly
9.	ཀར་མའི་སྤྱ་གྲ།	Krang mai ' nyu g°u	ཕྱོང་འབྲུབ།	câm bup	Earthworm
10.	ཀི་ཤིག།	Ki shik	ཀི་ཤིག།	ki shi	Flea
11.	ཤིག།	Shik	ཤིག།	Shî	Louse
12.	ཟློ་མ།	Hro ma	ཟློ་མ།	so ma	Nit
13.	པང་བྱམ་ལི།	Pang j°au li	ཅིའུ་དབ།	ciu d°âp	Grasshopper
14.	པད་ཏ།	päth	པད་པ།	Päp	Leech
15.	པད་ཏ་ཚོ་པ།	Path cho pa	ཟངས་པད།	z°ã pä	Leech
16.	ཅུ་ལུམ།	Chu lum	ཅི་ཅི་དམར་མོ།	tsi tsi ' mâm	Lizard
17.	ཟན་དོ་མ་མ།	Z°an d°om ma	ཟན་དོ་མ།	z°än d°om	Mosquito

18.	ཕུམ་སང་།	Phrum sang	བབ་ཤན་མ།	b°ap chäm	Spider
19.	ཕུམ་བྱང་།	Phrum sang	བབ་ཤན་མ།	b°ap chäm	Spider
20.	ཤ་འབུ།	Sha bu	ཤ་འབུཔ།	sha bup	Maggot
21.	ཕོ་ཡོངས་མ།	Pho yong ma	ཅབ་ཕྱེ།	cäp chi	sand fly
22.	དེར་དེར་ལ།	d°er d°er la	ཀེན་ཅ་ལ།	ken tsa la	Tick
23.	ཀངས་མས།	Keng la	ཀེན་ཅ་ལ།	ken tsa la	Tick
24.	ལེགས་པད།	Lek päth	ལཱ་པད།	1. chu pä	1.black leech
25.	གཡའ་རྒན་མགོ་ག་ལ།	'ya gän go g°a la	ཟི་ལིམ།	z°i lim	beetle
26.	ག་ཇི་ཤ།	g°a dz°I wa	འབུཔ་རྒྱང་མང་།	Bup kang mang	centipede
27.	ཕྱེམ་པ་ལ་བུ་མཁན།	Chem pa la b°u khän	ཕྱེམ་ལ་འབུཔ།	tõ phu j°i li	caterpillar
28.	གཡ་ག་མ།	Gâ g°a ma			White grubworm
29.	ཕོ་ཤོང་།	Po shong	རི་ཁར་ཅ་ཕོག་ཁར་སྒྲོད་མི་ སྒྲོད་སྒྲོ་བྱི་ལི་དང་འབྲུ་བའི་ འབུཔ།		caterpillar
30.	སྒྲུ་སྒྲུ་མ།	Bä bä	སྒྲུལ་པ།	Bäp	frog
31.	ཅུག་ཅུ་མ།	Cuk cu ma	སྒྲུལ་ཅུང་།	Bä cū	Tadpole

འབྲུག་གི་ཚོགས་ཚིག། Phrases of an Insects

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	ཚིང་ལ།	སྐད་ཕབ།	ཡིང་ལི།
1.	ང་བྱུག་ཏུ་ལ་གྲིས་མུ་སོང་།	Nga bruk tul g°i ' mu song	ང་ལུ་གྲིག་མོ་གིས་སོ་བཏབ་ ཅི།	Nga lu j°ô mo g°i so tap ci	I got stung by an ant.
2.	སི་སྤང་མས་སྤན་ཡིན།	Si brang wä ' men ' in	སེར་སྤངས་གྲི་སྤངས་སྤན་ ཡིན།	Sep bjam g°i bjâm ' men ' in	The honey of bee is a medi- cine.
3.	ཕྱེས་པ་ལ་མ་འདྲཱ་ཅིག་ འདུག།	Chem pa la ma drau ci dū	ཕྱེས་ལ་མ་འདྲཱ་ཅིག་ འདུག།	Pchem la ma drau ci dū	The butterfly looks unique.
4.	ཡར་ཕང་གི་ཤིག་གིས་གཏོང་ ཡོང་།	Yer phang ki shik g°i tong yong	ཡར་ཕར་གི་ཤིག་གིས་རྒྱབ་ འོང་།	Yar phar ki shi g°i cap ong	Even the flea leaps.
5.	ངའི་མགོ་ཏྲོ་ལྷལ་ཤིག་ བཏགས་འདུག།	Ngai go tô khal shik tak dū	ངའི་མགོ་ཏྲོ་གྲུར་ཤིག་ བཏགས་ཐུག།	Ngei gu to g°u shî tâ nû	My hair got lice.
6.	ཁྱེད་ཡུལ་ནང་པད་ཏྲ་ཡོད་དེ་?	Chö yül nang päth yö d°a	ཁྱེད་ཀྱི་གཡུས་ཁར་པད་པ་ འོང་ག་?	Chö ki ' yü kha päp ong ga	Do you see leeches at your village?
7.	ཟན་དོམ་གྱི་སྤྱར་ནན་ཚད་ པའི་ནད་མྱོང་།	z°än d°om g°i ' mur nan tshä pai nä nyong	ཟན་དོམ་གྱིས་སོ་བཏབ་པ་ ཅིན་ཚད་ནད་འཐོབ་འོང་།	z°än d°om g°i so tap pa cin tshä nä thop ong	If mosquito bites it will cause malaria.
8.	འོ་འདི་ཆུ་འུམ་ནང་ཕུག་ཕུ་ མ་རྒྱགས་ཚད་འདུག།	O di chui ' um nang cuk cu ma jak tshä dū	ཨ་ནི་ཆུ་རྩིང་ནང་སྤལ་ཕུང་ ལེ་ཤ་འདུག།	' a ni chu dzing nang bä cung le sha dū	This pond has lots of small frogs.

49. ལམ་དང་བཟམ། ལམ་དང་བཟམ་གྱི་མིང་མཛོད། Lexicon for Road and Bridges

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	ཚིང་ལ།	སྐད་ཕབ།	ཡིང་ལི།
------	------------	---------	--------	---------	---------

1.	རྫོང་ལམ།	kor lam	རྫོང་ལམ།	kô lam	long way
2.	ལམ་རྒྱ་གམ།	lam ja dr°am	ལམ་རྒྱ་གམ།	lam ja dr°am	four-way inter-section, junction.
3.	ལམ་ཁ་བྲལ།	Lam kha bräl	ལམ་ཁ་བྲལ། ལམ་གཅིག་ལས་ས་གནས་སོར་སོར་ཅིག་ན་ལ་བྲལ་སའི་ལམ།	lam khap j°ä	three-way inter-section, junction
4.	ལམ་སྐོར་ལྟལ།	lam go tap	ལམ་སྐོར་ལྟལ།	lam gô tap	turning
5.	གཡེ་ལམ།	Ga ri lam	སྤུམ་འཁོར་ལམ།	' num khor lam	road, motor way
6.	གཞུང་ལམ།	zhung lam	གཞུང་ལམ།	zhũ lam	Highway
7.	རྟ་ལམ།	ta lam	རྟ་ལམ།	ta lam	mule track
8.	གསེབ་ལམ།	sep lam	གསེབ་ལམ།	sep lam	narrow path
9.	ལོ་ལམ།	nor lam	ལོ་ལམ།	nô lam	path for the cattle
10.	རྐང་བཟ།	kang z°am	རྐང་བཟ།	kã z°am	Footbridge
11.	སྤྲིང་བཟ།	tring z°am	སྤྲིང་བཟ།	trĩ z°am	suspension bridge
12.	བཟ་པ།	z°am pa	ཤིང་བཟ།	shĩ z°am	wooden bridge, ccantilever bridge
13.	ཆུ་ལམ།	chu lam	ཆུ་ལམ།	chu lam	waterway, irrigation channel
14.	ཕྱང་ལམ།	thrang lam	ཕྱང་ལམ།	thrã lam	short cut
15.	ཁྱེན། ཁྱེན་ལམ།	g°en	ཁྱེན། ཁྱེན་ལམ།	g°en	ascent, inclination, pitch, slope, rise, uphill

ལམ་དང་ཟམ་གྱི་ཚིགས་ཚིག། Phrases of Route and Bridges

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག་།	ཐོད་ལ།	སྐད་ཐག་།	ཡིང་ཡིག་།
1.	ལམ་སྐོར་ལམ་ལྟམ་ ལམ་འགྲོ་དགོས།	Lam kor lam tä lä dro gö	ལམ་སྐོར་ལམ་བད་སྟེ་ འགྲོ་དགོ།	Lam kor lam da te jo go	The path one should be taking is detour.
2.	ལམ་རྒྱ་གམ་སྐྱུག་ལ་ མགོ་རྟོ་མུ་ལས་ལས་ སོང་།	Lam ja dr°am bū la go to mû lä lä song	ལམ་རྒྱ་གམ་གྱི་སྐྱུག་ལུ་ མགུ་ཐོམ་དེ་ལུས་དོ།	Lam ja dr°am g°i bu lug u thom d°e lü d°o	In the cross road it's so confusing.
3.	དུར་པའི་ཡུལ་གྲུ་རི་ ལམ་བཏོན་འདུག།	d°ur pai yül gâ ri lam tön dü	དུར་གྱི་གཡུས་ཁར་སྐྱུམ་ འཁོར་གྱི་ལམ་བཏོན་ ཅུག།	d°ur g°i ' yü kha ' num khor g°i lam tön nû	The village of Dhur is connected with motor road.
4.	སྤྱིང་ཟམ་འདི་ཨར་པ་ རྒྱབ་སྤྱི།	tring z°am di ' arp cap bi	སྤྱིང་ཟམ་འདི་ནམ་རྒྱབ་ ཅི།	Tring z°am di nam cap ci	When was the suspen- sion bridge built?
5.	ཆུའི་ཚྭ་འདི་ལ་ཟམ་པ་ ཅིག་བཙུག་དགོ་སྤྱ།	Chui hrô di la z°am pa ci tsû go ba	རོང་ཆུ་འདི་ཁར་ཤིང་ཟམ་ ཅིག་རྒྱབ་དགོ་པས།	Rong cu di khar shing z°am ci cap go pä	Across this stream there is a need to build a cantilever bridge.
6.	ནངས་པར་ཡུལ་ཆུའི་ ཡུར་པ་བཟང་སང་ཡིན།	Nang par yül chui lam yurp zang sang ' in	ནངས་པར་གཡུས་ཀྱི་ཆུ་ ལམ་ཚུ་སེལ་ནི་ཡིན།	Nang par ' yü ki chu lam tshu sel ni ' in	Tomorrow the water- way of village is to be cleared.
7.	ཕྱང་ལམ་ལྟམ་ལས་ ཕྱིན་ན་མགྲོགས་ མགྲོགས་ལྟོ།	thrâ lam tä lä chin na jok jok lho	ཕྱང་ལམ་བད་སྟེ་འགྲོ་བ་ ཅིན་མགྲོགས་པར་ལྟོད་ འོང་།	Thrang lam da te jo wa cin jok par lhö ong	Taking the short cut ensure fast reach.
8.	གྲེན་ལྟམ་ལས་འགྲོ་མི་ ཚུགས་པ།	g°en tä lä dro mi tshuk pa	གྲེན་ལམ་བད་འ་སྟེ་འགྲོ་ མི་ཚུགས་པས།	g°en lam da te jo mi tshu pä	Walking through steep slope is challenging.

50. ཐགས་འཐག་སང་ཙལ་སྒྲོར་ནས། ཐགས་ཆས་ཀྱི་མིང་མཛོད། Lexicon of weaving Articles

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	ཚེང་ལ།	སྐད་ཕབ།	ཡིང་ལིག།
1.	ཐར་སྤ།	Ther ba	ཐགས་ཤིང་	thâ shi	loom
2.	ཏག་མ།	Tâ ma	ཏག་མ།	Tâm	weaving beater, made from wood that pushes weft through the warp to the cloth.
3.	སྤུན་ཅུང་།	Pün j'ung	སྤུན།	Pün	weft, filling yarn
4.	སླེད་ཐག།	ke tha	སླེད་ཐག།	ke tha	back strap using which the weaver can lean back and use the body weight to tension the loom while weaving
5.	ཀབ།	Kab	ཐགས་བྱུན་ཤིང་།	thâ jen shī	Setting poles.
6.	ཐིང་རེ།	Thi nge	ཐིག་ཤིང་།	thi shī	metal or bamboo rod which is of the desired length of the cloth to be woven and used while winding the warp yarns
7.	སྤྱད་མི།	Kü mi	སྤྱད་པ།	Küb	yarn, thread
8.	ཡོ་ག།	Yo ga	(ཡོ་ག་པ)	yok pa	Spindle
9.	སྤྱ་འཕང་།	Pca phang	བལ་ཁལ་ནི་གི་ཙལ།		Wooden spinner

ཐགས་འཐག་སང་ཅལ་སྐྱོར་ནས། ཐགས་ཆས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲིག་། Phrases for weaving Articles

ཨང་།	འཕྲིན་སྐད།	སྒྲ་པ་བ།	རྒྱ་ལ།	སྒྲ་པ་བ།	ཡིང་ལི།
1.	དང་རང་བྱུང་སང་ཨེན་དར་ མ་ཅིག་འཐག་དགོས་སྤ།	d°a nga rang g°ön sang 'aen d°ar ma ci thâ gö ba	དང་རང་བྱུང་ནི་དེ་སྤག་ ཟིས་ཅན་མ་ཅིག་འཐག་ དགོས་པས།	d°a nga ra g°ön ni tâ ri cêm ci tha go pä	Now I want to weav a <i>Taricêm</i> for myself.
2.	ཁྱོད་ཐང་སྤྱར་འཐག་སང་ མེད་ད་ ཡོད་ན་ངགིས་སྤྱོན་ ལས་སྤྱར་རེན།	Chö thang jar thak sang mê d°a yö na nga g°i bren lä te ren	ཁྱོད་ཕྱ་གནག་འཐག་ནི་ མེད་ག་ ཡོད་པ་ཅིན་ང་ གིས་སྤྱོན་བྱིན་ག།	Chö cha ' nak thâ ni mê g°a yö pa cin nga g° jen j°in g°e	Don't you have a woolen textile to be woven, if so I will set for you.
3.	ཁྱོད་ཀྱིས་ངལ་ ཕྱིད་པའི་ ཁེ་བ་ཅིག་འཐག་ལས་ གནང།	Chö kin gal tsith pai khe wa ci thâ lä ' nang	ཁྱོད་ཀྱིས་ངལ་ ཕྱིད་ པའི་ཆར་བཀའ་ཅིག་ འཐག་གནང།	Chö ki nga lu tsit pai char kap cu thâ ' nang	Can you please weave a yak hair rain coat for me.
4.	ཁྱོད་ཀྱིས་ངལ་ ཕྱིད་པའི་ གེ་མའི་ཁྲ་ཅིག་བཅོས་ལས་ ཨོ་ཤོ།	Chö kin gal tsit pai g°e mai thra ci cö lä ' o sho	ཁྱོད་ཀྱིས་ངལ་ ཕྱིད་ པའི་བྱེམ་ཏ་གི་ཁྲ་ཅིག་ བཅོ་འབག་འོང་གནང།	Chö ki nga lu tsit pai bj°em ta g°i thra ci zo bâ ong ' nang	Can you help me to make a stripe of the yak hair blanket.
5.	ལུག་གི་བལ་འཁལ་སང་ དང་ སྤྱག་བཟུ་སང་ཅིག་ ཡོད།	Luk g°i bä khäl sang d°ang dr°uk zhu sang ci yö	ལུག་གི་བལ་འཁལ་ནི་ ཅིག་དང་ སྤྱད་པ་འཁལ་ ནི་ཅིག་ཡོད།	Lü g°i bä khä ni ci dang küp khä ni ci yö	I have sheep wool and a thread to be spun.
6.	སྤུང་ཆོ་གཏོང་སང་དོན་ལ་ རྒྱ་ཆོད། བཅོད། ཅང་རྒྱ་ དང། འོ་འདི་གམ་བྱ་གི་ རྩས་སྤྱོར་ ཐལ་ལའི་ཐལ་ ལྷ། པལ། སྤྱན་ཅི། བྲག་ཏུ་སྤྱར་གམ་བྱ་ཆང་ དགོས།	'nem tsho tong sang d°ön la jä tshö, tsö, tsang ja d°ang o dig am b°u g°i dzä jor thä lai thä khu, phap,' men tsi,brâu cur g°am bu tshang gö	སྤྱད་པ་ཆོ་རྒྱལ་ནི་དོན་ ལ་ རྒྱ་ཆོས། བཅོད། ཅང་རྒྱ་དང་ དེ་རྒྱ་གི་ རྩས་སྤྱོར་ ཐལ་ལྷ། ཆང་གི་ཐོལ། སྤྱན་ཅི་ བྲག་སྤྱར་པོ་རྒྱ་ཆང་དགོ།	Küp tsho cap ni dön lu ja tshö, tsö, tsang ja d°ang d°e tshu g°i dzä jor thä khu chang g°i phou, ' mem tsi, bj°â cûp tshu tshang go	For dying yarns, we need indigo plant and the ingridents such as ash solution, yeast, rock acid, etc are needed

7.	ངའི་སྐད་མི་ཅི་ཅིག་ བརྟམ་ལས་ཨོ་ཤོ།	Ngai kü mi pi ti ci tü lä ' o sho	ངའི་སྐད་པ་ཨ་ཅི་ཅིག་ སྒོང་འབག་གནང།	Ngei küp ' a tsi ci gong bâ ' nang	Can you please roll my threads a bit.
8.	ཁྱོད་ཀྱི་ཏག་མ་ཅིག་དང་ སྒྲིལ་མ་ཅིག་བརྟ་བེན།	Chö ki tâ ma ci d°ang dril ma ci ' nya b°en	ཁྱོད་ཀྱི་ཏག་མ་དང་སྒྲིལ་ ཤིང་ཅིག་བརྟ་གོ།	Chö ki tâ d°ang dril shing ci ' nya g°e	Can I borrow a beater and a roller of yarns.
9.	སྤང་ཐགས་དང་ཁྱི་ཐགས་ གཉིས་ཁ་དར་འཐག་ཤེས།	Pang thâ d°ang thri thâ ' nyi kha d°a ra thak shê	སྤང་ཐགས་དང་ཁྱི་ ཐགས་གཉིས་ཆར་ འཐག་ཤེས།	Pang thâ d°ang thri thâ ' nyi cha ra thâ shê	I know hoe to weave on both hard loom and loom.
10.	ང་ད་ཨའི་ག་ཕུར་ཅིག་ འཐག་དགོ་སྤྱི་ཕྱི་འན་ ཁྱོད་ ཀྱིས་དཔེ་ཞེང་བཙུགས་ ལས་ཨོ་ཤོ།	Nga ' ai g°a b°ur ci thâ go ba j°in chö kip e zh°eng tsu lä ' o sho	ང་ ཨའི་ག་ཕུར་ཅིག་ འཐག་དགོ་པས་ས་ ཁྱོད་ཀྱིས་དཔེ་ཤིང་ཅིག་ བཙུགས་གནང།	Nga ' ai ka pur ci thâ go pä sa chö ki pe shing ci tsû ' nang	I want to weave an <i>Aikapur</i> . Can you set a sample for mr please.
11.	སྤྱིང་ཐག་ ཀེད་པལ་བསྐྱོར་ ལས་ ཀང་པ་ཀང་ཐེག་ལ་ ཀྱིང་ལས་འཐག་ན་ནི་ བཏགས་འགྲོ།	Ke thak ke pâl kor lä kâp kang thêl tring lä thak na ni tâm dro	སྤྱིང་ཐག་ཀེད་པར་བསྐྱོར་ ཞིན་མ་ལས་ ཀང་མ་ ཀང་གཏད་ཤིང་གུ་གཏད་ དེ་ཀྱིང་པ་ཅིན་ བཏགས་ ལེགས་ཤོམ་འགྲོ་འོང།	Ke thak par kor zh°im lä kâm kang tä shing gu tä d°e tring pa cin tâm lê shom jo ong	If you weave tying the back strap around your waist and the leg stretched properly on the foot rest, the tex- tile would be beaten properly.
12.	མེན་ཐོ་འབྲུ། སྤུན་ བཙུགས། སྤུས་བཤོས། བཏགས་གཏོང་ལས་ འཐགས་ཤིག།	Men tho dru, pün tsû, ' nâ shö, tâm tong lä thâsh	མེ་ཏོག་འབྲུ། སྤུན་ཁྱུ། ཏང་བཤོ། བཏགས་རྒྱབ་ སྤྱོ་འཐགས་ཤིག།	Me tô thu, pü ju, hang shö, tâm cap be thâsh	You should weave by mak- ing flowers, put- ting weft, pull- ing Ney and beating the beat- er.

51. རྩོམ་གི་མིང་མཛོད། lexicon of Taste

ཨང།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག་	མིང་ལ།	སྐད་ཐག་	མིང་ལིག།
1.	མངར་མ།	' ngâr ma	མངར་མོ།	' ngâm	Sweet
2.	སྐྱར་མ།	Cur ma	སྐྱར་པོ།	Cûp	Sour
3.	ཁག་པ།	khak pa	ཁག་ཏེག་ཏེ། ཁག་བྲགས།	kha te te, khak dr°a	Bitter
4.	ཁ་ཚ།	Kha tsha	ཁ་ཚ་ཐང་ཐ། ཁ་ཚ་བྲགས།	kha tsha thang tha, kha tsha dr°a	hot, spicy
5.	གང་མ།	dr°ang ma	ཁོད་སི་སི།	khö si si	Icy
6.	རུལ་དྲི།	rü dri	རུལ་དྲི།	rü dri	rotten taste
7.	གར་མ།	g°ar ma	གར་བྲགས།	g°â dr°a	Strong
8.	ཀེབ་ཀེབ།	Kep kep	ཚ་ཏྲམ།	tsha tom	Hot
9.	གང་མོ་བྲོ་མོ།	dr°am dr°öm	གང་མོ་བྲོ་མོ།	dr°am dr°öm	Warm
10.	བྲོད།	dr°ö	བྲོད།	dr°ö	Heat

རྩོམ་གི་ཚིགས་ཚིག། Phrases of the Taste

ཨང།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཐག་	མིང་ལ།	སྐད་ཐག་	མིང་ལིག།
1.	གྲ་རམ་མངར་མ་ འདུག།	g°u ram 'ngâr ma du	གྲ་རམ་མངར་མོ་འདུག།	g°u ram 'ngâm du	The chocolate is sweet.
2.	ཀུཏྲ་སྐྱར་མ་ཡོང།	Küth cur ma yong	ཨམ་ལ་སྐྱར་པོ་འོང།	'am la cûp ong	Gooseberry would be sour.
3.	ཐོ་རོ་ནས་ཆུ་གང་མ་མ་ འཐུང།	Tho ro nä chu dr°ang ma ma thung	བྲོ་པ་ལས་ཆུ་ཁོད་སི་སི་མ་ འཐུང།	dr°o pa lä chu khö sisi ma thung	Don't drink chill water right in the morning.
4.	ཆང་གར་མ་འདུག།	Chang g°ar ma du	ཆང་གར་བྲགས་འདུག་སྟེ།	châ g°â drâ du 'me	The liquor taste strong.
5.	ཇ་ཀེབ་ཀེབ་འཐུང་བེན།	j°a kep kep thung b°en	ཇ་ཚ་ཏྲམ་སྟེ་འཐུང་གོ།	j°a tsha tom be thung g°e	Let's have tea hot.
6.	ཆུ་གང་མོ་བྲོ་མོ་བཙོས་ ལས་ཁ་ལག་འཁྱུ།	chu dr°âm dr°öm cö lä kha lâ thru	ཆུ་གང་མོ་བྲོ་མོ་བཙོས་སྟེ་ གདོང་འཁྱུ།	chu dr°âm dr°öm zo te dong chu	Wash face by ar- ranging luke warm water.

52. མཚན་ཆས་ཀྱི་མིང་མཛོད། Lexicon of the Religious Items

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	ཇོང་ཁ།	སྐད་ཕབ།	མིང་ལིག།
༡.	མཚན་བཤམ།	chö sham	མཚན་བཤམ་	chö sham	altar, shrine room
༢.	དཀྱིང་སྒོར་	king g°or	དཀྱིལ་འཁོར་	kil khor	mandala
༣.	སྐུ་རྟེན་	ku ten	སྐུ་རྟེན་	ku ten	idol, statue, icon
༤.	བུགས་རྟེན་	thuk ten	བུགས་རྟེན་	thuk ten	Stupa
༥.	ལྷུང་བཟེད་	lhung ze	ལྷུང་བཟེད་	lhung ze	bowl, begging bowl
༦.	དུང།	d°ung	དུང།	d°ung	Trumpet
༧.	ཁྱ་གླིང།	ja 'ling	ཁྱ་གླིང།	ja 'ling	A reed like instrument similar to clarinet but slightly larger used during Buddhist ceremonies.
༨.	དུང་དགར།	d°ung gar	དུང་དགར།	d°ung kar	white conch
༩.	ཀང་དུང།	kang d°u	ཀང་དུང།	kang d°u	thigh-bone trumpet, femur
༡༠.	སྐུ་ཐང།	ku thang	སྐུ་ཐང་	ku thang	religious painted scroll
༡༡.	ང།	Nga	ང།	'nga	Drum
༡༢.	ར་གཟུང།	'nga zung	ར་གཟུང།	'nga zung	drum stand
༡༣.	ངར་རྒྱུ།	ngar ju	རྩམ་རྟོག།	'ngä tō	Drumstick
༡༤.	བིར་རུ།	b°ir cu	བྱིར་ར།	bjir 'nga	A pair of straight drumstick.
༡༥.	དྲིལ་བ།	dr°i ba	དྲིལ་བ།	dr°i b°u	1 Buddhist ritual bell 2 cowbell, dog-bell
༡༦.	དྲིལ་བུའི་ཤུབས།	dr°i bui shup	དྲིལ་ཤུབས།	dr°i shup	bell case
༡༧.	དོ་རྩ།	dor ji	དོ་རྩ།	do je	<i>vajra</i> —An implement, used along with <i>driba</i> .
༡༨.	རོལ་མ།	rö ma	རོལ་མོ་	Röm	Cymbal
༡༩.	བོད་རི།	b°ö ri	བལ་རོལ།	b°ä rö	A type of cymbals.
༢༠.	ཀྲང་གྱི་	trang ti	ཀྲང་གྱི་	trang trî	Rattle
༢༡.	ཕོ་སང།	po sang	ཕོ་སང།	po sang	A type of cymbals.
༢༢.	སིང་སྒྲན།	sing 'nyän	སིལ་སྒྲན།	sing nyan	A type of cymbals.
༢༣.	ཕུར་བ	Phur b°a	ཕུར་པ་	Phüp	ritual dagger

༢༤.	ཐོད་པ།	thö pa	ཐོད་པ་	thö pa	Skull
༢༥.	ཕྱོས་གཟུང་།	pö zung	ཕྱོས་གཟུང་།	pö zung	Censer
༢༦.	བསང་ཕོར།	sang phor	བསང་ཕོར།	sang phor	Censer
༢༧.	གསེར་སྐྱེམས་ཕུད་ཅུང་།	ser kem phü cung	ཕུད་ཀོང་།	phü kong	select portion bowl—A kind of bowl into which the select portion of tea, milk, wine etc. is placed in secret mantra ceremonies.
༢༨.	ཀུང་མ།	kung ma	ཀོང་བྲ།	Kôm	butter lamp vessel
༢༩.	བཞུགས་ཁྲི། ཁྲི།	zhu thri, thri	བཞུགས་ཁྲི། ཁྲི།	zhu thri	A raised seat.
༣༠.	བཞུགས་ཁྲིའི་ཁེབས།	Zhu thri Khep	ཁྲི་ཁེབས།	thri khep	throne cover, seat cover
༣༡.	རྒྱབ་ལ།	jap la	རྒྱབ་ལ།	jap la	A raised seat.
༣༢.	བུམ་པ།	b°um pa	བུམ་པ།	b°um pa	<i>bumpa</i> —A pitcher-like vessel used as a container for cleansing water known as <i>thrüchu</i> .
༣༣.	ཙོག་ཙ།	cok tsa	༡ ཙོག་ཙོ། ༢ ཙོག་ཙེ། ༣ ཙོག་ཙུ།	1 cok tse 2 cän te 3 tsho thri	A small low table
༣༤.	མཚོན་ཁྲི།	chö thri	མཚོན་ཁྲི།	chö thri	offering stand
༣༥.	གཏོར་མ།	tor ma	གཏོར་མ།	tor ma	<i>torma</i> —It is made from flour, butter, earth etc., and water kneaded into dough and pressed into different shapes and often coloured and ornamented. It is used in Buddhist rituals, especially in secret mantra, as an offering.
༣༦.	ཚེ་གཏོར།	tshe tor	ཚེ་གཏོར།	tshe tor	<i>tshetor</i> —A long life <i>torma</i> .
༣༧.	ཏིང་།	Ting	ཏིང་།	Ting	<i>ting</i> —An offering bowl.
༣༨.	པད་ཐེར།	pä ther	པད་ཐེར།	pä der	platter, saucer
༣༩.	བཟང་གཞོང་།	z°ang zhong	གཏོར་གཞོང་།	tor zhong	<i>z°angzhong</i> —A large bowl, usually made out of wood, used for kneading dough to make <i>torma</i> .

༤༠.	པང་ལེབ།	pang lep	ཁ་ཏྲི་ཐྲི།	to thri	<i>panglep</i> —A stand on which feast offerings are placed.
-----	---------	----------	------------	---------	---

མཆོད་ཆས་ཀྱི་ཆོག་མཚོ་གྲུ་

ཨང་།	འབྲི་སྐད་།	སྐད་ཅེས་།	ཐོ་སྐད་།	སྐད་ཅེས་།	མིང་ལྟོགས་།
༡.	མཆོད་བཤམ་ནང་ལ་སྐྱ་ག་ ཙོས་ཡོད་སྤྱི།	chö sham nang la ku g°a tsö yö bi	མཆོད་བཤམ་ནང་སྐྱ་ག་ དེས་ཅིག་འདུག།	chö sham nang ku g°a d°e ci dü	How many statues are ther in the al- tar?
༢.	མཆོད་བཤམ་ནང་སྐྱ་ག་ན་ད་ ཅིག་ཡོད་སྤྱི།	chö sham nang ku g°an d°a ci yö bi	མཆོད་བཤམ་ནང་སྐྱ་ག་ དེས་ཅིག་འདུག།	chö sham nang ku g°a d°e ci dü	How many statues are ther in the al- tar?
༣.	ལྷ་ཁང་ནང་སྐྱ་རྒྱལ་མཆོད་ འདུག།	lha khang nang ku jak tshe du	ལྷ་ཁང་འདི་ནང་སྐྱ་རྒྱལ་ ལེ་ཤ་འདུག།	Lha khang di nâ ku ten le- sha dü	In the temple there are lot of stsatues.
༤.	ཆོས་པོ་ཏི་རང་སྐྱ་གསུང་རྟེན་ བྱས་ལས་ཁྱེ་སང་ཡིན།	chö po ti rang ba sung ten j°ä lä zh°u sang 'in	ཆོས་ཀྱི་པོ་ཏི་རྒྱུ་ལུ་ གསུང་རྟེན་ཟེར་སྐྱབ་ ཡིན།	Chö ki po ti tshu lu sung ten z°e 'lap 'in	Religious scrip- tures are known as religious object of words.
༥.	མཆོར་རྟེན་འདི་གི་ནང་ལ་ གཟུང་བླ་མའི་སྐྱ་ཕུང་ བཞུགས་ལས་ཡོད།	chor ten di g°i nang la zung 'la mi ku phum zhu lä yö	ཐུགས་རྟེན་འདི་གི་ནང་ གཟུང་བླ་མའི་དམར་ གཟུང་བཞུགས་ཡོད།	Thū ten di g°i nang zung 'la mai 'mar dung zhū yö	As relic of mind there is mummy of the learned saint.
༦.	སངས་རྒྱལ་ཕྱག་ལ་ལྷུང་ བཟེད་བསྐྱམས་ལས་ཡོད།	sang gä cha la lhung ze 'nam lä yö	སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཕྱག་ལུ་ ལྷུང་བཟེད་བསྐྱམས་ཏེ་ ཡོད།	sang gä ki cha lu lhung ze 'nam te yö	Buddha has beg- gingf bowl at his hand.
༧.	ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་གླིང་འཕུ་ཤེས་ ག་?	chö g°i ja 'ling phu she g°a	ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་གླིང་འཕུ་ ཤེས་ག་?	chö ki ja 'ling phu she g°a?	Do you know how to blow clarinet?
༨.	དུང་དཀར་གཡམས་འབྲེལ་ འདི་ལོ་རྩ་ཡིན།	d°ung gar 'yä khi di nor b°u 'in	དུང་དཀར་གཡམས་ འབྲེལ་འདི་ལོ་རྩ་ཅིག་ ཡིན།	d°ung kâ 'yä khil di nöp ci 'in	Right turned conch is one of the jewels.
༩.	རྒྱ་དུང་འཕུ།	kang d°ung phu	རྒྱ་དུང་འཕུ།	kang d°u phu	Blow the trumpet.
༡༠.	འདི་སྐྱ་ཐང་གང་གིས་ བཞེངས་སྤྱི་གྲུ།	di ku thang g°ang g°i zheng bi shu	སྐྱ་ཐང་འདི་ག་གིས་ བཞེངས་ཡི་ག་?	Ku thang di g°a g°i zheng yi g°a?	Who built this re- ligious painted scroll?
༡༡.	དུང་འདི་མཆོད་བཤམ་ནང་ ལ་བཞགས་འདུག།	d°ung di chö sham nang la zhâ du	དུང་འདི་མཆོད་བཤམ་ ནང་བཞགས་ཐུག།	d°ung di chö sham nâ zhâ nu	The trumpet is kept in the alter.

༡༢.	ངགིས་ངཆ་གཅིག་ཉོས་སྟེ།	nga gi nga cha cik nyö bi	ངགིས་ངཆ་གཅིག་ཉོ་ ཡི།	nga g°i 'nga cha ci nyo yi	I bought a pair of drums.
༡༣.	རྩ་གཟུང་ག་གིས་བཀྲ་རི།	'nga zung g°ang g°i kâ ri	རྩ་གཟུང་ག་གིས་འབག་ ཡི།	'nga zung g°a g°i bâ ye	Who took the drum holder?
༡༤.	ངབརྩུང་སང་གི་དོན་ལ་ངར་ རྩུག་དགོས།	nga dung sang g°i dön la ngar ju gö	རྩ་བརྩུང་ནི་གི་དོན་ལུ་ རྩས་རྩུག་དགོ།	'nga dung ni g°i d°ön lu 'ngä tô go	To beat the drum, drum strick is needed.
༡༥.	དྲིལ་བ་སྐད་འདུག།	dr°i ba kâ du	དྲིལ་བུ་སྐད་འདུག།	dr°il bu kâ du	The ritual bell has good sound.
༡༦.	དོར་རྩེ་ག་གིས་ཨིན་ནམ།	dor ji g°ang g°i 'in nam	དོར་རྩེ་ག་གིས་ཨིན་ན།	Dô je g°a g°i 'ina	Whose vajra is it?
༡༧.	འཆམ་རྩེང་སུམ་རྩེང་མོ་ ཆོངས་དགོས།	cham tong sum röm tsheng gö	འཆམ་རྩེང་དེ་ལོ་མོ་ བརྩུང་དགོ།	Cham cap d°a röm dung go	While performing mask dance, beat- ing of cymbal is required.
༡༨.	བོད་རོལ་ཅིག་དགོས་གི།	bö rö cik gö g°i	བལ་རོལ་ཅིག་དགོ་ པས།	Bä rö ci go pä	Cymbal of Nepal is needed.
༡༩.	སྤྱིར་རྩུག་ག་ནས་ཆོངས་སྟེ།	bir juk g°a nâ chong bi	སྤྱིར་རྩ་ཏེ་ལས་ འབག་ཡི།	Bjir 'nga g°a te lä bâ ye	From where did you brought the drum strick.
༢༠.	བང་ག་ཆེབས་གྲལ་ཙར་ སུམ་བརྩུང་དགོས་ཅི་ཨིན།	b°ang g°a chip dr°äl tsar sum dung go bi 'in	བང་རྩ་འདི་ཆེབས་གྲལ་ ཆུ་སྐབས་ལུ་བརྩུང་མ་ ཨིན།	b°ang 'nga di chip dr°ä g°i kap lu dûm 'in	The drum is used during the cere- monial procession.
༢༡.	རོམ་པ་སྐད་སང་ལ་གནང་།	röm po sang nga la 'nang	རོམ་པ་སྐད་སང་ལུ་ གནང་།	Röm po sang nga lu 'nang	Please give me the Posang cymbal.
༢༢.	སིལ་སྟན་ཁོལ་གཏེར།	si ngän khol ter	སིལ་སྟན་ཁོལ་བྱིན།	Si 'nyen kho lu bj°in	Give smaller cymbal to him.
༢༣.	ཐོད་པ་འི་ནང་ལ་བདུད་རྩི་ བཀའ་ལས་བཞགས་འདུག།	thö pi nang la düa tsi kang lä zha du	ཐོད་པ་གི་ནང་ལུ་བདུད་ རྩི་བཀའ་བཞགས་ཅུག།	Thöp g°i nang lu dü tsi kang zhâ nû	Inside the skull there is stored ambrosia.
༢༤.	ལྷ་ཁང་གོ་གདོང་མཆོད་དྲིལ་ དཔུང་ལས་འདུག།	lha khnag ko dong chö dr°i cang lä du	ལྷ་ཁང་གི་སྒོ་ཁར་ མཆོད་དྲིལ་དཔུང་སྟེ་ འདུག།	Lha khang g°i go khâ chö dri pcang te dû	The religious bell is hanging outside the temple. Outside the temple there is a religious bell hanging.

25.	མཐོ་སྒྲལ་འདི་ནང་ལ་གིང་ འབྲས་བཀའ་ལས་འདུག།	tho kä di nang shing drä kang lä du	མཐོ་སྒྲལ་འདི་ནང་གིང་ འབྲས་བཀའ་ལུག།	Tho ke di nang shing drä kang nû	The container is filled by fruits.
26.	འདི་རོལ་མའི་སྒྲུར་རས་ འཛེམ་བྱ་བྱ་ལས་རང་ བཅེམ་འདུག།	di rö mi pu rä tshem dru dru lä rang tsem du	རོལ་ཁེབས་འདི་འཛེམ་ བྱ་བྱ་ལུ་སྒྲེ་བཅེམ་ ལུག།	Rö khep di tshem dr°u thu te tsem nû	The cover cloth of cymbal is embroi- dered.
27.	ཅོག་ཅ་ཁ་ལ་ཁེབས་བཏང་ འདུག།	chok tsa kha la khep tang du	ཅོགས་སྒྲེག་གུར་ ཅོགས་ཁེབས་རྒྱབ་ ལུག།	Tshok tek g°u tshok khep cap nû	The food offering shelf is covered by cover cloth.
28.	ཆོགས་བསགས་སང་དོན་ ལ་མན་ཤལ་ཅིག་ཕུལ་ དགོས།	tsho sak sang dön la män drä cik phü gö	ཆོགས་བསགས་ནི་གི་ དོན་ལུ་མཎ་ཤལ་ཕུལ་ དགོ།	Tshô sak ni g°i d°ön lu män dr°ä phü go	To accumulate merits one need to offer mandala.
29.	བསང་མོར་ནང་ལ་བསང་ གཏོང་དགོས།	sang phor nang la sang tong go bi	བསང་མོར་ནང་བསང་ གཏོང་མ་ཡིན།	Sang phor nang sang tām ' in	Inside the contain- er holding incense make incense of- fering.
30.	སྒྲོས་དྲུང་ནང་ལ་སྒྲོས་ བཙུགས་དགོས།	pö d°ung nang la pö tshu go bi ' in	སྒྲོས་དྲུང་ནང་སྒྲོས་ བཙུགས་པ་ཡིན།	Pö d°ung nang pö tsûp ' in	We out incense in incense container.
31.	དཀར་མིན་ཕུལ་སང་དོན་ ལ་ཀུང་མ་ཅིག་དགོས།	kar min phü sang d°ön la kung ma cik gö	དཀར་མེ་ཕུལ་ནི་གི་ དོན་ལུ་ཀོང་བུ་དགོ།	Kar me phü ni g°i d°ön lu kong b°u go	To offer butter lamp one needs butter lamp cup.
32.	ཆོ་དར་འདི་ཆོ་ཁྲག་གནང་ སྒྲུམ་གཡལ་དགོས།	tshe d°ar di tshe khu 'nang sum 'yab go bi	ཆོ་དར་འདི་ཆོ་ཁྲག་ གནང་མ་དགཡལ་ཡིན།	Tshe d°ar di tshe khû ' nām d°a ' yap go	Scarf of longitivi- ty is waved while performing life lengthening ritual.
33.	སྤྱ་མའི་ཁྲི་ལ་ཁེབས་ཅིག་ གཏོང་དགོས།	'la mi thri la khep cik tong gö ba	སྤྱ་མའི་ཁྲི་ལུ་ཁེབས་ རྒྱབ་དགོ།	' la mai thri g°u thri khep cap go	On the seat of la- ma one needs seat cover.
34.	ཆོ་དབང་གནང་སྒྲུམ་ཆོ་ གཏོང་དགོས།	tshe wang 'nang sum tshe tor gö	ཆོ་དབང་གནང་མ་དེ་ཆོ་ གཏོང་དགོ།	Tshe ' wang ' nām d°a tshe tor go	When empower- ment of longitivity is made, we need ritual cake of life.
35.	བུམ་པ་ག་ནས་ཉོས།	b°um ba g°a nä nyö bi	བུམ་པ་ག་ཏེ་ལས་ཉོཡི།	b°um pa g°a te lä nyo yi	From where did you buy the pitch- er/vase?

36.	བུམ་པ་ག་ནས་ཉོས་སྤྱི།	b°ump g°a nä nyö bi	བུམ་པ་ག་ཏེ་ལས་ཉོ་ཡི།	b°um pa g°a te lä nyo yi	From where did you buy the pitch- er/ vase?
37.	མཚོད་པའི་ཉིང་ཡོད་ད།	chö pi ting yö d°a	མཚོད་པའི་ཉིང་ཡོད་ག།	chö bi ting yö ga	Do you have of- fering bowl?

53. ལག་ཆ་གི་ཚིག་སྒྲིག་། Phrases of the Tools

ཨང་།	འབྲི་སྒྲིག་།	སྒྲིག་པ་།	ཐོང་ལ།	སྒྲིག་པ་།	ཡིང་ལི།
1.	སྒྲི་རི་ཡ་ཤ་བཅོས་ཤེས་ག་?	Ta ri ya wa cö she g°a?	སྒྲི་རི་གི་གཡུག་པ་བཅོ་ ཤེས་ག་?	Ta ri g°i 'yu pa zo she g°a?	Do you know how to make the handle of an axe.
2.	ལྷགས་གཟེར་ཀེ་ཇི་གང་སྒྲི་ སྒྲི་།	câ zer ke j°i g°ang ki ben	ལྷགས་གཟེར་ཀེ་ཇི་གང་ སྒྲི་གོ།	Câ zer ke j°i g°â ki g°e	Can I borrow a kilo gram of nail?
3.	བྱོ་ར་ཅིག་ཨོ་ཤོག།	j°o ra ci 'o sho	རྟོག་ཅི་ཅིག་འབག་ཤོག།	tok tsi ci bâ sho	Get a hoe.
4.	གཞུ་ཐག་ཅིག་ཁལ་དགོ་ སྒྲི།	Zhu thâ ci khâ go ba	གཞུ་ཐག་ཅིག་ཁལ་དགོ་ པས།	Zhu thâ ci khâ go pä	I got to twirl bow string.
5.	སུ་རེད་འདི་ཙན་ལྷན་ཤིང་ གི་བཅོས་སྒྲི་ཨིན་སྒྲི།	Su rê di tsen dän shing g°i cö bi 'im ba	སོ་རལ་འདི་ཙན་ལྷན་ཤིང་ གི་བཅོ་བཅོས་ཨིན།	So rä di tsen dän shing g°i zo zou 'in	The quiver is com- posed of cypress tree.
6.	དང་པོ་ཕུད་དག་ཏོང་ས་མ་ མེ་མདའ་ལག་ལེན་འཐབ་ དགོས་པ་ཨིན་སྒྲི།	d°äp câ d°a tong sa ma me da lak len thab göp 'im ba	དང་ཕུད་དམག་རྒྱབ་ད་མེ་ མདའ་ལག་ལེན་འཐབ་ ཨིན།	d°ang phu 'mak cap d°a me da lak len thap 'in	In the ancient times the projectile is used during the war.
7.	ཉ་བཟུང་སང་དོན་ལ་ཀོ་མ་ དགོས།	Nya zung sang d°ön la ko ma gö	ཉ་བཟུང་ནིའི་དོན་ལུ་ཀོ་མ་ དགོ།	Nya zung ni d°ön lu ko ma go	For fishing we need a hook.

8.	ཁྱིམ་མོང་གཡོ་བྱིན་པ་ ཅིག་ དར་ཅོག་རྩུར་ལས་ གསེར་སྦྱེམས་སྤུལ་ དགོས།	Khim mong ' yô zöin pa cik d°ar cok cur lä ser kem phü gö	ཁྱིམ་ཐོག་བཀབ་ཚར་མ་ ཅིག་ དར་འཕྱར་ཞིན་མ་ ལས་གསེར་སྦྱེམས་སྤུལ་ དགོ།	Chim thô kap tshau ci d°ar pchâ zh°im lä ser kem phü go	Right after the roofing is done, erect prayer flag and make drink offerings to the spirits
9.	གཟུར་ཤིང་དཔུངས་ལས་ བརྟེན་འབྲེལ་བཙི་དགོས་ སྒྲ།	Zur shing cang lä ten drrel tsi gö ba	གཟུར་ཤིང་དཔུངས་སྒྲེ་ བརྟེན་འབྲེལ་བཙི་དགོས་ མིན།	Zur shing pcang bê ten drel tsi gop ' in	After hanging the <i>zurshing</i> make a celebra- tion
10.	གནམ་དགུན་ལལ་ ཁོབ་ སང་གནམ་ལ་ལོམ་ དཔུངས་ ཅ་ལ་ཚོ་ བརྩྭ་གས་བྱས་ལས་ བཞོག་དགོས།	' nam gün khal khop sang ' nam la lom cang ca la tsho tsû j°ä l2 zhok gö	གནམ་དགུན་ བཤམས་ བར་ནང་ལུ་ ལོམ་དཔུངས་ ཅ་ལ་ཚུ་བརྩྭ་གས་སྒྲེ་བཞག་ དགོ།	' nam gün sham b°â na lu lom pcang ca la tshu tsû bê zhâ go	In winter hang dryleaves of turnip and keep things in <i>sham- bar</i>
11.	ཁྱིམ་དིག་ལས་བཙོས་ན་ ནི་ རོར་བུ་བ་གམ་དང་ བྲེ་གཞུ་སྒྲང་ཐ་གམ་བུ་ བརྩྭ་གས་དགོས།	Khim d°ik lä cö na ni nor b°u b°a g°am d°ang bre zhu ' lang tha g°am b°u tsû gö	ཁྱིམ་དིག་དིགམ་སྒྲེ་བཙོ་བ་ ཅིན་ རོར་བུ་བ་གམ་དང་ བྲེ་ གཞུ་སྒྲང་སྣ་ཚུ་ བརྩྭ་གས་དགོ།	Chim d°ik d°im bê zo wa cin nor b°u b°a g°am d°ang dre zhu ' lang ' na tshu tsû go	To build the house perfectly, put <i>norbu bagam, brezhu and lang na</i>

55. གཡག་དང་རྩ་བརྩེ་འབྱུང་དུས་ཀྱི་གྱི་ཚིག་།

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་པ་།	ཚིག་པ་།	སྐད་པ་།	མིང་ལྷིག་།
1.	ད་རྩ་རང་པ་ཟས་ཟིན་སོང་ ཆོར་སི་སྐྱས་ལས་ཀར་དགོ་ པ།	d°a tsa rangp zey zin song tshers pü ley kar go pa	ད་རྩ་ག་ར་ཟ་ཆར་ལུག་ སྐྱགས་སྒྲོ་སྒྲོ་འབག་དགོ་ པས།	d°a tsa g°a ra za tshâ nū 'lak po te bâ go pä	Now all the grass has been grazed, let me shift this pole herd.
2.	སྤང་ཁམ་ནང་ལ་ཅ་ལ་ཆོ་ཅི་ ཡང་མ་ལས་པ་ག་བལྟ་ ཞིག།	Pang kham nang la ca la tsho ci yang ma ley pa g°a tash	ཁྱང་ས་ནང་ལུ་ཅ་ལ་ག་ཅི་ ཡང་མ་ལུས་པས་ག་བལྟ་ ཞིག།	Jang sa nang lu ca la g°a ci yâ ma lü pey g°a tash	Check if there is anything left in the hut.
3.	སྐྱལ་གཡག་བདད་ལས་ མོཤ།	'nal 'yak dä ley mosh	ཉེ་མར་གཡག་བདད་སྒྲེ་ འབྱུ་ཞིག།	he mâ 'yak da be josh	First go herding the yaks.
4.	རབ་རུབ་བྱས་ལས་གཡག་ ཁྱར་ཆ་པོབ་ཞིག།	rap rup bjey ley 'yak khur cha phopsh	རབ་རུབ་སྒྲེ་གཡག་ཁྱར་ ཆ་པོབ་ཞིག།	rap rup be 'yak khur cha phapsh	Help in unload- ing baggage from the yak.
5.	ད་ཇིན་ཅ་ལ་སྤང་ཁམ་ནང་ ལ་བཅུགས་ལས་ཞིབ་ཞི།	d°a jin ca la pang kham nang la tsū ley zhipsh	ད་འབདན་ཅ་ལ་ཚུ་ཁྱང་ ས་ན་བཅུགས་ཞིག།	d°a beyn ca la jang sa na tsush	Now, put all the things in hut.
6.	ངགིས་མེ་འཕུ་བཅོ། ཁྱོད་ ཀྱིས་ཚུ་ལེན་སོང་ཞིག།	nga g°i me phu ben choe ki chu len songsh	ངགིས་མེ་འཕུ་གོ། ཁྱོད་ ཀྱིས་ཚུ་ལེན་པར་སོང་ ཞིག།	nga g°i me phu g°e choe ki chu len pâ songsh	I will make a fire, you go and fetch water.
7.	ཕྱེད་ཁྱས་ཀྱིས་ཞོར་སྒྲོག་དོ་ སོང་ཞིག། ཕྱེད་ཁྱས་ཀྱིས་ སིར་གུང་ཕུར་བ་བརྩུང་ཞིག།	Phe khü ki nor 'lok d°o song zhik Phe khü ki sir g°ung phurp dungsh	ལ་ལུ་གིས་ཞོར་སྒྲོར་བར་ སོང་། ལ་ལུ་གིས་བོལ་ ཅུང་གི་ཚོ་ཕུར་བརྩུང་བས་ ཤིག།	La lu g°i nō cō wa song La lu g°i bou cu g°i tso phū dapsh	Some can go and bring back the cattles while some may erect the pole for calf.
8.	ད་ཇིན་གཅིག་གིས་ཨེའམ་ བཞོས་ཤིག།	d°a jen ci g°i em zhösh	བོལ་ཅུང་གི་མི་བ་ཨོམ་ བཞོས་ཤིག།	Bou cu shi mi b°a 'om zho zhik	Milk the cow whose calf is dead.
9.	ད་རིང་ཆོར་སི་གསལ་པ་ལ་ དགའ་ཉྱལ་ཉྱོ་སྒྲོ་སོང་། ད་ ཇིན་སྐྱེལ་མར་ཟ་ཞིག།	d°a ring tshersi sam ba la ga tok to 'lo song d°a j°en kel	ད་རིས་སྐྱགས་གསལ་པ་ ན་དགའ་ཉྱལ་ཉྱོ་སྒྲེ་སྒྲོད་ ཅིག། ད་འབདན་བསྐྱོལ་ ཅིག།	d°a re 'la sarp na g°a tō tō be lhö ci d°a ben kö mâ z°ash	Today we could reach to a new grazing hut happily. Now have some clar- ified butter.

		mar zash	མར་ཟ་ཞིག།		
10.	སྤེབས་པའི་ལས་ཉལ་ ཞིག།	d°epsi cö lä nyäsh	མལ་ཆ་བཟོ་སྤེལ།	mä cha zo be nyä	Make a bed and sleep.
11.	ཁྱོད་ཐ་སལ་མི་འགྲོ་ག་ འགྲོ་ན་མཉམ་འགྲོ་བེན།	Chö tha sal mi dro g°a Dro na 'nyam dro b°en	ཁྱོད་ཐ་ས་ལུ་མི་འགྲོ་ག་ འགྲོ་བ་ཅིན་མཉམ་ གཅིག་འགྲོ་གོ།	chö tha sa lu mi jo g°a jo wa cin 'nyam ci jo g°e	Aren't you go- ing to warmer place (south)? If you are, lets go together.
12.	ལའི་ཁ་ལ་སློ་བཟུམ་གསེར་ སྐྱེམས་ཕུལ་ལས་འགྲོས་ དགོས།	Lai kha la 'lô zum ser kem phü lä drö gö	ལ་ཁར་སློང་པ་ད་གསེར་ སྐྱེམས་གཏོར་སྤེལ་འགྲོ་ དགོ།	La khâ lhöp d°a ser kem tö be jo go	As we reach on pass we must make an offer- ing of drinks.
13.	ཁུ་རྩུང་ལ་རྩ་ཡང་འདུག་ རེ་ རང་ཆ་སྤུ་གཏོར་བེན།	u jung la tsa yang du nge rang tsha phu tong b°en	ཁུ་ལུ་རྩ་ཡང་འདུག་ ར་ བཅས་ར་ཇ་དང་བཞེས་ སློ་འབད་ཟ་གོ།	nâ lu tsa yâ du nga cä ra j°a dang zhe go be z°a g°e	There are grasses here, lets prepare tea and meals.
14.	རེ་རང་འདི་རིང་གནས་སང་ ཁུ་རྩུང་གིང་རའལ་སྤོད་བེན། ཆ་རོ་ཡང་ཕོག་མིན་འདུག།	Nge rang di ring 'ne sang ujung shing râl dö b°en Cha ro yang phok min du	ད་རེས་ར་བཅས་ཞག་ཨ་ ནི་གིང་རྩ་བར་སྤོད་གོ། ཆར་པ་ཡང་མི་འཇག་ པས།	d°a re nga cä zhä 'ani shing tsa wâ dö g°e charp yâ mi dzâ pe	Let us halt our night under this tree today. The rain doesn't percolate.
15.	རྟོ་མ་གཏོར་ལས་སྤོད་སྤོར་ ཞིག་	to ma tong lä kep 'longsh	རྟོ་མ་བཙུགས་ཏེ་སྤོད་པ་ སྤང་ཞིག།	to ma tsuk te kep thrangsh	Straighten your back the the help of walking stick.

3 ལ་ཅིག་དཀར་པ་བཀལ་པའི་ཡར་ཙམ་ནང་། ལུང་འདི་ནག་པོ་བཞོམས་པའི་རྩུར་ཙམ་ནང་།
 བ་ལུ་སུ་ལུ་འདྲ་བའི་གིང་ཅིག་འཕུ། མེ་ཆེན་པདྨ་འདྲ་བའི་མེ་ཅིག་འཕུ། ཐབ་དང་རི་གསུམ་འདྲ་བའི་གྱིད་པ་ཅིག་བཙུགས།
 གསེར་དང་དཔུལ་གྱིས་བརྒྱངས་པའི་དིག་ཅིག་བཀལ། གངས་དཀར་བདུད་རྩི་འདྲ་བའི་རྩུ་ཅིག་དཔོག། ཇ་འདི་བཟང་ཇ་ཡིན་

ཀྱང་ཉུང་ཙམ་སྒྲགས། མར་འདི་འབྲི་མར་ཡིན་ཀྱང་མང་ཙམ་སྒྲགས། ལྷ་འདི་ཤེལ་ལྷ་ཡིན་ཀྱང་ཉུང་ཙམ་སྒྲགས། མར་ཅིག་
 སྒྲགས་ཆོ་བསོད་ནམས་ཙན་གྱིས་སྒྲགས། ལྷ་ཅིག་སྒྲགས་ཆོ་ཤོ་ཆོད་ཙན་གྱིས་སྒྲགས། ཇ་ཅིག་བསྐྱེ་ཆོ་ཁོངས་ཁོ་ཙན་གྱིས་བསྐྱེ།
 ། ཇ་བསྐྱེ་ཆོ་ཕྱང་ཤུགས་ཙན་གྱིས་བསྐྱེ། ཇ་ཐེངས་དང་པ་མི་ཕུལ་དང་པ་ཕུལ། ཇ་ཐེངས་དང་པ་སྟེང་ཕྱོགས་ལྷ་ལ་ཕུལ། ཇ་
 ཐེངས་གཉིས་པ་མི་ཕུལ་གཉིས་པ་ཕུལ། ཇ་ཐེངས་གཉིས་པ་བར་ཕྱོགས་བཙན་ལ་ཕུལ། ཇ་ཐེངས་གསུམ་པ་མི་ཕུལ་གསུམ་པ་
 ཕུལ། ཇ་ཐེངས་གསུམ་པ་འོག་ཕྱོགས་ལྷ་ལ་ཕུལ།

56. སྤྱིར་བཏང་བྱད་ཚིག། Common adjectives

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྐད་ཕབ།	ཐོང་ཁ།	སྐད་ཕབ།	ཡིང་ཡིག།
1.	ཡག་ཞིན།	Yak zhin	ལེགས་ཤོམ།	le shom	good
2.	འཇའ་རིས་མོ།	Jâ rîm	འཇའ་རིས་མོ།	j°â rim	beautiful, pretty, handsome,
3.	ཡ་རྟག་རྟོ།	Ya tok to	འཇའ་ཆེ་ཆེ།	jâ chi chi	nice, good ,at- tractive
4.	སྙན་རྟོང་རྟོང་།	'nyen tong tong	དྲན་རྟོང་རྟོ།	hen tō to	soothing, melo- dious, pleasing
5.	ཐོག་པ།	z°ok pa	ཐོག་པོ།	z°op	rude
6.	གོག་ཤ།	g°ok sha	ཐོག་པོ།	z°op	rude
7.	བྱིས་ཁག་ཁ།	j°î khak kha	བཟོ་ཉེས། བཟོ་ཉེས།	zo nyä	ugly
8.	དྲིང་སང་སང་།	Hing sang sa	དྲིང་སང་སང།	hĩ sã sa	clean
9.	སྐྱ་དིང་དིང་།	ca d°ing d°ing	སྐྱ་དིང་དིང་།	câ dĩ di	clear, bright
10.	ར་རྩྭ།	Ra dû	རྩིང་མ།	'nyim	old, rag
11.	སྐྱ་ཐེར་ཐེར་།	Ca ther ther	སྐྱ་ཐལ་ཐལ།	câ thă thă	faded
12.	ཐེ་ཁར་སོག་སོག།	Phe khar sok sok	སྐྱ་ཐལ་ཐལ།	câ thă thă	faded
13.	རིང་མཁན།	Ring khän	རིང་མ། ཡར་དང་མར་ མི་ ཤིང་ཚུ་ལུ་སྐྱར་ནི།	Rim	long, tall
14.	ཇིག་པ་ལ།	j°ik pa la	སྦོམ། སྦོམ་ཤོས། སྦོམ་སུ་ ཅིག།	bôm, bôm sho, bôm su ci	big, bigger, somewhat big
15.	ཅུང་ཅི།	Chung ngi	ཅུང་ཀྱ།	chũ ku	Small
16.	ཅོ་ཅོ།	Tse tse	ཅུ་ཀྱ་ཅིག། ཅུང་ཀྱ་ལ་ཀ།	chũ ku ci, chũ ku la ka	Small
17.	གཟུགས་ཐུང་ཅི།	Zuk thung ngi	གཟུགས་ཐུང་ཀྱ།	zu thung ku	short
18.	བོག་རྟོ་ལ།	b°ok to la	བོག་རྟོ་ལ།	bok to la	Short and fat
19.	རྒྱགས་པ་ལ།	jak pa la	རྒྱགས་པ་ལ།	jak pa la	Stout
20.	ཉམས་ཡོད་པི་ཁི།	Nyam yö pi khi	རྒྱགས་རྟོ་རིལ་རི།	jâ to ri ri	Stout

21.	སྒྲིག་པ།	Bek pa	སྒྲིག་པ་དྲེགས་ལ།	kam dra la	tiny, thin, skinny
22.	རྩིས་ཏོག་ཏོ།	'ngam tok to	ཞིས་ཏོང་ཏོ།	zhim to to	sweet, delicious
23.	གནག་བྱང་བྱང་།	'nak d°ung d°ung	གནག་བྱང་བྱང་།	'nâ dū du	Dark
24.	གནག་ཏང་ཏང་།	'nak tang tang	གནག་ཏང་ཏང་།	'nâ tã ta	Black
25.	ཐལ་ཁོག་རིལ་རི།	Thäl kho ri ri	ཐལ་ཁོག་རིལ་རི། ས་ཁོག་ ཁོ།	thä go ri ri, sa kho kho	dusty
26.	དྲེག་པ་ཁོག་ཁོ།	dr°ek pa kho kho	དྲེག་པ་ཁོག་ཁོ།	dre pa kho kho	filthy, dirty
27.	ཁམས་ལོག་སི་སི།	Kham lô si si	ཁམས་ལོག་སི་སི།	kham lo si si	dirty, filthy
28.	ཡ་མཚན་ཆེ་ཏོག་ཏོག།	yam tshän che tok tok	ཡ་མཚན་ཆེ་ཏོ་ཏོ། ཉ་ལས་ སི་སི།	ha le si si, yam tshen che to to	amazing, aston- ishing
29.	ངལ་རངས་ཏོག་ཏོ།	Ngal rang tok to	ངལ་རངས་ཏོག་ཏོ།	ngä rä to to	impressive
30.	བསམ་པ་ཇོགས་ཏོག་ཏོ།	Sam pa dzok tok to	བསམ་པ་ཇོགས་ཏོ་ཏོ།	sam ba dzo to to	impressive
31.	མཁས་པ།	Khä pa	མཁས་པ། སྤྱང་དྲགས། མགུ་བདེ་དྲགས།	khe ba, cã dra	clever, smart
32.	བཟླ་ཁག་ཁ།	Jî khak kha	དོད་རིལ་རི།	do ri ri	healthy
33.	དོད་ཁག་ཁ།	d°ö khak kha	དོད་རིལ་རི།	do ri ri	healthy
34.	ཁྱགས་ཚད།	Jak tshä	འབྱོར་པ་འབྱོར་པ།	jôb jo	abundant, enough
35.	ཉམ་ཆུང་།	'nyam chung	ཉམ་ཆུང་།	'nyam chu	humble
36.	ཏེ་རིལ་རི།	Te ril ri	སྒོང་ཏོག་རིལ་རི།	g°ô to ri ri	spherical
37.	དགོད་བྲོ་ཆེག།	Gö dr°a che g°a	དགོད་བྲ་སི་སི།	gö dra si si	funny
38.	ཐུག་མཁན།	Thuk khän	ཐུག་པག་པ།	tu pa pa	Thick
39.	ཁྲ་སིང་སི།	Hrap sing si	སྒབ་འཕྲོས་འཕྲོས།	sab thrö thrö	thin
40.	ཐད་སྒྲིར་སྒྲིར།	Thä gir gir	ཐད་སྒྲིར་སྒྲིར།	the gô go	spherical, round
41.	འཇམ་ཆུག་ཆུག།	Jam chuk chu	འཇམ་ཆུག་ཆུ།	jam cu cu	delicate, soft

42.	སྒོག་པ་ཚ་འབུར་འབུར།	' lok pa tsha bur bur	གོ་ལ་ཚ་རྟག་རྟ།	g°o la tsha to to	thick clothes
43.	ཡངས་སོས་སོས།	Yang som som	ཡངས་འཕྱས་འཕྱས།	yā thrö thrö	Light
44.	ལྷན་ཅན།	Jü cen	ཁྱི་བྱ་ ཁྱི་ཁྱི་བྱས།	ci dra, ji ci dra	Heavy
45.	ཐད་སྒད།	Thä sä	ཁྱི་བྱ་ ཁྱི་ཁྱི་བྱས།	ci dra, ji ci dra	Heavy
46.	སེམས་ཤོར་སི་སི།	sem sho si si	སེམས་ཤོར་སི་སི།	sem sho si si	charming, attrac- tive
47.	གཟིར་ཐོབ་ཐོབ།	Zir thom thom	གཟིར་ཐོབ་ཐོབ།	zi thob tho	Drowsy
48.	རང་ག་རོང་གོ།	Rang g°a rong g°o	རང་རོང།	rang rong	Messy
49.	ཀ་ཀྲ་ཀོ་ཀྲོ།	Ka trak ko trok	ཀ་ཀ་ཀོ་ཀ།	ka tra ko tra	Crooked
50.	གང་ཆུག་ཆུག།	dr°ang chuk chuk	འཁོལ་སི་སི།	khö si si	Freezing
51.	ཏྲ་ཏྲོ།	Hak hok	ཏྲ་ཀ་ཏྲོ་ཀ།	ha ka ho ka	with many pot- holes
52.	པག་ཏར་ཕོག་ཏོར།	Pak tar pok tor	པག་ཏར་ཕོག་ཏོར།	pa ta po to	Bumpy
53.	གཡག་གཡོག།	' yak ' yok	གཡག་གཡོག། མི་གི་རང་ བཞིན།	'yo 'you	Crooked
54.	འར་ཁུར།	Ar ur	འར་ཁུར།	ar ur	Noisy
55.	ལེབ་ཏང།	Lep tang	ལེབ་ཏག་ཏ།	lep ta ta	Flat
56.	ཚ་གུང་ལོང།	Tsha j°ang long	ཚ་གུང་ལང་།	tsha ja lä	Worry
57.	ཡིད་ཆེས།	Yi chê	ཡིད་ཆེས།	yi chä	Appreciation
58.	སྒོ་རྟག་རྟ།	Tro tok to	སྒོ་རྟག་རྟ།	tro to to	Entertaining
59.	འདྲོད་པ་ཆེ་བྱས།	Döp che dr°ak	འདྲོད་པ་ཆེ་བྱས།	döb che dra	Greedy
60.	གྲེག་པ།	Trek pa	གྲེག་པ།	trek pa	Greedy
61.	ལག་པ་ཡངས་དོག་དོག།	Lâp yang d°ok d°ok	ལག་པ་ཡངས་བྱས།	lap yā dra	generous, altruis- tic
62.	ཕུང་ཏུ།	Phung tü	དགྲོགས་ཤིང།	tro ni	interrupt, agitate
63.	འཁྲུལ་གྱུར།	Thrül g°ur	འཁྲུལ་སྒྲོར།	thru ko	Deceptive
64.	མགྱ་འཁོར།	Gu khor	མགྱོ་བསྒྲོར།	gu kô	deception, fraud

65.	སྲ་དྲགས།	Sa dr°ak	སྲ་དྲགས།	sa tra	Tough
66.	བཀྲ་མ་ཤིས་པ།	tra ma shi pa	བཀྲ་མ་ཤིས་པ་	tra ma shib	bad person
67.	ཏམ་པ་མཐོ།	Hâmp tho	ཏམ་པ་ཅན།	kham dze	Arrogant
68.	ཆང་ཟེ།	Chang z°e	ཆང་ཟེ།	chã dzä	alcoholic, drunkard
69.	ཤོབ་བྱས།	Shop j°ä	ཤོབ་ཟེ།	shob dzä	Liar
70.	ལྷོ་ལེགས།	Tô li	ལྷོ་ལེགས་ཅན།	to li cen	Glutton
71.	ཟ་དགོ་མཐོ་སི་སི།	Z°a go ' no si si	ཟ་དགོ་མཐོ་སི་སི།	z°a go 'no si si	mouth-watering food
72.	རྒྱུ་ཕྱེད།	Kün j°ê	ཨར་མཁན།	'a khä	person who is expert in stealing
73.	ས་མེད་གནམ་མེད།	Sa mê ' nam mê	གནམ་མེད་ས་མེད།	'nâ me sa me	very much, too much
74.	གནམ་མེད་ས་མེད།	'na me sa me	གནམ་མེད་ས་མེད།	'na me sa me	very much, too much
75.	འ་འདི་འབྲོས་ནས།	A di drö nä	འདི་འབྲོས་ལས།	d°i thrö le	Immediate

57. སྒྲིབ་བཏང་ལས་ཚིག། Common verbs

ཨང་།	འབྲོག་སྐད།	སྒྲིབ་པ།	རྫོང་ལ།	སྒྲིབ་པ།	ཡིང་ལིག
1.	ཡོད།	Yö	ཡོད།	Yö	have
2.	མེད།	Mê	མེད།	Mê	don't have
3.	སོང་།	Song	སོང་། འགྲོ།	jo ni	Go
4.	ཤོག།	Sho	ཤོག།	Sho	come
5.	འདུག།	Dû	འདུག།	Dû	there is
6.	མིན་འདུག།	min du	མིན་འདུག།	min du	not there
7.	ཡིན།	'in	ཡིན།	'in	Yes
8.	ཡིན་མ་པེ་ཡོང་།	'im pi yong	ཡིན་མ་འོང་།	'im wō	may be
9.	མེན།	Men	མེན།	Men	No
10.	སྒོད།	Dö	སྒོད།	dö	sit
11.	བ་བེན།	z°a ben	བ་ནི།	z°a ni	will eat
12.	བས་སོང་།	z°ä song	བ་ཡི།	z°a yi	ate, eaten
13.	བས་འདུག།	z°ä du	བ་རུག།	z°a nu	ate, eaten
14.	བ་བརུག།	z°a cu	བ་བརུག།	z°a cu	let it/he/she/then eat
15.	འཐུང་སང་།	thung sang	འཐུང་ནི།	thũ ni	will drink
16.	འཐུང་སོང་།	thung song	འཐུང་ཡི།	thũ yi	drank
17.	འཐུང་བརུག།	thung cu	འཐུང་བརུག།	thũcu	let it/he/she/then drink
18.	ཉལ།	nyä	ཉལ།	nyä	sleep
19.	ཉལ་སང་།	nyä sang	ཉལ་ནི།	nyä ni	will sleep
20.	ཉལ་ནིག།	nyäzh	ཉལ་ནིག།	nyä ni	sleep!
21.	འོང་།	Long	འོང་།	lõ ni	wake up, stand up
22.	འོང་སོང་།	long song	འོང་ཡི།	lõ ni	woke up, stood up
23.	འོང་འདུག།	long du	འོང་རུག།	lõ ni	woken up
24.	འོང་ནིག།	Longzh	འོང་ནིག།	longzh	wake up!
25.	བརྒྱུང་།	Jang	བརྒྱུང་།	cã	stretch

26.	བརྒྱུང་གི།	cang g°i	བརྒྱུང་དོ།	cã do	stretching
27.	བརྒྱུངས་འདུག།	cang du	བརྒྱུངས་ཅུག།	cã nu	stretched
28.	བརྒྱུང།	Jang	བརྒྱུང་ཞིག།	cã zhi	stretch!
29.	བསྐྱུམ་སང།	Kum	བསྐྱུམ་ནི།	kum ni	will pull inwards, will retract
30.	སྐྱུམས།	Kum	སྐྱུམས་ཞིག།	kum shi	pull inwards! retract!
31.	བསྐྱུམས་སོང།	kum song	བསྐྱུམས་ཡི།	kum yi	pulled inward
32.	བསྐྱུམས་འདུག།	kum du	བསྐྱུམས་ཅུག།	kum nu	pulled inward
33.	བཞོག།	Zhô	བཞག།	zha ni	keep
34.	བཞག་འདུག།	zhâ du	བཞག་ཅུག།	zha nu	has/have kept
35.	ཀུར་སང།	kâr sang	འབག་ནི།	bâ ni	will carry, will take
36.	ཀུར་འདུག།	kâr du	འབག་ཅུག།	bâ nu	taken
37.	ཀུར་སོང།	kâr song	འབག་ཡི།	bâ yi	took
38.	ཀུར་ཞིག།	Kârsh	འབག་ཞིག།	bâ zhi	take!
39.	ཨོ་ཤོག།	'o sho	འབག་ཤོག།	bâ sho	bring!
40.	འཛོང་འདུག།	chong du	འབག་འོང་ཅུག།	bâ wong nu	brought
41.	འཛོང་གི།	chong g°i	འབག་འོང་དོ།	bâ wong do	bringing
42.	འཛོང་སོང།	chong song	འབག་འོང་ཡི།	bâ wong yi	brought
43.	སྟེར།	Ter	བྱིན། སྟོང།	bj°in trö	give, handover
44.	སྟེར་སོང།	ter song	བྱིན་ཡི།	bj°in yi	gave, given
45.	སྟེར་སང།	ter sang	བྱིན་ནི།	bj°in ni	will give
46.	སྟེར་གྱི།	ter g°i	བྱིན་དོ།	bj°in do	giving, handing
47.	སྟེར་ཞིག།	Tersh	བྱིན་ཞིག།	bj°in zhi	give!
48.	སྟེར་འདུག།	ter du	བྱིན་ཅུག།	bj°in nu	given, handed over
49.	ལངས་སོང།	lang song	ལངས།	lã	enough
50.	ལང་རང་ལངས་ སོང།	lang rang lang song	ལང་ཡི།	lã yi	Enough

51.	ལེན།	'len	ལེན་ཞིག། ལེན་ད།	len zhi, len da	get, fetch! receive!
52.	ལངཔ་ལེན།	lāp len	ལངཔ་སྟེ་ལེན།	lām bā len	get enough, fetch enough
53.	ལེན་སོང་།	'len song	ལེན་ཡི།	len yi	got, fetch
54.	ལེན་སང་།	'len sang	ལེན་ནི།	len ni	to receive, to fetch
55.	བྱེད།	J°e	འབད།	bä	Do
56.	བྱེད་སོང་།	j°i song	འབད་ཡི།	bä yi	Done
57.	བྱེད་སང་།	j°i sang	འབད་ནི།	bä ni	to do
58.	བྱེད་ཀྱི།	j°i g°i	འབད་དོ།	bä do	Doing
59.	བྱེད།	J°i	འབད་ཞིག།	bä zhi	do!
60.	སྟེར་འདུག།	ter du	བྱིན་རུག།	bj°in nu	Gave
61.	སྟོག།	Po	འབལ།	bä	uproot
62.	སྟོག་སོང་།	po song	འབལ་ཡི།	bä yi	uprooted
63.	སྟོག་སང་།	po sang	འབལ་ནི།	bä ni	will uproot
64.	སྟོག་དགོ་པི།	po go pi	འབལ་དོ།	bä do	uprooting
65.	སྟོག་ཤིག།	Posh	འབལ་ཞིག།	bä zhi	uproot!
66.	སྟོག་འདུག།	po du	འབལ་རུག།	bä nu	uproot
67.	འཐེན།	Then	འཐེན།	then	pull
68.	འཐེན་སོང་།	then song	འཐེན་ཡི།	then yi	pulled
69.	འཐེན་སང་།	then sang	འཐེན་ནི།	then ni	will pull
70.	འཐེན་འདུག།	then du	འཐེན་རུག།	then nu	pulled
71.	འཐེན་ཞིག།	Thensh	འཐེན་ཞིག།	then zhi	pull!
72.	བཙུགས།	Tsû	བཙུགས།	tsu	put
73.	སྒྲུགས།	'lu	སྒྲུགས། འདེགས།	'lu, de	pour
74.	བཙུགས་སོང་།	tsû song	བཙུགས་ཡི།	tsu yi	Put
75.	བཙུགས་སང་།	Tsû sang	བཙུགས་ནི།	tsu ni	will put
76.	བཙུགས་གི།	tsû g°i	བཙུགས་དོ།	tsu ni	putting on
77.	བཙུགས་ཤིག།	Tsûsh	བཙུགས་ཤིག།	Tsûsh	put!

78.	བཙུགས་འདུག།	tsû dû	བཙུགས་ཅུག།	tsu nu	put, worn
79.	བྲོན།	Tön	བྲོན།	Tön	remove, withdraw take out
80.	བྲོན་སོང།	tön song	བྲོན་ཡི།	tön yi	removed, withdraw, taken out
81.	བྲོན་སང།	tön sang	བྲོན་ནི།	tön ni	with take out, will remove, will withdraw
82.	བྲོན་འདུག།	tön du	བྲོན་ཅུག།	tön nu	removed, taken out, with-drawn
83.	བྲོན་ཞིག།	Tönsh	བྲོན་ཞིག།	tön zhi	take out! withdraw! remove!
84.	ལབ།	Lap	སྟོན།	tön	to study
85.	ལབ་སོང།	lap song	སྟོན་ཡི།	tön yi	taught
86.	ལབ་སང།	lap sang	སྟོན་ནི།	tön ni	to teach
87.	ལབ་འདུག།	lap du	སྟོན་ཅུག།	tön nu	taught
88.	ལབ་ཞིག།	Lapsh	སྟོན་ཞིག།	tön zhi	to teach
89.	བཏང་སོང།	tang song	བཏང་ཡི།	tã	send, release, free
90.	བཏང་འདུག།	tang du	བཏང་ཅུག།	tã nu	sent, released, freed
91.	བཏང་ཞིག།	Tangsh	བཏང་ཞིག།	tã zhi	send! release! free!
92.	ཤར་སོང།	shar tu	ངང་ཡི།	dr°ã	beaten
93.	ཤར་འདུག།	shar du	ངང་ཅུག།	dr°ã nu	beat, beaten
94.	ཤར་ཞིག།	Sharsh	ངང་ཞིག།	dr°ã zhi	beat!
95.	བརྩངས།	Dung	བརྩངས།	dũ	beat, hit
96.	རྩངས་ཤིག།	Dungsh	རྩངས་ཤིག།	dũ shi	beat! hit
97.	བརྩངས་སོང།	dung song	བརྩངས་ཡི།	dũ yi	Grinded
98.	བརྩངས་འདུག།	dung du	བརྩངས་ཅུག།	dũ nu	Grinded
99.	རྩང་གི།	dung g°i	རྩང་དོ།	dũ do	Grinding
100.	འཐབ།	Thap	འཐབ།	dũ ni	animal fight
101.	འཐབ་འདུག།	thap du	འཐབ་ཅུག།	thab nu	Fought
102.	འཐབ་སོང།	thap song	འཐབ་ཅི།	thab ci	Fought
103.	འཐབ་བཙུག།	thap cu	འཐབ་བཙུག།	thab cu	let them fight
104.	མུར།	Mur	མུར།	'mû	Chew

105.	མུར་སོང་།	mur song	མུར་ཡི།	'mû yi	Chewed
106.	མུར་ཞིག།	Mursh	མུར་ཞིག།	'mû zhi	chew!
107.	མུར་སང་།	mur sang	མུར་ནི།	'mû ni	will chew
108.	ཟིབ།	z°ip	འཇིབ།	jip ni	to suck
109.	ཟིབ་སོང་།	z°ip song	འཇིབས་ཅི།	jip ci	Sucked
110.	ཟིབ་འདུག།	z°ip du	འཇིབས་ཅུག།	jip nu	Sucked
111.	ཟིབ་ཤིག།	z°ipsh	འཇིབས་ཤིག།	jip shi	suck!
112.	ཟིབ་སང་།	z°ip sang	འཇིབ་ནི།	jip ni	will suck
113.	ཟིབ་སོང་།	z°ip song	འཇིབས་ཡི།	jip yi	Sucked
114.	ཏེབ་སང་།	tep sang	ཏེབ་ནི།	teb ni	to stuck
115.	ཏེབ་སོང་།	tep song	ཏེབ་ཅི།	teb ci	Stuck
116.	ཏེབ་ཀྱི།	tep g°i	ཏེབ་ད།	teb da	Stuck
117.	ཏེབ་ལས་འདུག།	tep lä du	ཏེབ་ད་ཅུག།	teb da nu	Stuck
118.	ལྷག།	dâ	ལྷག།	da	lick
119.	ལྷག་ཞིག།	Dâzh	ལྷག་ཞིག།	Dâzh	lick!
120.	ལྷག་འདུག།	dâ du	ལྷག་ཅུག།	da nu	Licked
121.	མིད།	Mi	མློད་མར་གཏང་། མིད	kö ma tã mi	Swallow
122.	མིད།	Mi	མློད་མར་བཏང་ཞིག།	kö ma tã zhi	swallow!
123.	མིད་འདུག།	mi du	མློད་མར་བཏང་ཅུག།	kö ma tã nu	Swallowed
124.	མིད་སོང་།	mi song	མློད་མར་བཏང་ཡི།	kö ma tã yi	Swallowed
125.	མིད་ཀྱི།	mi ki	མློད་མར་བཏང་དེས།	kö ma tã de	Swallowing
126.	སོ་བཏབ།	so tap	སོ་བཏབ།	so tab	Bite
127.	སོ་བཏབ་སོང་།	so tap song	སོ་བཏབ་ཅི།	so tab ci	Bit
128.	སོ་བཏབ་ཤིག།	so tapsh	སོ་བཏབ་ཞིག།	so tab zhi	bite!
129.	སོ་བཏབ་འདུག།	so tao du	སོ་བཏབ་ཅུག།	so tab nu	Bitten
130.	སོ་བཏབ་གི།	so tap g°i	སོ་བཏབ་དེས།	so tab de	Biting

131.	མུར་མོང་།	'mur song	གཏུང་རྒྱུབ་ཅི།	dung cab ci	Sting
132.	མུར་འདུག།	'mur du	གཏུང་རྒྱུབ་ཏུག།	dung cab nu	Sting
133.	འབོས།	Bö	འབོ།	bô	Call
134.	འབོས་མོང་།	bö song	འབོ་ཡི།	bô yi	Call
135.	འབོས་ཤིག།	Bosh	འབོ་ཞིག།	bô zhi	call, shout
136.	ལབ།	Lab	སྟབ།	'lab	say, tell
137.	ལབ་མོང་།	lab song	སྟབ་ཅི།	' lab ni	Said
138.	ལབ་ཤིག།	Labsh	སྟབ་ཞིག།	' lab zhi	say!
139.	སྟུབ།	'lup	ལྟུབ།	lhap ni	study, read
140.	སྟུབ་ཤིག།	'lupsh	ལྟུབ་ཞིག།	lha ni	study! read!
141.	སྟུབ་མོང་།	'lup song	ལྟུབ་ཅི།	lhab ci	studied, read
142.	སྟུབ་འདུག།	'lup du	ལྟུབ་ཏུག།	lhab nu	studied, read
143.	སྟོ།	'lo	ལྟག།	lhâ	Read
144.	སྟོ་ཤིག།	'losh	ལྟག་ཞིག།	lha zhi	read!, study!
145.	སྟོ་ཟིན་མོང་།	'lo z'in song	ལྟག་ཆར་ཡི།	lhâ tsha yi	done reading, done studying
146.	རུམ།	Num	རུམ།	hum	Smell
147.	རུམ་ཤིག།	Numsh	རུམ་ཞིག།	hum zhi	smell!
148.	དྲིམ་མནམ་གྱི།	dřim nam g'i	དྲིམ་མནམ་དོ།	dřim nam do	Smelling
149.	བཟ།	Ta	བཟ།	ta	see, watch
150.	ཟ་ཞིག།	Tash	ཟ་ཞིག།	ta zhi	see!, watch!
151.	མཐོང་།	Thong	མཐོང་།	thõ	See
152.	མཐོང་མོང་།	thong song	མཐོང་ཅི།	thõ ci	Saw
153.	མཐོང་འདུག།	thong du	མཐོང་ཏུག།	thõ nu	Saw
154.	ཁ་བརྩུམས་ལས་ སྡོད།	kha tsum lä dö	ཁ་བརྩུམས་སྡེ་སྡོད།	kha tsum be dö	shut up!
155.	སྐད་མ་བྱིད།	ke ma j'i	སྐད་མ་རྒྱུབ།	ke ma cab	shut up!
156.	ཁ་བརྩུམས།	kha tsum	ཁ་བརྩུམས།	kha tsum	shut up!

157.	བཅུམས།	Tsum	བཅུམས།	tsum	Close
158.	བཅུམས་ཞིག།	Tsumsh	བཅུམས་ཞིག།	tsum zhi	close!
159.	སྙན།	'nyän	སྙན།	nyän ni	Listen
160.	སྙན་ཞིག།	'nyänsh	སྙན་ཞིག།	nyän zhi	listen!
161.	སྙན་སྒྲུང་།	'nyän song	སྙན་ཡི།	nyän yi	Listened
162.	ཧ་གོ།	ha g'o	གོ། ཧ་གོ།	g'o ha g'o	Understand
163.	གོ་སྒྲུང་།	g'o song	གོ་ཡི།	g'o yi	Understood
164.	ཤེས་འདུག།	she du	ཤེས་རུག།	she nu	Knew
165.	ཤེས།	She	ཤེས།	she	Know
166.	ཤེས་སྒྲུང་།	she song	ཤེས་ཅི།	she ci	Knew
167.	གཏུབ།	Tup	བཟླས།	dzam ni, tô ni	chop, mince
168.	གཏུབ་ཤིག།	Tupsh	བཟླས་ཞིག།	dzam zhi	chop!, mince!
169.	ཅུབ།	Tsap	གཏུབ། རྩོད་སྡེ་སྒྲུབ་པ།	tub	Chop
170.	གཏུབ།	Tup	བཏོག།	tô ni	Cut
171.	བཤུབ་ཤིག།	Shush	བཤུབས་ཤིག།	shub shi	peel off
172.	བཤུབ་སྒྲུང་།	shü song	བཤུབ་ཅི།	shub ci	peeled off
173.	བཤུབ་འདུག།	shü du	བཤུབས་རུག།	shub nu	peeled off
174.	སྐྱེལ་ཞིག།	Kesh	སྐྱེལ་ཞིག། ཡི་གུ་དང་ ཅ་ལ་ཚུ་སྐྱེལ་བཏང་ནི།	ke zhi	send!
175.	སྐྱེལ་སྒྲུང་།	ke song	སྐྱེལ་ཡི།	ke yi	Sent
176.	བཀལ།	Kä	བཀལ།	kä ni	stack, put
177.	བཀལ་ཞིག།	Käsh	བཀལ་ཞིག།	kê zhi	stack! put!
178.	བཀལ་འདུག།	kä du	བཀལ་རུག།	kê nu	put! stacked!
179.	སྒྱུན།	g'ön	སྒྱུན།	g'ön ni	wear
180.	སྒྱུན་ཞིག།	g'önsh	སྒྱུན་ཞིག།	g'ön zhi	wear!
181.	སྒྱུན་སྒྲུང་།	g'ön song	སྒྱུན་ཡི།	g'ön yi	wore
182.	སྒྱུན་འདུག།	g'ön du	སྒྱུན་རུག།	g'ön nu	wore

183.	བཀིངས།	King	བཅིངས། རྟོད་རག་ སོགས་བཅིངས་བ།	cĩ	fasten
184.	བཀིངས་ཤིག།	Kingsh	བཅིངས་ཤིག།	cĩ shi	fasten!
185.	གཅད།	Că	བསྐྱམ། རྟོ་དང་རྟོ་མ་ སོགས་བསྐྱམ་ནི།	dam ni	shut, close
186.	གཅད་ཤིག།	Cash	བསྐྱམས་ཤིག།	dam shi	shut! close!
187.	འཐེན།	Then	འཐེན།	then	Pull
188.	འཐེན་ཞིག།	Thensh	འཐེན་ཞིག།	then zhi	pull!
189.	འཐེན་འདུག།	then du	འཐེན་ཅུག།	then nu	pulled
190.	འཕུལ།	Phü	འཕུལ།	phü ni	Push
191.	འཕུལ་ཞིག།	Phüsh	འཕུལ་ཞིག།	phü zhi	push!
192.	གཙུབ།	Tsub	གསོབ།	sop ni	prick, stab
193.	གཙུབ་ཤིག།	Tsubsh	གསོབས་ཤིག།	sop shi	prick!, stabbed!
194.	བསྐྱབ།	Sup	བསྐྱབ།	sup ni	block
195.	སྐྱབས་ཤིག།	Supsh	སྐྱབས་ཤིག།	sub shi	block!
196.	གཡོ།	'yo	བཀའ། ཅ་ལ་ཚུ་གྲུ་ག་ ཅི་གྲུ་ཅི་བཀའ་ནི།	kap ni	cover
197.	གཡོ་ཞིག།	'yosh	བཀའ་ཞིག།	kab zhi	cover!
198.	གཡོ།	'yo	བཀའ། བཀའ་ནེ་ བཀའ་ནི།	kab	wear
199.	འཐིང།	Thing	འཐིང། གདན་སོགས་ འཐིང་ནི།	thing	spread
200.	འཐིང་ཞིག།	Thīsh	འཐིང་ཞིག།	thing zhi	spread!
201.	འཐག།	Tha	འཐག། ཅེ་འི་ རེ་དེ་ བི་ཆབ་ཚུ་འཐག་ནི།	thâ ni	weave, knit
202.	འཐག་ཞིག།	Thash	འཐག་ཞིག།	thâ	weave!, knit!
203.	བཀོལ།	Kö	བཀོལ།	kö	order, employ, make use of
204.	བཀོལ་ཞིག།	Kösh	བཀོལ་ཞིག།	kö zhi	order!

205.	སྐྱལ།	Kö	སྐྱལ།	kö	prepare, as in tea
206.	སྐྱལ་ཞིག།	Kösh	སྐྱལ་ཞིག།	kö zhi	prepare!
207.	དྲན།	dřän	དྲན།	dřän	remember
208.	སྤྱ།	'lu	བསྐྱང།	g'ang	to pour
209.	སྤྱ་ཞིག།	'lush	བསྐྱང་ཞིག།	kang	Pour
210.	སྤྱ།	Ngu	སྤྱ།	'ngu ni	Cry
211.	སྤྱ་ཞིག།	Ngush	སྤྱ་ཞིག།	'ngu zhi	cry!
212.	བཀག།	kâ	བཀག། ཤིང་སྐྱལ་ས་ བཀག་ནི།	kâ ni	Chop
213.	བཀག་ཞིག།	Kâsh	བཀག་ཞིག།	kâ zhi	chop!
214.	བཀག་སང།	kâ sang	བཀག་ནི།	kâ	chop!
215.	བཀག་འདུག།	kâ du	བཀག་རུག།	kâ nu	chopped
216.	བཅད།	cät	བཅད།	cä ni	put on the lid, cover
217.	བཅད་ཞིག།	Catsh	བཅད་ཞིག།	cä zhi	put on the lid!
218.	གཏྲོར།	Tor	གཏྲོར།	tô	spread, sprinkle
219.	གཏྲོར་ཞིག།	Torsh	གཏྲོར་ཞིག།	tô zhi	spread!, sprinkle!
220.	འཐོན།	Thön	འཐོན།	thön	take out, pull out
221.	འཐོན་ཞིག།	Thönsh	འཐོན་ཞིག།	thön zhi	pull out!, take out!
222.	འཐོན་འདུག།	thön du	འཐོན་རུག།	thön nu	taken out, took out, pulled out
223.	སྤང།	bang	སྤང། གོ་ལ་རྒྱ་ནང་སྤང་ ནི།	bã	Soak
224.	སྤང་ཞིག།	Bangsh	སྤང་ཞིག།	bã zhi	soak!
225.	སྤང་སང།	bang sang	སྤང་ནི།	bã	Soak
226.	སྤང་འདུག།	bang du	སྤང་རུག།	bã nu	soaked
227.	འཐུ།	Dru	འཐུ།	thu ni	pick up, lift
228.	འཐུ་ཞིག།	Drush	འཐུ་ཞིག།	thu zhi	pick up!, lift!
229.	མཐུད།	thü	མཐུད།	thü	Join
230.	མཐུད་ཞིག།	Thüsh	མཐུད་ཞིག།	thü zhi	join!

231.	འཐིམ།	Thim	འཐིམ།	thim	immerse, sink, drown
232.	བདེལ།	Däl	བདེལ།	Dä	spread
233.	བདེལ་ཞིག།	Dälsh	བདེལ་ཞིག།	dä zhi	spread!
234.	ཀི།	Ki	བདེབས་ཞིག། ཤིང་དང་ མི་སོགས། ལྷོང་དང་ དོན་གཅིག	dab zhi	erect!, fix!
235.	ཀི་ཞིག།	Kish	བདེབས་ཞིག།	dab zhi	erect!, fix!
236.	བདེན།	Den	བདེན།	den	true, correct
237.	དརྲུམ།	Com	དརྲུམ།	trum	crush, smash
238.	དརྲུམ་ཞིག།	Comsh	དརྲུམ་ཞིག།	trum zhi	crush!, smash!
239.	ཨེབ།	'ap	མཞེམ། རྒྱུ་མ་གེས་ ཨེབ་ནི།	'nem	press
240.	ཨེབ་ཞིག།	'apsh	མཞེམ་ཞིག།	'nem zhi	press!
241.	ཨེབ་གི།	'ap g'i	མཞེམ་དོ། ཅ་ལ་སོགས་ ཅ་ལ་གཞན་གྱིས་ཨེབ་ ནི།	'nem do	pressing
242.	ཨེབ་སོང་།	'ap song	མཞེམས་ད་ཡི།	'nem da yi	pressed
243.	ཏོང་།	tong	དཔག། མདའ་དང་ མཐུང་སོགས་ཚད་ དཔག་ནི།	pag	Aim
244.	ཏོང་ཞིག།	Tongsh	དཔག་ཞིག།	pag zhi	aim!
245.	པཱང་།	Pang	པཱང་། ལྷ་ངན་པ།	pang	avoid
246.	པཱངས་ཞིག།	Pangsh	པཱངས་ཞིག།	pang shi	avoid!
247.	འཕྱད།	Phre	འཕྱད།	pchä	meet
248.	འཕྱད་འདུག།	phre du	འཕྱད་ཅུག། གང་ཟག་ གསུམ་པ་ལུ།	pchä nu	Met
249.	ཕྱག།	Cha	ཕྱག། ཤེལ་ གདོང་ ལྷུ་པ་ ལ་སོགས་ཕྱག་ནི།	pchâ	clean, wipe

250.	ཕྱག་ཞིག།	Chash	ཕྱག་ཞིག།	pcha ni/cha ni	clean!, wipe!
251.	ཕྱག་འདུག།	cha du	ཕྱག་ཅུག།	pchâ nu	swept
252.	འཕེལ།	Phäl	འཕེལ།	phä	develop
253.	འཕེལ་སྔོང་།	phäl song	འཕེལ་ཡི།	phe yi	developed
254.	བཞོས་སྔོང་།	gö song	བཞོ་ཡི།	go yi	shared
255.	བཞོས་འདུག།	gö du	བཞོ་བཤའ་རྒྱབ་ཅུག།	gob sha cab ni	shared
256.	ཕྱལ།	Chä	ཕྱལ།	pchä	unlock, open
257.	ཕྱལ་སྔོང་།	chä song	ཕྱལ་བཏང་ཡི།	pchä tä yi	unlocked, opened
258.	ཕྱལ་ཞིག།	Chäsh	ཕྱལ་ཞིག།	pchä zhi	unlock!, open!
259.	ཕུད།	Phü	ཕུད། བཞོ་ལ་སོགས།	phü	take off, to remove
260.	ཕུད་ཞིག།	Phüsh	ཕུད་ཞིག།	phü zhi	take off!, remove!
261.	དཔོག།	Pô	དཔོག།	pô ni	remove
262.	དཔོགས་ཤིག།	Posh	དཔོགས་ཤིག།	pô shi	remove!
263.	བརྒྱུས་མ་བྱི་གི།	küm j°i g°i	བརྒྱུ་དོ།	ku do	stealing
264.	བརྒྱུས་མ་བྱེད་སྔོང་།	küm j°e song	བརྒྱུ་ཡི།	ku yi	Stole
265.	བརྒྱུས་མ་བྱེད་ འདུག།	küm j°e du	བརྒྱུ་ཅུག།	ku nu	Stole
266.	བཤིག།	Shi	བཤིག། བཤུབ།	shi shup	dismantle
267.	ཕངས།	Phang	ཕངས། གཅེས།	phã ni	show affection, love
268.	སྐྱེ།	Ke	སྐྱེ། ས་ལས་སྐྱེ་བའི་ རིགས།	ke ni	Grow
269.	སྐྱེ་གི།	ke g°i	སྐྱེ་དོ། སྐྱེ་དེས།	ke do	growing
270.	སྐྱེ་འདུག།	ke du	སྐྱེས་ཅུག།	ke nu	grown
271.	ཤི།	Shi	ཤི།	shi ni	Die
272.	ཤི་ཞིག།	Shish	ཤི་ཞིག།	shi zhi	die!
273.	ན།	Na	ན། ཟུག་རྒྱབ་ནི།	na ni	get sick

274.	ན་སོང་།	na song	ན་ཡི།	na ni	was sick
275.	ན་འདུག།	na du	ན་རུག།	na nu	is sick
276.	མླག་བརྟོན་སོང་།	'mak tön song	མླ་བརྟོན་ཡི། མི་སེམས་ ཅན་གྱི་གཟུགས་གྲུ་ གྱི་རུང་སོགས་ཀྱིས་ གཟུགས་ཁར་མླ་བརྟོན་ ནི།	'ma tön yi	wounded, injured
277.	གཟིར།	Zir	གཟིར།	zir	cramp
278.	ཀླངཔ་གཟིར།	kāp zir	ཀླངམ་གཟིར།	kam zir	cramp
279.	དགའ།	Ga	དགའ། སེམས་དགའ།	ga	happy
280.	བགའ།	Ga	བགའ།	ga	laugh
281.	བགའ་ཞིག།	Gash	བགའ་ཞིག།	ga zhi	laugh!
282.	སེལ།	Se	སེལ།	Se	clear
283.	སེལ་ཞིག།	Sesh	སེལ་ཞིག།	sä zhi	clear!
284.	འལ།	Thru	འལ།	chu ni	wash
285.	འལ་གྱི།	thru g'i	འལ་དོ། གོ་ལ་དང་ གཟུགས་འལ་ནི།	chu do	washing
286.	འལས་ཞིག།	Thrush	འལ་ཞིག།	chu zhi	wash!
287.	ཡར།	Yar	མཆོངས།	chō ni	jump, hop
288.	ཡར་ཤིག།	Yarsh	མཆོངས་ཤིག།	chō shi	jump!, hop!
289.	ཡར་འདུག།	yar du	མཆོངས་རུག།	chō nu	jumped, hopped
290.	བརྒྱག།	ju	བརྒྱག།	ju	Run
291.	རྒྱགས་ཤིག།	Jush	རྒྱགས་ཤིག།	ju ni	run!
292.	འབྲི།	dri	འབྲི།	dri	write
293.	བྲིས།	dri	བྲིས་ཤིག།	dri shi	write!
294.	འབྲི་བརྒྱག།	dri cu	འབྲི་བརྒྱག།	dri cu	let he/she/them write
295.	ཐོང་།	'nyong	ཐོབ།	thob	Get

296.	ཤོར།	Shor	ཤོར།	shô	lose, drop
297.	ཤོར་སང།	shor song	ཤོར་ཡི།	shô ni tã ni	lost, dropped
298.	ཤོར་འདུག།	shor tu	ཤོར་ཅུག།	shô nu	lost, dropped
299.	ཡོང།	Yong	འོང།	wong	come
300.	ཡོང་གི།	yong g°i	འོང་དོ།	wong do	coming
301.	ཡོང་སང།	yong song	འོང་ཡི།	wong yi	came
302.	དབྱོད།	'hröt	བདའ།	dâ	chase
303.	དབྱོད་ཞིག།	'hrötsh	བདའ་ཞིག།	dâ zhi	chase!
304.	དབྱོད་འདུག།	'hrö du	བདའ་ཅུག།	dâ	chased
305.	བཙོང།	Tsong	བཙོང།	tsõ ni	Sell
306.	བཙོང་ཞིག།	Tsõsh	བཙོང་ཞིག།	tsõ zhi	sell!
307.	སྟོ།	Nyo	སྟོ།	nyo	Buy
308.	སྟོ་ཞིག།	Nyosh	སྟོ་ཞིག།	nyo zhi	buy!
309.	སྟོས་སང།	nyö song	སྟོ་ཡི།	nyo yi	bought
310.	སོར།	So	སོར།	so	exchange
311.	སོར་ཞིག།	Sosh	སོར་ཞིག།	so zhi	exchange!
312.	སློ་འབལ།	“lo bäl	སློ་འཁོག།	' lo kho ni	cough
313.	སྙམ་ཡའི།	'nyam yai	སྙའི་འཕྱར།	hai pcha	yawn
314.	སྙམ་ཡའི་གི།	'nyam yai g°i	སྙའི་འཕྱར་དེས།	hai pcha de	yawning
315.	ཏྲོ་བཏུ།	to ke	ཏྲོ་བཏུ།	tou ke	hungry
316.	ཏྲོ་གི།	tou g°i	ཏྲོ་བཏུ་དོ།	tou ke do	is/am/are hungry
317.	སྐོམ།	Kom	སྐོམ།	kom	thirsty
318.	ཁ་སྐོམ་སང།	kha kom song	ཁ་སྐོམ་ཆི།	kha kom chi	thirsty
319.	ཅིན་ཤོར།	cin shor	ཅུག་ང།	chu gang	need to urinate
320.	སྟུག་པ་ཤོར།	tuk pa shor	ཨ་བ་ག་ང།	'a wa gang	need to excrete
321.	ཆར་རོ་ཡོང་གི།	char ro yong g°i	ཆར་པ་རྒྱབ་དོ།	chab cab do	raining

322.	ཤར།	Shar	ཤར།	shar	Rise
323.	ཉིམ་ཤར་གྱི།	nyim sha g°i	ཉིམ་ཤར་དོ།	nyim sha do	sun is rising
324.	སྒྲུག་པག་ལ།	'mup gâ	ས་སྒྲུག་སྒྲུབས།	sa 'mu pub	cloudy
325.	མིག་གོམ།	'mik kom	གཉིད་སྒྲུག་རྒྱབ།	'nyi du cab	sleepy, drowsy
326.	མིག་སེ།	'mik se	གཉིད་ཚོར།	'nyi tsho	awaken
327.	མིག་སེ་སོང།	'mik se song	གཉིད་ཚོར་ཡི།	'nyi tsho yi	awakened
328.	སློ་འཁོལ།	'lo khö	སློ་འཁོལ།	'lo khö	regret, sad
329.	སེམས་ཤི།	sem shi	སེམས་ཤི།	sem shi	regret, sad
330.	སེམས་ཤོར།	sem shor	སེམས་ཤོར། ཅ་ལ་དང་ མི་ལུ་སེམས་ཤོར་ནི།	sem sho	Love
331.	དབྱག་བགས།	'u gam	དབྱག་བགས།	'u gam	frustration
332.	ཅིག་པ་བ།	tsip za	ཅིག་པ་བ།	tsib za	angry
333.	ཅིག་པ་བ་བརྒྱག།	tsip za cu	ཅིག་པ་བ་བརྒྱག།	tsib za cu	irritate
334.	ཅིག་པ་བ་ཞིག།	Tsip zash	ཅིག་པ་བ་ཞིག།	tsib za zhi	get angry!, feel irritated!
335.	སེམས་སྒྱུ།	sem co	སེམས་སྒྱུ།	sem co	Sad
336.	ཤག་གཏོང།	sha tong	ཤག་རྒྱབ།	sha gap	quarrel
337.	འཐབ་གྱི།	thap g°i	འཐབ་དེས།	thab de	quarrel
338.	འཐབ་སོང།	thap song	འཐབ་ཅི།	thab ci	quarreled
339.	འཐབ་སང།	thap sang	འཐབ་ནི།	thab ni	will quarrel
340.	འཐབ་ཞིག།	Thapsh	འཐབ་ཞིག།	thab zhi	quarrel
341.	ཇིང་གི།	dzing g°i	ཇིང་དེས།	dzing de	fighting
342.	ཇིང་སོང།	dzing song	ཇིང་ཡི།	dzing yi	fought
343.	ཇིང་སང།	dzing sang	ཇིང་ནི།	dzing ni	will fight
344.	ཇིང་ཞིག།	Dzīsh	ཇིང་ཞིག།	dzing zhi	fight!
345.	འཇིགས།	Ji	འཇོག།	dro	scare
346.	འཇིགས་སོང།	ji song	འཇོག་ཡི།	dro yi	scared

347.	འཇིགས་གི།	ji g°i	འདྲོག་པས།	dro be	scary, scared
348.	འཇིགས་བརྩག།	ji cu	འདྲོག་བརྩག།	dro cu	scare!
349.	མནའ་འབོ།	'na bo	མནའ་འབོ།	'na bo	promise, swear
350.	མནའ་འབོ་སང།	'na bo sang	མནའ་འབོ་ནི།	'na bo ni	will promise, will swear
351.	མནའ་འབོས།	'na bö	མནའ་འབོ་ནིག།	'na bo ni	promise!, swear!
352.	འཛག།	dz°ak	འཛག། ཁྱིམ་ ཤིང་ ཀམ་ ཚུ་གུ་འཛག་ནི།	dze	climb
353.	འཛག་སང།	dz°ak sang	འཛག་ནི།	dze ni	will climb
354.	འཛག་ནིག།	dz°ash	འཛགས་ཤིག།	dze ni	climb!
355.	འགན་ཇ།	gän dz°a	གྲོན་འཛགས།	gän dze	climb the hill
356.	གོན་འཛག་ནིག།	gän dz°ash	གྲོན་འཛགས་ནིག།	gän dze zhi	climb
357.	ཡལ་སོང།	yâl song	ཡར་འགྱོ། ཡར་སོང།	ya jo ya sō	go up
358.	མལ་སོང།	mâl song	མར་འགྱོ། མར་སོང།	ma jo ma sō	go down
359.	ཕལ་སོང།	phâl song	ཕར་སོང།	pha sō	go there
360.	ཚུལ་ཤོག།	tshul sho	ཚུར་ཤོག།	tshu tshu sho	come here
361.	བསྐྱགས།	Cu	བསྐྱགས་པ།	pcub	vomit
362.	བསྐྱག་སང།	cu sang	བསྐྱག་ནི།	pcu ni	will vomit
363.	བསྐྱགས་སོང།	cu song	བསྐྱགས་ཡི།	pcu yi	vomited
364.	སྐྱགས་ཤིག།	Cush	སྐྱགས་ཤིག།	pcu shi	vomit!
365.	འཁལ།	Khä	འཁལ། སྒྲད་པ་ ཐག་པ་ཚུ་འཁལ་ནི།	khä	twist
366.	འཁལ་སང།	khä sang	འཁལ་ནི།	khä ni	will twist
367.	འཁལ་ནིག།	Khäsh	འཁལ་ནིག།	khä ni	twist!
368.	རྩི།	Hri	བསྒྲིལ། རེ་དི་ གདན་ ཚུ་བསྒྲིལ་ནི།	dri ni	Roll

369.	ཨི་སོང།	hri song	བསྐྱེལ་ཡི།	dri ni	rolled
370.	ཨི་ཞིག།	Hrish	བསྐྱེལ་ཞིག།	dri zhi	roll!
371.	བསྐྱོང།	Gong	བསྐྱོང། མལ་ཆ་དང་གོ་ ལ་སོགས་གཅིག་ཁར་ སྐྱོང་ནི།	gong	Roll
372.	བསྐྱོངས་སོང།	gong song	བསྐྱོངས་ཡི།	gong yi	rolled
373.	སྐྱོངས་ཤིག།	Gosh	སྐྱོངས་ཤིག།	gong shi	roll!
374.	བཅོས།	Cö	བཅོ།	zo ni	
375.	བཅོས་སོང།	cö song	བཅོ་ཡི།	zo ni	made
376.	བཅོས་ཤིག།	Cösh	བཅོ་ཞིག།	zo zhi	make!
377.	བཅག།	Câ	བཅག། མེ་རྟོག་དང་ རྟོན་དོག་སོགས་བཅག་ ནི།	câ	break
378.	བཅགས་སོང།	câ song	བཅགས་ཡི།	câ yi	broke
379.	བཅགས་ཤིག།	Cash	བཅགས་ཤིག།	câ shi	break!
380.	སྦྱར།	Bjâr	སྦྱར།	bjâ ni	stick, join, glue
381.	སྦྱར་སོང།	bjâr song	སྦྱར་ཡི།	jô ni	joined, glued
382.	སྦྱར་ཞིག།	Bjârsh	སྦྱར་ཞིག།	jâ zhi	glue!, join!
383.	བཟེད།	je	བཟེད།	bje	forget
384.	བཟེད་འདུག།	je du	བཟེད་སོ་རུག།	bje so nu	forgot
385.	རྩར་རྒྱང་གཏོང།	j°ur cang tong	ཚོགས་བཅུ་གཏང།	tsho da tâ ni	scold
386.	རྩར་རྒྱང་གཏང་ སོང།	j°ur cang tang song	ཚོགས་བཅུ་བཏང་ཡི།	tsho da tâ yi	scolded
387.	རྩར་རྒྱང་གཏོང་ ཞིག།	j°ur cang tosh	ཚོགས་བཅུ་གཏང་ཞིག།	tsho da tâ zhi	scold!
388.	ཀུར།	Kâr	འབག་འཇོ།	ba ô ni	Take
389.	བཟེད།	že	བཟེད།	že	catch, receive, accept
390.	བཟེད་སོང།	že song	བཟེད་ཡི།	že yi	caught, received, accepted

391.	བཟེད་ཞིག།	Zesh	བཟེད་ཞིག།	že zhi	catch!, accept!
392.	བྲེག།	Bre	གྲེག། བཞར།	tre ni zjâ	scratch
393.	བྲེག་སོང་།	bre song	གྲེག་ཡི། བཞར་ཡི།	tre ni, zha ni	scratched
394.	བྲེག་ཞིག།	Bresh	གྲེགས་ཤིག།	tre shi	scratch
395.	གཡལ།	'ya	གཡལ།	'ya	Itch
396.	གཡལ་སོང་།	'ya song	གཡལ་ཡི།	'ya yi	itched, itchy
397.	དཔོག།	'og	དཔོག། རྩམ་ མར་ དང་རྩུ་སོགས་དཔོག་ནི།	'o	scoop, collect
398.	དཔོག་སང་།	'og sang	དཔོག་ནི།	'o shi	will scoop, will collect
399.	དཔོགས་ཤིག།	'osh	དཔོགས་ཤིག།	'o shi	scoop!, collect
400.	རུགས།	Ru	རྩྱུ་མ།	jom	collect
401.	རུགས་གྱི།	ru g°i	རྩྱུ་མ་དོ།	jom do	collecting
402.	རུགས་ཞིག།	Rush	རྩྱུ་མས་ཤིག།	jom shi	collect!
403.	འཕྱོག།	Phro	འཕྱོག།	pcho/cho	snatch
404.	འཕྱོག་ཞིག།	Phrosh	འཕྱོག་ཞིག།	pcho zhi	snatch!
405.	བསྐྱུ་སང་།	'lu sang	ལྷུ་ནི།	lhu ni	will flatter
406.	བསྐྱུ་ཞིག།	'lush	ལྷུ་ཞིག། ཨ་ལུ་རྩུ་མ་ད་ ལྷུ་ནི།	lhu zhi	flatter!
407.	བསྐྱུ།	'lu	ལྷུ།	lhu	flatter
408.	དབྱར།	'ûr	དབྱར།	'û ni	apply
409.	དབྱར་ཞིག།	'ûrsh	དབྱར་ཞིག།	'û ni	apply!
410.	དབྱར་འདུག།	'ûr du	དབྱར་རུག།	û nu	applied
411.	རྩྱུར།	Cur	བཀོ།	ko ni	throw, dispose
412.	རྩྱུར་སོང་།	cur song	བཀོ་ཡི།	ko tâni	threw, disposed
413.	རྩྱུར་ཞིག།	Cursh	བཀོ་ཞིག།	ko ni	throw!

414.	སྒུར་གཏོང་།	cur tong	བཀོ་གཏོང་།	to tang	throw
415.	སྒུར་སང་།	cur sang	འབྱང་ནི།	bjã ni	will lose
416.	སྒུར་སོང་།	cur song	འབྱང་ཡི།	jang ni	Lost
417.	བསྐྱ།	Du	བསྐྱ། ལོ་ཐོགས་དང་ཅ་ ལ་ཚུ།	du	collect
418.	བསྐྱས་སོང་།	dü song	བསྐྱ་ཡི།	thu ni, du ni	picked up, collected
419.	བསྐྱ་ཞིག།	Dush	བསྐྱ་ཞིག།	du zhi	collect!, pick up
420.	སྒོ་ཐོ་བཙོང་།	'lo tsong	སྒོ་ཐོ་བཙོང་།	'lo tsõ	disgrace
421.	སྒོ་ཐོ་བཙོང་སོང་།	'lo tsong song	སྒོ་ཐོ་བཙོང་ཡི།	'lo tsõ yi	was disgraced
422.	ཀོག་རྟོ་བཙོས།	cok to cö	ཨང་སྒོང་བསྐྱིལ། བྱང་གོ་ དང་ཨ་ཁག་སོགས་སྒོང་ བསྐྱིལ་ནི།	'ang go dri	Roll
423.	ཀོག་རྟོ་བཙོས་ སོང་།	cok to cö song	ཨང་སྒོང་བསྐྱིལ་ཡི།	'ang g ^o õ dri ni	rolled
424.	བཙོར།	Tsir	བཙོར།	tsi ni	squeeze
425.	བཙོར་ཞིག།	Tsirsh	བཙོར་ཞིག།	tsi ni	squeeze!
426.	བལྟ་བ།	Tap	བལྟ་བ། གོ་ལ་དང་ཤོག་ གུ།	tab	fold
427.	བལྟ་བ་ཞིག།	Tapsh	བལྟ་བ་ཞིག།	tab zhi	fold!
428.	བཏག།	Ta	བཏག། མེ་དང་འཕྱུལ་ མེ་སོགས།	te ni	switch on, put on
429.	བཏག་ཞིག།	Tash	བཏག་ཞིག།	teg zhi	switch on, put on
430.	བཟུང་།	Zung	བཟུང་། བཤེད།	zung she	hold
431.	བཟུང་སོང་།	zung song	བཟུང་ཡི། བཤེད་ཡི།	zung yi	held
432.	བཟུངས་ཤིག།	Zūsh	བཟུངས་ཤིག།	zung shi	hold!
433.	ཐོགས།	Tho	ཐོགས། ག་ཅི་གུ་ཅི་གུ་	tho	obstruct

			ཐོགས་ནི།		
434.	ཐོགས་སོང།	tho song	ཐོགས་ཡི།	tho yi	got obstructed
435.	གསད།	sä	གསད།	sä	Kill
436.	བསད་ཞིག།	Sash	བསད་ཞིག།	sä zhi	kill!
437.	བསད་འདུག།	sä du	བསད་རུག།	sä nu	killed
438.	དབུལ།	'rä	འབུལ།	hrä ni	Tear
439.	དབུལ་འདུག།	'rä du	འབུལ་རུག།	hrä nu	torn
440.	དབུལ་ཞིག།	'räsh	འབུལ་ཞིག།	hrä zhi	tear!
441.	འགས།	gä	འགས།	gä	explode
442.	འགས་འདུག།	gä du	འགས་རུག།	gä nu	exploded
443.	འགས་བརྩག།	gä cu	འགས་བརྩག།	gä cu	let it explode
444.	འཛིག།	tshi	འཛིག། མེ་གིས་འཛིག་ ནི།	tshi	burn
445.	འཛིག་གི།	tshi g°i	འཛིག་དོ།	tshi do	burning
446.	འཛིག་བརྩག།	tshi cu	འཛིག་བརྩག།	tshi cu	let it burn
447.	འཛིག་སོང།	tshi song	འཛིག་ཡི།	tshi yi	burnt
448.	རུལ།	rü	རུལ།	rü	Rot
449.	རུལ་བརྩག།	rü cu	རུལ་བརྩག།	rü cu	let it rot
450.	རུལ་གི།	rü g°i	རུལ་དོ།	rü do	rotting
451.	གྲང།	dr°ang	གྲང། བསིལ་གྱིས་གྲང་ ནི།	j°ã ni	feel cold
452.	གྲང་གོ།	dr°ang g°o	གྲང་མ་མས།	jâm me	feeling cold
453.	གྲང་བརྩག།	dr°ang cu	གྲང་བརྩག།	j°ã cu	let it/her/him/them feel cold
454.	བྱོད་རེང།	dr°ö reng	བྱོད་གྲང།	dr°ö j°ã ni	become cold
455.	བྱོད་རེང་སོང།	dr°ö reng song	བྱོད་གྲང་ཡི།	dřö j°ã yi	has become cold
456.	བྱོད་རེང་བརྩག།	dr°ö reng cu	བྱོད་གྲང་བརྩག།	dřö j°ã cu	let it become cold
457.	བྱོད་བཏག་གི།	dřö ta g°i	བྱོད་བཏག་དོ། ཚ་རྟོམ་	dřö ta do	warming

			བཟོ་དོ།		
458.	ངོད་བཏགས་ཞིག།	dřö tash	ངོད་བཏགས་ཞིག། ཚ་རྟམ་བཟོ་ཞིག།	dřö ta zhi tsha tom zosh	warm it!
459.	གཞོང་།	Zhong	གཞོང་། ལགས་གིས་ མགུ་རྟོ་སྐྱེས་གཞོང་ནི།	zhō ni	flatter
460.	གཞོང་སོང་།	zhong song	གཞོང་ཡི།	zhō yi	flattered
461.	གཞོང་ཞིག།	Zhōsh	གཞོང་ཞིག།	zhō zhi	flatter
462.	ཤོར།	shôr	ཤོར།	shô	drop
463.	ཤོར་བཅུག།	shôr cu	ཤོར་བཅུག།	shô cu	let it drop
464.	འཕུར།	Phur	འཕུར།	phû	Fly
465.	འཕུར་སོང་།	phur song	འཕུར་ཡི།	phû yi	flew
466.	འཕུར་ཞིག།	Phursh	འཕུར་ཞིག།	phû zhi	fly!
467.	དཔར།	Că	དཔར། ལྷགས་གཟེང་ དང་གཟར་ཤིང་སྐྱེས་ གྱ།	că	hang
468.	དཔར་སང།	că sang	དཔར་ནི།	că ni	will hang
469.	དཔར་ཞིག།	Cash	དཔར་ཞིག།	că zhi	hang!
470.	དཔར་ནས་བཞོག་ ཞིག།	Câng nă zhosh	དཔར་བཞག་ཞིག།	că zha zhi	hang!
471.	འབྱུང།	brü	འབྱུང།	bü	drop
472.	འབྱུང་སོང་།	brü song	འབྱུང་ཡི།	bü yi	dropped
473.	འབྱུང་འདུག།	brü du	འབྱུང་རྟུག།	bü nu	dropped
474.	འབྱུང་བཅུག།	brü cu	འབྱུང་བཅུག།	bü cu	let it drop
475.	འཆམ།	Cham	འཆམ།	cham	get along
476.	འཆམ་གི།	cham ge	འཆམ་གི།	cham ge	lets get along
477.	ཕོབ།	Phob	ཕབ།	phab	bring down

478.	ཕོབ་ཞིག།	Phobsh	ཕབ་ད། ཕབ་ཞིག།	phab da phabsh	bring down!
479.	འབབ།	Bap	འབབ། ཤིང་སོགས་ཀྱི་ ལས་འབབ་ནི།	ba ni	get down
480.	འབབ་ཞིག།	Bapsh	འབབ་ཞིག།	bap ni	get down!
481.	བཟུ།	zhu	བཟུ།	zhu	melt
482.	བཟུ་སོང་།	zhu song	བཟུ་ཡི།	zhu yi	melted
483.	བཟུ་བརྩུག།	zhu cu	བཟུ་བརྩུག།	zhu cu	let it melt
484.	བཏགས།	Tâ	བཏགས། སྤང་དང་ བསྐྱམ་ནིའི་རིགས་ ཆག་པ་ རམ་ཚུ།	ta ni	wear, put on
485.	བསྐྱམ།	Dam	བསྐྱམ།	dam	tie
486.	བསྐྱམ་ཞིག།	Damsh	བསྐྱམ་ཞིག།	dam zhi	tie
487.	བཏགས།	Tâ	བཏགས། མིང་བཏགས་ ནི།	tâ	name
488.	བཏགས་ཤིག།	Tâsh	བཏགས་ཤིག།	tâ shi	name it/him/her!
489.	ཇོས།	Ngö	བཇོ། སྤྲེག།	'ngo ni, se ni	Fry
490.	ཇོས་ཤིག།	Ngösh	བཇོ་ཞིག།	'ngo zhi	fry!
491.	བཤུད།	Shü	བཤུད།	shü ni	drag
492.	བཤུད་ཞིག།	Shush	བཤུད་ཞིག།	shü zhi	drag!
493.	འགྲེལ་ཏ་དབྱར།	de ta ' ur	འགྲེལ་ཏ་རྒྱབ།	ge ta cap ni	Slip
494.	འགྲེལ་ཏ་དབྱར་ སོང་།	de ta ' ur song	འགྲེལ་ཏ་རྒྱབ་ཅི།	ge ta cab ni	slipped
495.	འགྲེལ་ཏ་ཁུར་ བརྩུག།	de ta ur cu	འགྲེལ་ཏ་རྒྱབ་བརྩུག།	ge ta cab cu	let it/him/her slip
496.	བཇོ།	'ngo	བསྐྱད། བྲེང་སྐྱོང་ ལགས་གིས་བསྐྱད་ནིའི་	'nä ni	mash, knead

			རིགས།		
497.	བཛོ་སོང་།	'ngo song	བསྐྱད་ཡི།	'nä ni	mashed, kneaded
498.	བཛོ་གི།	'ngo g'i	བསྐྱད་དོ།	'nä do	mashing, kneading
499.	བཛོ་ཞིག།	'ngosh	བསྐྱད་ཞིག།	'nä zhi	mash!, knead!
500.	འཐད།	Thä	བསྐྱད། ཀངས་གིས་ བསྐྱད་ནིའི་རིགས།	'nä	crush, knead, mash
501.	འཐད་ཞིག།	Thäsh	བསྐྱད་ཞིག།	'nä zhi	crush!, knead!, mash!
502.	འཐད་སོང་།	thä song	བསྐྱད་ཡི།	'nä yi	crushed, kneaded, mashed
503.	སྒོང་།	'long	སྒོང་། ཀེ་བ་དང་ས་ སྒོང་ནི།	'lō ni	dig out
504.	སྒོང་ཞིག།	'lōsh	སྒོང་ཞིག།	'lō ni	dig out!
505.	སྒོང་སང་།	'long sang	སྒོང་ནི། རྫོགས་སྒོང་ནི།	'lō ni	dig out!
506.	སྒོང་སོང་།	'long song	སྒོང་ཡི།	'lō yi	dug out
507.	བཀོ།	ko	བཀོ།	ko	till
508.	བཀོ་ཞིག།	Kosh	བཀོ་ཞིག།	ko zhi	till!
509.	འཕུར།	Cur	འཕུར། དར་ཤིང་།	char ni	erect
510.	འཕུར་ཞིག།	Curzh	འཕུར་ཞིག།	pchar zhi	erect!
511.	བསྟར་སང་།	tir sang	བསྟར་ནི།	ti ni	to compress
512.	བསྟར་སོང་།	tir song	བསྟར་ཡི།	ti yi	compress
513.	བསྟར་ཞིག།	Tirsh	བསྟར་ཞིག།	ti zhi	compress
514.	བཏོན།	tön	སྟེང་།	pe ni	drill
515.	འབོར།	Bor	སྟེང་།	pe ni	drill
516.	བཏོན་སང་།	tön sang	སྟེང་ནི།	pe ni	will drill
517.	བཏོན་ཞིག།	Tönsh	སྟེང་ཞིག།	pe zhi	drill1
518.	བསྐྱུར།	Gir	བསྐྱུར།	gi	spin, turn around
519.	བསྐྱུར་སོང་།	gir song	བསྐྱུར་ཡི།	gi ni	spinned, turned around
520.	བསྐྱུར་ཞིག།	Girsh	བསྐྱུར་ཞིག།	gi zhi	spin!, turn around!
521.	བསྐྱོར།	Kor	བསྐྱོར། གནས་བསྐྱོར་	ko ni	circumambulate

			སོགས།		
522.	བསྐྱོར་སོང་།	kor song	བསྐྱོར་ཡི།	kô yi	Circumambulated
523.	བསྐྱོར་ཞིག།	Korsh	བསྐྱོར་ཞིག།	kô zhi	circumambulate!
524.	བཤལ་ལས་འགྲོ་གི།	shäl lä dro g°i	བཤལ་བར་འགྲོ་དོ།	shä ni	roaming around
525.	བཤལ་སོང་།	Shäl song	བཤལ་ཡི།	shä yi	roamed around
526.	བཤལ་ལས་སོང་།	shäl lä song	བཤལ་བར་སོང་།	shä wa sō	roam around
527.	བསྐྱུག།	Gû	བསྐྱུག།	gû	wait
528.	བསྐྱུག་སང་།	gu ni	བསྐྱུག་ནི།	gu ni	will wait
529.	སྐྱུགས་ཤིག།	Gush	སྐྱུགས་ཤིག།	gu shi	wait!
530.	སྐྱར།	Bur	སྐྱར།	pa ni	move
531.	སྐྱར་གི།	bur g°i	སྐྱར་དོ།	pa ni	moving
532.	སྐྱར་ཞིག།	Bursh	སྐྱར་ཞིག།	pa zhi	move!
533.	བརྟེའ།	'nya	བརྟེའ།	'nya	borrow
534.	བརྟེས་སོང་།	'nyä song	བརྟེ་ཡི།	'nya yi	borrowed
535.	བརྟེ་ཞིག།	'nyash	བརྟེ་ཞིག།	'nya zhi	borrow!
536.	བསྐྱི་སང་།	ki sang	བསྐྱི་ནི།	ki ni	lend me please!
537.	བསྐྱི་སོང་།	ki song	བསྐྱི་ཡི།	ki yi	lended
538.	རྒྱལ།	Jä	རྒྱལ།	gä	Win
539.	རྒྱལ་གྱི།	jä g°i	རྒྱལ་དོ།	gä do	winning
540.	ཕམ།	pham	ཕམ།	pham	lose (esp. competition)
541.	ཕམ་སོང་།	pham song	ཕམ་ཡི།	pham yi	Lost
542.	ཕམ་ཞིག།	Phamsh	ཕམ་ཞིག།	pham zhi	lose!
543.	འཕྱལ་སང་།	phrä sang	འཕྱལ་ནི།	jä ni	depart, divorce
544.	འཕྱལ་གི།	phrä g°i	འཕྱལ་དོ།	j°ä do	departing, divorcing
545.	འཕྱལ་ཞིག།	Phräsh	འཕྱལ་ཞིག།	j°ä zhi	depart!, divorce!
546.	འཛོམས་སང་།	dzom sang	འཛོམས་ནི།	dzom ni	to gather
547.	འཛོམས་སོང་།	dzom song	འཛོམས་ཡི།	dzom yi	gathered

548.	འཛོམས་ཤིག།	Dzomsh	འཛོམས་ཤིག།	dzom shi	gather!
549.	ཏྲ་བཏགས་མ་བཅོ།	hă ta 'ma cö	ཏྲ་བཏགས་མ་འཚོལ།	he ta ma tshö	don't provoke
550.	ཏྲ་བཏགས་བཅོ་སོང།	hă ta 'ma co song	ཏྲ་བཏགས་འཚོལ་ཡི།	he ta tshö yi	provoked
551.	ཏྲ་བཏགས་བཅོ་ཞིག།	hă ta 'ma cosh	ཏྲ་བཏགས་འཚོལ་ཞིག།	he ta tshö zhi	provoke!
552.	ཏྲ་བཏགས་བཅོ་འདུག།	hă ta 'ma co du	ཏྲ་བཏགས་འཚོལ་རུག།	he ta tshö nu	provoked
553.	ལ་ཁག་སོང།	La kha song	ལ་ཁག་རྒྱབ་ཅི།	lâ kha cab ci	it was tough
554.	དྲེགས་མ་ཚུགས།	dre ma tshu	དྲེགས་མ་ཚུགས།	dre ma tshu	couldn't bear
555.	ཐྱ།	'mu	ཏྲ་བ་ རོ་བྱི་ཏྲ་ནི།	hab	bark
556.	ནོར་སྐད་སྒྲ་གི།	nor kä dra	ནོར་སྐད་རྒྱབ།	nô ke cab ni	moo
557.	བྱ་པོ་སྒྲ་སང།	j°âp da g°i	འབོ། བྱ་པོ་འབོ་ནི།	b°ô	calling of rooster
558.	འཛོལ་འདུག།	Dzö	འཛོལ་སོང་རུག འཛོལ་རུག	dzö sô nu	made a mistake
559.	རྒྱང།	Jang	རྒྱང། མི་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁ་དང་ རྩོད་སོགས་ཀྱི་ཁ་རྒྱང་ནི།	jā	to open (opening mouth of animals and people)
560.	ཚ་གི།	Tsha g°i	ཚམས་མས།	tshau mă	hurt, burn
561.	ཚ་སོང།	Tsha song	ཚ་ཡི།	tsha yi	Hurted, burn feel jealous
562.	མགོ་ཏྲོ་མུང།	Go tô mung	མགུ་འཁོར།	gu khô	To get giddness
563.	མནོ།	'no	མནོ།	'no	Think
564.	འཚོལ།	Chö	འཚོལ།	chö	To be mad
565.	ཐྲག་ཡོང་སང།	thra yong sang	ཐྲ་ཐྲག་འཐོན་ནི།	da thra thön ni	To menstruate
566.	ཐྲག་ཆད་སོང།	thra chä song	ཐྲ་ཐྲག་ཆད་ཡི།	da thra chä yi	menstruation have stopped

567.	ཚྱི་སང།	jo sang	ཚྱི་རྒྱལ་གོ། ལུས་འབྲེལ་འབད་གོ།	jo cap g°e lû drel bā g°e	Let's have physical inter- course
568.	ཚྱི་སང་མོ།	jö song	ལུས་འབྲེལ་འབད་ཡི།	lû drel bā yi	Had intercourse
569.	ཚྱི་བེན།	jo b°en	ལུས་འབྲེལ་འབད་གོ།	lû drel bā g°e	Let's have physical inter- course
570.	མ་ཚྱིས།	ma jö	ལུས་འབྲེལ་མ་འབད། ཚྱི་མ་རྒྱལ།	lû drel ma bā jo 'ma cap	Didn't have intercourse
571.	མཛེ་ལོང་།	je long	མཛེ་ལོང་།	Je lõ	Penis erect
572.	མཛེ་ལོང་མོང་།	je long song	མཛེ་ལོང་ཡི།	je lõ yi	Penis erected